

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

79'uncu Birleşim
8 Nisan 2026 Çarşamba

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- YOKLAMALAR

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın, "Buğday Tanesi" eserinin akran zorbalığına karşı sunduğu katkılara ilişkin gündem dışı konuşması

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

- 1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sincan'dan gelen genç sporculara "Hoş geldiniz." denilmesi
- 2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bilkent Üniversitesi İnovasyon ve Araştırma Topluluğu öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İnşaat Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Gümüşhane Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi
- 5.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hatay'dan gelen konuklara "Hoş geldiniz." denilmesi

B) Tezkereler

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar ve beraberindeki heyetin Finlandiya Parlamentosu Savunma Komitesi Başkanı Heikki Autto'nun davetine icabet hususuna ilişkin tezkeresi (3/1348)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

- 1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'a ilişkin konuşması

VI.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Gazze'de yaşanan insanlık dramına ilişkin açıklaması
- 2.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, kamu kaynaklarının ülkenin kütüphanesiz kalmış coğrafyasına yönlendirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması
- 3.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, Birleşmiş Milletlerin çatışma bölgelerine dair yayınladığı 2026 yılı güncel verilerine ilişkin açıklaması
- 4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Polis Haftası'na ilişkin açıklaması
- 5.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, tütün üreticilerine ilişkin açıklaması
- 6.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, kadın çiftçilere ilişkin açıklaması
- 7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, yardımcı hizmetler sınıfı çalışanlarına ilişkin açıklaması
- 8.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, şiddet sarmalından kurtulmanın yoluna ilişkin açıklaması
- 9.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, özgür basına ilişkin açıklaması
- 10.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Afşin-Elbistan Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması

- 11.- Samsun Milletvekili Murat an'ın, Orta Karadeniz Kariyer Fuarı'na ilişkin açıklaması
- 12.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te Nevruz kutlamaları sonrası yaşananlara ilişkin açıklaması
- 13.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Yozgat Yerköy'deki hızlı tren şantiyesindeki işçilere ilişkin açıklaması
- 14.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, Filistinli masumların idam edilemeyeceğine ilişkin açıklaması
- 15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbül'ün, Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu'na ilişkin açıklaması
- 16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 17.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Özel Teknelerin Donatımı ve Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik'e ilişkin açıklaması
- 18.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Mayıs 2024'te Burdur Devlet Hastanesinde yaşanan diyaliz skandalına ilişkin açıklaması
- 19.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, esnafa ilişkin açıklaması
- 20.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, tarımda ithalata ilişkin açıklaması
- 21.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adanaspor'a, Adana Demirspor'a ve Adana 01 FK'ye ilişkin açıklaması
- 22.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ABD-İsrail-İran arasında varıldığı söylenen ateşkese ilişkin açıklaması
- 23.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Türkiye'nin tüm gücüyle zalimlerin karşısında durmaya devam edeceğine ilişkin açıklaması
- 24.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, ABD'nin ve İsrail'in organize ettikleri süreli ateşkese ilişkin açıklaması
- 25.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, küresel alışveriş platformlarına ilişkin açıklaması
- 26.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri hattındaki hava modifikasyon uçaklarına ilişkin açıklaması
- 27.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya Havalimanı ile Ankara arasındaki uçak seferlerine ve uçuş saatlerine ilişkin açıklaması
- 28.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne ilişkin açıklaması
- 29.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Polis Haftası'na ilişkin açıklaması
- 30.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, zirai don riskine ilişkin açıklaması
- 31.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'daki bir dönercinin Cumhurbaşkanı'na yaptığı seslenişe ilişkin açıklaması
- 32.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın köylerinin ve kırsal mahallelerinin yollarına ilişkin açıklaması
- 33.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Amedspor'un yarın yapacağı maça ilişkin açıklaması
- 34.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, kamyon ve tır sürücülerinin talebine ilişkin açıklaması
- 35.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Arnavutköy ve Sazlıdere Barajı çevresindeki yapılaşmaya ilişkin açıklaması
- 36.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 6 Şubat depremleri sonrasında depremzedelerin eşya yardımı beklentisine ilişkin açıklaması
- 37.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Türkiye ile İran arasındaki köklü dostluğa ilişkin açıklaması
- 38.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, deprem illerindeki esnaflar için talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 39.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, ABD ve İsrail'in ateşkes talep etmelerine ilişkin açıklaması
- 40.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, genel sağlık sigortası kapsamındaki vatandaşların sağlık hizmetine erişimde yaşadıkları soruna ilişkin açıklaması
- 41.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Polis Haftası'na ve Türk Polis Teşkilatının 181'inci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 42.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem yaşamış Hatay'daki ve diğer illerdeki çiftçiler için talep ettiklerine ilişkin açıklaması
- 43.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan'da ödenek sağlandığında yapımına başlanacak projelere ilişkin açıklaması
- 44.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne, İsraili Bakanın Görkem Sevindik'le ilgili paylaştığı videoya, Erokspor-Amedspor maçına, Polis Haftası'na ve Türk polis teşkilatının 181'inci kuruluş yıl dönümüne, Barın katliamına ve Hasan Cemiloğlu'na, TÜİK'e, çiğ süt fiyatına; Donald Trump'a, İran'ı yönetenlere ve İsrail'e ilişkin açıklaması
- 45.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, 2026 yılında Osmaniye'nin Kadiri ilçesinde 2 vatandaşın aşırı yağışlar sonucunda hayatını kaybetmesine, kırk beş günde yaşadığı hadiseye ve ülkeyi masabaşından yöneten zihniyete ilişkin açıklaması
- 46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, dün İstanbul Beşiktaş'ta polisler'e yönelik gerçekleştirilen terör saldırısına, "terörsüz Türkiye" vizyonuna ve ABD-İsrail ortaklığının saldırılarının ardından ilan edilen geçici ateşkese ilişkin açıklaması
- 47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, süreç yasalarına, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne, Amedspor-Esenler Erokspor maçına, TÜİK'in mart ayı enflasyon verilerine ve açıkladıkları sosyal adalet paketine ilişkin açıklaması

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, açıklanan mart ayı enflasyon verilerine ve TÜİK'e, ara zam meselesine, seçime; Millî Eğitim Bakanlığına, Can Atalay'a, yargı düzenine ve seçilmiş belediye başkanlarına yapılanlara ilişkin açıklaması

49.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İran, ABD ve İsrail arasında sağlanan geçici ateşkese, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne, hava ambulansı GÖKBAY'a ve dün gerçekleştirilen ROKETSAN üretim tesislerinin açılışına ilişkin açıklaması

50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, şehitlerin isimlerinin verildiği okullara, şehit ailelerine ve gazilere ilişkin açıklaması

51.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici'nin DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

52.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

53.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

54.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

55.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

56.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Muş Varto başta olmak üzere Bingöl Karlıova ve çevre ilçelerde yapılması planlanan jeotermal projesine ilişkin açıklaması

57.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygün'ün, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne ilişkin açıklaması

58.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çorlu'daki TEMA Park'a ilişkin açıklaması

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, TÜİK'in açıkladığı enflasyon verilerinin hesaplanma yöntemi konusunda ortaya çıkan şeffaflık sorunlarının resmî enflasyon rakamlarına ve vatandaşların günlük hayatına yansımaları ile TÜİK yönetiminde sık yaşanan görevden alma ve atamaların Kurumun bağımsızlığı üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, İkizköy (Akbelen) Ormanı ve çevresindeki maden faaliyetlerinin, acele kamulaştırma sürecinin, devam eden hukuki uyuşmazlıkların ve çevresel tahribat iddialarının tüm yönleriyle incelenmesi; bölge halkının ve köylülerin görüşlerinin değerlendirilmesi, olası hak ihlallerinin tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Afşin-Elbistan'daki termik santrallerin yol açacağı ekokırımın sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, basın ve yayın organları eliyle adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesinin ihlalinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263)

8 Nisan 2026 Çarşamba

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce 3 sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

İlk söz talebi, İzmir'in yerel sorunları hakkında İzmir Milletvekili İbrahim Akın'a aittir.

Sayın Akın, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İzmir Milletvekili İbrahim Akın'ın, İzmir'in yerel sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; aslında iki gündür İzmir'in sorunlarının birçoğunu konuştuk ama ben yine de genel olarak dünyadaki ve Türkiye'deki gelişmeler bağlamında yerel sorunlarımızın nasıl ilişkilendirildiğini anlatmak istiyorum.

Öncelikle şunu söylemek isterim ki aslında dünyanın bütün sistemi, Birleşmiş Milletler, anayasa hukuku bakımından da değerlendirdiğimizde, büyük ölçüde gerçekten çökmüş durumda. Yaşadığımız İran üzerindeki savaş, özellikle Amerika'nın ve İsrail'in yürüttüğü savaş, tamamen hem Birleşmiş Milletler hukukunu hem Avrupa'nın yaşadığı pratik süreci de ortadan kaldıran sorunları yaşattı. Nihayetinde dün bir ara verildi, on beş günlük bir zaman içerisinde bir barış sürecinin olma ihtimali var, bunun çok önemli olduğunu ifade etmek isterim.

Ayrıca şunu söyleyeyim...

(Uğultular)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Başkan, çok uğultu var ama.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Arkadaşlar, lütfen, bugün ben gerçekten konuşmakta zorlanıyorum böyle.

BAŞKAN - Kürsüde hatip var, lütfen...

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Ayrıca şunu söyleyeyim: Bu sistem içerisinde gerçekten Türkiye'nin de mevcut durumdan etkilenmediğini söylemek mümkün değil. Tabiri caizse kuralsızlığın, hukuksuzluğun egemen olduğu, belirsizliğin içerisinde olağanüstü rejimlerin devam ettiği bir döneme girdik. Bunun pratik sonuçlarını yerel yönetimlerle ilgili kısımda da yaşıyoruz. Yani şu anda İzmir'in sorunları aslına bakarsan yaşadığımız bir rejim krizinin, iklim krizinin ve onun uygulamalarının pratik sonuçlarından biri olduğunu sizlerle paylaşmak isterim.

Şimdi konuya böyle gelince... Aslında geçen gün bir yazı okudum, bu yazı içerisinde bir söyleşi var, söyleşi içerisinde eski Anayasa Başkanımız Haşim Kılıç'ın bir sözü var, diyor ki Haşim Kılıç: "Bu kötülükler karşı insanların suskunluğu sürdürmesi kötülüğün devam etmesi anlamına gelir. İyi insanlar susma hakkına sahip değildir. Susmak aynı zamanda bir tarz bu yaşadığımız sürece karşı suça ortak olmaktır." Aslına bakarsanız, daha önceki bizim birçok akademisyenimiz, bilim insanımız da "Suça ortak olmayacağız." diyerek imzacı olmuşlardı ve yıllardır da bu arkadaşlarımız KHK zulmüyle aslında yaşıyorlar.

Ben öncelikle dünkü tartışmaya bir başlık koymak isterim. Gerçekten Meslek Fabrikası meselesi sadece bir yönetim meselesi değil, bir hukukun nasıl işleyip işlemediğine dair bir örnektir. Meslek Fabrikası bir yerel yönetimin yani kamunun maliyken, herhangi birisinin malı değilken merkezî yönetim burayı vakfa devretmek istiyor. Dün Tuncer Başkanım da söyledi, burada hukuksuzluk olduğunu açıkça eski dava sonrası verilmiş olan karar da gösteriyor. Burası belediyenin tapulu mülkü, bu tapulu mülke el koyma girişimi var ve gerçekten yapılan da normal bir hukuk içerisinde asla kabul edilemeyecek bir durum. Bunun arkasında sonuna kadar yürütülen mücadele var. Her gün orada insanlar nöbet tutuyorlar. Bir ülkenin büyükşehir belediye başkanı eğer hukuksuzluk karşısında adalet nöbeti tutmak zorunda kalıyorsa bu sadece onunla ilgili bir sorun değildir, aynı zamanda bu ülkedeki hukuk sisteminin ne kadar kötü olduğunu, artık adalet kavuşma yolunda mücadele etmekten başka çare kalmadığının göstergesidir. Buradan iktidarın bunu düşünmesinde fayda var diye düşünüyorum.

Bir başka konu, İzmir'in en önemli konularından bir tanesi; İzmir'in bir körfezi var ve bu körfez sorunu sürekli konu. Aynı zamanda bu körfezin nasıl kirlendiğine dair insanların farklı farklı fikirleri var. Bizim tespitimiz yıllardan bu yana şudur: Bu körfezin kirliliğinin yüzde 25 sebebi Gediz Nehri'dir arkadaşlar ve Gediz Nehri öyle bir nehirdir ki Uşak'tan başlayarak Kütahya ve Manisa'nın bütün kirliliklerini, olağanüstü kirlilik yaratan yaklaşık 80 tane fabrikanın kirliliğini denize akıtmaktadır. Bunu önlemeyen bir Çevre Bakanı sadece İzmir'e yüklenerek, belediyeye yüklenerek sorunu çözemez.

Biz şunu diyoruz: Eğer bu körfeze hem İzmir'in kirliliğini hem de çevrenin kirliliğini akıtırsanız, Manisa'nın ovasının nasıl artık yaşanamaz hâle geldiğini, geçen gün nehrin taşmasına bağlı olarak Turgutlu'nun topraklarının gerçekten artık tarım anlamında ne kadar kötüye düştüğünü görmezseniz sorunu çözemezsiniz. O nedenle sorun bir bütün, sadece yerel yönetimlerin başarı-başarısızlık hikâyesi değil. Gediz Nehri çözülmediği sürece İzmir Körfezi'nin ve Ege Denizi'nin kirlenmesini önlemek mümkün değildir. Bunun acilen ortak akıl içerisinde, iş birliği içerisinde, bir düşmanlık hukukuyla değil ortak bir süreç içerisinde çözülmesi gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Yine başka bir konu var; İzmir son zamanlarda gerçekten bütün kıyılarıyla, topraklarıyla, zeytinleriyle yağmalanıyor. Bakın, 7554 sayılı Yasa çıktı. 1.961 hektarlık alan şu anda o yasayla beraber işgal edilmeye çalışılıyor. Bergama'dan Zeytinanlı'na, Seferihisar'dan Urla'ya kadar her yerde kıyılarımız resmen işgal ediliyor ve 1.961 hektarlık alan öyle küçük bir alan değil arkadaşlar. Burası ormanlarıyla, meralıyla her türlü alanlarıyla ranta çevriliyor ve adrese teslim, AKP'yle iş birliği olan şirketlere ve kurumlara teslim ediliyor burası.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Şunu çok net söylemek isterim: MAPEG üzerinden -artı 4 bakan yardımcısı- yapılmış olan her şey, şu andaki mevcut 7554 sayılı Yasa'ya göre çıkarılıyor ve bu yasaya da aslında Anayasa Mahkemesine şu anda 260 milletvekiliyle yapılmış olan bir itirazımız var; itirazımızı her yerde söylüyoruz ama Anayasa Mahkemesinin de artık beklememesi gerektiğini, kamusal olarak dönüşü olmayan bir zararla karşı karşıya kalındığını biliyoruz. En azından 260 milletvekilinin bu konudaki şerhlerinin, itirazlarının dikkate alınarak yapılmaması gerektiğini düşünüyoruz çünkü burada siyasal ayırım gözetmeksizin, İYİ PARTİ'sinden DEM PARTİ'sine, CHP'sine herkesin katıldığı 260 milletvekili bu konuda buna itiraz ediyorsa Anayasa Mahkemesi de bunu acil durdurma

gerekçesi olarak görmeli. 500'e yakın sayfa... Ben itirazımızda söyledim; bu konuyla ilgili bu durdurma yapılmazsa inanın, Türkiye'nin geleceği bakımından sorun çok büyük olacaktır. Diğer kısımları başka konularda görüşmek üzere.

İzmir'in sorunları genelin sorunudur, ortak sorunumuzdur, hepimizin sorunudur demek istiyorum.

Sağ olun. (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İkinci söz talebi, Erzincan'ın sorunları hakkında söz isteyen Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'e aittir.

Sayın Sarıgül, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Erzincan Milletvekili Mustafa Sarıgül'ün, Erzincan'ın sorunlarına ilişkin gündem dışı konuşması

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepinizi can Erzincan'dan saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Can Erzincan, üzülererek ifade ediyorum ki bir duraklama devri yaşıyordu, o devir bitti, şu anda maalesef bir gerileme devri başladı. Sivas-Erzincan Hızlı Tren Projesi durdu, Sakaltutan, Kızıldağ, Ahmediye tünelleri yatırım programında maalesef yok. Üniversitemiz ile can Erzincan'ımızın merkezini birbirine bağlayacak olan tramvay projesi âdeta unutuldu. Erzincan-Trabzon Demir Yolu Hattı'nı mutlaka sahiplenmemiz lazım. Can Erzincan çiftçisinin ne kadar zor durumda olduğunu biliyorum. 2025 yılının destek ödemeleri bu ay yapıldı ama inanın ki bu ödemeler geç yapıldığı için can Erzincan çiftçisinin borcu 2'ye katlandı. Özellikle Çadirkaya, Çadirkaya, Çadirkaya... Çadirkaya'ya gidiyorum, çiftçilerimiz 1 dönüm sulama için 3 bin lira fatura kesiyorlar Fethi Bey. Pancar üreticilerimiz dertli, Fethi Beyciğim, maalesef parasını alamadılar, siz de burada oturuyorsunuz efendim. Can Erzincan pancar çiftçilerinin sorunlarını niye dile getirmiyorsunuz?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Getiriyoruz Başkanım, hepsini getiriyoruz.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Peki, Özelleştirme İdaresi Doğusan'ı Erzincan halkına satsın, Doğusan'ı biz çalıştıralım dedim, Karabük örneğini verdim. Ne yazık ki ses gelmedi, destek verilmedi. Üzülererek ifade ediyorum ki Doğusan satıldı tıpkı Erzincan Dokuma Fabrikası gibi, ayakkabı fabrikası gibi, şeker fabrikası gibi, makine fabrikası gibi. Üzülererek ifade ediyorum ki Doğusan da borsa oyunları ile elden gitti ama Doğusan'ı adım adım takip etmeye devam edeceğim. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekillerim, can Erzincan'da Niğde'de olduğu gibi, Rize'de olduğu gibi, âdeta, Talih Bey; Düzce, Düzce, Düzce'de olduğu gibi işsizlik var; çiftçilerimiz de emekçilerimiz de emekliler de inanın ki büyük bir sıkıntı içinde. Sayın Talih Özcan Bey'in Düzce'de özellikle emeklilerle ilgili yaptığı çalışmaları gururla görüyorum. Can Erzincan'a bedelli askerlik için gelenler şehre çıkamıyorlar. Sayın Talih Özcan, sizin Millî Savunma Komisyonunda bu görüşmeleri yaparak bedelli askerlerimizin mutlaka hafta sonu şehre gelmesi ve esnaflarımızla bütünleşmesi şart. Organize sanayi bölgesi, canlanması lazım. Özellikle, Gülcan Kış Hanımefendi -Mersin'e bakarken- niye bu Mersin'den Türkiye'nin her tarafına uçak seferleri var da; Müzeyyen Hanım, neden Adana'dan var da can Erzincan'a İzmir'den uçak seferi yok? Olabilir mi böyle bir şey, soruyorum. (CHP sıralarından alkışlar) Ege Bölgesi'nden binlerce Erzincanlı gelmek istiyor ama ne yazık ki Ege Bölgesi'nden Erzincan'a uçak seferi yok.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Adana'da da havalimanı yok Sayın Sarıgül.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Bu sorunlarımızı can Erzincan'da çözmemiz lazım diye anlatıyorum.

Buradan şunu ifade etmek istiyorum: Cumhuriyet Halk Partisi iktidarıyla can Erzincan'ın şahlanma dönemi inşallah başlayacak. Bu şahlanma döneminin ilk adımını bir nişan töreniyle başlatacağız. Bu, önemli bir nişan töreni olacak. Bütün milletvekili arkadaşlarımı 13 Haziran can Erzincan Dört Yol Meydanı'ndaki nişan törenine bekliyorum. Bütün milletvekili arkadaşlarımı saygıyla sevgiyle Dört Yol'daki nişan törenimize davet ediyorum.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında can Erzincan'da depreme dayanıklı olmayan bina kalmayacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA SARIGÜL (Devamla) - Sağ olun Başkanım.

Can Erzincan'da Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında tarım ve hayvancılık alabildiğine gelişecek. Can Erzincan'ın tulum peynirini, dutunu, balını, Cimin üzümünü, Kemah'ın tuzunu, Çayırılı'nın fasulyesini marka yapacağız. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında can Erzincan Ergen Dağı dünyanın en gelişmiş turizm merkezi olacak. Cumhuriyet Halk Partisi iktidarında can Erzincan'a uçakların biri inecek, biri kalkacak.

Tekin Bingöl Başkanım, sevdiğiniz seveniniz bol olsun, bir yanı can Erzincanlı olsun. Hoşça kalın efendim, sevgiyle kalın, can Erzincan'da kalın.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Aslında satışmadan söz vereceğim arkadaşlarım vardı ama son cümle onu ortadan kaldırdı.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Sincan'dan gelen genç sporculara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sincan'dan genç sporcu kardeşlerimiz Genel Kurulumuzu izliyorlar. Son derece büyük başarılarla imza atan kardeşlerimiz, hepiniz hoş geldiniz diyorum. (Alkışlar)

III.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR (Devam)

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları (Devam)

3.- İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'ın, "Buğday Tanesi" eserinin akran zorbalığına karşı sunduğı katkılara ilişkin gündem dışı konuşması

BAŞKAN - "Buğday Tanesi" eserinin akran zorbalığına karşı sunduğı katkılar hakkında İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'a söz vereceğim.

Sayın Bayram, buyurun. (AK PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

SERKAN BAYRAM (İstanbul) - Sayın Başkan, değıerli milletvekillerimiz; ben de yüce Meclisimizi sevgi, saygı, muhabbetle selamlıyorum.

Tabii, Başkanımıza da teşekkür ediyoruz, bugün Erzincanlılar Günü, o yüzden, katkı sunduğından dolayı, Erzincan'a verdiğı değıerden dolayı.

Tabii "Buğday Tanesi" biliyorsunuz, benim hayatımı anlatan, kitabı dünyaya ilham olan, filmi dünyada 1 milyar izlenmeye ulaşan, bir filmden öte bir sosyal sorumluluk projesi ve bununla birlikte hayatımızda dünyaya ışık olup yaşadıklarımız noktasında akran zorbalığıyla ilgili yaşadıklarımızı ve bunu da akran nezaketine çeviren bir sosyal sorumluluk projesidir. Akran zorbalığını da genç yaşta, küçük yaşlarda yaşayan bir vekiliniz olarak, arkadaşınız olarak anlatıyorum; hakikaten çok zor günler yaşadık. Çocukluk ve gençlik yıllarımızda, 18 yaşına kadar elleri cebinde dolaőan bir gençtik. Otobüse binerdik, karşı koltuklarda oturamazdık, tekli koltukları tercih ederdik; camiye giderdik, duvar kenarında namazımızı kılardık ki o kadar ki bu sorgu, sorma, toplumsal mahalle baskısı bizi çok yordu "Sorma." diye tiőört yaptıralım dedik. O kadar yorulduk ki yabancı bir ülkeye gidelim, Türkçe bilmiyorlar, en azından ne dediklerini anlamaz, mutlu oluruz dedik, ona dahi tevessül ettik.

Bunları niye anlatıyorum? İşte, bizim gibi, neticede hayatla mücadele eden insanlarımız ve mahalle baskısında, toplum baskısında kalan, akran zorbalığını okullarda yaşayan gençlerimiz için işte "Buğday Tanesi" bir model oldu, bir ışık oldu, bir ilham kaynağı oldu dünyaya. Bu başarı hepimizin başarısı, bu başarı ülkemizin, Türkiye'nin başarısıdır. Bu süreçte şahsımıza ve bu mücadeleye destek veren başta Cumhurbaşkanımız olmak üzere bütün herkese teşekkür ediyorum. Millî Eğıitim Bakanımızın da destekleriyle EBA'da da okulda filmimiz gösterildi. İlkokul, ortaokul, lise, üniversite her yere gidiyoruz, yüzlerce okul da bizleri bekliyor. Okullara gittiğimizde evlatlarımızda şunu görüyorum: Ötekileştirmeye karşı, baskıya karşı, giyim kuőamından dolayı rencide olan, gözlük taktığı için rencide olan, kulağı kepçe olduğından dolayı rencide olan, saçının renginden dolayı rencide olan ve yüzünde beni olan evladımızın psikolojisini çok iyi biliyorum. Bunu bitireceğiz, bunu başaracağız, birlikte yapacağız. Ben gençlerimize de her gittiğim yerde söylüyorum; bir parmakla elli yıllık hayatı sürdürdüm, ben buraya getirdim, sizde 10 parmak var, sizler daha ileri dedim. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından alkışlar) Siz ülkemizin geleceğisiniz dedim ve öğretmenlerimizin benim üzerimdeki anılarını anlattım. Yumuőak tebeőirle yazmam zor diye sert tebeőir alan öğretmenimin elini öpüyorum ve Başöğretmenimiz Atatürk olmak üzere bütün öğretmenlerimizi ayakta alkıőlıyorum.

Yine, ailelerimizin verdiğı önem, değıer, bu süreçteki mücadele, kendi ailemden olmak üzere bütün ailelerin de bu sürece katkısını anlatıyoruz ve velilerimizle de buluşmalar gerçekleştiriyoruz. Bu süreç çok önemli ve hedefim, hayalim 20 milyon öğrencimizin, 2 milyon öğretmenimizin bu konuda daha bilinçli bir yere gelmesi. Yere düştüğünde değıil vazgeçtiğinde kaybedersin diyoruz.

MUSTAFA SARIGÜL (Erzincan) - Serkan Bayram Bey, engelliler bakanlığı ne oldu?

SERKAN BAYRAM (Devamla) - Az kaldı, yakında, inşallah Türkiye'de de kuracağız, dünyada da kuracağız, engelsiz bir dünyayı oluőturacağız Sayın Sarıgül.

"Buğday Tanesi" toprağına tohum saçı, başak oldu, dünyayı turluyor, inşallah bu mücadeleyi de taçlandıracağız, buna kalben inanıyorum. Ve yere düştüğünde değıil, vazgeçtiğinde kaybedersin. Ekonomi, pandemi, depremler, savaőlar; insanlar ölüyor, engelli kalıyor. İnsanlarımızın motivasyona ihtiyacı var. Ve ellerimizle tutamadığımızı kalbimizle, gönlümüzle tuttuk ve hiçbir zaman bırakmadık, bırakmaya da niyetimiz yok. Bu mücadeleyi, akran zorbalığı noktasındaki bu mücadeleyi inşallah Türkiye'mizde ve dünyada başaracağız. Önümüzdeki hafta da Bakü Devlet Üniversitesinde, 3 tane üniversitede konuőmacıyım Başkanım; daha sonra dünyanın birçok ülkesine gidip hem ülkemizin tanıtımını hem de bu zorbalığı bitirmeyi, barış içinde bir dünya kurmayı, engelsiz bir dünyayı kurmayı hep beraber başaracağız diyorum.

Doğı, tabiat zaten bunu yapıyor, pandemisiyle, depremiyle nice insanları öldürüyor, nicelerini engelli bırakıyor, bari biz insanlar birbirimizi öldürmeyelim, engelli bırakmayalım. Çocuklarımız, kadınlarımız, insanlar ölmesin; insanlık ölmesin.

Ben bugüne kadar vermiş olduğunuz süreçten dolayı bütün parti genel başkanlarımıza, bütün milletvekillerimize teşekkür ediyorum.

Sağı olun. (Alkışlar)

V.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Tekin Bingöl'ün, İstanbul Milletvekili Serkan Bayram'a ilişkin konuşması

BAŞKAN - Değıerli milletvekilleri, ben de Sayın Serkan Bayram'ın hem "Buğday Tanesi" kitabını okudum hem de -şimdi reklam olur, söyleyemiyorum ama- filmi izledim, kendisini yürekten kutluyorum. Çok mütevazı, çok nitelikli bir kardeşimiz; yolu açık olsun diyorum. (Alkışlar)

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Bilkent Üniversitesi İnovasyon ve Araştırma Topluluğu öğrencilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN - Aramızda Bilkent Üniversitesi İnovasyon ve Araştırma Topluluğu öğrencileri var; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Bir dakikalık söz taleplerinizi karşılayacağım.

İlk söz, Sayın Özer'e ait.

Sayın Özer, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR

1.- Konya Milletvekili Mustafa Hakan Özer'in, Gazze'de yaşanan insanlık dramına ilişkin açıklaması

MUSTAFA HAKAN ÖZER (Konya) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Tarih bizlere göstermiştir ki zulüm kalıcı değildir. Hakikat ise er ya da geç galip gelecektir. Bugün Gazze'de dünyanın gözü önünde yaşanan insanlık dramı da bu gerçeğin açık bir tezahürüdür. Hukukun ve insan haklarının yok sayıldığı siyonizmin zindanlarında tutulan masumlar seslerini duyuramamaları da adaletin tecelli edeceği güne olan inançlarını korumaktadırlar. Bu zulmün sorumluları mutlaka hesap verecektir. Bugün yalnızca coğrafyalar değil, vicdanlar da sınanmaktadır. Susturulmak istenen sanatçılar, sporcular ve fikir insanları hakikatin sesi oldukları için hedef alınmaktadır. Ancak bilinmelidir ki baskıyla hakikat bastırılamaz. Adalet gecikebilir ancak asla yok olmaz diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Düşünmez...

2.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, kamu kaynaklarının ülkenin kütüphanesiz kalmış coğrafyasına yönlendirilmesi gerektiğine ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

"Kütüphanesiz okul kalmayacak." gibi süslü isimlerle ve büyük bütçelerle tanıtılan projeler maalesef Ankara'nın serin salonlarındaki kâğıt üzerinde kusursuz görünse de Hakkâri'nin, Yüksekova'nın gerçeklerine çarptığında tuzla buz olmaktadır. Bugün ülkenin dört bir yanında binlerce öğrenci dersane ücretlerinin ağırlığı altında ezilirken devletin onlara borçlu olduğu en temel eğitim hakkını yani huzurla ders çalışabilecekleri bir masayı bile bulamamaktadır. Modern kütüphanelerin yaşam alanı olarak pazarlandığı bu dönemde öğrenciler sabahın 07.30'unda dondurucu soğukta bir kütüphaneye girebilmek için metrelerce kuyrukta beklemektedir. Yetkililere buradan sesleniyorum: Eğitimi bir müjde olarak sunmaktan vazgeçin ve asıl sorumluluğunuzu yerine getiriyorum. Genç nüfusun bu kadar yoğun olduğu bir coğrafyada öğrencileri kapı önlerinde bir sandalye için sıraya mahkûm etmek onların azmine ve hayallerine vurulmuş bir prangadır. Kamu kaynaklarını ülkenin kütüphanesiz kalmış köylerine, ilçelerine ve sokaklarına yönlendirin.

BAŞKAN - Sayın Öncü...

3.- Erzurum Milletvekili Fatma Öncü'nün, Birleşmiş Milletlerin çatışma bölgelerine dair yayınladığı 2026 yılı güncel verilerine ilişkin açıklaması

FATMA ÖNCÜ (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Birleşmiş Milletlerin çatışma bölgelerine dair yayınladığı 2026 yılı güncel verileri üzerine söz almış bulunuyorum.

Çatışmalarda hayatını kaybeden her 10 sivilinden 7'si kadın ve çocuk yani yaklaşık yüzde 90'ını kadınlar, çocuklar, yaşlılar, engelliler oluşturuyor. Verilere göre, sadece Gazze'de 11 binden fazla çocuk uzuv kaybıyla engelli bir yaşama mahkûm edilmiştir. Gazze'de, Ukrayna'da, Afrika'dan Asya'ya kadar milyonlarca insan ya yaşamını yitiriyor ya da kalıcı engellerle hayata tutunmaya çalışıyor. Türkiye, bugün sadece bir ara bulucu değil, Gazze'den Ukrayna'ya kadar tüm kriz bölgelerinde kalıcı huzurun en stratejik ve vazgeçilmez tarafıdır.

Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde kalıcı barışı tesis etmeye yönelik uluslararası hukuk temelindeki mücadelemize devam edeceğimizi belirterek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Bektaş...

4.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, Polis Haftası'na ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; başta Türkiye Büyük Millet Meclisinde bizlerle birlikte mesai yapan polisler olmak üzere tüm polislerimizin Polis Haftası'nı kutluyorum.

Polis Haftası vesilesiyle polislerin yaşadığı bazı sorunlara dikkat çekmek istiyorum. Düşük maaşlar, ödenmeyen fazla mesailer, insanlık dışı uzun mesai saatleri, mülakatlı terfi adaletsizliği ve sosyal hak yetersizliği, polislerimizi her geçen gün tükenmişliğe ve hatta intihara sürüklüyor. Oysa polislerimizin insanca yaşamaları için atılması gereken adımlar çok açık, fazla mesailerinin ücretlendirilmesi, terfilerde liyakatin esas alınması, her ilde modern lojmanlar ve sosyal imkânlar sağlanması şarttır. Polis

Sandığının uzmanlarca yeniden yapılandırılması, zorunlu üyeliğin kaldırılması ve sendika hakkının tanınması da büyük önem taşımaktadır.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Durmaz...

5.- Tokat Milletvekili Kadim Durmaz'ın, tütün üreticilerine ilişkin açıklaması

KADİM DURMAZ (Tokat) - Sayın Başkanım, AK PARTİ iktidarıyla tütün üreticisi, artan maliyetlerin, belirsizliğin ve şirket baskısının altında ezilmektedir. Tarımsal girdi fiyatları yüzde 30'un üzerinde artmış durumdadır. Üretici, ürününü teslim ediyor ama parasını zamanında alamıyor, avans bekliyor ama sürekli erteleniyor. Erbaa bölgemizde tütün teslimleri yapılmış olmasına rağmen Ramazan Bayramı öncesi ödeneceği söylenen avanslar ödenmemiştir. Üretici şimdi Kurban Bayramı gelmeden bu avansların ödenmesini bekliyor. "Ay sonu yeni ürün fiyatları açıklanacak." diyor ama belirsizlik çiftçiyi perişan etmeye devam ediyor. Özelleştirme sonucu tütün firmaları üreticiyi mağdur etmektedir.

Bir başka adaletsizlik BAĞ-KUR'dandır; tarım ve esnaf BAĞ-KUR'uları 9000 günde emekli oluyor. Cumhurbaşkanı ve AK PARTİ Grubu 7200 sözünü ne zaman tutacak? Artık AK PARTİ'nin oyaladığı çiftçileri değil, çiftçiyi yaşatan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Uysal...

6.- Mersin Milletvekili Levent Uysal'ın, kadın çiftçilere ilişkin açıklaması

LEVENT UYSAL (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, kadın çalışanlarımızın doğum izin süresinin yirmi dört haftaya çıkarılmasını, yapılan düzenlemeyi canıgönülden destekliyoruz efendim. Ama biliyorsunuz, ülkemizde 2 milyon kadın çiftçimiz var, toprağı için emek veriyor. SGK sisteminde kayıtlı sayılarını artırabilmek için SGK prim desteği, yıpranma payı, erken emeklilik gibi destekler bekliyoruz efendim. Kadınlarımızın hep yanındayız.

Teşekkür ederim.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Karagöz...

7.- Amasya Milletvekili Reşat Karagöz'ün, yardımcı hizmetler sınıfı çalışanlarına ilişkin açıklaması

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yardımcı hizmetler sınıfı çalışanları tam altmış yıldır 1965 yasalarının dar kalıplarına mahkûm edilmiş durumda. Dünya değişmiş, kamu yönetimi dönüşmüşken emekçilerimiz hâlâ o dönemin anlayışıyla yönetiliyor. 657 sayılı Kanun'a tabi olmalarına rağmen idarecilerin mobbing, baskı ve keyfi uygulamalarına maruz bırakılmaları; görev tanımlarının belirsizliği, üniversitede çalışan personelin tayin ve nakil haklarından yararlanamaması, 150 binden fazla personelin meslekte yükselmesine olanak sağlanmadan çalıştırılması büyük bir adaletsizlik yaratıyor. Yıllardır Mecliste dile getirdiğimiz bu sorunları, verdiğimiz kanun tekliflerini ve soru önergelerini görmezden gelen iktidar bu adaletsizliğin ana sorumlusudur. Bu adaletsizliğin çözümü bellidir: Yardımcı hizmetler sınıfına tabi personeller, genel idare hizmet ve teknik hizmet sınıfına geçirilmeli, altmış yıldır eksik bırakılan özlük hakları iyileştirilmelidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şevkin...

8.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, şiddet sarmalından kurtulmanın yoluna ilişkin açıklaması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kendi kentim de olmak üzere Türkiye'de kadın, genç ve çocuk cinayetleri durmak bilmiyor. Türkiye'de kadınlar ve çocuklar aile içinde, sokakta, okulda, iş yerinde ve özel hayatında sadece şiddete değil, tecavüze, tacize ve vahşi katliamlara maruz kalıyorlar. Meclis, milletin Meclisi çözüm adresidir ancak ne kadınları ne de çocukları uyuşturucudan, küçük yaşta silahlı suçlara bulaştırmaktan, akran zorbalığından kurtaramıyoruz. Bu şiddet sarmalından kurtulmanın yolu Mecliste görev yapan herkesin boynunun borcudur. Kadını, aileyi, çocukları koruyan 6284'ün etkin uygulanması, İstanbul Sözleşmesi'nin hayata geçirilmesi elzemdir. Şiddetin ve cinayetlerin önüne başka türlü geçemeyeceğiz. Bir nesli kaybediyoruz. Bu Mecliste bu vebal herkesin boynunun borcudur ve mutlaka bu yasaların bir an önce çıkarılması gerekmektedir.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İnşaat Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı ve Yönetim Kurulu üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, İnşaat Mühendisleri Odası Antalya Şube Başkanı ve Yönetim Kurulu üyeleri Loca'dan Genel Kurulumuzu izliyorlar; hoş geldiniz. (Alkışlar)

Sayın Aslan...

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

9.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, özgür basına ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Dünyada ve Türkiye'de gazetecilik giderek daha fazla baskı altında. Türkiye, gazetecileri en çok yargılayan ve tutuklayan ülkelerden biri. Şu an cezaevlerinde 31 gazeteci tutuklu. Özgür basına, Kürt gazetecilerine getirilen süresiz yurt dışı çıkış yasakları, keyfî erişim engelleri, sansür, tehdit, gözetim ve tutuklama baskısı ve yargılamalarla basın susturulmak isteniyor; hakikatin sesini yazanlar, duyuranlar cezalandırılıyor. Bunlardan birisi de Nedim Oruç. Cizre'de Rojava protestolarını takip ettiği sırada gazeteci olduğu bilinmesine rağmen işkenceyle gözaltına alındı. Ajansa Welat Muhabiri Oruç seksen üç gündür tutuklu. Gazetecileri susturmak toplumu susturmaktır. Tutsak edilen Elif Bayburt, Ziya Ataman, Cihan Berk, Devrim Ayık, Nadiye Gürbüz, Nedim Oruç ve tüm gazeteciler derhâl serbest bırakılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Türkoğlu...

10.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, Afşin-Elbistan Termik Santrali'ne ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kahramanmaraş Afşin-Elbistan Termik Santrali'nde neler oluyor? Bine yakın işçinin işten çıkarıldığı ve yerine Afganistan, Pakistan, Afrika ülkeleri uyruklu yabancı işçi alındığı iddiaları ayyuka çıkmış. Bunun adı sadece bir işten çıkarma değil, resmen ırkçı bir ayrımcılıktır; ondan da önemlisi millî iş gücüne karşı yapılmış darbedir. Soruyorum: Bu ülkenin evlatları işsiz kalırken hangi gerekçeyle yabancı iş gücü tercih ediliyor? Bu iddialar doğru mu? Doğruysa bu kararı kim verdi? Devlet bu sürecin neresinde? Bu ülke, vatandaşını işsiz bırakıp başkasına iş bulan bir anlayışla yönetilemez? Bu korkunç iddia açıklığa kavuşsun ve sorumlular da çıkıp lütfen hesap versinler.

Saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Çan...

11.- Samsun Milletvekili Murat Çan'ın, Orta Karadeniz Kariyer Fuarı'na ilişkin açıklaması

MURAT ÇAN (Samsun) - Teşekkür ediyorum.

Bugün hem seçim bölgem Samsun hem de Orta Karadeniz Bölgesi için büyük değer taşıyan önemli bir organizasyon Orta Karadeniz Kariyer Fuarı başlıyor. Yıllardır üniversitelerimizi, gençlerimizi, kamuyu ve özel sektörü buluşturarak, iş gücü planlamasına, nitelikli insan kaynağına ve güçlü iş birliklerine kapı aralayan bu organizasyonu çok önemsiyoruz. Ancak fuarın bu yıl üniversite spor salonuna sıkışmış olması düşündürücüdür çünkü an itibarıyla Samsun'un aktif bir fuar merkezi yoktur. TÜYAP, yılbaşından itibaren Samsun'daki fuar organizasyonlarını sonlandırmış, fuar merkezi fiilen işlevsiz durumdadır, bundan sonrası meçhuldür. Bu, yalnızca bir mekân veya organizasyon kaybı değil, şehrimizin ekonomik ve sosyal dinamizminin aldığı büyük bir yaradır. Samsun fuarcılığı yeniden ve bir an önce ayağa kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Olan...

12.- Bitlis Milletvekili Hüseyin Olan'ın, Bitlis'te Nevruz kutlamaları sonrası yaşananlara ilişkin açıklaması

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Bitlis'te nevrüz kutlamaları gerekçe gösterilerek gözaltına alınanların hem ailelerine hem de kendilerine kolluk güçleri tarafından şiddet ve işkence uygulandı. Gözaltına alınan Mustafa Yalçınkaya baskın esnasında kolluk güçlerine herhangi bir direnç göstermemesine rağmen polisler "Siz bu devleti sahipsiz mi sandınız?" diyerek kendisine saldırıp darbederek kaşını yarmışlardır. Mustafa Yalçınkaya, Bitlis Devlet Hastanesine darp raporu almak için gittiğinde sağlık personeli tarafından da uygun olmayan ve tıbbi prosedürler işletilmiştir. Sağlık personeli meslek kurallarına, yetki sınırlarına, tıbbi standartlara aykırı şekilde müdahalede bulunmuşlardır. Sterilizasyon kuralları dikkate alınmayıp, bilinçli bir şekilde lokal anestezi yapılmadan hastaya acı çektirilmiş ve görevi olmadığı hâlde bir hemşire dikiş atmıştır. Son zamanlarda işkencenin arttığı Bitlis'te kötü muamele ve işkencenin kolluk kuvvetlerinden hastaneye yayılmasını asla kabul etmiyoruz.

BAŞKAN - Sayın Alp...

13.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Yozgat Yerköy'deki hızlı tren şantiyesindeki işçilere ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) - Başkanım, Yozgat'ın Yerköy kazasında devam eden hızlı tren şantiyesinde parasını alamayan işçiler vardır, aralarında Kars'ın çocukları da var. Alt yüklenici işi bırakıp gitmiş; esas yükleniciler Çelikler İnşaat, Doğu Holding ve Özkar İnşaat da işçilerin parasını vermiyor. Bugün itibarıyla da şantiyeye jandarma çağırmışlar, çocukların etrafını jandarmayla çevirmişler. Demiryollarının Genel Müdürüne sesleniyorum: Bugün orada Kars'ın çocuklarının burnu kanarsa -600 milletvekili şahit

olsun- bu Demiryolları Genel Müdürü Meclise geldiği zaman bu binayı onun başına yıkarım; el mi yaman, bey mi yaman ona gösteririm. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Arslan...

14.- Afyonkarahisar Milletvekili Hasan Arslan'ın, Filistinli masumların idam edilemeyeceğine ilişkin açıklaması

HASAN ARSLAN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, ey Ümmetimuhammed; bugün burada sadece bir milletvekili olarak değil bir insan, bir baba, vicdanı kanayan bir kardeşiniz olarak konuşuyorum. Terör devleti İsrail'in yetmiş sekiz yıldır işgal ettiği topraklarında nefes aldığı vatanını terk etmediği için 12 bin Filistinli kardeşimiz -ki bunların 4 bini henüz çocuktur- hukuksuz bir kararla idama mahkûm ediliyor. İsrail Ulusal Güvenlik Bakanı Ben-Gvir denilen alçağın "Filistinli tutukluların normalde derilerini yüzmemiz lazım. Biz vicdanlı olduğumuz için idamı onayladık." sözlerine göz yuman, kulak tıkayan sözde insan hakları savunucularının da samimiyet testinden geçemediğini buradan haykırmak istiyorum. Soruyorum size: Bir çocuğun vatanını sevmesi ne zamandan beri idamlık suçtur? Bu bir yargılama değil bir soykırımdır. Eğer bu barbarlığı durdurmaya gücümüz yetmiyorsa bile o masumların çığlıklarını dünyaya duyurmak bizim namus borcumuzdur. Susmak, bu katliama ortak olmaktır. Gözümüzün içine bakan o yetimlerin hakkı için haykırıyoruz. Filistinli masumlar idam edilemez, bu zulmü durdurun.

BAŞKAN - Sayın Bülbul...

15.- Aydın Milletvekili Süleyman Bülbul'ün, Aydın Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu'na ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN BÜLBÜL (Aydın) - "Ya AKP'ye katıl ya içeri atıl." tehdidine boyun eğen, 344.003 oyun millî irade gaspçısı, kumpas uzmanı AKP Büyükşehir Belediye Başkanı Özlem Çerçioğlu, AKP'ye geçer geçmez Çine Belediyesine tahsis edilen Enver Salih Dinçer Havuzlu Sosyal Tesisleri'ni boşalttırmak mı hizmet? Didim'in kalbindeki Merkez Park'tan Didim Belediyesini tahliye ettirmek mi? Germencik'te sosyal tesisleri ve çay bahçesini boşalttırmak mı? Koçarlı'ya tahsis edilen iş makinelerini geri çekmek mi? Kuşadası Belediyesinin hizmet binasını boşalttırmak mı yoksa hakkınızdaki dosyalardan pazarlıkla bir bir beraat ederken siyasi rakiplerinizi yargı sopasıyla susturmak mı? Sultanhisar'da, Söke'de kendinize biat eden belediye başkanlarını ödüllendirip yeni tahsisler yapmak mı hizmet? CHP'lileri durduracağınızı mı zannediyorsunuz? Aydınlıları sizi desteklemedikleri için mi cezalandırıyorsunuz? Ama asıl cezalandırılacak olan sizsiniz; ilk önce sandıkta, sonra da hukukta.

BAŞKAN - Sayın Sarı...

16.- Balıkesir Milletvekili Serkan Sarı'nın, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne ilişkin açıklaması

SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

8 Nisan Dünya Romanlar Günü vesilesiyle söz almış bulunuyorum. Yıllardır bu toprakların kültürüne, müziğine, emeğine, yaşamına renk katan Roman vatandaşlarımızı burada saygıyla selamlıyorum. Yalnız kültürümüzün taşıyıcısı değil aynı zamanda ülkenin eşit ve onurlu vatandaşlarıdır Romanlar ama ne yazık ki barınmadan eğitime, istihdamdan sosyal hayata kadar birçok alanda ayrımcılıkla karşı karşıya kalmaktadırlar. Eşit yurttaşlık bir lütuf değil bir haktır. Romanlar yüzyıllardır ön yargılarla, ötekileştirmeye ve derin eşitsizlikle karşı karşıyalar. Bu tablo sosyal devlet ilkesinin eksik kaldığını açıkça göstermektedir. Bizim mücadelemiz kimsenin kimliğinden dolayı ötekileşmediği, herkesin eşit haklara sahip olduğu, çocukların geleceğe umutla baktığı bir Türkiye içindir. Romanlar bu ülkenin ötekisi değil asil unsurudur. Bu vesileyle 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'nü kutluyor, Roman yurttaşlarımızın eşit, adil ve onurlu bir yaşam...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ertuğrul...

17.- Zonguldak Milletvekili Eylem Ertuğ Ertuğrul'un, Özel Teknelerin Donatımı ve Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik'e ilişkin açıklaması

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - 17 Ocak 2026 tarihinde yayınlanan Özel Teknelerin Donatımı ve Özel Tekneleri Kullanacak Kişilerin Yeterlikleri Hakkında Yönetmelik ne yazık ki denizciliği teşvik etmek yerine küçük tekne sahiplerini denizden uzaklaştıran bir düzenlemeye dönüşmüştür. Bugün 4-5 metrelik, kamarasız, küçük kayıklarıyla denize açılan vatandaşlarımız teknelerinde fiziksel olarak koyacak yer bulamayacakları ekipmanları taşımaya zorlanmaktadır; yangın battaniyesinden baltaya, pusuladan siyah küreğe kadar birçok ekipman bu küçük tekneler için ne gerekli ne de uygulanabilir; üstelik, bu yükümlülükler yerine getirilmediğinde tekne boyuna göre ağır cezalar öngörülmektedir. Ayrıca, bu düzenleme Denizde Çatışmayı Önleme Yönetmeliği'yle de çelişen yönler barındırmaktadır. Buradan çağrımız açıktır: Küçük ölçekli amatör tekneler için ayrı bir sınıflandırma yapılmalı, donatım yükümlülükleri gerçekçi, uygulanabilir ve adil hâle getirilmelidir. Masabaşı uygulamalar sonuca ulaşamaz.

BAŞKAN - Sayın Akbulut...

18.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, Mayıs 2024'te Burdur Devlet Hastanesinde yaşanan diyaliz skandalına ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Burdur'da -birçoğunuz hatırlayacaktır- Mayıs 2024'te Burdur Devlet Hastanesinde bir diyaliz skandalı yaşanmıştı ve 3 hemşehrimizi ne yazık ki kaybetmiştik, vefat etmişlerdi. Yani bu saf suya bir madde karıştı "etilen glikol" diye yani zehirli bir madde saf suya karıştı ve bu insanların bu yüzden vefat ettikleri söylendi ama ne hikmetse, şimdi dosyayla alakalı bir karar verilmiş. Ne karar çıkmış biliyor musunuz kıymetli Başkanım, değerli milletvekilleri? Takipsizlikle sonuçlanmış. 3 vatandaşımızı kaybediyoruz ve bir ihmalden, bir hatadan dolayı kaybediyoruz ama takipsizlikle sonuçlanan bir karar çıkıyor. Bu, adalet duygusunu yaralamıştır, bunun tekrar gözden geçirilmesini talep ediyoruz efendim.

Saygılarımla.

BAŞKAN - Sayın Halıcı...

19.- Isparta Milletvekili Hikmet Yalım Halıcı'nın, esnafa ilişkin açıklaması

HİKMET YALIM HALICI (Isparta) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Ülkemiz ekonomisinin temel taşlarından olan esnafımız içinde olduğumuz derin ekonomik krizde çok büyük sıkıntılarla karşı karşıya kalmakta. Saha çalışmalarında da bu durumu yakından gözlemliyoruz. Ticaret Bakanı Sayın Ömer Bolat verdiğim soru önergesini yanıtladı: 2016 yılı ile 2025 yılı arasında Türkiye genelinde 1 milyon 321 bin 973 şirket kuruldu. Buna karşılık, aynı dönemde 516.820 şirket ve ticari işletme kapandı yani son dokuz yılda açılan her 2 şirketten 1'i neredeyse kepenk indirmiş. Bu nedenle esnafı koruyan, yakıt giderlerinin azaltıldığı, sigorta desteğinin sağlandığı bir destek paketi acilen çıkarılmalıdır. Aksi hâlde bu ağır ekonomik kriz altındaki esnafımız kepenk kapatmaya devam edecek ve ekonomik tablo daha da ağırlaşacak. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kış...

20.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, tarımda ithalata ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) - Sayın Başkanım, AKP iktidarı yirmi dört yılda Türkiye'yi tarımda üretimden kopardı, tahılda yeterlilik düştü, buğdayda, arpada, mısırdaki üretim değil, ithalatı konuşuyoruz; bu, çiftçinin tasfiye edilmesidir. Bakın, ekmek nerede pahalaniyorsa orada yoksulluk vardır. En temel gıdamız ekmeğin fiyatı bugün 17,5 lira, Fırıncılar Federasyonu "Bu fiyat sürdürülebilir değil." diyor çünkü maliyet artıyor, üretici kazanamıyor. 2016'da asgari ücretle 1.734 ekmek alınabiliyordu, bugün sadece 1.604 ekmek alınabiliyor; vatandaşın sofrasından 130 ekmek çaldınız. 2018'de Erdoğan ne dedi? "Verin yetkiyi görün etkiyi." İşte, etkisi: Boşalan, sofralar, küçülen ekmek, büyüyen yoksulluk.

Bu milletin alın terinin karşılığını da sofrasındaki ekmeği de geri alır. Sandık geldiğinde ülkemiz yeniden üreten, kazanan ve doyuran bir Türkiye olacaktır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Sümer...

21.- Adana Milletvekili Orhan Sümer'in, Adanaspor'a, Adana Demirspor'a ve Adana 01 FK'ye ilişkin açıklaması

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Adanaspor ve Adana Demirspor başta olmak üzere şehir takımlarımız Türkiye'nin spor kültürünün, kent hafızasının ve toplumsal dayanışma ruhunun en önemli unsurlarıdır. Adana'da futbol sadece bir spor faaliyeti değil, bir kimlik, bir kültür ve nesiller arası aktarılan bir tutkudur. Ancak bu takımlar yıllardır artan mali yükler, tesisleşme eksiklikleri ve altyapı yatırımlarının yetersizliği nedeniyle ciddi zorluklar yaşamaktadır.

Ülkemizin köklü kulüplerinin borç baskısı altında ezilmesi, genç sporcularının yetişmemesi ve şehir takımlarının marka değerinin zayıflaması Türkiye sporuna büyük zarar vermektedir. Kulüplerin güçlü tesislere sahip olması ve sürdürülebilir sporcu yetiştirme modellerine geçmesi yalnız Adana için değil Türk sporunun geleceği için de önemlidir.

Ben, buradan, yetkililere seslenmek istiyorum: Adanaspor ve Adana Demirspor başta olmak üzere, şampiyonluğa oynayan Adana 01 FK'ye yardımcı olun; bu kulüpleri yaşatın, ayakta kalsın, takım taraftarları da bu ülkenin teminatı olsun.

BAŞKAN - Sayın Çakır...

22.- Kocaeli Milletvekili Sami Çakır'ın, ABD-İsrail-İran arasında varıldığı söylenen ateşkese ilişkin açıklaması

SAMİ ÇAKIR (Kocaeli) - Sayın Başkan, ABD-İsrail ortak yapımı olarak İran'a yapılan saldırıların 40'inci gününde on beş günlük ateşkese varıldığı söyleniyor. Dünyanın bu süre zarfında içinden geçtiği kaosu izah edilebilir olduğunu zannetmiyorum. Bağımsız devlet yapı sistemlerinin ahlaksız güç desteğiyle yerle bir edildiği, uluslararası kuruluşların, müttefikliğin ve dostlukların tamamen güce ve paraya dayalı sahte sistemler olmasının yanında dünya ekonomisinin hallaç pamuğu gibi atıldığına, insanların ve insanlığın ölmesinin, öldürülmesinin çok basite indirgenmiş olduğuna şahit olduk. Anlaşıldı ki dünya sisteminin yeni baştan bir modellemeye ihtiyacı var. Bunu sağlayacak adil bir yaklaşımın en kısa sürede hayata geçirilmesi gereklidir; aksi hâlde, bade harabül Basra diyeceğimiz çok daha fazla yeni yerleri zikretmeye devam edeceğiz. Zulmün zirvesinde bir dünyada yaşamının bir kıymeti var mı biliyorum?

Genel Kurulu ve milletimizi saygıyla selamlıyorum.
BAŞKAN - Sayın Toy...

23.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Türkiye'nin tüm gücüyle zalimlerin karşısında durmaya devam edeceğine ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) - Adaletin, vicdanın askıya alındığı bir dünyada idam edileceğini bilen bir baba çocuğuna son kez sarılıyor. Filistinli çocuk mahkûmlar o yaşta taşıdıkları sarsılmaz imanla "Hüküm Allah'ındır; can gider, dava kalır." diyor.

Bugün kıymetli bir sanatçımız Görkem Sevindik önce baba sonra vicdan sahibi bir Türk vatandaşı olarak bu zulme "Durl!" diyor ve ses İsrail Güvenlik Bakanından geliyor. İşte, tepki, duruş ve boykot bu nedenle çok önemli.

İsrail'in bu aciz politikacılarının, Netanyahu'nun siyasi ikbal savaşının bedelini başta Gazze ve İran halkı olmak üzere 8 milyar insan ödüyor.

Dünya barışını ve insanlığın geleceğini önemseyen her ülke Sayın Cumhurbaşkanımızın riyasetinde Türkiye'nin gösterdiği cesur ve istikrarlı duruşu sergilemelidir. Türkiye, tüm gücüyle zalimlerin karşısında durmaya devam edecektir.

BAŞKAN - Sayın Aksakal...

24.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, ABD'nin ve İsrail'in organize ettikleri süreli ateşkese ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Amerika ve İsrail'in İran halkının egemenliğine yönelik saldırıları daha kırkını çıkaramadan yeni bir aşamaya geçmiş olarak gösteriliyor. Emperyalizmin bu saldırgan hesapları inançlı bir ulusun ve kararlı bir kadim devletin sarsılmaz iradesine teslimiştir. İran halkının bugüne kadar sürdürdüğü dirayetli stratejik duruş ve direnç karşısında panikleyen sistemin etkin aktörleri ABD ve İsrail sözde süreli ateşkes organize etmişler ise de nihai amaç ve niyetlerinden arınmadıkları müddetçe ne Orta Doğu'da ne de bölgemizde gerçek bir huzur ve barış tesis edilemeyecektir.

Silahların susması elbette önemlidir ve herkesin isteyeceği bir sonuçtur ancak iki hafta olarak tanımlanan bu süreç İran için olduğu kadar Türkiye açısından da muhtemel riskleri ve olumsuzlukları bünyesinde barındırmaya devam etmektedir. Münhasıran gerekli şartları ısrarla yerine getirmekten uzak duran PKK terör örgütüyle sözde barış arayışının temcit pilavı gibi ülke gündeminde tutulması çabalarının da olası bu risklerden ayrı düşünülmemesi gerektiğine inanıyoruz.

BAŞKAN - Sayın Dinçer...

25.- Mersin Milletvekili Talat Dinçer'in, küresel alışveriş platformlarına ilişkin açıklaması

TALAT DİNÇER (Mersin) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Son yıllarda dijitalleşmenin hız kazanmasıyla birlikte alışveriş platformları hayatımızın vazgeçilmez bir parçası hâline gelmiştir. Elbette, bu gelişimi reddetmiyoruz ancak bu sistemin adil işlemediğini de açıkça ifade etmek zorundayız.

Küresel alışveriş platformları yerli esnafı yok ediyor; bugün birçok platform esnaftan başlangıçta yüzde 15-25 oranında komisyon talep etmektedir. Bu oran dahi küçük işletmeler için ciddi bir yük iken işin içerisine teslimat hizmetleri, görünürlülük ücretleri ve zorunlu kampanyalar girdiğinde komisyon oranları yüzde 40, yüzde 50 seviyelerine kadar çıkmaktadır. Bir esnaf kazandığı her 100 liranın 50 lirasını platformlara verirken nasıl ayakta kalacak? Dijital platformlar elbette olacak, büyüyecek, gelişecek ama bu büyüme esnafın küçülmesi pahasına olmamalıdır.

Buradan Ticaret Bakanlığına sesleniyorum: Komisyon oranlarına makul bir üst sınır getirilmelidir, esnafı zorlayan gizli maliyet ve dayatılan kampanyalar kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Aşıla...

26.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıla'nın, İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri hattındaki hava modifikasyon uçaklarına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

İsrail ve Birleşik Arap Emirlikleri hattında hava modifikasyon uçakları ocak ayından itibaren artan füze tehdidi ve yoğun GPS karıştırma faaliyetleri nedeniyle en verimli oldukları irtifalarda operasyon yapamaz hâle geldi. Sonuç; meteoroloji raporunda bir patlama olarak yankılandı.

Meteorolojiye göre Türkiye, son altmış altı yılın en fazla yağışını bu kış aldı, birçok bölge geçen yıllara göre kat kat daha fazla yağmur aldı. Meteoroloji Genel Müdürlüğü Hidrometeoroloji Şube Müdürlüğü'nün yayımladığı Şubat 2026 Alansal Yağış Raporu Türkiye'nin sadece bir yağış dönemi geçirmediğini gökyüzündeki teknolojik esarettten kurtulduğunu rakamlarla ispatlıyor.

Tel Aviv semalarında İran füzeleri gezindikçe bulut hırsızları hanlara hapsoldü, Anadolu ise yıllardır çalınan yağmurlarını bu süreçte geri aldı elhamdulillah diyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Coşar...

27.- Antalya Milletvekili Aliye Coşar'ın, Antalya Havalimanı ile Ankara arasındaki uçak seferlerine ve uçuş saatlerine ilişkin açıklaması

ALİYE COŞAR (Antalya) - İktidar her fırsatta yeni hava limanları yaptığını ve hava yolu ulaşımını geliştirdiğini söyler ama gerçekler ve uygulamalar bunun tersini göstermektedir.

Antalya Gazipaşa Havalimanı'ndan Ankara'ya yapılan uçak seferleri kışın kaldırılmakta, şimdi ise haftada üç güne indirilmiştir, uçuş olan günlerde de karşılıklı tek sefer konulmuştur. Ankara'dan Gazipaşa'ya uçuş saati gece yarısı saat 00.15'te, Gazipaşa'dan Ankara'ya uçuş ise sabah beşte yapılmaktadır. Karşılıklı tek sefer olması ve haftalık uçuş günlerinin azaltılması, saatlerinin uygun olmaması vatandaşları eziyettir. Antalya Havalimanı'na Ankara'dan yapılan uçuşlar da sistematik olarak azaltılmıştır, uçuş saatleri düzensiz ve verimsizdir.

Antalya halkının hava yolu ulaşım tercihinin kısıtlamaktan vazgeçin ve uçuş sayılarını artırın.

BAŞKAN - Sayın Akalın...

28.- Edirne Milletvekili Mehmet Akalın'ın, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne ilişkin açıklaması

MEHMET AKALIN (Edirne) - Teşekkürler Sayın Başkan.

8 Nisan Dünya Romanlar Günü vesilesiyle, kültürümüzü zenginleştiren, Türk milletinin birlik ve beraberlik ruhuna güç, toplumsal hayatımıza renk katan Roman vatandaşlarımızın bu anlamlı gününü kutluyorum. Özellikle Edirne'mizde yaşamın her alanına emekleri, neşeleri ve güçlü dayanışma ruhlarıyla değer katan Roman kardeşlerimiz çalışkanlıkları, samimiyetleri ve kültürel zenginlikleriyle şehrimizin ve ülkemizin önemli bir rengidir.

Toplum olarak Roman vatandaşlarımız eğitimden istihdama, sosyal hayattan kamu hizmetlerine kadar her alanda daha güçlü şekilde desteklenmelidir. Türk milletinin birliği ve kardeşliği farklılıklarımızı ortak bir değer olarak yaşatabildiğimiz sürece daha da güçlenecektir.

BAŞKAN - Sayın Öztürkmen...

29.- Gaziantep Milletvekili Hasan Öztürkmen'in, Polis Haftası'na ilişkin açıklaması

HASAN ÖZTÜRKMEN (Gaziantep) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Kamu düzeninin teminatı olan polislerimiz kendi sorunlarının üstesinden gelemiyor. Polis, amir baskısıyla, tükenmişlikle, mobbinge, ekonomik sıkıntılarla baş başa. Polis intiharları her geçen yıl artıyor. İktidar, hakkını arayanların üzerine güvenlik güçlerini sürüyor, bir yandan da onları derin bir yalnızlığa itiyor. Geçen yıl 93 polis memuru intihar etti, 2026 yılının ilk üç ayında 23 polis memuru canına kıydı.

Emniyette devam eden atama, tayin, terfi sistemi ve çalışma saatleriyle ilgili sorunlar artık kangrene dönüşmüş durumda; şark görevleri ve aile bölünmeleri ayrı bir sorun olarak durmaktadır, polisler tek kuruş mesai almadan onlarca saat fazla çalıştırılmaktadır.

Polisimizin çalışma koşulları bir an önce düzeltilmeli, intihar vakalarının üzerine gidilmeli.

Polis Haftası'nı kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

30.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, zirai don riskine ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Başkanım.

Felaket tellallığı yapmak istemiyorum ama değerli üreticilerimizi zirai dona karşı uyarmak görevim.

Tarih tekrardan ibaret, zirai don tehlikesi için de aynı şey geçerli ama bu kez göz göre göre aynı faciayı yaşamayalım. Geçen sene 10-12 Nisan tarihleri arasında zirai don faciası oldu, bu yıl da 11 Nisan 2026'ya kadar yani bugün dâhil üç gün için zirai don tehlikesi var. Çiftçilerimiz de zirai dondan ders alarak bu konuda hazırlıklı olmalı, zirai dona karşı sigorta yaptırmalıdır.

Geçen yıl Zirai Don Olayını Araştırma Komisyonu kurulmuştu, muhalefet şerhimizi Cumhuriyet Halk Partisi olarak ortaya koyduk, rapor tamamlandı, yakında yayınlanmasını bekliyoruz. Komisyonunda konuşan Boğaziçi Üniversitesi İklim Değişikliği ve Politikaları Uygulama ve Araştırma Merkezi Müdürü Sayın Profesör Doktor Mehmet Levent Kurnaz iklim değişikliğinin Türkiye için doğurduğu risklere işaret ederek her yıl zirai don riski olduğunun uyarısını yapmıştı. Sisleme, örtüleme, ısıtma, parafin ve don pervanesi kullanarak zirai donla mücadele etmeyi sağlayacak ekipmanlarla çiftçilerimize hibe programları yaygınlaştırılmalı, aynı zamanda çiftçilerimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Tahtasız...

31.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, Çorum'daki bir dönercinin Cumhurbaşkanına yaptığı seslenişe ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, "Faiz sebep, enflasyon sonuç. Ben ekonomistim." diyen Cumhurbaşkanına, ünlü ekonomiste Çorum'dan küçük bir dönercimiz sesleniyor: "Nakliyecinin, çiftçinin, emeklinin, asgari ücretlinin, esnafın, halkın feryadına kulaklarını tıkama. İflas ediyoruz, batıyoruz; duy sesimizi, duy!" diyor. "Çorum merkezde, Saat Kulesi'nin dibinde döner dükkânı işletiyorum; doğal gaz ve elektriğe gelen zamlardan sonra elektrik faturam 15 bin liradan 20 bin liraya, doğal gaz faturam 18 bin liradan 30 bin liraya çıktı. Biz ne yapacağız? 150 liraya sattığım döner dürümü kaç liraya satacağım? Ben ne yapacağım?" diye sesleniyor.

Girdilerdeki tüm artışların ürün fiyatlarına yansyacağını, enflasyonun daha da artacağını, iğneden ipliğe her şeye zam geleceğini vatandaş bilirken iktidar sessiz. Seçim öncesi "Verin yetkiyi, görün etkiyi." dediniz, verdik yetkiyi, gördük etkiyi; ülkeyle birlikte batıyoruz ama ünlü ekonomist bu süreci izliyor.

Nakliyecisinden çiftçiye, küçük esnaftan sanayiye herkes acil önlemler, yeni destek paketleri bekliyor. KGF'yle esnafa ucuz kredi verilmeli, mazottaki KDV, ÖTV kaldırılmalı, elektrik ve doğal gaz zamları geri çekilmeli.

BAŞKAN - Sayın Dindar...

32.- Van Milletvekili Mahmut Dindar'ın, Van'ın köylerinin ve kırsal mahallelerinin yollarına ilişkin açıklaması

MAHMUT DİNDAR (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Van ve çevre illerinde nisan ayının ortasında olmamıza rağmen Başkale, Çaldıran, Gürpınar, Çatak ilçelerimizin birçok kırsal mahallesinin yolları hâlâ kapalıdır. Bahçesaray'ın yol durumu zaten yıllardır çözümsüz bırakılmış durumda. İnsanımız hastası olduğunda ambulans gelemiyor, hane alışverişleri için şehre inemiyor. Kayyum ve iktidar şehirlere göçü önlemek yerine bu şekilde göçü zorunlu hâle getiriyor. Yıllardır Van Büyükşehir Belediyesinin yapması gereken kırsal mahalle yolları çamur ve çukurdan geçilmiyor, ilçe belediyelerimizin bu yolları yapması yetki ve bütçe kısıtları nedeniyle engelleniyor; halkımız kayyum politikaları nedeniyle mağdur ediliyor. Yolları kapalı iken tarım ve hayvancılık yapmak, yaylalara çıkmak mümkün görünmüyor. Kayyumlar geri çekilmeli, altyapı hizmetleri sunulmalı, köy ve kırsal mahalle yolları açılmalı ve asfaltlanmalıdır.

Teşekkürler. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Kamaç...

33.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Kamaç'ın, Amedspor'un yarın yapacağı maça ilişkin açıklaması

MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Amedspor sadece Diyarbakır'da değil Türkiye genelinde ve hatta Avrupa'da milyonlarca taraftarı olan bir spor takımıdır. Ağır ceza ve yaptırımlara rağmen Süper Lig'e emin adımlarla yürüyor. Yarın, ligin 2'nci sırasındaki bulunan Amedspor, ligin 3'üncü sırasında bulunan Erokspor'la tarihî bir maça çıkacak ve milyonlarca taraftarın isteği bu tarihî maçını TRT'de canlı yayınlanması.

Yönetim ve Sayın Başkanı Nahit Eren'in yaptığı çağırışı ben buradan yineliyorum: Amedspor'un yarın yapacağı tarihî maçın TRT'den canlı yayınlanmasını talep ediyor, halkın, taraftarın bu talebini buradan dile getirmek istiyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Ocaklı...

34.- Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'nın, kamyon ve tır sürücülerinin talebine ilişkin açıklaması

TAHSİN OCAKLI (Rize) - Kamyonlar ve tır sürücülerinin bir talebi var, diyorlar ki: "Bizim araçlarımızda takograf takılı, biz günde dokuz saat sürüş yapabiliyoruz ve dört buçuk saatte de bir mola vermemiz gerekiyor. Sarp Sınır Kapısı'ndan çıktım, dört buçuk saat sonra Ordu'dayım. Yol kenarında durduruyorlar ceza var, Ordu'da tır koyabileceğim park yok, oradan sonraki dört buçuk saat Tosya, orada da tır parkı yok ya da kamyon parkı yok. Dursam ceza, park etsem ceza! Otopark yok. Bununla ilgili bir planlama istiyoruz; bizi sadece cezalarla muhatap etmeyin."

Yüce Meclis bunu çözsün istiyorlar.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Esen...

35.- İstanbul Milletvekili Elif Esen'in, Arnavutköy ve Sazlıdere Barajı çevresindeki yapılaşmaya ilişkin açıklaması

ELİF ESEN (İstanbul) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Yahya Kemal Beyatlı diyor ki: "Sana dün bir tepeden baktım aziz İstanbul." Bu şehrin doğayla kurduğu eşsiz dengeyi anlatıyor. Bugün İstanbul o manzaradan hızla uzaklaşıyor. Arnavutköy ve Sazlıdere Barajı çevresinde bir zamanların yeşil alanları betonla kaplanıyor. 40 bine yaklaşan konut 135 milyon metrekarelik bir yapılaşma demek. "Sosyal konut" denilen bu projelerde fiyatlar 7-8 milyon liraya ulaşmış durumda. Sormak gerekiyor: Bu konutlar kimin için sosyal? İstanbul'un suyunun bir kısmını sağlayan Sazlıdere'nin riske atılması, bu susuzluk ortamında 16 milyon insanın geleceğini riske atmak demektir. İstanbul'un toprağına, suyunu ve geleceğine sahip çıkmak hepimizin sorumluluğudur. Bu rant düzenine "Dur!" demek zorundayız.

BAŞKAN - Sayın Çalıışkan...

36.- Hatay Milletvekili Necmettin Çalışkan'ın, 6 Şubat depremleri sonrasında depremzedelerin eşya yardımı beklentisine ilişkin açıklaması

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, 6 Şubat depremlerinde yaşananlar; vatandaşlarımız sadece evlerini kaybetmedi, hayatları da enkaz altında kaldı. Birçok insanımız yakınlarıyla birlikte eşyalarını da yuvalarını da kaybetti. Bu noktada deprem sonrası bu insanların zararlarının giderileceği, eşya yardımı yapılacağı sözü verilmişti. Dilekçeler toplandı, hasar tespit komisyonları kuruldu; buna rağmen geçen üç yıllık süreç içerisinde bu noktada ne yazık ki bir adım atılamadı. Vatandaşlarımızın beklentisi acilen eşya yardımı yapılmasıdır. Evet, konutlar teslim ediliyor ama içinde eşya olmalıdır çünkü insanımız temel ihtiyaçlarını karşılamaktan uzaktır. Bu açıdan yara derinleşmeden, devlete olan güvenin devamı açısından, devletin şefkat eliyle depremzedeye yaklaşması açısından derhâl bu söz tutulmalı, eşya yardımı yapılmalıdır.

BAŞKAN - Sayın Kaya... Yok.

Sayın Kılıç...

37.- Antalya Milletvekili Şerafettin Kılıç'ın, Türkiye ile İran arasındaki köklü dostluğa ilişkin açıklaması

ŞERAFETTİN KILIÇ (Antalya) - Teşekkür ediyorum.

Yıllardır ABD ve İsrail'in baskılarına, ambargo ve tehditlerine rağmen İran halkı geri adım atmamış, boyun eğmemiştir. Zor zamanlarda bir milletin nasıl kenetlendiğini, nasıl kendi kaderine sahip çıktığını tüm dünyaya göstermiştir. Bu azimli duruş bir izzet ve şahsiyet zaferine dönüşmüştür.

Türkiye ile İran arasındaki köklü dostluk tarih boyunca nice zorlukları aşmış, bölgesel barışın ve istikrarın teminatı olmuştur. Ortak değerlerimiz, ortak acılarımız ve ortak umutlarımız bizleri birbirimize daha da yakın kılmaktadır. Gelecek, ayrışmanın değil dayanışmanın, çatışmanın değil iş birliğinin üzerine inşa edilmelidir. Türkiye ile İran'ın el ele vermesi, ortak hareket etmesi sadece iki ülkenin değil tüm bölgenin huzuru ve adaleti için büyük bir fırsattır.

BAŞKAN - Sayın Mullaoglu...

38.- Hatay Milletvekili Servet Mullaoglu'nun, deprem illerindeki esnaflar için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

SERVET MULLAOĞLU (Hatay) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Bütün Türkiye'de işsizlik çok kötü durumda ancak Hatay'da ve deprem illerinde maalesef çok daha kötü durumda. Esnaflarımız ve küçük işletmelerimiz çok zor durumda; mücbir sebep uzatılmadığı için icraya konu olmaktadır SGK borçları, kredi borçları ve birçok borçları ve çok sıkıntılı günler geçirmektedirler. Bu nedenle borçlarının silinmesini talep ediyoruz ve kredi borçlarının yeniden yapılandırılmasını. Bu, bütçede çok büyük bir yük teşkil etmeyecektir. Bu nedenle esnaflarımıza sahip çıkılmasını bekliyoruz

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Dinç...

39.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, ABD ve İsrail'in ateşkes talep etmelerine ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) - Bismillahirrahmanirrahim.

ABD ve siyonist rejim, İran'a yönelik saldırılarıyla okulları, hastaneleri ve sivil altyapıyı hedef alarak binlerce masumun kanına girmiştir. Daha önce müzakere masasında diplomatik çabalar devam ederken İran'ı 2 kez bombalayarak diplomatik ahlakı ve uluslararası hukuku ayaklar altına almıştır. Bugün ateşkes talep etmeleri sahadaki acizyetlerinin göstergesidir. Bizim temennimiz, sadece İran ile ABD, İsrail koalisyonu arasında ateşkes sağlanması değil Lübnan, Filistin ve İran'da işlenen bu soykırım suçlarının faillerinin insanlık önünde ve tarih huzurunda hesap vermesidir.

Aksa Tufanı'yla başlayan bu tarihî süreçle siyonist rejimin ve iş birliği ABD'nin bölgeden tamamen tasfiyesi tamamlanmalıdır. İşgal rejiminin güvenliğini sağlamak üzere kurulan ABD üsleri derhal kapatılmalıdır. Bölge ülkeleri arasında bir savunma hattı oluşturulmalıdır. İran'ın bir an önce imarı için gerekli destek sağlanmalıdır. Hem İran yöneticilerinin hem de halklarının ortaya koyduğu dik duruşları...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ersever...

40.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, genel sağlık sigortası kapsamındaki vatandaşların sağlık hizmetine erişimde yaşadıkları soruna ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) - Sayın Başkan, genel sağlık sigortası kapsamındaki vatandaşlar sağlık hizmetine erişimde ciddi sorun yaşıyor. MHRs randevu veriyor ama hastalar sistemde görünmüyor yani randevu var ama sağlık hizmetine erişim yok. Sosyal Güvenlik Kurumunun açıklamasında "MOSİP sisteminde güncelleme yapılıyor, yirmi dört saat içinde düzelecek." deniliyor ama bu yaklaşık on gündür böyle. Bilişim çağında böyle bir aksaklığın çözülememesi kabul edilemez; bu, artık teknik bir sorun değil, açıkça bir yönetememe krizidir. Kamu hizmetleri aksıyor, bedelini yine vatandaş ödüyor. Sorun var, sorumlu yok, hesap yok, çözüm yok.

Teşekkür ederim.
BAŞKAN - Sayın Genç...

41.- Kayseri Milletvekili Aşkın Genç'in, Polis Haftası'na ve Türk Polis Teşkilatının 181'inci kuruluş yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

10 Nisan Polis Haftası ve Türk Polis Teşkilatının 181'inci kuruluş yıl dönümünü kutluyor, gece gündüz görev yapan tüm Emniyet mensuplarımıza şükranlarımı sunuyorum. Ancak bugün sadece kutlama günü değil, Emniyet teşkilatımız ağır bir yükün altında; uzun ve düzensiz çalışma saatleri, artan görev yükü, ekonomik baskılar, tayin sorunları ve psikolojik yükler polislerimizin hayatını derinden etkilemektedir.

2025 yılında 82 Emniyet mensubu hayatına son vermiş, 2026 yılının ilk dört ayında 23 intihar vakası yaşanmıştır. Güvenliği sağlayanların güvenliği yoksa bu sistem sürdürülemez. Polislerimizin çalışma koşulları iyileştirilmeli, mesai düzeni insani hâle getirilmeli, psikolojik destek mekanizmaları güçlendirilmelidir. Polis Haftası'nı yalnızca törenlerle değil, çözüm iradesiyle anlamlı kılmak zorundayız.

Bu duygu ve düşüncelerle, aziz şehitlerimizi rahmetle anıyor, görevini fedakârca sürdüren tüm Emniyet mensuplarına saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Kara...

42.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, deprem yaşamış Hatay'daki ve diğer illerdeki çiftçiler için talep ettiklerine ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ederim Başkanım.

Seçim bölgem Hatay'da, Amik Ovası'nda faaliyette bulunan, Kumlu, Kırıkhan, Hassa, Reyhanlı, Antakya'da tarımsal üretim yapan çiftçilerimize tarımsal üretimi destekleme kapsamında yapılan ödemelerden sulama ve elektrik borçları varsa kesinti yapılmaktadır. Vadesi geçmiş olan elektrik ve su borcuna ilişkin herhangi bir tebliğ yapılmaksızın borca itiraz edilmiş olsa ve bir mahkeme kararı bulunmasa da kesinti uygulamasına gidildiği görülmektedir. Bu uygulama, tarımsal destek ödemelerine ihtiyaç duyan depremzede üreticilerimize çok büyük bir mali yük getirmektedir. Dolayısıyla, deprem yaşamış Hatay'da ve diğer illerimizdeki çiftçilerimizin bu mali yükünün ortadan kaldırılması yönünde mutlaka çalışmaların yapılmasını buradan talep ediyoruz. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karaman...

43.- Erzincan Milletvekili Süleyman Karaman'ın, Erzincan'da ödenek sağlandığında yapımına başlanacak projelere ilişkin açıklaması

SÜLEYMAN KARAMAN (Erzincan) - Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarında Erzincan'ımıza çok güzel hizmetler yapıldı, yapmaya da devam ediyoruz. "Anadolu'da Bir Dünya Üniversitesi" sloganıyla her geçen gün gelişen Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi, modern hastaneler, modern havalimanı, 12.500 kişilik ve yirmi dört saat yaşayan stadyum, TOKİ konutları, kentsel dönüşümler, Ergen Dağı Kayak Merkezi, millet bahçesi -her geçen gün OSB geliyor, besi OSB kuruluyor; seracılık geliyor ve sera OSB kuruluyor- duble yollar, yenilenen demir yolları, kara yolları, köy yolları, depreme dayanıklı okullar, kamu binaları, sayısız birçok hizmet yapılmıştır. Elbette Erzincan'ımızın gelişmesi için -her platformda isteğimiz- Kızıldağ, Sakaltutan ve Ahmediye tünel ve bağlantı yollarının tamamının projeleri hazır olup ödenek sağlandığında yapımına başlanacaktır. Ayrıca yüksek hızlı tren projesi Sivas-İmranlı bölümü yatırım programında yer alıyor, ödenek sağlandığında başlayacağız.

BAŞKAN - Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz, YENİ YOL Partisi Grup Başkan Vekili ve Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ'a ait.

Sayın Özdağ, buyurun.

44.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne, İsraili Bakanın Görkem Sevindik'le ilgili paylaştığı videoya, Erokspor-Amedspor maçına, Polis Haftası'na ve Türk polis teşkilatının 181'inci kuruluş yıl dönümüne, Barın katliamına ve Hasan Cemiloğlu'na, TÜİK'e, çiğ süt fiyatına; Donald Trump'a, İran'ı yönetenlere ve İsrail'e ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; bugün 8 Nisan Dünya Romanlar Günü. Manisa'mızda oldukça çok Roman vatandaşımız var; kendileri kültürümüzü zenginleştiren, sanat erbabı kişiler ve takdire şayan kişiler ve bu insanların eğitimde, istihdamda, barınmada ciddi problemleri var. O nedenle, özellikle ilgilenilmesi gereken bir kitle, bir vatandaş topluluğu. Kendilerinin buradan günlerini kutluyorum ama biz görevimizi tam ve kâmil manada yapamadığımız için de kendilerinden özür diliyorum ve buradan da Malta Mahallesi Muhtarına, benim berberime, Enes Bey'e de selamlarımı arz ediyorum.

Görkem Sevindik, bir sanatçı biliyorsunuz ve Eşref Rüya diye bir dizi var bir televizyon kanalında; bu, dünyada, genellikle Türk dünyasında ve bizim hinterlandımızda çok fazla izleniyor, aynı zamanda İsrail'de de çok fazla izleniyor ve İsrail'de izlendikten sonra da... İsrail Hükümeti bir karar aldı biliyorsunuz, Filistinli esirlerle ilgili idam kararı aldı. Bu, dünyada olmadık, olmayacak bir şeydir. Dünyada hiçbir hukuk sisteminin kabul etmeyeceği, özellikle bir etnisiteye karşı bir idam kararının çıkmış olması çok ayıplı, çok nakis bir iştir. O nedenle buradan da İsrailli Bakan, Görkem Sevindik'le ilgili bir video paylaştı, dedi ki: "Görkem Sevindik, baba olamayacaksınız." İsrail, siz devlet olamayacaksınız. Siz oralarda asla hiçbir zaman huzurlu yaşamayacaksınız çünkü siz huzursuz bir yönetimsiniz; siz işgalcisiniz, siz soykırımcısınız, siz katilsiniz, siz aynı zamanda insanlıktan nasibini almamış "belhüm adal"larsınız, hayvandan da aşağısınız. İsrail'i kastetmiyorum, İsrail'in tabanını kastetmiyom, Yahudileri kastetmiyorum, gerçek Musevileri kastetmiyorum ama bunları yöneten siyonist Yahudileri kastediyorum. Benden de sana böyle bir selam var. Sizler de dünyada hiçbir zaman için huzur içinde yaşamayacaksınız.

Diğer bir konuya gelince, değerli arkadaşlar, burada Mehmet Kamaç Milletvekilimiz dile getirdi. Şimdi, 1. Futbol Ligi'nde önemli maçlar var, 4 takım çok ciddi şekilde mücadele ediyor. Ben buradan bir yandan... Erzurumspor ile İstanbulspor'un maçları canlı yayınlanacak ve burada Erokspor ile Amedspor'un da maçlarının canlı yayınlanması talep ediliyor; doğru bir şey bu. Bütün milletimiz... Milletleşmeyi böyle yaparız, kaynaşarak yaparız, birleşerek yaparız çünkü milletleşme böyledir. Biz çok etnikli bir ülkeydik, ardından da bir ulus devlet inşa ettik. Ulus devlet, aynı kültürü paylaşanların bir arada bir devlet inşa etme meselesi ve bir millet inşa etme meselesidir. Ben bunu doğru kabul ediyorum değerli arkadaşlar.

Bir diğer konuya gelince, sayın milletvekilleri, Polis Haftası, biliyorsunuz. 10 Nisan 1845... Neden 1845? Bizim cumhuriyetimizin kuruluş tarihi belli, 1923'te kurmuşuz, 29 Ekim 1923'te cumhuriyetle beraber ama bizim tarihimiz çok köklü, bizim tarihimiz birilerine göre, tarihçilere göre beş bin yıllık, birilerine göre iki bin yıllık, birilerine göre üç bin yıllık bir tarih. O nedenle, 1845 yılında kurulan Türk polis teşkilatının 181'inci kuruluş yıl dönümünü tebrik ediyorum. Vatan, millet huzuru için çalışan, şehit olanlara Allah'tan rahmet, yaralı olanlara, gazilerimize de sağlık, selamet ve hayırlı ömürler temenni ediyorum.

Polislerimizin 12/36 saat mesai düzenlemesinin kanunla belirlenmesi gerekiyor. Maçlarda, etkinliklerde ve toplumsal görevlerde ücret alınması ve bu ücretlerin kendilerine tahsis edilmesi gerekiyor, fazla çalışma ücretinin yükseltilmesi gerekiyor. Polis Meslek Kanunu'nda polis özlük haklarının iyileştirilmesi gibi hususlar polislerimizin başlıca talepleridir. Ayrıca terfilerde liyakatin esas alınması oldukça önemlidir. Sendikal haklarının tanınması da bu vatandaşlarımızın, bu polislerimizin, bu memurlarımızın taleplerinden bir tanesidir.

Biliyorsunuz, Barın katliamı var. Nedir Barın katliamı? 5 Nisan 1990 tarihinde gündeme geldi. Nerede? Çin'de. Çin'in neresinde? Doğu Türkistan'da. "Orta Asya" dediğimiz yer Türkistan'dır; Çin'in kuzeyi de Doğu Türkistan, şimdi "Sincan Bölgesi" diyorlar. Burada özgürlük için yani insan hakları için, kendi dillerini ve dinlerini yaşatmak için bunlar bir topluca eylem yapmak istediler ama oradaki Çin Hükümeti çok acımasızca katliamlara girişti; o günden bugüne kadar da kamplarda çok ciddi mağduriyetler yaşıyor Doğu Türkistan'daki Uygur Türkleri. O nedenle, bununla ilgili olarak da kendilerine rahmet diliyorum. Oradaki mücadeleye devam etsinler istiyoruz, onların yanındayız. Şöyle bir talebimiz var: Orada bir Çinli hangi haklara sahipse Doğu Türkistan'da yaşayan Uygur Türkü de Kazak Türkü de Kırgız Türkü de veya başka etnik yapılara veya başka dinî yapılara mensup olanlar da aynı haklara sahip olsunlar istiyorduk.

Ben gençtim, üniversite yıllarında Kırım'da Mustafa Cemiloğlu'nun öldürüldüğünü duyduğumda sokaklara çıkmıştım Mustafa Cemiloğlu için ve "Kırım bağımsız olmalıdır!" diyerek çünkü ben Türk dünyasıyla ilgilenen ve Türk dünyasının kültürel alanda, eğitim alanında, ekonomik alanda bağımsız olmasını isteyenlerden birisiydim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Mustafa Cemiloğlu'nun ağabeyi Hasan Cemiloğlu vefat etti, kendisine rahmet diliyorum. Neden Hasan Cemiloğlu'nu anıyorum? Şundan dolayı: Bu 1944 yılında, biliyorsunuz, Kırım Tatarları sürgüne gönderildi Stalin tarafından; 2,5 milyon kişi acımasızca trenlerde havasız kaldılar, Sibiry'a'da öldürüldüler ve Kırım bir noktada Türksüz, Tatar Türksüz bırakılmak istendi; o nedenle, bunu yaşayanlardan birisiydi, kendisini rahmetle anıyorum.

Gelelim TÜİK'e. Değerli arkadaşlar, biliyorsunuz, Türkiye'de 2026 yılı itibarıyla yaklaşık 17,7 milyon emekli var ve Türkiye'de 5,2 milyon da memurumuz var. Bu emeklilerin ve memurların bir yandan maaşlarıyla ilgili, enflasyon ücretlerinden emekli maaşlarına, sosyal yardımlardan kira artışlarına, vergi dilimlerinden kamu harcamalarına kadar toplumun tamamını doğrudan etkileyen hayati bir siyasal ve sosyal gösterge TÜİK. Bu TÜİK, bunlar, Ali kırıan baş kesen, layüsel bir kurum. "Ben enflasyonu böyle belirledim." Tamam, bitti. Ama ben de diyorum ki: Gelin, bu TÜİK Hükûmete bağlı bir kurum ve bu Hükûmete bağlı Kurum... Türkiye'de 15 Temmuz sonrası genellikle kurumların çoğunluğu ya korkutuldu ya korkular veyahut da meseleye hükûmet bazlı olarak baktılar ve toplumsal olarak bakmadılar. Bunlardan bir tanesi de TÜİK'tir. TÜİK'le ilgili bir teklifim var. Bir kanun teklifi de hazırlıyoruz arkadaşlarımızla beraber, aynen RTÜK'te olduğu gibi. Bu televizyonlara ceza veriyorlar, aynı zamanda bu televizyonların ne kadar, kaç gün kapatılacağına karar veren burada partilerin temsilcileri var. Bu TÜİK'i de aynı şekilde, partilerin orada bulunacağı ve partilerin ekonomiden, maliyeden, iktisattan anlayan kişilerinin burada bulunabileceği bir kurum hâline getirmemiz lazım ki TÜİK'in bu iddialardan, şaibelerden, şayialardan kurtulması gerekiyor. TÜİK'in enflasyon sepetini açıklamama pratiğinin hukuki ve anayasal dayanakları nelerdir mesela? Enflasyon verilerinin yargıya dahi sınırlı biçimde sunulması hukuk devleti ilkesiyle bağdaşıyor mu? Yargıya bile şifreli veriyorlar. TÜİK Başkanı ve yöneticilerinin görevden alınma gerekçeleri nelerdir? Açıklanan enflasyon rakamlarının sosyal devlet, ücret politikaları ve gelir dağılımı üzerindeki etkileri nasıl tespit edilmektedir? Biraz sonra da grup önerimiz bununla ilgili olacak değerli arkadaşlar.

Aynı zamanda çiğ süt fiyatları var, biliyorsunuz. Ulusal Süt Konseyi, merakla beklenen Mart 2026 dönemi çiğ süt üretim maliyet verilerini kamuoyuyla paylaştı. Açıklanan rakamlar süt üreticisinin artan girdi maliyetleri altında ne kadar zorlandığını bir kez daha gözler önüne serdi. Ulusal Süt Konseyine göre, martta çiğ süt maliyeti 21 lira 79 kuruş, tavsiye fiyatı ise 22 lira 22 kuruş; litrede sadece 43 kuruşluk bir kazanç var; bu olacak iş mi Allah aşkına? Makas daralıyor. Bu durum üretim dengesini bozmaya doğru gidecek; tedbir alınmalı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Geçmişte Sayın Recep Tayyip Erdoğan, onun hükümetleri, o zaman ilkokuldaki çocuklara süt dağıtıyorlardı, süt veriyorlardı; dönemsel olmuştu. Aynısı Türkiye'de fındık dağıtımlarıyla ilgili, üzüm dağıtımlarıyla, kuru üzüm dağıtımlarıyla ilgili de olmuştu.

O nedenle, Tarım Orman Bakanına ve Sayın Cumhurbaşkanına sesleniyorum: Ne olur bunlarla ilgili bir tedbir alın, aksi takdirde sütü dahi bulamayacağız ve bu çok ciddi şekilde insanlarımızın gelişimine de çok eksi noktasında bir katkıda bulunacak.

Donald Trump diye bir adam var, geçenlerde Mecliste söyledim biliyorsunuz. İran'da savaş devam ediyor. İran'ı işgal etmek istediler ve birinci işgal sebepleri neydi bunların, Donald Trump ile Amerika'yı yöneten bu evangelist papazların ve aynı zamanda İsrail'i yöneten sözde hahamların yönetmiş oldukları bu ülkelerde gerekçeleri İran'ı işgal ederken neydi? "Bunların nükleer silahları olacak ve nükleer silahları da ne zaman kullanacakları belli değil." diyerek...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Çok teşekkür ederim.

Ardından bu sefer "Bizim gerekçemiz burada bir rejim değişikliğidir, insanlar öldürülüyor." dediler ve kendi ülkelerinde yaptıklarını unuttular, Vietnam'da yaptıklarını, Küba'da yaptıklarını, Afganistan'da, Irak'ta yaptıklarını, Afrika'da yaptıklarını unuttular, katliamları unuttular, darbeleri unuttular, iç savaşları unuttular; ideolojik kamplaşmaları oluşturdular; bunları Türkiye'de de yaptılar, 1960'ta yaptılar, 1980'de yaptılar, 97'de yaptılar postmodern darbeye, 15 Temmuzda da yaptılar. Amerika sabıkalı bir devlettir ve bu Amerika Birleşik Devletleri Başkanı artık insan olmaktan çıkmış bir şahıs çünkü bir yanda küfür ediyor, hakaretler ediyor, bir diğer yandan İranlılara "hayvan" diyecek kadar da alçalan bir kişi. Amerikalılar inşallah gereğini yapacaklar, bir erken seçimleri olacak. Burada "Liderlerin yerini biliyoruz." diyor öldürdükleri yetmiyormuş gibi. Dinî liderlerini de öldürdüler, oradaki başbakan yardımcılarını öldürdüler, bakanlarını öldürdüler, öldürmeye devam ediyorlar. Öldürmeyi çok iyi biliyorlar kendileri ama bir diğer yandan da hâlâ "Biz insanız." diyerek geçinmeye çalışıyorlar. Aynı şekilde İsrail için de geçerli bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Tamamladınız mı efendim?

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bu eylemler kim için yapılıyor? Çin için yapılıyor, İsrail'in güvenliği için yapılıyor, Orta Doğu'nun petroleri, madenleri ve suları için yapılıyor; bunu biz biliyoruz ve halklar da biliyor artık.

İnşallah bu savaş bitecek, İran galip gelecek buradan ve İran da reformlar yapacak kendi ülkesinde ama Saddam'ın oyununa düşmeyecek yani kalkıp başka ülkelerle savaşmak, İran-Irak savaşı gibi veya Irak'ın Kuveyt'i işgali gibi... Araplar ile İran'ın yani Pers İmparatorluğu'nun, Acemlerle, Türklerle, Kürtlerle ve de Türkiye'yle çok ciddi şekilde diyalogları devam edecek. Arap ülkelerinin bu oyuna gelmemesini temenni ediyorum.

İnşallah, İran'ı yönetenler de çağın, zamanın ruhunu doğru okuyarak tekrar, yeniden milletleşmenin, tekrar, yeniden insanları kucaklamanın yolunu bulurlar diyorum ve kendilerinin yanında olduğumuzu bir kez daha söylüyorum.

İran İranlılarındır, Amerika "..."¹ evine dön diyoruz. İsrail, sen de 1967 sınırlarına mutlaka çekileceksin, çekilmediğin takdirde bedel ödemeye devam edeceksin diyorum.

Teşekkür ediyorum.

İyi bir yasama günü olsun diyorum.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Sayın Uğur Poyraz'da sıra.

Sayın Poyraz, buyurun.

45.- Antalya Milletvekili Uğur Poyraz'ın, 2026 yılında Osmaniye'nin Kadirli ilçesinde 2 vatandaşın aşırı yağışlar sonucunda hayatını kaybetmesine, kırk beş günde yaşadığı hadiseye ve ülkeyi masabaşından yöneten zihniyete ilişkin açıklaması

UĞUR POYRAZ (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle, daha önce de Parlamentoda çok kez ifade ettiğimiz üzere, 2026 yılında Türkiye'de Osmaniye ilinin Kadirli ilçesinde 2 vatandaşımız aşırı yağışlar sonucunda hayatını kaybetti. 2026 yılındayız, Türkiye'deyiz; savunma sanayisinde muazzam başarılarımız var, Türkiye uçuyor, kaçıyor, şöyle oluyor, böyle oluyor; 2 insan, 2 insan hayatı Osmaniye'nin Kadirli ilçesinde Bülbül Deresi'nin taşmasıyla aramızdan koparılıp götürüldüler. Şimdi, buna tabii tahammül etmek ve anlamak mümkün değil.

Biraz önce Sayın Hatip, Sayın Selçuk Özdağ tarihten coğrafyaya kadar birçok konuda çok kısa, doyurucu bilgiler verdi, bizlerle paylaştı. Ben bütün bunların bileşkesini, geçtiğimiz kırk beş günde yaşadığım hadiseyi anlatmak istiyorum. Aslında bunu sizlerle paylaşıp paylaşmamakta tereddüt ettim uzun zamandır çünkü bu kişisel bir konuydu, böyle kişisel bir konunun Parlamento bünyesinde dile getirilmesi ne kadar doğrudur, onu bilmiyorum ama bir yandan da bir evlat olarak tüm evlatlarla empati kurmak zorundayım. Benim babam 90 yaşında, tam kırk yıl bu ülkenin hukuk dünyasına hizmet vermiş bir yargıç. 90 yaşına geldi, kırk yıl boyunca Türkiye'nin çeşitli vilayetlerinde yargıçlık görevini ifa etti ve doksın yıl boyunca babamın hiçbir tane hastane serüveni olmamıştır. Bundan yaklaşık üç ay önce nefes darlığı şikâyetiyle hastaneye gittik babamla -eşlik ettim- ve yapılan tetkikler sonucunda babamın kalp kapakçığında "mitral kapak yetmezliği" denilen bir rahatsızlık teşhis edildi. Bu mitral kapak yetmezliği, kalp kapakçığının kaslarının ortadan kalkması -yaşa bağlı bu, gençlerde de olabiliyor, yaşa bağlı, ilerleyen yaşlarda da oluyor- ve bunun sonucunda kalbin o kapağının fonksiyonunu yerine getirememesi ve vücutta su birikiyor, sıvı birikiyor akciğerlerde ve bu insanlar nefessiz kalıp

1. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

büyük bir acı çekerek hayata veda ediyorlar. Bunun iki tane çözümü var; bir tanesi açık kalp ameliyatı yani göğsünü açacaklar, 90 yaşında göğsünü açacaklar, kemiklerini açacaklar, o kapaklara müdahale edecekler; diğeri, anjiyo yoluyla girilen "mitraclip" denilen bir şey. Bu "mitraclip" denilen şeyde anjiyoyla giriyorlar, o kapakçıklara o "mitraclip"leri takıyorlar; tabii yoğun bakımdasınız kalbe müdahale edildiği için, ertesi gün servistesiniz, ondan sonra da hayatınıza devam edebiliyorsunuz. Bakar mısınız teknolojiye, ne kadar muazzam değil mi? Benim babam 90 yaşında, Emekli Sandığından emekli, bugüne kadar hastaneye gitmemiş. Devlet, babama "Bu 'mitraclip' denilen meret 20-25 bin dolar, biz buna 100-150 bin liradan fazla veremeyiz. Dolayısıyla açık kalp ameliyatı ol." diyor. Ben Uğur Poyraz, yirmi beş yıldır avukatlık yapıyorum; elimdeki avucumdaki her şeyimi satar, babama, anama, aileme, yetişebildiğim herkesle ilgili her şeyi yaparım. O benim babam, benim rol modelim, benim kahramanım, hepimizin babasının rol modeli ve kahramanı olduğu gibi. Bu topraklarda yaşayan her evlat için babası onun rol modeli ve kahramanı. "Ben 90 yaşında göğsünü açarım, böyle bir imkân varken bir lira ödemem." diyor devlet. Memleketi işte masabaşından yöneten kafanın yarattığı süreç. Şimdi, Selçuk Özdağ'ın anlatımlarının bu bileşkesi işte, burası Türkiye.

Babam ameliyat oldu, "mitraclip" taktırdım, bir gün yoğun bakımda kaldı, bir gün serviste kaldı, şimdi evde. Ben firmayı tanımıyorum, babamın oğlu değil, bir firma reklamı da yapmıyorum. Bunu getirenler 3 firma mı, 5 firma mı, umurumda değil; benim tek umurumda olan babam ve bu süreçte de öğrendiğim, elinde avucunda üç kuruşu olmayan, bu sadaka kültürüne ısrarla alıştıran gencecik dağ gibi evlatların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

UĞUR POYRAZ (Antalya) - ...anasıyla ilgili, babasıyla ilgili -o yaşlarda- ya da kendileriyle ilgili böyle bir teknoloji, böyle bir imkân varken açık kalp ameliyatı gibi göğsü yarıp, efendime söyleyeyim, iyileşme süresinin bilmem kaç gün olduğu bir alana mahkûm edilmesi.

Ya, şimdi, bunu paylaşıırken ajitasyon yapmaktan o kadar imtina ederek konuşuyorum ki, o kadar imtina ederek konuşuyorum ki... Ama sonra şunu düşündüm: Bu ülke için uzuvlarını kaybetmiş Mehmetçik'inin plastik bacağına, plastik koluna bile derecelendirme yapan bir masabaşı zihniyet var. Bunu değiştiremem bu tarafta oturduğum sürece, muhalefette olduğum sürece bunu değiştiremem; bunu değiştirebilmek için elbette iktidar gücü gerekiyor ama her gün, çıktığım her yerde, bütün arkadaşlarımla, gördüğüm her iktidar yetkilisinin, her bürokratin başının etini yiye yiye bıktırabilirim; muhalefet görevim de bu. Benim babam hayatta ama bunu yaptıramayan hangi evladın babası hayatını kaybettiye vebali vallahi, billahi, tallahi bu memleketi masabaşından yöneten, bu empatiyi, bu duyarlılığı kuramayan bürokratlarınızın ve onların sıralı amirlerindir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Son derece duygusal bir konuşmaydı.

Evet, Milliyetçi Hareket Partisi Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Erkan Akçay.

Buyurun Sayın Akçay.

46.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, dün İstanbul Beşiktaş'ta polislerle yönelik gerçekleştirilen terör saldırısına, "terörsüz Türkiye" vizyonuna ve ABD-İsrail ortaklığının saldırılarının ardından ilan edilen geçici ateşkese ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dün İstanbul Beşiktaş'ta kahraman polislerimize yönelik alçak bir terör saldırısı gerçekleşti. Bu menfur eylemi sıradan bir saldırı değil, boş bir konsolosluk binası önünde sahnelenmek istenen karanlık ve zaman ayarlı bir provokasyon olarak değerlendiriyoruz. Saldırının yaklaşık iki buçuk yıldır hiçbir diplomatik faaliyetin yürütülmediği, tamamen boş olan İsrail Konsoloslğunun bulunduğu bölgede gerçekleşmesi tesadüf değildir, provokatif bir saldırdır. Kiralık katillerin ve taşeron örgütlerin bu kirliliği emniyet güçlerimizin yerinde ve zamanında çelik iradesiyle anında başlarına yıkılmış, 3 terörist etkisiz hâle getirilmiştir. İçişleri Bakanlığı ve İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığının eş güdümlü çalışmasıyla, saldırganlarla bağlantılı şahıslar yakalanmıştır. Devletimizin nefesi bu hainlerin ve arkalarındaki karanlık odakların ensesindedir Yaralı polislerimize acil şifalar diliyor, bu kallesiz senaryoyu yazarların ve arkalarındaki odakların hukuk önünde en ağır hesabı vermesini diliyoruz.

Sayın Başkan, "terörsüz Türkiye" vizyonu artık sadece bir özlem değil, ete kemiğe bürünmeye başlayan stratejik bir hedeftir. Sayın Genel Başkanımızın da işaret ettiği üzere, barış tek kanatlı bir kuş değildir. Terörün gölgesindeki yapıların fesih kararıyla ilk kanat çırpılmış, şimdi sıra millî iradenin tecelligâhı olan bu yüce Meclise yani milletin bizatihi kendisine gelmiştir. Altını kalın çizgilerle ve kati suretle çiziyoruz ki geldiğimiz bu tarihî olgunluk seviyesinde yasal adımların atılması hususunda artık oyalanmaya, vakit kaybetmeye gerek yoktur. İçinden geçtiğimiz küresel sarsıntılar ve bölgemizdeki jeopolitik depremler iç cephemizi tahkim etmeyi ertelenemez bir zaruret hâline getirmiştir. Komisyon çalışmalarında sergilenen devlet ciddiyeti kanun tekliflerinin Genel Kurula taşınma olgunluğuna eriştiğini göstermektedir. Bu tablo, Gazi Meclisimizin tarihî misyonunu hakkıyla yerine getirdiğinin açık delilidir. Bu mesele, günübirlik siyasi tartışmaların çok ötesindedir. "Lider ülke Türkiye" hedefine yürürken terör prangasını söküp atmak için yasal düzenlemeleri hızla hayata geçirmeliyiz. Günübirlik siyasi çekişmelerle veya bürokratik bahanelerle kaybedilecek bir zamanımız yoktur. Bizim lügatimizde barış asla bir teslimiyet, geri adım veya taviz süreci değildir. Atılacak yasal adımlar, milletin onurunu koruyan, devletin gücünü ve otoritesini tahkim eden bir denge üzerine inşa edilmektedir. Bu hukuki süreçte hiçbir boşluğa, ihmale veya zafiyete geçit verilmemelidir. Türkiye Cumhuriyeti ortak kaderimizin ve sarsılmaz birlik ruhumuzun en sağlam kalesidir. Yasal çerçeve, adaletin kardeşlik, birlik, beraberlik hukukumuzun sarsılmaz teminatı olacaktır. Terörsüz Türkiye, doğru zamanda atılan, demokrasiyi ve hukuku da içeren, akıl, sabır, samimiyet ve devlet-millet dayanışmasıyla yoğrulmuş, sorumlu ve tarihî bir adımdır. Aziz milletimizin birliğini bozmaya yeltenen her türlü fitne, Meclisimizin ortaya koyacağı irade karşısında yok olmaya mahkûmdur. Yasal adımları süratle ve kararlılıkla atarak lider ülke Türkiye'nin aydınlık şafağını hep birlikte müjdeleyelim diyoruz.

Sayın Başkan, ABD-İsrail ortaklığının bölgemizi ateşe atan pervasız saldırılarının ardından ilan edilen geçici ateşkes kararını, kanın durması ve masumların nefes alması adına memnuniyetle karşılıyoruz. Genel Başkanımız Sayın Devlet Bahçeli'nin defaatle vurguladığı üzere, silahların susması, diplomasinin konuşması ve savaşın uzamaması dünyanın geleceği için acil bir ihtiyaçtır. Bu nedenle geçici ateşkesin kalıcı barışa kavuşmasını ve tarafların varılan mutabakata bağlı kalmasını ümit ediyoruz. Ancak bu geçici ateşkes, siyonist barbarlığın, ABD-İsrail ortak yapımı hukuksuzluğun ve vahşetin bölgemizde açtığı derin yaraları asla unutturmamalıdır. Üç yüz kırk milyonluk Amerika'nın, kan emici siyonist zihniyetin kuyruğuna takılarak Orta Doğu'yu nasıl bir felakete sürüklediğine hepimiz şahit oluyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ERKAN AKÇAY (Manisa) - Gazze'de, Lübnan'da ve komşumuz İran'da sivil altyapıları, enerji hatlarını, masum canları hedef alan bu şer ittifakı, insanlık vicdanında çoktan mahkûm olmuştur. Bizler için İran sadece bir sınır komşusu değil, tarihiyle, kültürüyle kardeşimizdir. Türk milleti her zaman olduğu gibi zalimin karşısında, mazlumun ve haklının yanında durmaktadır. Ateşkes bir son değil, haksızlıkların bedelinin ödeneceği adil bir dünya düzeni için başlangıç olmalıdır. Bebekleri katledenlerin, coğrafyamızı cehenneme çevirenlerin serbestçe gezdiği bir uluslararası sistemi reddediyoruz.

Teşekkür ederim Sayın Başkan.

BAŞKAN - Teşekkürler.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Kars Milletvekili Sayın Gülüstan Kılıç Koçyiğit.

Sayın Koçyiğit, buyurun.

47.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, süreç yasalarına, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne, Amedspor-Esenler Erokspor maçına, TÜİK'in mart ayı enflasyon verilerine ve açıkladıkları sosyal adalet paketine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ben de Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Mevkidaşım Sayın Akçay'ın barış yasalarıyla ilgili, süreç yasalarıyla ilgili değerlendirmesine katıldığını ifade etmek isterim. Meclis komisyonu 18 Şubat tarihinde kendi raporunu tamamladı ve bitirdi o anlamıyla hâlihazırda 18 Şubat'tan bugüne kadar aslında raporda belirtilen, tavsiye edilen yasaların yapılmasına dair hiçbir adım atılmadığını görüyoruz. Şimdi, kamuoyunda çokça değerlendirmeler oluyor, bu konuda Sayın MHP Genel Başkanı Devlet Bahçeli'nin çok açık çağrıları var, Sayın Cumhurbaşkanının raporun gereğinin yapılmasına dair değerlendirmeleri var ama hâlihazırda bütün bu çağrıların muhatabı kim olduğu sorusunu da biz buradan sormak istiyoruz. Bu anlamıyla Meclisin üzerine düşeni yapması, özellikle de AKP Grubunun süreç yasalarını hazırlaması ve bu konuda hızlı bir tartışma sürecinin başlaması gerektiği hepimizin hemfikir olduğu bir konu. En nihayetinde barış bekleyen bir şey değil, Orta Doğu yanıyor, yanı başımızda büyük bir savaş var. Orta Doğu'da haritalar değişiyor, hegemonik uluslararası güçler bütün bölgeyi yeniden dizayn etmek istiyor ve bütün bu altüst oluşun içerisinde tabii ki Türkiye'nin de kendi iç barışını sağlaması en önemli korunma yöntemlerinden, en önemli bir altüst oluştan sağlıklı, yara almadan kurtulmasının yolunu açıyor. O anlamıyla bu sürece gerçekten kıymet biçmek, tarihî bir sürecin eşliğinde olduğumuzun farkındalığıyla hiçbir iktidarın oy hesabı gütmekten, gündelik siyasi polemiklerin bir aracı, bir parçası yapmadan sürece hassasiyetle, ciddiyetle ve hızlıca ele alacak şekilde yaklaşması gerektiğini ben de ifade etmek istiyorum. O anlamıyla, evet, "Barış tek kanatlı bir kuş değildir." bu değerlendirmeye katılıyoruz. Bu anlamıyla atılmış adımlara da kıymet biçmek gerekiyor. 27 Şubattaki Sayın Öcalan'ın kendi örgütüne yaptığı silah bırakma ve kendini feshetme çağrısı ve arkasından yapılan bütün gelişmeler ve özellikle neredeyse yıl dönümü gelen 11 Temmuzdaki silah yakma töreninin kendisinin çok kıymetli olduğunun altını çizmemiz gerekiyor. Herkesin eline silah aldığı bir dönemde, herkesin birbirine kırıdırılmaya çalışıldığı Orta Doğu denklemine halkların ve inançların birbirine karşı konumlandırılmaya çalışıldığı bu konjonktürün içerisinde silahları yakmak ve gerçek anlamda barışa kapı aralamaya değer biçmek ve bu değer üzerinden de bir yaklaşım belirlemek gerektiğini ifade etmemiz gerekiyor. O anlamıyla beklentimiz, sadece bizim beklentimiz değil Kürt halkının beklentisi, Türkiye demokrasi güçlerinin beklentisi, Türkiye halklarının beklentisi barış için cesaret etmek, barış için adım atmak ve barış için yasa yapmaktır. Bu konuda hiç kimsenin sorumluluktan kaçmaması ve bugünden yarına da ertelememesi gerektiğinin altını ben de çizmek istiyorum ve bu konuda özellikle Meclis Başkanına ve iktidar partisine de AKP'ye de çağrı yapmak istediğimi ifade etmek istiyorum.

Evet, komisyon raporunu yaptık, işimiz bitti değil, aslında işimiz yeni başlıyor. O anlamıyla negatif barışı gerçek anlamda kurumsallaştırmak ve bu negatif barışı bir pozitif barışa çevirmek, demokratik cumhuriyeti inşa etmek, hepimiz için eşit, özgür, onurlu bir yaşam sürdürebileceği bir hayatı, bir sistemi var etmek bizlerin boynunun borcudur diye de ifade etmek istiyorum.

Şimdi, Değerli Başkan, bugün 8 Nisan, Dünya Romanlar Günü. Bugün direncin, dayanışmanın ve aslında yaşamın günü. Yüzyıllardır yok sayılan, kimlikleri inkâr edilen, dışlanan ve her şekilde aşağılanmaya çalışılan bir halk Romanlar ama onlar bütün bu yok sayılmaya, bütün bu ayrımcılığa, dışlanmaya karşı ne yaşam sevinçlerinden ne kültürlerinden ne de kolektif kimliklerinden vazgeçemediler. Bugün hâlihazırda Romanlar dünya kadar sorun yaşıyor; bir defa, çocukları eğitim hakkına erişemiyor, eşit eğitim hakkından yoksunlar; kadınlar en ağır güvencesiz koşullarda çalışıyorlar; sağlık, barınma ve istihdam haklarından tamamen mahrum edilmiş durumdalar. Bu konuda en dezavantajlı grubu oluşturduklarını ifade etmemiz gerekiyor. "Kentsel dönüşüm" adı altında Sulukule'den tatalım da diğer yaşam alanlarına kadar hepsi yok edildi. Kentlerin merkezlerinden kentlerin çeperlerine sürüldüler, kent merkezlerine ulaşamayacakları yerlere gönderildiler ve çeşitli nefret söylemleriyle de her gün yeniden ve yeniden yok sayılmaya, ayrımcı politikalara da maruz kalmaya devam ediyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, devam edin.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bu anlamıyla biz bir kez daha şunu ifade etmek istiyoruz DEM PARTİ olarak: Eşit yurttaşlığın, adaletin ve onurlu yaşamın gerçek anlamda kurulabileceğine, var edilebileceğine inanıyoruz. Bununla mücadeleyle,

birlikte mücadeleyle var edilebileceğine inanıyoruz. O anlamıyla bugünün sadece bir Romanlar Günü'nü kutlama günü olarak değil, aynı zamanda Roman halkının barınma, eğitim, güvenceli çalışma hakkının sağlanması ve her türlü ayrımcı söylemin dışlanacağı ve buna karşı tutum alınacağı bir gün olarak değerlendirilmesi, ele alınması gerektiğini ifade etmek istiyoruz.

Roman halkının dili, kültürü, hafızası özgür ve var oldukça bu ülke daha da demokratik olacak ve hep beraber çok daha demokratik bir yaşamı var edebileceğiz. Ben onların, Romanların diliyle seslenmek istiyorum: "..."² "Yolumuz birdir, birlikte yan yana." diyorlar. Evet, yolumuz birdir, birlikte yan yana mücadele edeceğiz; eşit, özgür bir yaşamı da kuracağız, buna inanıyoruz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

Sayın Başkan, biliyorsunuz, Amedspor gerçekten yine ayrımcılığa uğrayan ve yok sayılmaya çalışılan, ligden koparılmaya çalışılan bir takım. Gerçekten, Amedspor sadece bir spor kulübünün çok ötesinde bugün Türkiye'de muhalif spor kulüplerinin var olma mücadelesinin de simge kulüplerinden biri. Yarın Esenler Erokspor'la bir maç oynayacak saat 20.00'de ve bu maçın canlı yayınlanması yönünde büyük bir talep var; inanıyorum ki bu talebi -bu sefer istiyorum ve umuyorum ki- duyarlar, görürler. Gerçekten herkesin kilitlendiği yarınki maç TRT'den canlı yayınlanır ve hep beraber bu maçı izleme fırsatına sahip oluruz. Ben şimdiden Amedspor'a başarılar diliyorum ve iyi bir sezon geçirdiler, umarım ki bunu çok daha ileriye götüreceklerdir.

Sayın Başkan, sayın vekiller; şimdi, TÜİK mart ayı enflasyon verilerini açıkladı. Buna göre, Türkiye'de mart ayında enflasyon sadece ve sadece 1,94'müş gibi bize bir hikâye anlatılmaya çalışılıyor. TÜİK'e göre yıllık enflasyon 30,87, oysaki gerçek ne? ENAG'a göre mart ayı enflasyonu 4,10, yıllık ise 54,62 olarak gerçekleşti. TÜİK sürekli -manipülatif bir şekilde- enflasyon oranını manipüle ediyor, iktidarın ihtiyaçlarına göre, iktidarın isteklerine göre bir enflasyon verisi açıklıyor. Zaten biz enflasyon sepetinde ne olduğunu bilmiyoruz. Enflasyon sepetini mahkeme kararına rağmen açıklamayan bir TÜİK gerçeğiyle karşı karşıyayız ama açık ve net söyleyelim artık istedikleri kadar bastırmaya, baskılamaya çalışsınlar, mızrak çuvala sığmıyor. Çünkü bu ülkedeki her yurttaş evine ekmek götürüyor, markete gidiyor, benzinliğe gidiyor, otobüs bileti alıyor ve yaşamın her anında enflasyonu iliklerine kadar hissediyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bir de şöyle bir gerçek var: Sürekli Hükûmet enflasyon hedefi açıklıyor. Örneğin, yılın başında açıklamışlardı, şimdi revize etmek zorunda kaldılar yüzde 16'ya ama önümüzdeki dokuz ay boyunca sadece enflasyon 1 puan bile artsa yüzde 16'yı tutturma imkânları yok. Fakat bu hedef enflasyonun bir önemi var Sayın Başkan çünkü maaşlara yapılan zam hedef enflasyon üzerinden yapılıyor. Şimdi, hedef enflasyon koyuyorlar, onu minimumda tutuyorlar, çok asparagas bir oranda tutuyorlar, sonra memur ve emekli maaşlarına, asgari ücrete de hedef enflasyona göre zam yapıyorlar. Zam süreci geçiyor, maaşlara zam yapılıyor, kadük zamlar, sonra dönüyorlar enflasyon oranı hedefini revize ediyorlar. Tamam, revize mi ettiniz, tutmadı mı öngörüleriniz -hiç tuttuğunu görmedik- o zaman dönüp tekrar maaş zam oranlarını da revize etmeniz ve toparlamanız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Bunu yapıyorlar mı? Hayır, bunu yapmaktan kaçınıyorlar. Bakın, sadece asgari ücret zammından sonra ocak, şubat ve mart ayında, 3 bin lira, asgari ücretlinin cebinden para erimiş. Bu, emekliye geldiğimizde 2 bin lira civarında. Peki, bu farkı kim karşılayacak? Sadece bu da değil, aynı zamanda şimdi, yüzde 10-15 gibi oranlarda maaşlara zam yapıyorlar ama tek bir kalemde EPDK elektriğe yüzde 25 zam yaptı, doğal gazı yüzde 37 birinci kademe için, ikinci kademe için yüzde 132 zam yaptı. Peki, asgari ücretli, emekli, dar gelirli bütün bu zammı nasıl ödesin? Nasıl faturasını ödeyebilir ki? Nasıl ay sonunu getirebilir? Düşünüyor mu iktidar? Vallahi düşünmüyor, fildişi kulelerden, yukarıdan seyrediyorlar.

Şimdi, bir söylemleri vardı: "Karadeniz'de gaz bulduk." "Gabar petrolü bizi ihya etti." Vallaha hiç yoksulu ihya ettiği falan yok.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Tamamlayacağım Sayın Başkan.

BAŞKAN - Buyurun, lütfen tamamlayalım.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ama 3-5 yandaşı ihya ettiğini çok iyi biliyoruz çünkü gündelik hayatın içerisinde halk ne Gabar petrolünü hissedebiliyor, bunun getirdiği refahı ne de Karadeniz'deki doğal gazı. O anlamıyla biz bir sosyal paket açıkladık Sayın Başkan, sosyal adalet paketi. Özellikle bu son savaştan sonra girdi maliyetlerinin artması nedeniyle üreticinin, dar gelirlinin, asgari ücretlinin desteklenmesi gerektiğini ifade ediyoruz. Özellikle LPG, benzinden KDV ve ÖTV'nin alınmamasına; ekmek, süt, yumurta ve bebek malzemeleri gibi temel maddelerden KDV alınmamasına; her haneye asgari ücret oranında elektrik, doğal gaz ve su desteği ücreti verilmesine; çiftçilerin kullandığı bütün girdi maliyetlerinin, gübreden turalım akaryakıtı kadar devlet tarafından sübvansane edilmesine ve 500 bin liraya kadar olan çiftçi borçlarının silinmesine dair bir kanun teklifi verdik. İktidarı da bütün Meclisi de halkın yararına olan bir yasayı yapmaya davet ediyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Selamlayıp kapatacağım.

BAŞKAN - Peki, buyurun.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Yoksulu, çiftçiyi ve üreticiyi desteklemek için söz kuralım, yasa yapalım. Daha fazla kısıtlayıcı, daha fazla hak ve özgürlüklerimizi tırpanlamak için yasa yapmaktan iktidarı vazgeçmeye davet ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2. Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

4.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Gümüşhane Üniversitesi öğrencilerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Gümüşhane Üniversitesi öğrencileri locadan Genel Kurulumuzu izliyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Mersin Milletvekili Sayın Ali Mahir Başarır.
Sayın Başarır, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

48.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, açıklanan mart ayı enflasyon verilerine ve TÜİK'e, ara zam meselesine, seçime; Millî Eğitim Bakanına, Can Atalay'a, yargı düzenine ve seçilmiş belediye başkanlarına yapılanlara ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ben de mart ayında açıklanan enflasyon verileriyle başlamak istiyorum. Bir TÜİK var, milletin belası. Doğru verileri kamuoyuyla, iktidarla, bizlerle paylaşma zorunluluğu var ama sürekli sahte veriler paylaşıyor. Biz bunu söyledikçe de bize manevi tazminat davası açıyor. Aslında, burada, bir maneviyata inanıyorsa ve düşünüyorsa sahte veri açıklamayacaksınız; emeklinin, işçinin, milletin sofrasına hançer saplamayacaksınız. Şimdi, mart ayı enflasyonu 1,94'müş; buna sadece gülüyoruz, insanlar da gülüyor. Bakın, kiradan, akaryakıttan, elektrikten, doğal gazdan, sebzededen, meyveden ulaşım kadar her şeye kat kat zam gelmiş ama 1,94. Neye göre belirliyorlar? Hangi ürünlere göre belirliyorlar? Eğer beslenme, ulaşım ve barınmayı dikkate almıyorsa TÜİK neyi dikkate alıyor? Biz bunu bilmek zorundayız, bunu sorduğumuz zaman hakaret olarak algılıyor ama artık TÜİK'in mevcudiyeti bu millete en büyük hakaret çünkü İTO 2,97; ENAG 4,1 belirlemiş ve üzüntü verici durum, 1,94 enflasyonda bile dünyada 5'inci sıradayız Güney Sudan, İran, Arjantin'den sonra. Bakın, bu sahte veriye rağmen Türkiye Cumhuriyeti bu durumda ve bundan utanmayan, sıkılmayan bir iktidar var.

Şimdi, ara zam meselesi geldiği zaman, talep ettiğimiz zaman Mustafa Elitaş çıkıp "Ara zam, piyasayı olumsuz yönde etkiler." diyor. Vallahi, piyasayı da bu ülkeyi de olumsuz etkileyen en büyük etken AKP iktidarıdır artık. (CHP sıralarından alkışlar) Onlardan daha büyük bir olumsuzluk görmüyoruz.

Şimdi, asgari ücret 28.075 lira oldu, 2.819 lirası iki ayda gitti. Emeklinin, en düşük emekli maaşının 2 bin lirası iki ayda gitti. Yaza doğru giderken bu paranın -bana göre- zammın fazlası gidecek. "E, ara zam yapmayacağız." Millet ne yiyecek? Bahadır Bey, millet ne yiyip içecek? Ya, soruyorum: Ne yiyecek bu millet? Bunu sormak en doğal hakkımız değil mi?

Bakın, son iki yılda yumurta yüzde 170 artmış, zeytin yüzde 395 artmış, dana eti yüzde 255 artmış -hepsini söylemiyorum- yağ yüzde 177 artmış, sivri biber yüzde 1.000 artmış, çay yüzde 300 artmış; enflasyon 1,94. Ya, Allah sizi bildiği gibi yapsın! Sonra "Ara zam, piyasayı olumsuz etkiler..." E, peki, 86 milyon, milyonlarca emekli, işçi, bu insanlar... Ya, bakın, açlık sınırı 32 bin liranın üzerinde; dul ve yetim maaşı, en düşük emekli maaşı, asgari ücret, hepsi onun altında. Bu ülkede 50 milyon insan açlık sınırının altında yaşıyorsa seçim zorunluluktur. Arası falan yok aslında, hemen sandık gelmeli ama ara seçimden bile korkan, sandığı getirmeyen bir iktidar var.

Neymiş? Seçim istemek ayıpmış. 2002'de o ayıbı niye yaptınız? DSP iktidarının 3'üncü yılıydı, Genel Başkanınız Recep Tayyip Erdoğan "Seçim de seçim, seçim de seçim." dedi, geldi ve seçimi de kazandı. O gün istediklerinizi, o gün talep ettiklerinizi bugünkü muhalefetten niye esirgiyorsunuz? Olacak şey değil gerçekten.

Bakın, verilere bakın ve vicdanen kendinizi sorgulayın. Bir sokağa çıkın, bir pazara çıkın, milletin konuşun. Piyasaları etkileyen, olumsuz etkileyen en büyük unsur sizsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, bugünkü Sözcü'nün manşetine -görüyor musunuz- bakın: "O Ölümsüz Dev, Siz Çok Küçüksünüz Çok" Bunu kime söylüyor? Millî Eğitim Bakanına söylüyor; bu ülkeye, bu çocuklara, bu gençlere yakışmayan o Bakana. Neden söylüyor? Bakın, EĞİTİM-İŞ sendikasının yedi yıldır düzenlediği, gençlerin, öğrencilerin Gazi Mustafa Kemal Atatürk'le ilgili duygu ve düşüncelerini açıkladığı mektup yarışmasını bu sene yasaklamış. Neden? Neden yasaklamış? Çünkü bu ülkenin kurucu değerlerinden rahatsız olan bir Millî Eğitim Bakanı var. Bu ülkenin gençleri, yurttaşları ondan utanç duyuyor çünkü Gazi Mustafa Kemal Atatürk'le gurur duyduğu için ondan utanç duyuyor. (CHP sıralarından alkışlar) Sen kimsin kardeşim, o mektuptan nasıl rahatsız olabiliyorsun!

Sonra, ne acıdır ki Manisa'nın Turgutlu ilçesinde, İnci Üzmez Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesinde görev yapan Felsefe Öğretmeni Ramazan Avuşmak, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ağza alınmayacak hakaretlerde bulunuyor; mahkeme, söz konusu ifadeler kapalı yerde olduğu, kamusal alanda olmadığı için beraat kararı veriyor.

Ha, geldiğimiz durum şudur: Atatürk'e, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e hakaret etmek serbest, onun hakkında mektup yazmak yasak!

Ben buradan Millî Eğitim Bakanına açık bir mektup yazıyorum, tek cümle: Gideceksin Millî Eğitim Bakanı ve günün birinde hesap vereceksin bu ülkeye, bu ülkeye hesap vereceksin sen! (CHP sıralarından alkışlar)

Diğer bir durum, Can Atalay... Bakın, 2'nci kez Anayasa Mahkemesi karar verdi ve açıkladı. Bu ülkede bir yargı düzeni var ki ne acıdır, demokrasiye, millet iradesine, millete baş kaldırıyor; Anayasa Mahkemesini, Anayasa Mahkemesi kararlarını tanıtmıyor, Anayasa'yı bir tarafa itiyor. Hiçbir mahkeme millettten, millet iradesinden ve Anayasa'dan üstün olmadı, olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Ben bir kez daha söylüyorum bu hâkimlere, bu yargıçlara, bu savcılara: Siz, millet adına karar veriyorsunuz. Türkiye Cumhuriyeti'ne karşı sorumlusunuz, Anayasa'ya ve yasalara karşı sorumlusunuz. Kapalı kapılar arkasında iktidardan ve bakanlardan aldığınız talimatları yerine getirirseniz bunun bedeli çok ağır olur. 2009, 2010, 2011'de bunları

yapanlar -üzölerek söylüyorum ki- bu ülkede "terörist" sıfatıyla yargılandı. Biz 2010, 2011'de de aynı şeyi söylüyorduk: Yargıdan elinizi çekin, yargıya talimat vermeyin, yargı bağımsız kalsın, yargı millet adına karar versin; hukuku örselemeyin, hukukun ahlakını bozmayın, yargının ahlakını bozmayın dedik ama o gün yaşananları gördük, bu Meclis bombalandı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Tamamlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bugün daha felaket bir durum var. Bakın, Anayasa'yı bir tarafa iten, Anayasa Mahkemesi kararını tanımayan, millet iradesini ayaklar altına alan bir durumla karşı karşıyayız. Tayfun Kahraman... Can Atalay -bakın, bir milletvekilinden bahsediyorum- Anayasa'ya ve Anayasa Mahkemesi kararına rağmen cezaevindedir. Bu bir suçtur, bu ağır bir suçtur, anayasal düzeni ortadan kaldırmaya teşebbüs suçudur -bakın, bir kez daha söylüyorum- tıpkı seçilmiş belediye başkanlarına yapılanlar gibi. Uydurma delillerle, sahte videolarla, sahte para görüntüleriyle -dün Üsküdar'da olduğu gibi- bu algı yürümez. Bakın, Üsküdar Belediyesinde suçsuz günahsız insanlar gözaltında; para görüntüleriyle ilgili Sabah gazetesi, Yeni Şafak dünden beri algı yapıyor ama tek bir savcı çıkıp yalan bilgiyi yayma suçundan soruşturma açmıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Son cümlelerim Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Alican Uludağ, İsmail Arı; suçsuz günahsız bu gazeteciler iftirayla cezaevinde.

O yüzden, hukuku daha fazla ayaklar altına almadan, Tayfun Kahraman, Can Atalay ve Anayasa Mahkemesi kararları ışığında insanlara özgürlük istiyoruz. Bunun bedeli çok ağır olur, bunun bedelini 86 milyon ödüyor, insanlar ödüyor. Türkiye'ye yatırım da gelmiyor, Türkiye'de yatırımı olan insanlar da Türkiye'den kaçıyor çünkü insanların can güvenliği, mal güvenliği, hukuk güvenliği maalesef ki yok.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkürler.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili ve Manisa Milletvekili Sayın Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu.

Buyurun lütfen.

49.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, İran, ABD ve İsrail arasında sağlanan geçici ateşkese, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne, hava ambulansı GÖKBey'e ve dün gerçekleştirilen ROKETSAN üretim tesislerinin açılışına ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; son dönemde bölgemizde yaşanan gelişmeler, uluslararası hukukun ve temel insani değerlerin bir kez daha ağır bir sınavdan geçtiğini göstermiştir. Bugün geline noktada İran, ABD ve İsrail arasında geçici bir ateşkes sağlanmış olması en azından çatışmaların durması adına önemli bir gelişmedir ancak bu ateşkesin kalıcı ve barışa evrilmesi, sahada eksiksiz ve samimi bir şekilde uygulanmasına bağlıdır. Bu süreçte diplomasi kanallarının açık tutulması hayati bir önem arz etmektedir. Müzakere zemini oluşmuşken bu zemini zayıflatmaya yönelik her türlü provokasyon ve sabotaj girişimlerine karşı uluslararası toplumun dikkatli ve kararlı olması gerekmektedir. Barışa giden yol ancak diyalog ve karşılıklı anlayışla inşa edilebilir. Bu nedenle, tüm ülkelerin diplomasiye güçlü destek vermesi müşterek bir sorumluluktur. Dost ve kardeş ülke Pakistan'ın bu süreçte barışın tesisi adına ortaya koyduğu çabaları da takdirle karşılıyoruz. Bu tür yapıcı girişimler küresel barışa katkı sağlayan önemli adımlardır. Türkiye, her zaman olduğu gibi bugün de barıştan yana açık ve net bir tutum sergilemektedir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın öncülüğünde yürütülen ilkeli ve kararlı barış diplomasisi, tüm çatışma alanlarının istikrara kavuşturulması adına umut verici bir yaklaşım olarak sunulmaktadır. Temennimiz odur ki ateşkes kalıcı hâle gelsin, diplomasi güç kazansın ve bölgemiz başta olmak üzere dünya, çatışmaların değil barışın hâkim olduğu bir geleceğe ulaşsın.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün 8 Nisan; neşesiyle hayatımıza renk, duruşuyla bu topraklara ruh katan Roman kardeşlerimizin günü. Bizim medeniyetimizde Roman kardeşlerimizle kurduğumuz ilişki bu toprakların en saf, en samimi hikâyelerindendir. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Roman kardeşlerimizle el ele, omuz omuza verdik. Strateji belgeleriyle eğitimden barınmaya uzanan devasa adımlarla kardeşlik bağlarımızı da tahkim ettik. 2030 vizyonumuzla hiçbir Roman kardeşimizi geride bırakmamaya ahdedtik. Bizim nazarımızda ayrımcılık bir insanlık suçudur, kardeşlik ise ebedî mirasımızdır. Can kardeşlerimiz olarak gördüğümüz ve binbir renk, tek millet olduğumuz tüm Roman vatandaşlarımızın 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'nü en kalbî duygularıyla tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Dünya Sağlık Haftası'nı kutladığımız bu anlamlı günlerde bizleri gururlandıran bir müjdeyi Gazi Meclisimizden bir kez daha duyurmak istiyorum. Geçtiğimiz günlerde, Kahramankazan semalarında yerli ve millî gururumuz GÖKBey, hava ambulansı lisansıyla ilk test uçuşunu başarıyla gerçekleştirmiştir. GÖKBey, bir mühendislik harikası olduğu kadar devletimizin şefkat elinin de temsilcisi olacaktır. Savunma hamleleriyle, teknoloji yatırımlarıyla dostta güven, düşmana korku veren bu güçlü irade, GÖKBey'imizle birlikte gökyüzünde bir şifa vesilesi olarak süzülecektir. Savunma sanayisindeki muazzam birikimimiz artık vatandaşımıza en zor günlerde bir nefes sıhhat olmaktadır. Gücünü merhametinden alan, teknolojik imkânlarını insana hizmete adan bu perspektifle büyük ve güçlü Türkiye'yi Türkiye'yi inşa eden Türkiye Yüzyılı vizyonu işte tam olarak da budur. Bu gurur tablosunun mimarı başta Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan olmak üzere Sağlık Bakanımız Sayın Kemal Memişoğlu'na, Savunma Sanayii Başkanımız Sayın Haluk Görgün'e ve bu başarıda emeği geçen her bir mühendisimize şükranlarımızı sunuyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın teşrifleriyle ROKETSAN üretim tesislerinin açılışı gerçekleştirildi.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Savunma araçlarımızı çeşitlendirmemize "Ne gerek var?" diyerek karşı çıkanlara rağmen tavizsiz bir kararlılıkla bugün SİPER'imizi, TAYFUN'umuzu, ATMACA'mızı ve SUNGUR sistemlerimizi kahraman ordumuza teslim etmenin haklı gururunu yaşıyoruz. Toplam yatırım büyüklüğü 3 milyar dolara ulaşan, 3.300 evladımıza istihdam kapısı açan bu stratejik hamle, Geleceği İnşa ve Kalkınma Vizyonu'muzun tezahürüdür. Bu tesisler, Sultan Fatih'in şahî topraklarıyla açtığı o kutlu çağı iman dolu Türk mühendisinin azmiyle bugüne taşımaktadır.

Savunmada dışa bağımlılığı yüzde 80'den yüzde 20'lere indirmiş olmanın verdiği gururla sesleniyoruz: Türkiye Yüzyılı; mazlumun sığınağı, zalimin ise korkulu rüyası olan büyük ve güçlü Türkiye'nin istikbale attığı imzadır. Rabb'im bu yolda emek veren mühendislerimizin başarılarını daim eylesin diyor, teşekkürlerimi sunuyorum.

BAŞKAN - Sayın Kaya...

Buyurun.

50.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, şehitlerin isimlerinin verildiği okullara, şehit ailelerine ve gazilere ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) - Şehitlerimizin isimlerinin verildiği okullarda ünvanları kaldırıldı. Bu durum şehit ailelerimizi derinden yaralamıştır. "Seyit Ali Çabuk" dediğinizde herkes tanımayabilir ama "Seyit Onbaşı" dediğinizde bu millet ayağa kalkar. Şehitlerimizin isimleri ünvanlarıyla birlikte yaşatılmalıdır.

Gazilerimizin bugün aldığı maaş kiraya bile yetmiyor; maaşları, iyi bir yaşam sürebilecekleri makul seviyeye bir an önce çıkarılmalıdır. Şehit anne ve babalarımız 15 bin lirayla geçinmeye çalışıyor. Şehit anne ve babalarımız kimseye muhtaç olmamalı, maaşları en az 2 asgari ücret seviyesine çıkarılmalıdır. Şehit ailelerimize ve gazilerimize alacakları 1 araç için beş yılda bir ÖTV muafiyeti tanınmalıdır. Şehitlerimizin emanetleri olan evlatları bu milletin evlatlarıdır, tamamına istihdam hakkı verilmelidir. 25 yaşından büyük şehit ve gazi çocuklarının kimlik kartları elinden alınmamalıdır.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Gündeme geçiyoruz.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Tezkereler

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Hulusi Akar ve beraberindeki heyetin Finlandiya Parlamentosu Savunma Komitesi Başkanı Heikki Autto'nun davetine icabet hususuna ilişkin tezkeresi (3/1348)

BAŞKAN - Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının bir tezkeresi vardır, okutup oylarınıza sunacağım.

Okutuyorum:

8/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Millî Savunma Komisyonu Başkanı Sayın Hulusi Akar ve beraberindeki heyet, Finlandiya Parlamentosu Savunma Komitesi Başkanı Sayın Heikki Autto tarafından resmî bir ziyaret yapmak üzere davet edilmektedir. Davete icabet hususu, 28/3/1990 tarihli ve 3620 sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkında Kanun'un 6'nı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Numan Kurtulmuş

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Başkanı

BAŞKAN - Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

YENİ YOL Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- YENİ YOL Grubunun, Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, TÜİK'in açıkladığı enflasyon verilerinin hesaplanma yöntemi konusunda ortaya çıkan şeffaflık sorunlarının resmî enflasyon rakamlarına ve vatandaşların günlük hayatına yansımaları ile TÜİK yönetiminde sık yaşanan görevden alma ve atamaların Kurumun bağımsızlığı üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Selçuk Özdağ
Muğla
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ ve 19 milletvekili tarafından, TÜİK'in açıkladığı enflasyon verilerinin hesaplanma yöntemi konusunda ortaya çıkan şeffaflık sorunlarının resmî enflasyon rakamlarına ve vatandaşların günlük hayatına yansımaları ile TÜİK yönetiminde sık yaşanan görevden alma ve atamaların Kurumun bağımsızlığı üzerindeki etkilerinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Sayın Selçuk Özdağ.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; grup önerimiz üzerine söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Grup önerimizin gerekçesini buradaki üye arkadaşımız okudular; TÜİK, Türkiye İstatistik Kurumu. Türkiye İstatistik Kurumu kaç milyon kişiyi ilgilendiriyor almış olduğu kararlarla? Biraz önce söylemiştim; 17,7 milyon emeklimiz var, 5,2 milyon da memurumuz var bizim; bunların maaşlarını ilgilendiriyor, aynı zamanda buradaki maaşlarıyla birlikte Türkiye'deki çeşitli enflasyon rakamlarını belirliyor bunlar.

Peki, burada biz bunu gündeme getirdiğimiz zaman Adalet ve Kalkınma Partisinin milletvekili ne dedi? "Efendim bu devlet kurumu hiç yanlış şey söyler mi, bu devlet kurumları hiç yanlış şeyler söyler mi?" Doğru. Merkez Bankası açıklamalar yapıyor, yıllık döviz fiyatını ve dövizlerin yükselişini yıl sonuna göre hesaplıyor, yıl sonu oluyor, bu sefer de diyor ki: "A, yanlış yapmışız, sapmalar oldu, yanlışlık." E, tamam, Merkez Bankası yanlışorsa bu TÜİK de yanılmaz mı? Yanılır. Layüsel mi bu Kurum? Değil ki. Ardından orta vadeli programı açıklıyorsunuz, orta vadeli programla ilgili olarak da kalkınma hızımızı, aynı zamanda enflasyon rakamlarını, Türkiye'nin büyümesini falan söylüyorsunuz; sonra da yıl sonuna doğru gelirken de revize ediyorsunuz "A, yanlışmışız, özür dileriz; revize ediyoruz." diyorsunuz. Peki, niye bu TÜİK rakamlarıyla ilgili -biraz önce Grup Başkan Vekili Ali Mahir Başarır söyledi- bir revizeye gitmiyorsunuz? Gidemiyorsunuz. Neden? Çünkü TÜİK bunları doğru olarak kamuoyuyla paylaşmıyor.

Bizim neyimiz var, Bilgi Edinme Yasamız var değil mi? Bir vatandaş Bilgi Edinme Yasası kapsamında TÜİK'e yazı yazsa ve "Bilgi Edinme Yasası çerçevesinde ben sizden bu enflasyon rakamlarını nasıl belirlediğinizi öğrenmek istiyorum." dese ve aynı zamanda da "Enflasyon sepetini bize açıklasınız." dese ve aynı zamanda da "Hangi kurumlardan, kuruluşlardan, hangi gün fiyat endekslerini belirlediniz?" dese vallahi vermiyor, billahi vermiyor, tallahi vermiyor. Ya, mahkeme istedi, mahkeme! Çok ciddi bir mahkeme görülüyor Türkiye'de bu enflasyon rakamlarıyla ilgili; bütün partilerin temsilcileri oradalar, o mahkemeyi izliyoruz ve TÜİK önce göndermedi, sonra yine göndermedi, yine göndermedi, 4'üncü kez de dedi ki: "Gönderiyorum." Gönderdi. Bu sefer de yazmış oraya, diyor ki: "Bunu şifreli gönderiyorum, bu şifreyi sen açacaksın, şifre budur; bunlar sende kalacak." Ya, yaptığınız güzelse, yaptığınız iş objektifse, yaptığınız iş doğruysa; hani ayetikerime gelmişti ya Peygamber'imize -Hûd suresi- "Emrolunduğun gibi dosdoğru ol." diye, siz emrolunduğunuz gibi dosdoğruysanız veya bir ok gibi dosdoğruysanız; hani Akif de "Sözümüz odun gibi olsun ama dosdoğru olsun." diyordu ya; Yunus Emre de Tapduk'un dergâhına Manisa'da kırk yıl boyunca doğru odunlar taşıyordu ya; eğer siz doğru sözlerle, doğru istatistiki bilgilerle kamuoyunu aydınlatırsanız, kamuoyundaki şaibeler, şayialar ortadan kalkarsa sizinle ilgili bu araştırma önergesi verilir mi? Versek bile rakam rakam çıkar söylersiniz, "Bakın, enflasyon sepeti şunlardan müteşekkil." dersiniz.

TÜİK Başkanı İstanbul'da yaşıyor, Ankara'ya çok nadir geldiğin söyleniyor, hatta haftada 1 defa geldiğin söyleniyor. TÜİK'in, aynı zamanda, bazı yerlere önceden haber verip "Bu etiketleri, fiyat etiketlerini aşağı çekin." dediği noktasında iddialar var. Gelin, bu enflasyon sepetini araştıralım.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin üzerinde irade var mı arkadaşlar? Var mı millet iradesi üzerinde başka bir irade? 15 Temmuz akşamı Sayın Cumhurbaşkanı ne diyordu? "Ben millet iradesinin üzerinde başka bir irade tanımıyorum." diyordu, çok doğru söylüyordunuz. Adalet ve Kalkınma Partililer o zaman, yaptığınız iş doğruysa, objektifse ve de çok rahat bir şekilde şeffafsa gelin, burada bir araştırma komisyonu kuralım. TÜİK hakikaten sizi de yanıltıyorsa, kamuoyunu yanılttığı gibi sizlere de doğru bilgiler vermiyorsa ve sizleri de kamuoyunda mahcup hâle getiriyorsa bununla ilgili olarak gelin, beraber, bu araştırma komisyonuyla onlardan da hesap soralım.

Bakın, kaç milyon kişinin hakkı var biliyor musunuz? Allah ne diyor? "Bana her türlü günahla gelebilirsiniz, ben bireysel günahlarınızı affedebilirim ama bir günahı affetmeyeceğim." diyor. Nedir o günah? "Kul hakkı" diyor, "Kul haklarıyla gelmeyin." diyor. Bakın, bu, 17,7 milyon emeklinin, 5,2 milyon memurun hakikaten çok ciddi kul hakkı arkadaşlar; bu kadar kul hakkıyla gidemezsiniz.

Biraz önce arkadaşlarımız açıklama yaptılar, bunu Ali Mahir Bey de söyledi. Enflasyon rakamlarıyla ilgili birkaç örnek vereceğim size, bunun ne kadar doğru olmadığını göreceksiniz. Biraz önce burada söyledim değerlendirme yaparken, gelin, bu TÜİK'le ilgili olarak bir yasa çıkaralım burada. Nasıl ki bu gazetelere, televizyonlara verilen cezalarla ilgili her partinin temsilcisi varsa RTÜK'te, TÜİK'te de her partinin temsilcisi olsun; uzmanlar olsun orada, ekonomistler olsun, maliyeciler olsun, iktisatçılar olsun, istatistikçiler olsun ve "Her parti bunların nasıl olduğunu görüyor." diyelim ama yapmazsınız, yapamazsınız, ekonomi kötü.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Teşekkür ederim.

Ve bununla beraber de siz, güya hazineye biraz para aktarmış oluyorsunuz ama milletin cebindeki paraları da buradan hazineye aktararak çok ciddi şekilde kul hakkına tecavüz ediyorsunuz. Yapmayın arkadaşlar; gelin, şeffaf olun, objektif olun. Kurulduğunuz zaman ne diyordunuz? "Biz şeffaf olacağız." diyordunuz. Danıştay kararları şeffaf değil, Sayıştay kararları şeffaf değil, yargı bağımsız değil; bazı davalarda objektif değil, tarafsız değil; TÜİK de tarafsız değil, objektif değil, bağımsız değil. Gelin, bu araştırma önergesini kabul edelim, bu araştırma önergesiyle beraber kanun teklifi de getirelim ve doğru enflasyon rakamlarıyla milletin cebindeki paraları asla birileri iç etmesin, hiç etmesin ve ardından da biz diyelim ki doğru kararlar veriyorsunuz.

Mart ayı enflasyon rakamı 1,94; ENAG başka söylüyor, "4,1" diyor; İTO ise daha farklı bir şey söylüyor, "2,97" diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Bu farkı nasıl izah edeceğiz arkadaşlar? Ama siz...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - ENAG'a niye inanıyorsun?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Efendim?

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - ENAG'a niye inanıyorsun?

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ENAG'a inanmıyorum, gelin, TÜİK'e inanalım...

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Ha, tamam, inanmıyorsan sorun yok.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - ENAG'a inanmıyorum, ENAG yanlış söylüyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - En yanlısını TÜİK veriyor, TÜİK!

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sokaktaki vatandaşa inanıyoruz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Valla, bu TÜİK'in rakamlarını... Araştırma önergemizi kabul et can Vekilim, Değerli Milletvekilim; ardında da TÜİK'e inanıyoruz, helal olsun bu TÜİK'e diyelim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - TÜİK 600 bin veri alıyor, 600 bin! Ben baktım çünkü...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - En doğru yalanı TÜİK konuşuyor!

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) - Ama biz TÜİK'e inanmıyoruz. Araştırma önergemize "ret" oyu vereceksiniz, inanmadığının ispatını göstereceksiniz.

Teşekkür ederim. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - 600 bin fiyat alıyor.

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Ağabey, açıklasınlar o zaman.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Açıklıyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Nereden ne fiyat aldığını açıklasınlar, biz de teşekkür edelim.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Hepsi açıklıyor.

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) - Neredeyse biz de bakalım, öğrenelim.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Hatta seninle beraber gidelim.

BAŞKAN - Hasan Bey, Sayın Çilez...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Hasan Bey don lastiği ile pinpon topunu savunuyor.

BAŞKAN - Ama müsaade edin şimdi, hatibi kürsüye çağırdım.

HASAN ÇİLEZ (Amasya) - Eyvallah, sağ olun, aydınlatıcı bilgi verdi bu arkadaşlar.

BAŞKAN - Sayın Çilez, lütfen yapmayın ama ya hatip kürsüde.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - TÜİK kendini savunamıyor da Amasya Vekilimiz savunuyor.

İYİ PARTİ GRUBU ADINA BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; enflasyon hırsızlıktır. Geçen sene 100 liraya 1 kilo aldığınız şeyden şu anda 700 gram alıyorsanız 300 gramını birisi çalmıştır, bunu bir netleştirelim.

Ama hırsızlık burada bitmiyor, bu işin bir de katmerli hırsızlık kısmı var. Enflasyonu düşük gösteriyorsanız katmerli bir hırsızlık yapıyor olursunuz, maaş zammı alan herkesin yani 17 milyon emekli ve hak sahibinin yani 5 milyon memurun yani 8 milyon asgari ücretlinin yani milyonlarca özel sektör çalışanının hakkına, hukukuna girersiniz. Mesela, enflasyon yüzde 50 iken enflasyonu yüzde 30 gösteriyorsanız kırk beş günlük ücretlere çıkmışsınız demektir; bu, bir katmerli hırsızlıktır. Harcamalar asansörle çıkarken ücretler merdivenden çıkarak tıknafes bir şekilde yetişmeye çalışır, onu da başaramaz.

İşin tabii başka bir tarafı daha var, bu katmerli hırsızlığın daha da katmerlendiği bir alan var; o da gelir vergisi dilimleri. Kâğıt üstünde maaşlar artar sanal bir şekilde, reel olarak aslında artmaz ama sanal olarak artan maaşınızdan daha yüksek gelir vergisi dilimine girersiniz. Hem maaşınız enflasyona yenilir, oradan bir kemirilir hem de üstüne üstlük daha yüksek vergi ödersiniz. Neden? Gelir vergisi dilimleri ısrarla yeterince güncellenmediği için.

İş burada da bitmez, hepimizi çok üzmesi gereken bir konuya gelir, devletin ciddiyetini de kemirir bu iş çünkü devlet dediğimiz şey aslında bir güvendir. Bu kâğıda devlet mühür vurursa bu kâğıt para olur, bu kâğıda devlet mühür vurursa diploma olur, devlet mühür vurursa terhis kâğıdı olur ama devletin söylediği söze inanmamak başlarsa devletin temeli çürümeye başlar; karşı karşıya olduğumuz risk de budur. Güvenle ilgili bir örnek vereyim: Merkez Bankasının kendi anketine bakalım, enflasyon hedefi yüzde 16, reel sektörün enflasyon beklentisi yüzde 33 yani bunun 2 katı kadar, hane halkının yani vatandaşlarımızın enflasyon beklentisi yüzde 50 yani 3 katı kadar; güven açığının daha bariz bir örneği olamaz.

Peki, bu bizi nereye getiriyor? TÜİK'e çağırda bulunuyorum, birincisi: Fiyat ve ürün sepetinizi açıklayın, bu zaten bir mahkeme kararı, bizim talebimize bağlı olmaması gerekir ama bunu bir açıklayın. İkincisi: Bir akademik kurulla şeffaf bir şekilde kendinizi denetlettirin. Nasıl en büyük şirketler, borsaya kote olan şirketler kendilerini bağımsız denetime tabi tutuyorlarsa TÜİK'i de tutalım; doğru, hesap vermekten kaçmaz. Üçüncüsü: Büyük veri ve yapay zekâ sayesinde bırakın aylığı günlük, saatlik olarak enflasyonu göstermek de mümkün; bunu yapın, herkes kendi enflasyonunu hazırlasın, görsün.

Hazine ve Maliye Bakanına son çağrım: TÜİK Başkanını getirin Plan ve Bütçe Komisyonuna Meclisimize hesap versin. Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Diyarbakır Milletvekili Sayın Mehmet Kamaç.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KAMAÇ (Diyarbakır) - Teşekkürler Sayın Başkan.

YENİ YOL Grubunun grup önerisi üzerine söz almış bulunuyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Selçuk Başkanım, 90'lı yıllarda bir taksici esnafı Diyarbakır Havalimanı'ndan 3 kişiyi arabasına alıp şehre doğru yol aldığında çok can alıcı bir soru sorarlar, derler ki: "Ya, bizim duyduğumuz kadarıyla burada faili meçhuller var, insanlar kaçırılıyor, insanlar öldürülüyor; bu gerçek midir?" Taksici "Yok, öyle bir şey yok. Çok huzurlu bir ortamda yaşıyoruz, kim demişse yalan söylemiş." der. Biraz sonra, biraz daha yol aldıklarında, bakar bu insanlar aslında tehlikeli insanlar değil, normal vatandaş; der ki: "Siz biraz önce bana bir soru sordunuz ya, vallahi, dedikleriniz doğrudur." "Peki, niye öyle söyledin?" diye sorarlar. Der ki: "Ya, o, benim resmî görüşüm ama gerçek sizin dediğiniz gibidir." (DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Şimdi, burada, TÜİK'in verdikleri aslında TÜİK'in resmî verileri, gerçekler bunu yansıtmıyor. Niye gerçekler bunu yansıtmıyor diyoruz? Çünkü TÜİK, çok büyük oyunların peşinde. Ne yapıyor sepetin ağırlığını hesaplar mı? Gıda ve alkolsüz içeceklerin ağırlığını yüzde 24,96'dan yüzde 24,44'e indirmiş; konut, su, elektrik, gaz ve diğer yakıtların ağırlığını yüzde 15,21'den yüzde 11,40'a indirmiş; bunun karşılığında mefruşat, ev bakım onarım, eğlence dinlence, spor ve tatilin ağırlığını daha da artırmış sepette. Bu ne demektir? Aslında bu, sepette rakamla oynamaktır.

Ama biz de şunu söylüyoruz: Yani siz bütün paketi elinize alıp ortalama bir hesap yaptığınızda, bu, vatandaşın gerçekliğini ifade etmiyor çünkü bu, ülkede ortalama yaşayan insanların yüzde 90'ı için geçerli bir şey değil. Bakın, bu ülkede yaşayan insanların yüzde 90'ı için temel bazı başlıklar vardır. Nedir bunlar? Barınmadır, beslenmedir, sağlıktır, eğitimidir ve bunun alt başlıklarıdır. Siz bu beş başlığı ve alt başlıkları TÜİK'in sepetine koyun, bu ülkede enflasyonun nasıl yüzde 80'ler, 90'lar seviyesinde seyrettiğini kendiniz de göreceksiniz. Ama TÜİK şu hesabı yapıyor: TÜİK serbest değil, gerçeği açıklayamıyor, resmî görüşü söylüyor, resmî görüşü anlatırken de söylerken de aslında nasıl bir baskı altında olduğunu da resmini veriyor dışarıya. Herkes bunu görüyor, sokaktaki vatandaş enflasyonu bu ülkede yüzde 80'ler, 90'lar seviyesinde hissediyor. Eğer bu vatandaşın tenceresi kaynamıyorsa, eğer bu vatandaşın çocuğu iyi beslenemiyorsa, eğer bu vatandaş yeteri kadar, doğru düzgün bir eğitim alamıyorsa burada açıklanan sepet yanıltır, gerçeği ifade etmiyor, doğruya tekabül etmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MEHMET KAMAÇ (Devamla) - Ben buradan iktidar grubuna sesleniyorum: İnan ki öldüğünüzde sizin günahlarınızı TÜİK hesaplamayacak; Münker ve Nekir var, orada size sorular soracaklar, sizin günahlarınızı Münker ve Nekir hesaplayacak.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun lütfen. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Adalet ve Kalkınma Partisi, iktidarı zamanında, döneminde fakirin fukaranın, garibin gurebanın, işçinin, emeklinin, dar gelirlinin canına okudu; yetmedi, kamu kurum kuruluşlarını sattı, bitiremedi ama daha acısı, Türkiye'nin güvenilir kurumlarını tartışılır hâle getirdi. Türkiye İstatistik Kurumu -ki TÜİK- açıkladığı verilere kimseyi inanmaz hâle düşürdü ama bunun esas sorunu sistemle ilgili. Şimdi biz TÜİK'i değerlendiriyoruz, inceleyelim, araştıralım diyoruz; Meclis araştırması kabul edilsin, gidelim, ucu Cumhurbaşkanına dokunacak çünkü sistem değişikliğiyle Cumhurbaşkanından başka bu konularda karar verecek merci yok. Ona "Ne geliyorsa onu açıkla." diyorlar. Onun için, mahkeme de istese vermesi gereken verileri oraya sunamıyor.

Bakın, Türkiye'de enflasyonun düşürüldüğü süreç emekli ve asgari ücretlinin ücretlerinin belirlendiği süreç; sonrasında kademe kademe yükseliyor, tekrar inişe geçiyor yıl sonunda; emeklinin, asgari ücretlinin gelirinin önü kesiliyor, gasbediliyor. Ama yılbaşından bu yana yaşanan sorunları da gözlemlediğimiz zaman ortaya şöyle bir tablo çıkıyor: Var olan veriler de değerlendirilmiyor. Ulusal Süt Konseyine deniyor ki: "Aman, enflasyon artar, fiyatı sabit tutun." Orada üreten besici, çiftçi sıkıntıya sokuluyor. Bu tarafta TÜİK'e "Aman, maaşlar belirlenecek, bunları aşağıda tut." deniyor; o da onu sağladığı zaman enflasyon canavarının hortlaması fakirliği, yoksulluğu artırıyor. Böylesine sorunlu bir sürecin varlığı siyasi iktidarın geleceğini de önümüzdeki seçimlerde ne hâle getirdiğini gösterecek.

Ama "devlet" dediğimiz kurumların güvenilirliğini sağlayan ve özellikle de işini doğru yapması gereken noktada oluşan sorunların devamı bu ülke için olumsuzluğu daha da beraberinde getiriyor, bundan hepimiz etkileniyoruz. Ülkede 50 milyonun üstünde insan ekonomik anlamda yoksullaştırıldı, bunda TÜİK'in de rolü var. Şimdi, güzel bir öneri gelmiş TÜİK'le ilgili "Hesaplama yöntemlerini de içeren, enflasyonun da gerçek anlamda ne olduğunu görülmesini sağlayacak bir araştırma yapsın Meclis." deniliyor. Meclis her konuda kamuoyunun önüne atılıyor ama esas bunun sorumluları gizleniyor. Örneğin asgari ücreti biz belirlemiyoruz, belirlenen asgari ücret üzerinden biz sorguluyoruz yani Meclisteki milletvekilleri. Getirilen öneriyi doğru buluyoruz, onun için de TÜİK'in hesapladığı enflasyon üzerinden olaya bakalım istiyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Arkadaşlar, elektriğe yüzde 25 zam geldi. Mazota gelen zamların yanı sıra tüm girdi maliyetleri arttı. Gübrede neredeyse bir haftada 1.500-2.000 lira civarında fiyat artışı gerçekleşti. Şimdi girdi maliyeti artıyor ama alım fiyatını siyasi iktidar düşük açıklıyor, böyle olunca çiftçiyi yok ediyor. Memurun, işçinin, emeklinin maaşlarını belirlerken TÜİK'in belirlediği rakamlar esas alınıyor ama orada şöyle bir sorun var: Tıpkı pestisit kullanımındaki olay gibi, Türkiye'de 10 tane ilin ortalamasını alırsanız pestisit kullanımı yüzde 9 oluyor, tüm Türkiye'yi alırsanız yüzde 2'ye düşüyor. O zaman da "Pestisitli ürün Türkiye'de yok, bizde sorun yok." diyebiliyorsunuz. Önemli olan sorunu doğru saptamak.

Bu anlamda TÜİK'le ilgili getirilen araştırma önergesini destekliyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Olaya bir de biz birlikte bakalım diyoruz.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Samsun Milletvekili Sayın Ersan Aksu.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ERSAN AKSU (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi ve ekranları karşısında bizleri izleyen aziz milletimizi, yine Samsunlu hemşehrilerimizi ve bugün bahusus Roman kardeşlerimizi saygıyla, muhabbetle selamlıyorum.

ABD ve siyonist terör devleti İsrail'in İran'a haksız ve hukuksuz saldırısıyla başlayan savaş, insani açıdan fevkalade üzücü sonuçlar ortaya çıkarmıştır. Bu aşamada geçici de olsa ateşkes zemininin oluşması sevindiricidir. Bu zeminin güçlendirilmesi son derece önemlidir. Sayın Cumhurbaşkanımızın güçlü ve tutarlı barış politikası, "Daha adil bir dünya mümkündür." manifestosu barış için atılacak adımlara en güçlü ilham ve destek olacaktır,

Değerli milletvekilleri, Türkiye İstatistik Kurumu, 5429 sayılı Türkiye İstatistik Kanunu'nun uygulanmasını sağlayan, yine sair ikincil düzenlemelerle de belirlenen görevleri yerine getiren, kamu tüzel kişiliğini haiz, özel bütçeli, bilimsel ve teknik bir kamu kurumu olarak faaliyetlerini sürdürmektedir. TÜİK, istatistik üretim faaliyetleri kapsamında ülkemiz geneline yayılmış 26 bölge müdürlüğü ve 4 bini aşkın çalışanı aracılığıyla 1,5 milyon üzerinde cevaplayıcı birimden veri toplamakta, veri işlemekte ve yayımlamaktadır. Üretilen istatistikler mesleki bağımsızlık, şeffaflık, mukayese edilebilirlik, tarafsızlık ve doğruluk ilkelerine bağlı olarak Avrupa Birliği İstatistik Ofisi ve ilgili diğer uluslararası kuruluşlar tarafından belirlenen yöntemlerle, tanım ve kavramlarla alandan ve kayıtlardan derlenen veriler kullanılarak bilimsel ve teknik özerklikle hesaplanmaktadır. Üretilen tüm istatistikler ilgili kurum ve kuruluşların değerlendirmelerine açık olduğu gibi en ayrıntılı düzeyde kamuoyuyla da paylaşılmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; TÜFE'nin tespiti için, hane halklarının en çok tükettikleri mal ve hizmetlerden oluşan ve Türkiye genelindeki hane halklarının ortalama tüketim alışkanlıklarını yansıtan standart bir sepet kullanılmaktadır.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Mesela, o sepeti gördünüz mü, nasıl bir sepet? Sizin bildiğinizi biz niye bilmiyoruz?

ERSAN AKSU (Devamla) - Sepetteki mal ve hizmetlerden bazılarının fiyatı bir dönemden diğerine artarken bazılarının sabit kalmakta, bazılarının fiyatları ise mevsimsel ve konjonktürel etkilerle düşebilmektedir. Hissedilen enflasyon üzerine yapılan bilimsel araştırmalar, bireylerin, düşen ve sabit kalan fiyatları değil sadece ilgili dönemde yüksek artış gösteren fiyatları dikkate alarak değerlendirme yaptıklarını göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ERSAN AKSU (Devamla) - TÜİK uzun yıllardır ülkemizin resmî istatistiklerini üretmekte ve sistemin koordinasyonunu sağlamakta olup böylesine köklü bir kurumun kamuoyunda yanlış ve temelsiz algılar oluşturularak yıpratılması hiç kimseye bir şey kazandırmayacağı gibi, konusunda uzman, Avrupa Birliği tarafından da kabul edilen TÜİK'e ve çalışanlarına da haksızlık oluşturmaktadır. Bu kurumlar hepimizin kurumlarıdır. Bu devlet hepimizin devletidir. Biz, devletimizin ve devletin kurumlarının yıpratılmasına asla müsaade edemeyiz.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Haksızlığın sağlamasını yapaalım. Gelin, o haksızlığın sağlamasını yapaalım.

ERSAN AKSU (Devamla) - İddia edildiği gibi verilerde bir gizleme ya da baskı durumu da söz konusu değildir. Aksine, Türkiye son yıllarda veri paylaşımında dijitalleşmeyi artırmış, veriye erişimi kolaylaştırmış ve uluslararası raporlarda veri şeffaflığı bakımından çok büyük mesafe katetmiştir. Asıl mesele, Türkiye, küresel savaşın ve enflasyon dalgasının etkisiyle mücadele ederken aynı zamanda iç huzur ve kardeşliğini büyümüş, üretimini, ihracatını ve istihdamını artırmayı başarmıştır.

Bu duygularla Meclis araştırması önergesine katılmadığımı bildiriyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) - Bu sizin bildiğinizi bir de halk bilse keşke.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - E, kabul edildi. Şimdi bak, burada kaç kişi var?

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Kabul edilmiştir Başkanım.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Kabul edilmiştir.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Allah aşkına bakın Sayın Başkanım.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - İhtilaf var.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Ha, biz "evet" diyoruz, pardon.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Evet" diyoruz.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - "Evet"ler çokta Başkan, "evet"ler çokta.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Evet"ler çokta.

BAŞKAN - Lütfen sakın olalım, lütfen sakın olalım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sakın.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Heyecan yapıyoruz Başkan, muhalefetin önergesi kabul edilmiş görünüyor.

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Orada 3 kişi var, burada da zaten 30 kişi yok.

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Yeni içeri girenler sayılamaz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Neden?

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Çünkü oylama yapıldığı anda geçerlidir.

BAŞKAN - İhtilaf var.

Elektronik cihazla oylama yapacağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum ve süreyi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

2.- İYİ Parti Grubunun, Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, İkizköy (Akbelen) Ormanı ve çevresindeki maden faaliyetlerinin, acele kamulaştırma sürecinin, devam eden hukuki uyuşmazlıkların ve çevresel tahribat iddialarının tüm yönleriyle incelenmesi; bölge halkının ve köylülerin görüşlerinin değerlendirilmesi, olası hak ihlallerinin tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Uğur Poyraz
Antalya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Muğla Milletvekili Metin Ergun ve 19 milletvekili tarafından, İkizköy (Akbelen) Ormanı ve çevresindeki maden faaliyetlerinin, acele kamulaştırma sürecinin, devam eden hukuki uyuşmazlıkların ve çevresel tahribat iddialarının tüm yönleriyle incelenmesi; bölge halkının ve köylülerin görüşlerinin değerlendirilmesi, olası hak ihlallerinin tespit edilmesi ve çözüm önerilerinin geliştirilmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 8/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; İYİ Parti Grubu adına heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, Milas'a bağlı İkizköy ile çevresindeki köyler, uzun yıllardır uygulanan rant ve talan odaklı politikaların yol açtığı ağır sonuçlarla karşı karşıyadır. Söz konusu politika, ormanların, doğal yaşamın ve bölge halkının mülkiyet ve yaşam haklarının belirli şirketlerin menfaatleri uğruna yok sayılmasına sebep olmuştur. Ne yazık ki bölgede ormanlar, zeytinlikler ve tarım arazileri termik santrallere kömür temin etmek amacıyla madencilik faaliyetlerine açılmıştır. Bu doğrultuda, geçtiğimiz yıl Maden Kanunu'nda yapılan değişiklikle, zeytinliklerin, tarım arazilerinin ve ormanların talanına hukuki zemin hazırlanmıştır. İlgili yasal düzenlemeden sonra 10 Ocak 2026 tarihli Cumhurbaşkanlığı Kararı'yla Milas'a bağlı 7 köyde toplam 679 parsel için acele kamulaştırma kararı alınmıştır. Bu karar, bölge halkının geçim kaynakları olan tarım arazilerini ve zeytinlikleri tehdit etmektedir. Acele kamulaştırmaya karşı açılan davanın sonucu beklenmeden yürütülmek istenen bu süreç, belli bazı şirketlerin kısa vadeli çıkarları için millî varlıklarımızın ve doğal zenginliklerimizin telafisi imkânsız şekilde yok edilme riskini ortaya çıkarmıştır; İYİ Parti olarak itirazımız bu noktadadır. Bölgede maden sahalarının genişletilmesine yönelik bu çalışmalarla ormanlar ve zeytinlikler kesilmiş, zeytinlikler yok edilmiş, tahribat derinleştirilmiştir. Burada binlerce zeytin ağacıyla birlikte çeşitli endemik türler de yok edilmiştir, su kaynakları tehdit altına girmiştir. Köylüler ise atalarından miras kalan, üzerinde çiftçilik yaparak geçimlerini sağladıkları topraklarından koparılmak istenmektedir.

Muhterem milletvekilleri, ormanlarımızı, zeytinliklerimizi ve çevremizi korumak vatanseverliğin bizlere yüklediği temel bir sorumluluktur. Ne yazık ki AK PARTİ iktidarının yıllardır sürdürdüğü rant merkezli politikalar bir yandan belirli şirketlere kolaylık sağlarken diğer yandan köylünün emeğini, çevreyi ve millî kaynakları göz ardı etmektedir. Acele kamulaştırma işlemleri vatandaşlarımızın mülkiyet ve yaşam haklarını yok sayan bir anlayışla; mülk sahibi köylülere, muhtarlara haber dahi verilmeden yapılmaktadır. Nitekim, böyle bir ortamda, mesai saatleri dışında, yetkili olduklarına dair üzerlerinde hiçbir emare bulunmayan, sivil plakalı araçlarla gelen, mülk sahiplerine ve muhtara bilgilendirme yapılmadan arazilerine giren görevlilere itiraz ettiği için Esra Işık kızımız kendi evinde tutuklanmıştır. Esra Işık kızımız, gasp yaptığı için değil, hırsızlık yaptığı için değil, cinayet işlediği için değil, orman yaktığı için değil, terör eyleminden dolayı hiç değil, yaşam hakkını, zeytinliklerini ve doğayı koruduğu için tutuklanmıştır. Ne yazık ki bu olay kamuoyu vicdanını derin bir şekilde yaralamış durumdadır.

Değerli milletvekilleri, termik santrallerin belki on yıllık kömür ihtiyacı için, bin yaşında olan ve binlerce yıl daha meyve verebilecek zeytin ağaçları yok edilmiştir. Bu durum önlenmediği takdirde bölge kuraklaşacak, tarımsal üretim gerileyecek ve köylüler yerinden edilecektir. İYİ Parti olarak duruşumuz nettir, diyoruz ki: Biz, doğal varlıklarımızın talan edilmesine göz yumamayız, toprağımızı rant çevrelerine veya yabancı odaklara terk edemeyiz. İkizköy ve Akbelen meselesi, vatandaşlarımızın mülkiyet ve yaşam hakkını, Türkiye'nin ormanlarını, su kaynaklarını, tarımsal üretim gücünü ve ekolojik dengesini koruma meselesidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

METİN ERGUN (Devamla) - Ve bu topraklar, hepimizin korumakla yükümlü olduğumuz ortak mirasımızdır. İYİ Parti olarak sürecin tüm yönleriyle açıklığa kavuşturulması için Mecliste bir araştırma komisyonu kurulması gerektiği düşüncesindeyiz. Yurttaşın mülkiyet ve yaşam hakkını ortadan kaldırma anlamı taşıyan acele kamulaştırma kararlarının hukuki temelini, çevreyi ve halka verilen zararları şeffaf ve kapsamlı biçimde tartışmak ve çözüm bulmak zorundayız.

Çağrımız şudur: Gelin, bir araştırma komisyonu kuralım, alınması gereken tedbirleri belirleyelim ve yapılması gerekenleri yapalım. İkizköy'ü, Akbelen'i ve tüm Türkiye'nin doğal zenginliklerini koruyalım, gelecek nesillere yaşanabilir bir ülke bırakalım.

Konuşmama son verirken önergemize desteklerinizi bekliyor, hepinizi saygılarımla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Elif Esen.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA ELİF ESEN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; YENİ YOL Grubu ve partim DEVA Partisi adına söz alıyorum.

Akbelen Ormanı üzerinden yürütülen tartışma aslında Türkiye'nin kalkınma anlayışının bir röntgeni, bir turnusol kâğıdı çünkü mesele aslında birkaç bin ağacın kesilmesi değil sadece, mesele bir enerji politikası tercihi ile bir yaşam alanının karşı karşıya bırakılması.

Değerli arkadaşlar, Muğla'nın İkizköy bölgesinde yıllardır süren bu süreçte kömür madeni sahasını genişletmek amacıyla orman alanı kesime açılıyor. Bu alan Yeniköy Kemerköy Elektrik Üretim ve Ticaret AŞ tarafından işletilen termik santrallere yakıt sağlamak için planlanıyor yani bir tarafta enerji tüketimi var, evet ama diğer tarafta zeytinlikler, su kaynakları, geçimlik tarım ve bir köyün bütün yaşam dokusu var.

Tekrar söyleyeyim: Geçmişte zeytincilik yapan bir ailenin kızıyım. Babaannemden dinlediğim hikâyeler, benzeri hikâyeler. Zeytinin o insanlar için önemini hayal bile edemeyeceğiniz zorluklar, güzellikler var o hikâyelerin içinde.

Zeytinin bu ülke ekonomisine değerini görmezden gelemeyiz ve biz, bugün şunu görüyoruz: Bu süreçte çevresel etki değerlendirmeleri tartışmalı hâle geliyor, bilimsel raporlar kamuoyunda yeterince güven üretmiyor, yerel halkın itirazları ise çoğu zaman engelleyici bir unsur gibi görülüyor. Oysa bu insanlar yalnızca toprağını değil hayatlarını savunuyorlar.

Değerli milletvekilleri, bu meselede bir diğer boyut daha var: Akbelen'deki eylemler sırasında gözaltına alınan ve tutuklanan Esra Işık kamuoyunun vicdanının sesidir. Hiç mi kahrolmuyorsunuz, sormak istiyorum. Barışçıl bir çevre mücadelesinin kriminalize edilmesi yalnızca bireysel bir mağduriyet yaratmıyor, aynı zamanda demokratik katılım alanını da daraltıyor, zedeliyor. Kısa vadeli enerji ihtiyacı, uzun vadeli ekolojik maliyetleri gölgeliyor. Yerel halkın rızası karar süreçlerinin dışında bırakılıyor. Şeffaflık ise bir ilke olmaktan çıkıp bir temenniye dönüşüyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

ELİF ESEN (Devamla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Bu nedenle çağrımız net: Akbelen'de yürütülen süreçler yeniden değerlendirilmelidir, bağımsız bilim insanlarının görüşleri sürece gerçek anlamda dâhil edilmelidir. Yerel halkın katılımı bir formalite değil belirleyici bir unsur hâline getirilmelidir. Ve en önemlisi, kamu yararı, kısa vadeli ekonomik kazançların ötesinde tanımlanmalıdır çünkü bu mesele, yalnızca bir orman meselesi değildir; bu mesele, nasıl bir ülke olacağımızın meselesidir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına İzmir Milletvekili Sayın İbrahim Akın.

Buyurun. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve ekranları başında da bizleri izleyen, vekilinden ve milletten yardım isteyen halkımızı selamlıyorum.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Akbelenliler dün Anayasa Mahkemesinin önünde akşama kadar beklediler ve bu Meclise gelmediler, "Biz o Meclise küstük." dediler. Gerekçeleri de 7554 sayılı Yasa çıkarken bir hafta beklediler, burada adalet nöbeti tuttular, her vekille irtibat kurdular, bütün grupları ziyaret ettiler AKP ve MHP dâhil olmak üzere; maalesef, kulaklar sağır oldu, gözler görmez oldu ve bu yasa geçmiş oldu ve 7554 sayılı Yasa sonrası Akbelen pilot bölge hâline getirildi, "Zeytin ağacı taşınabilir." denildi ve Komisyon Başkanı Mustafa Varank gitti, orada bir hafta önce yağmur yağarken bir teşhis yaptı kendisine göre; zeytin ağacının yaşadığını gösteren bir belgeyi kamuoyuyla paylaştı, arkasından mahkemeye baskı yapıldı ve mahkeme heyeti de 679 tane parseli bir hafta içerisinde hemen değer tespiti yapmak üzere girdi. Sonuç olarak yaşadığımız bugünkü pratik geliyor. Orada Esra Işık arkadaşımız gözaltına alındı; alındıktan sonra, gözaltı sırasında gittiler, evinde hiç kimse olmadığı hâlde, avukat veya gözlemci olmadığı hâlde rapor tutuldu ve oranın değer tespiti yapıldı ve güya ona göre de bu iş değer tespiti içerisinde, on beş gün içerisinde mallarına, mülklerine, zeytinlerine el koyulacak. Böyle bir hukuk yok arkadaşlar; dün de konuştuk bunu. Bu, gerçekten hukuk dışı, düşmanca davranılan bir politikanın kendisi.

Burası sadece Akbelen değil, bu yapılan iş sadece Akbelen'e ilişkin değil; Türkiye'nin dört bir tarafında maalesef bir ekolojik kırımla karşı karşıyayız. Bakın, Varto direniyor; şu anda özellikle Giresun'da beş gündür direnen köylüler var. Bir gün önce buradan Giresun Vekilimiz dile getirdi, beş gün önce bu mesele başladı ve Giresun'da evvelsi gece saat 01.00'e kadar görüşme yapılıyor. Vali ve komutanlık bu konuda söz veriyor. Saat 01.00'de insanlar dağılıyor ve şirket saat 05.00'te gidiyor, orayı işgal ediyor. Ya, şu anda insanlar diyor ki: "Biz vekile mi güveneceğiz, valiye mi güveneceğiz, komutana mı güveneceğiz; kimin sözü geçerli bu ülkede?" Dolayısıyla fiilen bu ülkede aslında hukuk dışı, yasa dışı her türlü şeyin yapılabildiği, gücü olanın güçsüz olan herkesi ezdiği, malına, mülküne el koyduğu bir süreç yaşanıyor arkadaşlar. Bu, gerçekten şu anda bu ülkedeki en temel konulardan bir tanesi.

Bakın, vicdanınız sızlamıyorsa biraz dinleyin; eğer sizin evinize, malınıza, mülkünüze, zeytinliğinize el koyuluyor ve sonra da "Terk edin, gidin." deniyorsa bunun karşılığı olarak siz ne yapmak isterseniz? Doğal olarak orada tarihiniz var; 80 yaşında Zehra teyze ölmüş orada ağaçlara sarılarak. Şimdi, bunu siz normalleştirmeye çalışıyorsunuz. Biraz önce vekilim söyledi, gerçekten günahınız çok büyük ve bu günahınızın hesaplanmasının hiçbir kriteri yok; ne TÜİK hesap edebilir ne başkası hesap edebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

İBRAHİM AKIN (Devamla) - Dolayısıyla, gelin, bu meseleyi daha doğru dürüst değerlendirin ve bu ülkedeki insanların barış içerisinde, demokratik bir ortam içerisinde yaşamasını sağlayalım. Bu mesele sadece bir zeytin ağacı meselesi değil. Eğer burası

devam ederse Türkiye'nin bütün alanlarını "taşınabilir" gerekçesiyle... Bakın, bu, tırnak içerisinde, bir suistimal konusu hâline gelmiştir. "Taşınabilir" gerekçesiyle bütün zeytin alanlarını engel olmaktan çıkaracaksınız ve her tarafa el koymaya çalışacaksınız. O nedenle, bunun bir an önce durdurulması lazım. Anayasa Mahkemesinin bir an önce 260 milletvekilinin sözünü dinlemesi, gerekçesini dinlemesi, acilen toplanması ve yürütmeyi durdurması lazım; aksi takdirde, bu hukuksuzluğa -daha önceki Anayasa Mahkemesinin söylediği gibi, Haşim Kılıç'ın söylediği gibi- göz yummak, sessiz kalmak mümkün değildir. Anayasa Mahkemesi de bir an önce görevini yerine getirmeli, bu hukuk dışı yasağı bir an önce durdurmalı ve Akbelen başta olmak üzere bütün hayatımızı, yaşamı savunmalı. Yaşamı savunmaktan mı yanasınız yoksa ranttan mı yanasınız; kararınızı verin. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Gizem Özcan.

Sayın Özcan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA GİZEM ÖZCAN (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; derdim kimseyi incitmek değil ama hani bir söz vardır ya: "İnsan olana laf bir kere söylenir." (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Biz bu kürsüde Akbelen'i kaçınıcı kez konuşuyoruz? Eylem yaptılar, çadırda yattılar, aç kaldılar, susuz kaldılar, Mecliste iktidar-muhalefet demeden kapı kapı dolaştılar, parklarda nöbet tuttular; "820 bin zeytin." dediler, duymadınız, "57 köy." dediler, duymadınız, "On binlerce dönüm orman." dediler, duymadınız. Dün, Anayasa Mahkemesinin ve Danıştayın önündeydiler; didiniyorlar, çırpınıyorlar, yüzlerce yıldır yaşadıkları topraklarını, evlerini, hayvanlarını, mezarlarını korumak için daha ne yapsın bu insanlar? Soruyorum size: Sizin köyünüz yok mu, sizin doğduğunuz ev yok mu, sizin arkasından yas tutacağınız dikili ağacınız yok mu? (CHP sıralarından alkışlar) Bir gecede "Evin artık senin değil, toprağın senin değil..." Kimin? Şirketin. İnsan bunu kabul edebilir mi, vicdan bunu yapabilir mi? Vicdan, vicdan, vicdan!

2024 yerel seçimlerinden önce acele kamulaştırmayı getirdiniz, sonra geri çektiniz. Ben bir daha soruyorum: Madem doğruydı, o gün neden geri çektiniz; madem yanlıştı, 2026'da niye geri getirdiniz? O gün Muğla'ya bir seçim rüşveti mi vermek istediniz? Ama cevabı 2024 yerel seçimlerinde çok net bir şekilde aldınız. Ne yapıyorsunuz bu kararla? İnsanların evine, ekmeğine çöküyorsunuz, savaş döneminde kullanılacak bir yasayla, o kanunla üstelik ve soruyorum: Nerede bu kamu yararı, kamunun yararı nerede? O kamunun yararı bugün bu kapılara gelen köylüyü korumalıydı ama köylü korunuyor mu? Hayır. Söğüt köyünde bir teyzem hayvanının durduğu yerin üstünü kapattığı için "Hapis cezası aldım." dedi. Oğlunu evlendirecek olan ev yapamıyor, evine çivi çakamıyor ama iş şirketlere gelince, yandaşlara gelince, ranta geldi mi akan sular duruyor, onlar her şeyi yapabiliyor.

Tabii, zulmünüz burada da bitti mi? Şimdi de Akbelen direnişinin simgesi Esra Işık tutuklandı. Bir annenin, Necla Muhtarın yüreği yandı, Esra toprağından koparıldı, acele kamulaştırmayla zorunlu sessizlik istiyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

GİZEM ÖZCAN (Devamla) - Dün Anayasa Mahkemesi önünde söyledik, bugün bir kez daha söylüyoruz: Esra Işık asla yalnız yürümeyecek. Bu ülkenin çocukları açken sizin derdiniz kâr, bu ülkenin insanı geçinemiyorken sizin derdiniz rant; bir şirket kazanacak diye bir halk kaybetsin istiyorsunuz. Bu toprakları şirket bilançosu görmeye, bu ormanları ihale dosyası görmeye utanmıyor musunuz? Şunu unutmayın: Güç sizde olabilir ama hak bizde. Yasaları eğip bükebilirsiniz ama adaletin sesi bizle. Sizin şirketleriniz olabilir ama bu halk bizle. Ne yaparsanız yapın bu mücadele bitmeyecek. Esra'yı da alacağız, Akbelen'i de vermeyeceğiz. (CHP, DEM PARTİ ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Muğla Milletvekili Sayın Yakup Otgöz.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YAKUP OTGÖZ (Muğla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Parti grup önerisinin aleyhinde AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce Meclisi ve değerli Muğlalı kardeşlerimi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle belirtmeliyim ki ağaç da bizimdir, santraller de bizimdir. Santralde çalışan kardeşlerimizle halkımızı karşı karşıya getirmek doğru bir hareket değildir. Muğla'da son yirmi dört yılda yaklaşık 700 milyon fidanı toprakla buluşturduk. AK PARTİ olarak Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde çevreci politikalar uyguluyoruz. En çok ağaçlandırma yapan ülkeler arasında Avrupa'da 1'inci, dünyada 4'üncü sıradayız. Santral ile Orman Genel Müdürlüğü arasında imzalanan protokolle 4 milyonun üzerinde fidan dikildi. Dünyada da benzer uygulamalar vardır. Maden sahalarının rehabilite edilmesi yasal bir zorunluluktur. Akbelen'de yasal zorunluluğun da üzerinde ağaç dikimi yapıldı.

21 Nisan 2026 tarihinde de 4 bin zeytin fidanını toprakla buluşturacağız. Santrallerdeki faaliyetler orman miktarımızı azaltmamış, artırmış ve korumuştur. Akbelen'deki 1.119 megavat güce sahip olan santraller ülkemizin enerji ihtiyacının yüzde 2'sini, Muğla, Denizli ve Aydın illerimizin ihtiyacının da yüzde 62'sini karşılamaktadır. Santralin maden arama ruhsatı 23.307 hektar büyüklüğündedir. Alanın sadece 78 hektarlık kısmında arama yapılmıştır. Bu da maden ruhsat alanının yüzde 3'üne kadar bir yerin maden kazı alanı olduğunu gösteriyor. Santral yerli linyit sayesinde yıllık 1,4 milyar metreküp doğal gaz ithalatının önüne de geçmektedir ve yaklaşık 500 milyon doların ülkemizde kalmasını sağlamaktadır. Maden ruhsatı bulunan sahada yaklaşık 160 milyon ton kömür rezervi bulunduğu raporlarla tespit edilmiştir.

Santraller bölge halkımızın istihdamı için de önemlidir. Toplamda 3.100 vatandaşımız çalışıyor. Aileleriyle birlikte 15 bin kişi geçimini buradan sağlıyor. Çalışanların yüzde 85'i bölge halkındandır. Doğrudan ve dolaylı yoldan yaklaşık 10 bin kişilik bir ekonomik ekosistemi destekliyor. Maden sahalarının işletilebilmesi için bölgedeki zeytin ağaçlarıyla ilgili yapılan taşıma çalışmaları Ankara Üniversitesi Ziraat Fakültesi akademisyenlerinin liderlik ettiği bilim kurulu tarafından takip edilmektedir. Bilimsel yöntemlerle taşınan zeytin ağaçlarının başarılı bir şekilde taşındığı da görülmektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Nereye taşıyor?

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

YAKUP OTGÖZ (Devamla) - Bağımsız bir kurum olan Türkiye Tabiatını Koruma Derneği tarafından da izlenmektedir. Yasa gereği taşınan her zeytin ağacı için yeni bir fidan dikilmekte ve zeytin ağacı varlığı artırılmaktadır. Bölgedeki maden alanları için açılan

çeşitli davalarda 3 farklı bilirkişi heyetinin incelemesi sonucu yargısal bir engel bulunmamaktadır. Akbelen orman sahasında madencilik faaliyetleri devam etmediği takdirde santralde elektrik üretimi durmak zorunda kalacaktır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde Muğla'mızı ve ülkemizi ağaçla buluşturmaya devam ediyoruz; çevreyle uyumlu santrallerle üretim, istihdam ve yatırıma önem veriyoruz.

İYİ Parti Grubunun Meclis araştırması açılması önerisine "hayır" oyu vereceğimizi belirtiyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Divanda ihtilaf var, elektronik cihazla oylamaya başvuracağım.

Oylama için iki dakika süre veriyorum.

Oylama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Öneri kabul edilmemiştir.

Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Afşin-Elbistan'daki termik santrallerin yol açacağı ekokırımın sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gülüstan Kılıç Koçyiğit
Kars
Grup Başkan Vekili

Öneri:

8 Nisan 2026 tarihinde Kars Milletvekili, Grup Başkan Vekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili, Grup Başkan Vekili Sezai Temelli tarafından (17341 grup numaralı) Afşin-Elbistan'daki termik santrallerin yol açacağı ekokırımın sonuçlarının belirlenmesi amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan genel görüşme önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak 8/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

5.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Hatay'dan gelen konuklara "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Hatay'dan bir grup konuğumuz Meclisimizi ziyaret ediyorlar; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Afşin-Elbistan'daki termik santrallerin yol açacağı ekokırımın sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Tunceli Milletvekili Sayın Ayten Kordu.

Sayın Kordu, buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA AYTEN KORDU (Tunceli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Neredeyse otuz beş yıl geçmiş olan, emeği ve doğrudan tüm ekolojik yaşamı hedef alan, en katmanlı sistematik bir yıkımı içeren Afşin-Elbistan havzası üzerinde kurulu olan termik santrali konuşuyoruz. Burada doğrudan yaşam hakkını ve halk sağlığını, tüm doğayı ilgilendiren bir ekokırım suçundan bahsediyoruz. Bu havza onlarca yıldır enerji üretimi adı altında sistematik bir yıkıma maruz bırakılmıştır. Yaşam alanlarımız ve ekolojik dengeden değil, denetimsiz, şeffaflıktan uzak, sömürünün en derin biçimiyle, iş cinayetlerinin en trajik biçimde yaşandığı, ekonomik çıkarların öncelendiği, geleceği yok sayan bir termik santralden bahsediyoruz. Çok somut ve nettir, bilimsel çalışmalar 1984-2020 yılları arasında Afşin-Elbistan termik santrallerinin en az 17.500 erken ölüme neden olduğu açık olarak kamuoyuna deklare edilmişti. Ağır kimyasalların kanserden kalp hastalıklarına, çocuklarda gelişim sorunlarına kadar pek çok ciddi sağlık sorununa yol açtığı ilgili meslek ve sağlık kuruluşları tarafından açıkça deklare edilmişti.

Sayın vekiller, bölge halkı her gün bu kirliliğin sonuçlarıyla yüz yüze yaşamaktadır. Üstelik bu süreç ciddi bir hukuksuzluk, şeffaflık sorunuyla yürütülmektedir. Emisyon verileri kamuoyundan gizlenmekte, yargı kararlarına rağmen şeffaflık sağlanamamaktadır. Tarım alanlarında yaşanan yıkım son derece ağırdır. Elbistan Ovası'nda toprak ağır metallerle kirlenmiş, verim düşmüş, gıda güvenliği tehdit altına girmiştir; çiftçiler yoksullaşmış, bölge halkı göçe zorlanmıştır, su kaynakları tükenmekte ve yer altı suları hızla çekilmektedir. Tüm bu gerçeklere rağmen yeni santral ünitelerinin planlanması asla kabul edilemez. İşçiler ise güvensiz, sağlıklı koşullarda çalıştırılmakta, iş cinayetleri ve meslek hastalıkları giderek artmaktadır. Kayıt dışı çalıştırılan, işten çıkarılan, ucuz iş gücü olarak sömürünün en ağır biçimini yaşayan termik santraldeki işçilerden bahsediyoruz. Santrali besleyen kömür sahalarında, Çöllolar'da 2011 yılında yaşanan, 11 işçinin hayatını kaybettiği ve 9'unun bedenine dahi ulaşılmadığı bu iş cinayeti hâlâ hafızalardadır. İşte, ekonomik kazanç sağlayan "İstihdam yaratıyoruz." diyen zihniyetin kömür altında bıraktığı işçilerin hâlâ mezarının olduğu Afşin-Elbistan'dan bahsediyoruz. Hiç kimsenin bunu unuttuğunu sanmayın; sömürü, talan, iş cinayetleri, erken ölümler, sakat doğan çocuklar, hastalıklar, tükenen su varlıkları, yok olan doğa, tahrip edilen tarım ve hayvancılık; bunların hepsi Afşin-Elbistan Termik Santrali'nde apaçık yaşanmaktadır ve ortadadır. Bu nedenle diyoruz ki: Afşin-Elbistan'da yaşananlar araştırılmalı, tüm boyutlarıyla ortaya çıkarılmalı, bu yıkıma son verilmelidir. Bu, hepimizin geleceğe karşı bir sorumluluğudur, buradan kaçmayalım.

Değerli vekiller, bu vesileyle, her yerde RES, GES, JES ve HES projeleri torba kanunlarla âdetâ ahtapot gibi yayılmaya başladı. Seçim bölgem Dersim'in Pülümür ilçesinde Karagöz (Gurik) merkezli Dağbek'ten Kocatepe'ye kadar 7 köyümüzü kuşatan bir ekolojik yıkıma karşı karşıyayız. 2004 yılında halkın itirazları ve kurumsal girişimlerle durdurulan bu kurum madeni şimdi yeniden canlandırılmak istenmektedir. 686 hektarlık bu alan Fırat havzasının ve Pülümür Çayı'nın ana damarıdır. Üstelik deprem gerçeği açıkça risk oluşturmakla birlikte her hâlükârda burada yapılacak her müdahale Mezopotamya'nın su kaynaklarını ağır metallerle zehirlemeyle karşı karşıya bırakmak demektir. Bölge halkı geçimini hayvancılıkla, arıcılıkla sağlamaktadır. Her yıl binlerce hayvanın çıktığı bu meralardan, dünyanın en kaliteli ballarının üretildiği bir floradan bahsediyoruz. Bu proje açık bir insansızlaştırma politikasıdır, üstelik burası Buyer Ana'dan, Hel Dağı'na kadar Alevi inancının kutsal hafıza mekânlarıdır. Kutsallarımız maden sahası ilan edilip çiğnenerek topluma ve doğaya savaş açılmamalıdır; bu, kabul edilemez bir politikadır. Doğa bizim kutsalımızdır, bizim varoluşumuzdur.

Son olarak, Muş Varto'da doğasına ve suyuna sahip çıkan, jeotermal projelere karşı direnen halkımızın kararlı mücadelesini buradan bir kez daha selamlıyor, Muğla Akbelen'de ağacını, toprağını koruduğu için tutuklanan yaşam savunucusu Esra Işık'ın hukuksuz tutukluluğunu buradan kınıyor; geleceğini, toprağını, ağacını savunanların...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

AYTEN KORDU (Devamla) - ...mücadelesini demir parmaklıklarla bastıramazsınız diye bir kez daha buradan belirtmek istiyoruz.

Kaz Dağları'ndan İkizdere'ye, Akbelen'den Pülümür'e, Erzincan İliç'ten, Varto'dan Afşin'e, Elbistan'a; Mardin'den Diyarbakır'a, Iğdır'a kadar rantın değil, yaşamın yanında durmaya, doğanın bir parçası olarak tüm farklılıklarımızla birlikte geleceğimizi ve yaşam alanlarımızı korumaya devam edeceğiz diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Hatay Milletvekili Sayın Necmettin Çalışkan.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, aziz milletimiz; elbette nükleer santraller, maden ocakları, kömür ocakları, bunların hepsi gerekli ama böyle bir hadisede bir şeyin ticari olduğu kadar bir de insan sağlığına yararı, zararı hesap edilir. Bir şeyin getirisinden çok götürüsü var ise o zaman orada durmak gerekir. Ne yazık ki ülkemiz işçi kazaları, insan sağlığı hususunda dünyadaki en kötü örneklerden birine sahip. Rakamlara göre yılda 2 binin üzerinde işçi iş kazalarında ölüyor. Böyle bir noktada, elbette hele de deprem yaşamış Afşin Santrali'nde yaşanan hadiseler bir yürek yarası. Burada resmî verileri gizleyerek kamu otoritesi gücünü ortadan kaldırmış oluyor. Bir şey eğer işçi sağlığını yok ediyorsa ki bugün geldiğimiz noktada bir taraftan binlerce işçi kanser hastalığına yakalanıyor, bir taraftan tarım arazileri verimsiz hâle geliyor, bir taraftan su kaynakları kuruyor, bir taraftan gelecek tehdit altında ama hâlâ direnmek, inadına bu kötülükleri görmezden gelmek kabul edilebilir değildir. Ne yazık ki bu Meclis maden yasalarını çıkardı, bağlar, bahçeler, zeytin ağaçları maden sahası ilan edildi. Muğla'da, Çanakkale'de zeytin ağaçları söküldü, Karadeniz'deki fındık üreticileri perişan oldu. Bugün Karadeniz Bölgesi'nde 2 milyon hektar arazi maden sahası ilan edildi. Bugün Türkiye'nin birçok yerinde, orman köylüsü vatandaşlarımız, tarımla iştigal eden vatandaşlarımız yüreği ağzında bekliyor "Acaba köyümüz maden sahası olur mu? Acaba köyümüz bir şekilde işgal edilir mi? Köyümüze taş ocağı gelir mi?" diye. Böyle felaketin yaşandığı bir dönemde ÇED raporunu da işlevsiz hâle getirmeyi, hele de bir kurum cevap vermezse otomatik olarak ÇED'e "Evet." demiş sayılacağını kabul etmeyi hiçbir şekilde anlamak mümkün değil. Hepsinden de ötesi, tehlikelisi şu: AK PARTİ iktidarının ülkeyi küresel güçlere tesliminin en kötü örneklerinin yaşandığı alan ne yazık ki maden alanı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Ülkemizdeki bu taş ocaklarını, maden alanlarını işleten işletmelerin birçoğu ya direkt yabancı sermaye veya yabancı ortaklı sermaye. İşte böyle bir durumda elbette ekonomi önemlidir ama insan sağlığı daha önemlidir; elbette kömür çıkarmak iyidir, gereklidir ama tarım, insan gıdası, insan sağlığı daha önemlidir, daha gereklidir. Bu açıdan da AK PARTİ'li arkadaşların tek bir defa vicdanlarıyla hareket ederek bu önergeye "evet" demelerini, önergeyi kabul etmelerini bekliyoruz. Şayet ortaya konan iddialar doğru değilse hepimiz rahatlarız. Ama hiç olmazsa, Meclis bir defa da baronların, güç odaklarının sipariş taleplerini yerine getirmesin; halkın sağlığını, ülkenin geleceğini düşünen yasaya, düşünen araştırmaya "peki" desin.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Devamla) - Hep birlikte Meclis olarak o tarihî görevimizi yerine getirmiş olalım. (YENİ YOL, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Bursa Milletvekili Sayın Hasan Toktaş.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HASAN TOKTAŞ (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; bazı topraklar vardır hem ülkenin karnını doyurur hem de karanlığını aydınlatır ama bu büyük fedakârlığın gölgesinde toprağın insanının kendi sesi unutulur ve duyulmaz olur. İşte o toprak bugün, Anadolu'nun en stratejik havzalarından biri olan Afşin-Elbistan havzasıdır. Afşin-Elbistan Ovası Türkiye'nin yüz ölçümü olarak 4'üncü büyük ovasıdır, şeker pancarı ihtiyacının da önemli bir kısmını karşılamakta. Elbistan Şeker Fabrikası da yine bölgenin ve ülkemizin -en önemli- ekonomisinin de kalbidir.

Genel Başkanımız Müsavat Dervişoğlu'nun görevlendirmesiyle, geçtiğimiz günlerde Grup Başkan Vekilimiz Sayın Turhan Çömez ve GİK üyelerimiz, İlçe Başkanımız, İl Başkanımız bölgeyi ziyaret ettiler; bu Afşin-Elbistan Termik Santrali'yle ilgili sorunları gündeme taşıdılar. Santrallerin bacalarından çıkan toksik ince partiküller, kükürtdioksit, azot oksit, cıva ve ağır metaller bölgeyi ciddi anlamda, toprağıyla, insanıyla maalesef zehirlemektedir. Baca filtrelerinin yetersiz olması ya da -santrallerden biri özelleştirilmiştir- özelleştirmeyi alan, işleten firmanın ekonomik kaygılarla çalıştırılmaması, devre dışı bırakılması çok temel bir sorundur. Bölgede giderek artan KOAH, astım, bronşit ve akciğer kanseri vakalar mutlaka mercek altına alınmalıdır.

Evet, kömür kaynaklı kirliliğin 1984 yılından günümüze 17.500 erken ölüme neden olduğu, santral bacalarından çıkan kirleticilerin yasal sınırların, normal değerlerin 1,5 ile 8 katı daha fazla üzerinde olduğu, yine bölgede kirleticiler ve kömürden kaynaklı sağlık maliyetlerinin 2,5-3 milyar dolar düzeyinde olduğu dikkate alındığında, buranın sürekli bir denetime tabi tutulmasının önemi bir kez daha ortaya çıkmaktadır.

Değerli milletvekilleri, bölge insanı zehirlenmektedir, bölge toprağı zehirlenmektedir ama maalesef geçtiğimiz dönem 1.300 civarında işçi işten çıkarılmış, bunların yerine, daha ucuz, maliyeti daha az diye Nepal'den, Pakistan'dan ve Afganistan'dan işçiler getirilmektedir. Bu kabul edilebilir bir durum değildir. Çoğunlukla asgari ücretle -28 bin, 30 bin TL düzeyinde- çalıştırılan işçilerin yerine 15-16 bin TL'ye işçiler maalesef çalıştırılmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

HASAN TOKTAŞ (Devamla) - Bir şeyi daha ifade etmem gerekiyor. Evet, burası dünyanın kurulu güç olarak 2.795 megavatlık 2'nci büyük termik santralidir. Burada, Birleşik Arap Emirlikleri'yle 3 Ocakta imzalanan anlaşmayla, 12 milyar dolarlık bir yatırımla 8 bin megavata çıkarılması C, D, E santrallerinin devreye alınarak yaklaşık kırk yıl işletilmesi düşünülmektedir. 3'üncü bin yıldayız, yenilenebilir enerjinin gündemde olduğu bir dönemde böylesi bir yatırımı asla doğru bulmuyoruz.

Yeni santral ve kapasite artışı projelerinin mutlaka durdurulmasının, yenilenebilir enerjiye bu maliyetlerin aktarılmasının daha doğru olduğunu ifade ediyor, heyeti saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Söz sırası, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ali Öztunç'ta.

Sayın Öztunç, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkanım, değerli milletvekillerimiz; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Mecliste, bu kürsüde kaç defa bu konuyu konuştuk, Afşin-Elbistan Termik Santrali A Ünitesi'ni, Çelikler Holdinge ait olan bu santrali kaç defa dile getirdim hatırlamıyorum ama benim dilimde tüy bitti, maalesef Afşin'in, Elbistan'ın derdi, zulmü bitmedi, bitmiyor. Bir gerçeği gördük, geçtiğimiz hafta da söylemiştim: Ben zannedirdim ki devlet büyüktür, gördüm ki Çelikler Holding devletten de büyük, Afşin'den de büyük, Elbistan'dan daha büyük; kimse buraya sesini çıkaramıyor.

Değerli milletvekilleri, dünyada kar bir tek Elbistan'da, Afşin Ovası'nda siyah yağar; yağar, yukarıdan aşağı inerken beyazdır, aşağı düşene kadar simsiyah olur. Elbistan çok kadim bir şehirdir ama bu holding sayesinde, bu holding yüzünden Elbistan oldu külbistan, külbistan maalesef.

Peki, buna kim ses çıkartıyor? Hiçbir şekilde iktidar ağzını açmıyor. Yıllar önce bu kürsüde bir konuşma yapmıştım, ardından Sayın Cumhurbaşkanı bu santralin geçici olarak faaliyetlerini durdurmuştu, teşekkür etmiştik. Elbistanlı bir süre temiz hava alabilmişti ama sonra işin içerisine ne girdi bilmiyoruz -rant girdi tabii ki de- santral tekrar açıldı. Santral açıldı ve santral zulme devam etti. Az önce hatipler söylediler, kanser oranı inanılmaz derecede yükseldi.

Bütün bunlar olurken hem Maraşlının, Kahramanmaraşlının, Elbistanlının, Afşinlinin sağlığıyla oynanıyor hem de ekmeğıyle oynanıyor arkadaşlar. Bakın, ramazan ayında Çelikler Holding 1.376 işçiyi işten çıkardı, ramazan ayında. Yerine kimi aldı biliyor musunuz? Nepal'den işçi getirdi. Bir de açıklama yapmışlar "Nepalli işçiler uzmanlar, o yüzden aldık." diye. Geçin bu işi, geçin! Ramazandan sonra, bayramdan sonra 3-3, 5-5 işçileri çıkarmaya devam ediyorlar.

Değerli arkadaşlar, bakın, birazdan AK PARTİ adına bir milletvekili arkadaşımız gelip burada konuşacak. Gelip burada ne diyecek merak ediyorum. Şunu söylerse "Şu tarihte filtre takılacak." derse eyvallah. Gerçi dese de çok fazla inandırıcılığı kalmadı. Kendimi bildim bileli "Filtre takılacak." diyorlar. Santrale filtre takılıyor, temmuzda, aralıkta, şubatda, nisanda, mayısta. Ya, ne menem bir filtreymiş takılamadı ya, 3 tane filtre takılacak!

Bakın, ikinci santrale, devletin işlettiği santrale laf etmiyoruz. Niye biliyor musunuz? Çünkü filtresi var, havayı kirletmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ ÖZTUNÇ (Devamla) - Ama birinci santral, Çelikler Holding santraliyle ilgili söylüyoruz, havayı kirletiyor. Cezayı da millet size kesiyor; 2015'te 431 bin oyunuz vardı AK PARTİ, 2018'de 375 bine düştü, 2023'te 296 bine düştü. İlk seçimde bu 200 bini göremeyeceksiniz, bu santral yüzünden göremeyeceksiniz. (CHP sıralarından alkışlar)

Sayın Yenişehirlioğlu, size bir önerim var. Bakın, birazdan "ret" oyu verilecek burada, AK PARTİ'nin oylarıyla reddedilecek bu önerge. Gelin, buyurun birer milletvekili, ikişer milletvekili, ben sizi misafir edeceğim, Elbistan'a gidelim; tarhana var, dondurma

var, kelle paça var, cela tava var, Nurhak'ta sütlü tavuk var; yeme içme benden, sizi misafir edeceğim. Gelin bir gidelim, şu santralin yaşattığı şu zulmü bir kendi gözlerinizle hep birlikte görün diyorum.

Önergeye "kabul" oyu vermenizi rica ediyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Öztunç, Divan da davetli mi?

ALİ ÖZTUNÇ (Kahramanmaraş) - Tabii ki, buyurun Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına Kahramanmaraş Milletvekili Sayın Ömer Oruç Bilal Debgici.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÖMER ORUÇ BİLAL DEBGİCİ (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afşin-Elbistan termik santralleriyle ilgili olarak AK PARTİ Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle yüce heyetinizi ve Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum.

Afşin-Elbistan termik santralleri Türkiye'nin yerli linyit kömür bazlı en büyük enerji üretim tesisidir. İlk işletmeye alındığı 1984 yılından bugüne, A ve B Üniteleri Santralleri olarak 2.795 megavat kurulu gücüyle, yaklaşık 6.660 personeliyle faaliyetine devam etmektedir. Santralimiz çalışan sayısı ile hem bölgemize hem ülkemize hem de enerji üretimine çok büyük katkılar sunmaktadır. 4,7 milyar ton devasa kömür rezervleri ve kurulu gücüyle tek başına, Türkiye'nin yaklaşık yüzde 3 enerji üretimine katkı sunmaktadır. Türkiye su kaynaklarının yüzde 6,7'sine sahip olan Kahramanmaraş'ımızda, sular şehri Kahramanmaraş'ımızda hidroelektrik, rüzgâr, güneş enerjisi, termik santrallerle biz enerji ihtiyacımızın yüzde 10'unu karşılamaktayız. B Santrali EÜAŞ tarafından işletilmekte olup A Santrali 2018 yılında özel bir şirkete işletme hakkıyla devredilmiştir. Devri yapılan santralin her türlü bakım, onarım, rehabilitasyon, revizyon çalışmaları projesine uygun olarak devam etmekte, sözleşme gereği de Bakanlığımız tarafından takibi sürdürülmektedir. Yapılan tespit ve incelemelerde revizyonun tamamının yüzde 100'e yaklaştığı bildirilmektedir. Filtreler ve diğer baca sistemlerinin takılması devam etmektedir. 4 üniteden 2'si geçici faaliyet belgesiyle işlemine devam ediyor. Ayrıca, ekolojik olarak, santralde kullanılan su kaynakları noktasında suların tekrar arıtılarak vatandaşın, bölge halkının kullanımına verilmesi arıtma sistemlerinden geçirilerek devam etmektedir. Türkiye'de her yerde olduğu gibi tüm termik santrallerimizde de Sürekli Emisyon Ölçüm Sistemleri (SEÖS) Bakanlığımız tarafından on-line olarak sürekli takip edilmekte ve en ufak sıkıntılı bir durumda direkt olarak müdahale edilmektedir ve bununla ilgili mevzuat çerçevesinde cezai işlemler yüksek oranda uygulanmaktadır.

Bölgede kaynaklanan hava kirliliği ve şikâyetlerin incelenmesi amacıyla mobil hava kalitesi izleme aracı bölgede faaliyette olup vatandaşlarımızdan gelen şikâyetler noktasında sürekli müdahale edilmektedir. Ayrıca, emekçi kardeşlerimizin çalışma koşullarının takibi, iş güvenliği ve işçi sağlığıyla ilgili iş kazalarının önüne geçebilmek amacıyla denetimlerin aralıksız yapılması ve oluşan eksiklerini giderilmesi, emeklerinin karşılıklarının alınması için sürekli çalışmakta ve gayret göstermekteyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖMER ORUÇ BİLAL DEBGİCİ (Devamla) - Çalışan emekçi kardeşlerimizin çoğunluğu bölgede çalışmaktadır ve bölge insanıdır. Revizyon çalışmaları "geçici süreli şirket hizmeti personeli" adı altında işçi giriş-çıkış sirkülasyonu olmaktadır. Bahse konu meseleler sadece revizyon çalışmalarından kaynaklı işçi giriş-çıkışlarını kapsamaktadır.

Bizler, milletvekillerimiz, yerel yöneticilerimizle birlikte, Enerji ve Çevre Bakanlıklarımız başta olmak üzere ilgili tüm bakanlık yetkilileri, işçi temsilcilerimiz, işveren temsilcilerimizle birlikte sürekli istişareli toplantı hâlinde, bölgemizden gelen istek, talep ve önerileri çözmek için gayret gösteriyoruz ve her zaman da bölge halkımızın yanında olmaya devam edeceğiz.

Hiçbir zaman popülist politika yapmayacağız. Maksadımız konuşmak değil icraat yapmak diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Kılıç Koçyiğit.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

51.- Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit'in, Kahramanmaraş Milletvekili Ömer Oruç Bilal Debgici'nin DEM PARTİ grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Sayın Başkan, yine AKP hatibinden çok talihsiz bir konuşma dinledik. Afşin-Elbistan Termik Santrali'nin yarattığı ekolojik yıkımı, çevresel tahribatı ve insan sağlığı üzerindeki olumsuz etkileri bu ülkede gitseniz, Tekirdağ'da birine sorsanız sanırım size anlatacaktır ama ne yazık ki halk adına seçilen milletin bir milletvekili geldi, burada gerçeği ters yüz etti, sanki Afşin-Elbistan'da hiçbir sorun yokmuş, her şey güllük gülistanlıkmış gibi bize bir tablo anlattı.

Bakın, kömür kaynaklı kirliliğin bölgedeki sağlık maliyeti sadece 2,6 milyar ABD doları. Buna dair bir şey söylüyor musunuz? Bölgedeki kanser artış oranına, Elbistan Ovası'nın ölmesine ve oradaki toplam ekolojik yıkıma dair gerçekten bir bakış açınız var mı, bir rehabilitasyonunuz var mı?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN - Lütfen...

GÜLÜSTAN KILIÇ KOÇYİĞİT (Kars) - Hiçbir şey yok, gelmişsiniz burada, halkın temel gündemi olan, halkın en can alıcı olan sorununu ve hiçbir şekilde dahil olmadığı bir neden dolayısıyla yaşam hakkını, sağlık hakkını, üretme hakkı gasbeden bir sorunu söylediğimizde "Ya, evet, araştıralım; gidelim, raporlara bakalım, yerinde inceleme yapalım, varsa bir eksiklik düzeltelim, maliyeti çok büyükse kâr-zarar dengesine koyalım. Bu termik santralin gerçekten sadece üretmesi, birilerine para kazandırması mı önemli, yoksa halkın sağlığını ve oradaki ekolojik dengeyi mi korumalı?" diye düşünmek yerine gelmiş burada bizim popülist siyaset yapmakla itham ediyorsunuz.

Söyleyelim: Biz halkın haklarını savunuyoruz, doğayı savunuyoruz, yaşamı savunuyoruz. Bunlar sizin için popülist siyaset olabilir, bizim varlık gerekçemiz. Siz 3-5 yandaşın arkasında durmaya, oradaki termik santrali ve onun arkasındaki gücü desteklemeye devam edebilirsiniz ama biz Afşin, Elbistan, Maraş halkını destekliyoruz ve buna karşı da mücadele etmeye devam edeceğiz.

Teşekkür ediyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Afşin-Elbistan'daki termik santrallerin yol açacağı ekokırımın sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Önerinin oylamasından önce yoklama yapılmasına yönelik bir önerge gelmiştir. Şimdi önergeyi okutup imza sahiplerini tespit edeceğim.

Önergeyi okutuyorum:

8/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Divan Başkanlığına
DEM PARTİ'nin önerisinin oylaması öncesi toplantı yeter sayısı aranması talebimizi arz ederiz.

Selçuk Özdağ

Muğla

Grup Başkan Vekil

BAŞKAN - Sema Silkin Ün? Burada.

Necmettin Çalışkan? (AK PARTİ sıralarından "Yok" sesleri, gürültüler; YENİ YOL sıralarından "Burada." sesleri) Tamam, yok. Tamam, bir sakın olun, tamam.

Bir müsaade edin ama bir müsaade edin. Bir müsaade eder misiniz...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sonradan girdi Başkanım.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Hayır, burada, burada.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir müsaade eder misiniz...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sonradan girdi, usule aykırı.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yahu, imza verdi, imza!

VAHİT KİRİŞCİ (Kahramanmaraş) - Evlere şenlik! Ayıp bir şey ama!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İmza var, imza!

VAHİT KİRİŞCİ (Kahramanmaraş) - Olmayanın ismini okuyorsunuz.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - İmza var, imza!

BAŞKAN - Burada 21 imza var.

VAHİT KİRİŞCİ (Kahramanmaraş) - Ayıp bir şey!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yahu, imza verdi, neyi konuşuyor? İmza verdiği zaman kalkar ayağa, olur olmaz... Burada adam, imza verdi, burada.

VAHİT KİRİŞCİ (Kahramanmaraş) - Siz ne yaptığınızı bileceksiniz. Olmayanın ismini ısrarla okuyorsunuz. Böyle bir şey yok.

BAŞKAN - Burada 21 imza var, bir müsaade et, 20'si çıkarsa ne yapacaksın?

Mehmet Atmaca? Burada.

Kani Torun? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Selçuk Özdağ? Burada.

Mehmet Kahraman? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Elif Esen? Burada.

Şerafettin Kılıç? Burada.

Mehmet Kamaç? Burada.

George Aslan? Burada.

Hüseyin Olan? Burada.

Sümeyye Boz? Burada.

Nevroz Uysal Aslan? Burada.

Sevilay Çelenk? Burada.

Sinan Çiftyürek? Burada.

Ayten Kordu? Burada.

Özgül Saki? Burada.

Heval Bozdağ? Burada.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.23

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.33

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Müzeyyen ŞEVKİN (Adana), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

3.- DEM PARTİ Grubunun, Grup Başkan Vekilleri Kars Milletvekili Gülüstan Kılıç Koçyiğit ve Muş Milletvekili Sezai Temelli tarafından, Afşin-Elbistan'daki termik santrallerin yol açacağı ekokırımın sonuçlarının belirlenmesi amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan genel görüşme önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

Öneriyi okutuyorum:

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, basın ve yayın organları eliyle adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesinin ihlalinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

8/4/2026

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 8/4/2026 Çarşamba günü (bugün) toplanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Ali Mahir Başarır

Mersin

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, basın ve yayın organları eliyle adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesinin ihlalinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (1816 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 8/4/2026 Çarşamba günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN - Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın Umut Akdoğan.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; basın-yayın organları eliyle Türkiye'de adalet katledilmekte. Bunun her gün bir örneğini yaşıyoruz. Bu konuşmamın ardından basın-yayın organlarının Türkiye'de adalet etkisinin kısa bir bölümünü anlatacak 72 sayfalık bir raporu Meclis Başkanlığına sunacağım. Bir komisyon kurulmasını istiyoruz. Tabii, bu komisyonun kurulmasına "ret" oyu vereceksiniz, bunu da biliyoruz ancak bazı gerçekler ortada duruyor.

Sayın Başkanım...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen şu uğultuyu keselim. İçeriye girmek bir dert, dışarıda kalmak bir dert ya! (CHP sıralarından alkışlar)

Buyurun.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Adalet ve Kalkınma Partili değerli milletvekilleri, değerli milletvekillerimiz; sizin çokça okuduğunuz gazeteler, sizin çokça ekranına çıktığınız televizyonlar bu katliamı yapmakta. Ne diyor Hazreti Ali Efendimiz? "Bir kötülüğün yapılmasına engel olamıyorsanız bile bunu duyurunuz." diyor. Biz bunu duyurmakla sorumluyuz ama siz duymaktan bile kendinizi geri almak istiyorsunuz.

Bakın, bunun örneklerinden bir tanesi dün İstanbul'da yaşandı. Üsküdar Belediyemize bir operasyon yapıldı. Yapılan operasyonun neticesinde bir haber ortaya çıktı. Nedir bu haber? "Üsküdar Belediyesinde gözaltına alınan isimlerden birisinin evinde bavulla para çıktı." dediler. Peki, biz buna alışkınız, bu yalan haberlerin tümüne alışkınız. Sabah bu yalan haberleri yapıyor, Takvim bu yalan haberleri yapıyor, Yeni Şafak bu yalan haberleri yapıyor, Türkiye rezalet teşkilatı bu yalan haberleri yapıyor, bu haberler böylece çıktı. Daha, akşam olmadan bir dekont ve...

(Uğultular)

BAŞKAN - Sayın Akdoğan...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Dinlemeyecekler lütfen Genel Kurul Salonu'nu terk etsinler efendim!

BAŞKAN - Sayın Akdoğan, müsaade eder misiniz. Sayın Akdoğan, bekleyelim, arkadaşlarımızın sohbeti bitsin, sonra devam ederiz. Bekleyelim lütfen.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Beş dakikalık konuşmanın iki dakikası gitti.

BAŞKAN - Bekleyelim, sabredelim; ne yapalım, başka yapacak bir şey yok.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Süreyi en başa alalım Başkanım.

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Sayın Başkanım, süreyi baştan alalım, anlayamadık.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bunun bir tazmini olması lazım.

BAŞKAN - Size de sükûnet lütfen.

Sayın Akdoğan'ın süresini baştan başlatın.

Buyurun.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Sağ olun.

Türkiye'de basın yoluyla yapılan bu rezaletin son örneği dün Üsküdar'da yaşandı. Nedir bu? Üsküdar Belediyesine yapılan operasyonda gözaltına alınan isimlerden birinin evinde milyonlarca paranın çıktığı iddia edildi, hepimiz duyduk. Bu iddianın üzerine Üsküdar Belediyesinde bu yalanlandı ve 2 belge ortaya çıktı; bir dekont, bir de tutanak. Üsküdar Belediyemize yapılan operasyonda gözaltına alınan isimlerden birinin nişanlısı kafesini devretmiş, devrettiği kafenin parasının bir bölümünü elden almış. Bu 2 belge ortaya çıktı.

Şimdi, bakın yalan haber işinde iktidara yakın medya çılgır açıyor. Ya, bu ortaya çıktıktan sonra -kusura bakmayın da rezaletin yeni bir boyutu- şu elimdeki 2 belgeye rağmen bugün Yeni Şafak manşet atıyor, bu elimdeki belgeye rağmen Takvim gazetesi aynı yalanda ısrar ediyor, bu elimdeki belgeye rağmen Sabah gazetesi "4,5 milyon lira valizden çıktı." diye yalan haber yapmaktan ar etmiyor. Bakın, bu gazeteler bir kâğıt parçası olsa anlarım, paçavraya dönmüş durumda. İçinizden vicdanı olup da "Yapmayın kardeşim, ayıptır, günahdır, yazıktır, bu belge ortaya çıkmış." diyecek hiç kimse yok mu? Bu TRT'ye dur diyecek hiç kimse yok mu? TRT devriktidarınız sona erdikten sonra mutlaka bir rezalet müzesine çevrilmelidir, TRT iktidarınızın en büyük ayıplarının yalanla bezendiği hâle gelmiştir.

Suçlu kimdir değerli milletvekilleri? "Suçlu" dediğiniz kişi, hakkında iddia olunan, bu iddiasıyla ilgili karar verilen, verilen karar kesinleşen kişidir ancak biraz sonra buraya bir hatip çıkacak Adalet ve Kalkınma Partisinden, kim çıkacak bilmiyorum ama bir hatip gelecek -Siz misiniz değerli milletvekilim?- ben şunu bekliyorum ya: Ortaya çıkan bu rezalete rağmen hâlâ bu gazetelerin bugün manşet atmasına bir AK PARTİ'li milletvekili çıksın "Bunu biz de yanlış buluyoruz." desin, bunda ayıp yok. İnsanların itibarıyla oynanıyor. Bu 70 sayfalık raporu buraya bırakıyorum, bu kürsüye, siz de izin verin burada kalsın. Bakın, bir kişiyle ilgili, Mustafa Akın'la ilgili "10 maaş alıyor." iddiası ortaya atıldı, mesela, örneklerden biri. Sayın milletvekilim, size soruyorum ya: Bir insanla ilgili 10 maaş aldığı iddiası ortaya atılırsa o insanın ev düzeni bile bozulur, karısı der ki: "Sen 10 maaş birden alıyormuşsun, bu parayı nereye götürüyorsun?" "Rüşvet aldı.", "İmamoğlu'nu şikâyet etti.", "Lüks araçlara bindi..." Bakın, bu paçavralar bir haber yaptı "10 milyon dolar rüşvet parası cenaze aracıyla Yunanistan'a taşındı." diye. Bu devlet bu kadar âciz midir ya? Cenaze aracının içine 10 milyon dolar konulup götürülüyor, yirmi dört senedir iktidarda olan bir parti memleketi ne hâle getirmiş, demek ki Yunanistan'a kaçıp gidebiliyor; doğru mu? Bu paçavralarla ilgili söyleyecek sözünüz olmalı, sözümüz olmalı, herkesin namusu var, ahlakı var, şerefi var.

Bir fıkhi ilkedden bahsediyorum size, fıkhi bir ilke, yaygın bir kaideden. Ne diyor? İddia edene delil, inkâr edene yemin. İddia ediyorsan delilini ortaya koyarsın, inkâr ediyorsan delil ortaya koymak zorunda değilsin, yemin edersen, biter. Bakın, bu fıkhi bir ilke, yasa "masumiyet karinesi" diyor. Gelin, TRT'den bu gazetelere kadar hepsini inceleyecek bir komisyon kuralım. İşte, size komisyonun ilk raporu... Modern ceza hukukumuz fiili inceler, faili değil; iftiralar, yalanlar, arkadan dolanmalar, haysiyetle oynamalar, aileye dil uzatmalar; bunların hepsi işte bu "gazete" dediğiniz paçavralarda.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Hemen tamamliyorum Başkanım.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

UMUT AKDOĞAN (Devamla) - Bu "gazete" dediğimiz paçavralar Sabah'ından Takvim'ine, Takvim'inden Yeni Şafak'ına kadar her gün yalan yazmaktan ar etmiyorlar. Bununla ilgili, biraz sonra buraya gelecek hatip lütfen iki kelime söylesin, "Doğru, yanlışlıklara biz de zaman zaman karşı çıkıyoruz." desin, "Doğru, gerçekten de bu basın yayın organlarında yapılanlar -en azından bir kısmı için- bizi de rahatsız ediyor." desin ama söyleyeyim, burada beylik laflar etmeye devam ederseniz hiç buraya gelip Allah'ın verdiği nefesi üç dakika, beş dakika boşuna tüketmeyin.

Ben bu konuyla ilgili bir komisyon kurulmasının teklifini verdim, takdir yüce Genel Kurulundur.

Çok teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - YENİ YOL Partisi Grubu adına Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Benden önceki hatip çiviyle öyle yüksek çıktı ki altını nasıl dolduracağız onu gerçekten kara kara düşünüyorum ama hep iktidar sıralarına bakarak kendisinden sonra gelecek iktidar milletvekilinin ne söyleyeceğini merak ediyordu. Ben Umut kardeşime buradan sesleniyorum, geçmiş dönemde iktidar sıralarında bulunmuş, şu anda da muhalefette bulunan bir milletvekili, bir hukukçu olarak buradan seslenmek istiyorum: Değerli milletvekilleri, bugün burada yalnızca bir dosyayı, yalnızca birkaç ismi konuşmuyoruz, bugün burada Türkiye Cumhuriyeti'nin hukuk devleti olma iddiasının nasıl bir algı operasyonuna kurban edildiğini, adliyenin duvarları arasında kalması gereken hakikatin nasıl ekranlara, manşetlere ve sosyal medya linçlerine malzeme edildiğini konuşuyoruz.

Bakınız kıymetli milletvekilleri, bu ülkede artık sessiz sedasız inşa edilmiş paralel bir yargılama düzeni yapılıyor. Bir tarafta Anayasa'ya, kanuna ve usule bağlı kalmak zorunda kalan resmî yargı, diğer tarafta ise manşetlerle, sipariş kalemlerle, televizyon stüdyolarıyla ve organize sızıntılarla işleyen gayriresmî bir meydan yargısı. Ve ne acıdır ki bu gayriresmî düzenin damgası mahkeme kararından çok daha önce vurulmaktadır insanların alınına. Anayasa'nın 38'inci maddesi son derece açık, değerli Grup Başkan Vekili de bir hukukçu, aynı zamanda bir sanatçı, o yüzden buradan "Suçluluğu hükmen sabit oluncaya kadar kimse suçlu sayılamaz." ilkesini ne çabuk unuttunuz? Bu hüküm kuru bir temenni değildir; bu, devletin vatandaşına verdiği namus sözüdür. Ama bugün görüyoruz ki daha savcı iddianamesini yazmadan ekranlarda hükümler kuruluyor, daha savunma makamı söz almadan köşelerden infaz listeleri yayınlanıyor, delil mahkeme huzurunda tartışılmadan insanlar toplum vicdanında peşinen mahkûm ediliyor, soruşturmanın gizliliği ilkesi adaletin selameti için değil, algı mühendisliğinin malzemesi hâline getirilerek delik deşik ediliyor. Eğer bir dosyanın içeriği hakikate ulaşmak için değil de birilerini itibarsızlaştırmak için servis ediliyorsa orada hukuk geri çekilmiş, propaganda öne çıkmıştır. Unutulmamalıdır ki ceza bazen mahkeme salonunda değil, toplum hafızasına kazınan o kirli yaftayla verilir ve o yafta çoğu zaman beraat kararıyla bile silinemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Masumiyet karinesi yalnızca muhalefetin değil, iktidarın da sığınağıdır. Bugün alkış tuttuğunuz hukuksuz sızıntılar yarın sizin kapınızı çalacak değerli milletvekilleri ve bir canavara dönüşecek. Bakın, göreceksiniz bunları çünkü hukuk kişiye göre işletildiği anda hukuk olmaktan çıkar, kişiye değil, genele teşmil edilmelidir. Adalet, iktidarın kılıcı değil, hakkı ihlal edilenin sığınağı olmak zorundadır.

Sözlerimi iktidar sıralarına özellikle şu ikazla tamamlamak istiyorum: Adaletin yerini algı, delilin yerini manşet, mahkemenin yerini stüdyo aldığı anda kaybeden yalnızca şüpheli ve sanık değil, bütün memleket olur. Gelin bu yanıştan hep birlikte dönelim ve değerli kardeşimizin vermiş olduğu araştırma önergesine hep birlikte "evet" diyelim diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Sayın Hakan Şeref Olgun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün bu kürsüde yalnızca bir hukuki meseleyi değil, Türkiye'de hukuk devleti ilkesinin hangi yöntemlerle aşındırıldığını konuşmak için söz alıyorum. Anayasa'mızın 36'ncı maddesi adil yargılanma hakkını, 38'inci maddesi ise masumiyet karinesini açık ve bağlayıcı biçimde güvence altına almaktadır. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6'ncı maddesi de bu güvenceleri uluslararası düzeyde pekiştirmektedir. Bu ilkeler yalnızca belirli kişiler için değil, herkes için geçerlidir; hukuk devleti bunu gerektirir. Kamuoyunda İBB davası olarak bilinen süreçte bunun tam tersine tanıklık ettik. Süreci başından itibaren İYİ Partiyi temsilen bizzat takip eden bir hukukçu ve bir milletvekili olarak bu kürsüde bu ihlalleri anlatmak benim boynumun borcudur. Soruşturmanın gizliliği ilkesi açıkça ihlal edilmiş, devam eden dosyalar üzerinden sistematik bir algı yönetimi yürütülmüştür. Henüz ortada kesinleşmiş bir mahkûmiyet kararı yokken çeşitli medya organları aracılığıyla servis edilen bilgi ve belgelerle kişiler toplum nezdinde suçlu ilan edilmiştir. Duruşmalar başladığında ise yapılan bu algı operasyonlarının büyük kısmının tamamen yalan ve gerçek dışı olduğu anlaşılmıştır. Nitekim Ceza Muhakemesi Kanunu'nun 157'nci maddesi son derece açıktır: "Soruşturma evresindeki usul işlemleri gizlidir." Bu hüküm sadece teknik bir düzenleme değil adil yargılanma hakkının ve masumiyet karinesinin güvencesidir. Buna rağmen soruşturma dosyalarından bilgi ve belgelerin sistematik biçimde servis edilmesi açık bir kanun ihhalidir. Bu ihlal yalnızca bireylerin itibarını zedelemekle kalmamakta, aynı zamanda yargı sürecini etkilemekte, delillerin sağlıklı değerlendirilmesini de riske artmaktadır. Hukukun açık hükmüne rağmen yapılan bu ihlaller devletin kendi koyduğu kurallara dahi riayet etmediğini göstermektedir.

Soruyorum: Mahkeme kararı olmadan bir insanın itibarı toplum önünde yok ediliyorsa orada adaletten söz edilebilir mi? Bu bir yargılama değil açık bir yargısız infazdır. Nitekim bu tür uygulamalar gerek Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi içtihatlarında gerekse Anayasa Mahkemesi kararlarında açık ihlal olarak değerlendirilmiştir. Yoksa "Yargılama yapma." diyen yoktur.

Değerli milletvekilleri, basın özgürlüğü elbette demokrasinin temelidir ancak bu özgürlük temel hakların ihlaline gerekçe olamaz. Özgürlük ile sorumluluk arasındaki denge kaybolduğunda hukuk devleti de zedelenir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

HAKAN ŞEREF OLGUN (Devamla) - Bir yanda yaptıkları sosyal medya paylaşımları yüzünden tutuklanan gazeteciler, bir yanda soruşturmanın gizliliğini hunharca ihlal eden yandaş basın sınırsız özgürlüğü; bu ikiyüzlü adalet anlayışına artık "Durl!" demek gerekmektedir. Bu Meclisin görevi yalnızca yasa yapmak değil, hukukun fiilen uygulanmasını takip etmektir. Önerge, yaşanan bu ihlalleri tüm yönleriyle ortaya koymak ve tekrarını önleyecek düzenlemeleri hayata geçirmek amacıyla hazırlandığından İYİ Parti olarak da destekliyoruz. Bu mesele hiçbir partinin meselesi değildir, bu mesele hukukun üstünlüğünün meselesidir. Bugün susanlar yarın aynı güvenceden mahrum kalmayı kabul edenlerdir diyor, Genel kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Şırnak Milletvekili Sayın Nevroz Uysal Aslan.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve cezaevlerinde bizleri izleyen tüm siyasi tutsaklar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kürsüden yakın zamanda yine İBB dosyasıyla ilgili bir önerge üzerine söz almıştım ve o araştırma önergesinde bir kez daha ifade etmiştik ki halktan kaçırılan yargılamalarla, seçilmiş iradeyi göstermelik senaryolarla... Asıl meselenin adil yargılamanın ötesinde bu ülkenin nasıl yönetildiği ya da yönetileceğine ilişkin vurgu olduğunu ifade etmiştik. Mahkeme kararından önce ekranlar boy boy konuşuyorsa, manşetler hüküm dağıtıyorsa, stüdyo kürsüleri mahkeme kürsülerine dönüştürülüyorsa orada hukuk değil, medyanın dâhil olduğu bir siyasi tanzim düzeni olduğunu ifade etmiştik. İBB dosyası bunun günümüzdeki, yakın tarihteki en son örneklerinden bir tanesi. Soruşturma dosyaları parça parça saçılıyor, gazeteler savcılardan hızlı bir şekilde harekete geçiyor, kimi yorumcular hâkim, savcı cübbesi giymişcesine konuşuyor. Tabii, burada özgür basını, şu an cezaevlerinde olan 31 tutsak gazeteciyi, bu konuda iradesini koruyan gazetecileri tenzih ederek söylüyorum ki bu ülkede medya etiği, basın etiği kalmamıştır. Hukuk, lekelenmeme hakkı, masumiyet karinesi, kişisel verilerin kullanımıyla ilgili onlarca yasayı bir kenara bırakıyorum, tam olarak yapılan yöntem, bu ortaya çıkan tablo bir senaryo hâlidir: Yargı-medya-siyaset senaryosu. Aynı hatta bu 3 güç yan yana dizildiğinde ortaya çıkan birbirini denetleyen kuvvetler ayrılığı olması gerekirken tek merkeze hizmet eden bir tekil güç merkezi ortaya çıkıyor. "Basın özgür olmadığı için mi yargı bağımsız değil, yargı bağımsız olmadığı için mi basın özgür değil?" sorusu tüm demokratik olmayan, muhalefete baskı yapan ülkelerin hepsinde sorulan temel sorulardan bir tanesi. Türkiye'de basın özgürlüğü de yargı bağımsızlığı da kâğıt üzerinde kalmış, geçmiş dönemlerde hâlâ hafızamızda taze olan onlarca dosyadan -KCK'den Kobani'ye kadar- taze olan örneklerin hepsinden de siyasi müdahale gölgesi altında bir yargı, siyasi müdahale gölgesi altında bir basınla karşı karşıyayız ve bu gidişat bugünümüz için de geleceğimiz için de büyük bir tehlike, büyük bir tehdit arz etmektedir çünkü toplumun ihtiyacı olan bu üçlü denklemden tekil yönetim merkezi değil, toplumun ihtiyacı, bizden beklediği operasyon, gözdağı, tehdit, kişisel veriler, bel altından vurmak, basın üzerinden çarşaf çarşaf sözler kurmak ya da siyasi operasyonlar kurmak değil, toplumun ihtiyacı olan gerçek anlamda adalettir, refahtır, ekonomisini düşünmeden, yarınını düşünmeden yaşayabilmektir ve tabii ki olmazsa olmaz barıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Devamla) - Demokratik siyasetin önünü kapatacak, seçimleri anlamsızlaştıracak, yok sayacak değil tam tersine demokratik siyasetin alanını genişletecek, barışı ve adaleti güvence altına alacak yasal adımlara ihtiyacımız var. Demokratik siyasetin kurumsallaşması ve bu adımların atılabilmesi için öncelikle bu siyasi yargı pratikleri sonlanmalı, soruşturma dosyalarında medya eliyle infazcılık ve tetikçilik sona ermeli, kayyum rejimini besleyen anlayış tasfiye edilmeli, tutuklama siyasal alanı daraltan bir sopa olarak kullanılmaktan vazgeçilmeli, toplumun önüne sözlerle, medyayla, üçlü denklemlerle değil gerçek anlamda barış, demokratik ve çözüm yasalarıyla gidilmelidir.

Bu nedenle, sunulan bu önergeyi DEM PARTİ olarak önemli ve destekleyici bulacağımızı tekrar ifade ediyorum.

Sizleri selamlıyorum. (DEM PARTİ ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Şengül Karslı.

Buyurun lütfen. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Genel Kurulu ve ekranları başında bizi izleyen aziz milletimizi saygıyla, hürmetle selamlıyorum.

Tabii, çıkan hatilerin büyük kısmı bizim ne cevap vereceğimizi çok merak ediyor ama ben kendilerine şunu sormak isterim: Ayıp arayan geçmişe dönüp baksın, 1960 yıllarında 27 Mayıs darbesi esnasında Ulus gazetesinin...

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Bugüne gelin, bugüne gelin!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - ...darbeyi destekleyen manşetlerinden haberi var mı arkadaşımın?

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ne farkınız var peki? Onu da açıklayın.

CAVİT ARI (Antalya) - Bugünden bahsedin, bırakın...Bugünden bahset, bugünden, yaşananlardan biraz bahset!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Peki "411 El Kaosa Kalktı" denilen manşetleri hatırlıyor musunuz? "Muhtar bile olamazsın" diyen manşetler atıldığında içinde bulunduğunuz siyasi parti nasıl bir tavır almıştı? (CHP sıralarından gürültüler)

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Hanımefendi, hanımefendi, somut belgeyi konuşun.

UMUT AKDOĞAN (Ankara) - Onlar da yanılttı, bunlar da yanılttı.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Sadece bunu merak edip araştırmanızı istiyorum. (CHP sıralarından gürültüler)

Değerli arkadaşlar, tabii, önerge, özünde hukukun üstünlüğünü savunmaktan öte, işlemekte olan bağımsız yargı sürecine siyasi bir gölge düşürme gayesi taşımakta. Adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesi şüphesiz ki hukuk devleti ilkesinin temel direkleridir ancak bu ilkeler kamu vicdanını yaralayan iddiaların araştırılmasına, şeffaflığın tesis edilmesine ve hukukun işlemesine bir kalkan olarak kullanılamaz. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

İBRAHİM ARSLAN (Eskişehir) - Konumuz medya, medya!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, lütfen hatibi dinleyelim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Her habere erişim engeli getiren siz mi söylüyorsunuz bunu?

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Değerli arkadaşlar, Türkiye, demokratik kurumları ve bağımsız yargısıyla dünyada en iyi işleyen demokrasilerden birine sahiptir. (CHP sıralarından "Ooo!" sesleri, gürültüler) Bağırarak arkadaşlarıma diyorum ki: Cumhuriyet Halk Partisinin ya da belli odakların avukatlığı yerine milletin avukatlığını yapmaya soyunun. (CHP ve DEM PARTİ sıralarından gürültüler)

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - Atılan manşetler!...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Başkanım...

Hatibi dinleyelim, hatibe saygı gösterelim; siz konuşurken susuldu.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Birileri demokrasi mevhumunu milletin oylarıyla elde edilen makamların ardına saklanarak kamu kaynaklarının şeffaflıktan uzak ve belirli çıkar odakları lehine yönetilmesi olarak tahayyül ediyorsa, kusura bakmasınlar...

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - Bu ülkede kayyum rejimi varken ne demokrasisinden bahsediyorsunuz!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - ...bizim devlet ve demokrasi anlayışımızda böyle bir imtiyaza yer yoktur.

BAŞKAN - Bir saniye Sayın Karşı...

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Milletin iradesiyle seçilmiş olmak...

BAŞKAN - Sayın Karşı... Sayın Karşı...

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - ...hiçbir makam sahibine denetimden muaf olma...

BAŞKAN - Sayın Karşı...

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - ...ve hukukun üzerinde konumlanma hakkı vermez.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Kürsüyü susturmak için değil, siz onlara sesleneceksiniz!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 5 kez "Sayın Karşı" diye seslendim, müsaade ederse... (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Siz duyurmak isterseniz duyurabilirsiniz.

BAŞKAN - Nasıl duymadı? İkaz edecektim, ikaz edecektim ama.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Siz onun konuşmasını yapmaya devam ettireceksiniz. Duyurmak isterseniz duyurabiliyorsunuz. Onları da uyarın, uyarın; bizi değil, onları uyaracaksınız. Sayın Başkan, orayı uyaracaksınız.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, ben yanlış yere müdahale etmiyorum; Sayın Karşı'ya "Müsaade edin, ikaz edeceğim." diyorum.

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Sayın Başkan, orayı uyaracaksınız, burayı değil, orayı uyaracaksınız; onlara söyleyeceksiniz, buraya değil.

Söyleyin lütfen; buyurun, sizi bekliyoruz.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Sürem işledi bu sürede ama...

BAŞKAN - Sayın Karşı, bir saniye lütfen...

Sayın milletvekilleri, ben nasıl ikaz edeceğimi, zamanlamasını...

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Bu tarafa değil, o tarafa doğru bakacaksınız, bize değil.

BAŞKAN - Bir müsaade et ama! Ya, bir müsaade et kardeşim! Ee, bir müsaade et, bir müsaade et!

MEHMET DEMİR (Kütahya) - Siz o tarafa doğru bakın.

BAŞKAN - Bir müsaade eder misin, bir lafımı tamamlayayım. Bir müsaade et!

MEHMET DEMİR (Kütahya) - "Oraya bakın." diyorum ben.

BAŞKAN - Ya, arkadaş, bir müsaade et, ne söylüyorum; Allah Allah!

Ben Sayın Karşı'nın 5 kez -burada Divan Kâtipleri dinliyor- susmasını istedim "Bir müsaade eder misiniz." diye ikaz edecektim; Sayın Karşı duymadı. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Niye itiraz ediyorsunuz? Ne yapacağımı...

MUSTAFA YAVUZ (Bursa) - Muhatap orası ama Sayın Karşı değil Başkanım, muhatap orası!

BAŞKAN - Allah'im Ya Rabb'im! Ya, ben Sayın Karşı'yı ikaz etmiyorum. Sayın Karşı'ya, "Müsaade et, onları ikaz edeceğim." diyorum ya! (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

Arkadaş, sizinle anlaşmak çok zor ya, vallahi ya!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Başkanım, teşekkür ediyorum, sizi duydum.

BAŞKAN - Siz beni duydunuz da, arkadaşlarınız duysun! Onları bir ikaz edin, lütfen, bir onları ikaz edin, ikaz edin! Allah Allah!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Onları ikna etmek imkânsız, imkânsız.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Tamam Başkanım, haklısınız.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Onları nasıl ikna edeceksiniz?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Haklısınız Başkanım, DEM'e doğru söyleyin!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Sürem işledi bu arada.

BAŞKAN - Buyurun; ilave edeceğim, buyurun.

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Tamam, teşekkür ederim.

Aksine, kamu emanetini omuzlarında taşıyanların hukuk karşısında çok daha şeffaf, çok daha hesap verebilir olması elzemdir, millete hizmetle mükellef olan bizlerin her türlü şaibeden uzak kalması bir mecburiyettir.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Kobani kumpasını açıklayın!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Önergeyle şikâyet edilen, aslında, yargının yanında basın da tartışma konusu hâline getirilmesidir. Halkın haber alma hürriyeti en az masumiyet karinesi kadar kutsaldır.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırmak) - 31 tutuklu gazeteci var bu ülkede, 31!

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Milyarlarca liralık kamu zararından bahsedilirken basının bunu haber yapmasını yargısız infaz olarak nitelendirmek aslında basını susturmak ve gerçekleri halktan gizlemek demektir. (CHP sıralarından gürültüler) Millet'in malına el uzatıldığına dair ortada iddialar, ciddi şüpheler varsa bunun üzerine hep birlikte gitmek millet adına bizim görevimizdir.

İSMAIL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - Hapishaneler gazeteci dolu!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Avukatlar daha öğrenmeden "Tutuklandı." diye manşet atmak mıdır?

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Dolayısıyla, önerge hakikatin ortaya çıkmasına hizmet etmekten öte, devam eden hukuki süreci Meclis zemininde politize ederek mecrasından koparmaya hizmet ediyor. Biz bağımsız yargı sürecini itibarsızlaştırma çabalarına asla geçit veremeyiz.

İSMAIL ATAĞAN ÜNVER (Karaman) - İktidarın haber alma hürriyeti var, muhalefetin yok(!)

ŞENGÜL KARSLI (Devamla) - Milletimizin tek bir kuruşunun dahi heba edilmesine, siyasi zırhların arkasına saklanarak israf edilmesine göz yumamayız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Karşı, size süre verecektim.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Ben tamamladım.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Tamamladı efendim.

BAŞKAN - Peki.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Üyesi olduğunuz Adalet Komisyonu adına çok üzıldüm şu anda.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Adalet Komisyonu üyesi mi?

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Evet.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Evet, evet.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım... Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkanım...

BAŞKAN - Pardon, buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

52.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, İstanbul Milletvekili Şengül Karşı'nın CHP grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Şimdi, Adalet Komisyonu üyesi herhâlde o milletvekili, Şengül Hanım.

HALİL ELDEMİR (Bilecik) - "O" değil, "sayın milletvekili."

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın milletvekilinin konuşması gerçekten üzüntü verici. Darbe döneminden, darbe döneminin gazetelerinden örnek verdi; "ona ses çıkartmayanlar" dedi. Yani bugün bir darbe olduğunu kabul ediyorsunuz, öyle mi? (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar) Tamamen rövanşist bir yaklaşımla geliyorsun buraya, darbe dönemindeki örnekleri verip bugünle kıyaslıyorsun.

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - O dediklerinizin o zamanki sürecin adı olduğunu söylemeye çalışıyorum, konuyu saptırma!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bak, Değerli Milletvekili, Cumhuriyet Halk Partisinin 2 Genel Başkanı 1980 darbesinde Zincirbozan'a gitti, senin partinin Genel Başkanı o dönem Kasımpaşa'da top oynuyordu. Önce bir haddini bil sen, haddini bil sen! (CHP sıralarından alkışlar, AK PARTİ sıralarından gürültüler)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MUSTAFA ARSLAN (Tokat) - Hadi oradan be! Sen haddini bil be! Sen haddini bil be!

BAŞKAN - Buyurun.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - İki, kendisi de söylüyor, ortada iddialar var; iddialar tabii ki araştırılsın, iddialar tabii ki araştırılıp insanlar yargılsın ama insanları sabah altıda çok basit delillerle alıp ve kendi belediye başkanlarınız yargılanırken birini tutuklamayıp burada adaletten bahsederseniz bu utanmazlıktır, bu utanmazlıktır.

Burada açıkça söylüyorum: Tıpkı 1960'ta olduğu gibi -doğru bir örnek verdiniz- 1980'de olduğu gibi bugün anayasal düzeni kaldırmaya bir teşebbüs suçu vardır, bu suçu işleyen yargıçlar vardır, aynen yeri ve zamanı geldiğinde hesap verecektir Ergenekon'da, Balyoz'da olduğu gibi.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Cumhuriyet Halk Partisi her zaman olduğu gibi darbeyi tehdidini yaptı!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yenişehirlioğlu.

53.- Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun, Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Değerli Başkanım, şimdi, bu Meclis çatısı temiz bir dil kullanmayı önemsiyor, öyle olması gerekiyor.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Kirli bir dil mi kullandık?

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Hepimizin buna riayet etmesi gerekiyor.

Şengül Karşı gibi değerli bir vekilimiz Adalet ve Kalkınma Partisi adına kürsüde konuşmasını yaptı. Ondan sonra dönüp de bu hanımefendiye bu şekilde hoş olmayan hitaplarda bulunmak bir Grup Başkan Vekiline yakışmıyor. Bir kadına böyle hitap

edilmez, bir milletvekiline böyle hitap edilmez, konuşmasının başında "sayın" lafzını bile kullanmaktan imtina ediyor. Bu, normal mi? Lütfen, saygıya davet ediyoruz. Herkes şu kürsüde düşüncesini söyleyecek. Başka vekiller orada konuşurken muhalefet adına buradan hiç kimse laf atmıyor, bizim vekiller konuşurken car car car konuşuyorsunuz, anlamsız! (AK PARTİ sıralarından alkışlar) Demokrasiye saygı göstereceksiniz!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Çünkü gerçekleri söylüyoruz, cevap veremiyorsunuz.

"Car car car konuşmak" temiz bir dil mi Sayın Yenişehirlioğlu?

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Temiz dilden bahsedip böyle bir dil kullanmak! Temiz dile davet ediyorum.

BAŞKAN - Tamam, bir saniye, bir saniye...

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir saniye ama müsaade edin.

Sayın Yenişehirlioğlu, bu uyarılarınız önemli ama aynı uyarıya milletvekili arkadaşların Divana da saygı göstermelerini ilave etseydiniz çok şık olur, çok şık olur.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Haklısınız, sürekli söylediginiz; o başka.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, ben de söz istiyorum.

BAŞKAN - Kaç saattir burada nelere maruz kaldığımızı arkadaşlar görüyor.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Ben söz istiyorum Sayın Başkan.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Haklısınız.

BAŞKAN - Haksız uygulamalara maruz kaldığımızı arkadaşlar görüyor. Lütfen, bir uyarı yaparken...

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Sizi tenzih ederim efendim.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Sayın Başkan, ben de söz istiyorum lütfen.

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

54.- Mersin Milletvekili Ali Mahir Başarır'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Temiz bir dil; doğru. Herhâlde bir kadın milletvekiline ya da bir kadına nasıl davranacağımızı en son AKP grubundan öğreniriz. (AK PARTİ sıralarından gürültüler)

İki, diyor ki: "Temiz bir dil." 2 kadın milletvekili konuşuyor, "Car car konuşma." diyor; bu mu temiz dil? Yani sen bir sanatçısın, bir hukukçusun, herhâlde kendini Gırgıriye filminin setinde buldun gibi geliyor bana.

Teşekkür ediyorum.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Başkanım...

BAŞKAN - Buyurun.

55.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, Manisa Milletvekili Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu'nun yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Şimdi, biz hakikatin dilini, sözlerini ifade ederken aynı zamanda kendi hatibiyle ilgili bir kelimeyi konuşup bize dönerek, beni kastederek böyle bir kelime konuşmasını, böyle bir tabirle söylemesini kabul edemeyiz. Bu, ne temsil ettiği, ifade ettiği sanatçının inceliğinden ne de siyaset nezaketinden ayrı değil. Temiz dil başka bir kavramdır, hakikati konuşmak başka bir kavramdır.

Bu ülkede yargının bağımsız olmadığını, siyasetin yargıya alet edildiğini; sadece biz değil, dünya bu operasyonları çarşaf çarşaf "siyasi operasyon" diye verirken, daha tutuklanıp tutuklanmayacağını avukatlar bile bilmezken gazeteler "Tutuklandı." diye manşet atarken bugün burada bize şeffaf inceleme ve denetlemeden bahsedilemez.

Hatibin söylediği gerçek dışı kavramlara tabii ki cevap vereceğiz, tabii ki gerçek hakikati buradan dillendireceğiz.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Söz isteyip cevap verilebilir Başkanım ama kürsüde konuşmacı konuşurken onun demokratik hakkına saygı gösterilecek!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) - Siz "Car car konuşuyor." diyemezsiniz!

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - "Car car" diyemezsin, "car car" diyemezsin!

SÜMEYYE BOZ (Muş) - Sayın Yenişehirlioğlu, car car konuşmayın, oturun!

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Yoksa söz alır, cevap verir.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, basın ve yayın organları eliyle adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesinin ihlalinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum...

II.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Bir dakika... Bir dakika... Yoklama talebimiz var "Car car" dediği için.

BAHADIR NAHİT YENİŞEHİRLİOĞLU (Manisa) - Fırsat bekliyordun.

BAŞKAN - Oylamadan önce yoklama talebi var.

Sayın Başarır, Sayın Tanrıkulu, Sayın Arslan, Sayın Akdoğan, Sayın Ersever, Sayın Sibel Yanıkömeroğlu, Sayın Sarı, Sayın Ertuğrul, Sayın Süllü, Sayın Özcan, Sayın Akay, Sayın Yaman, Sayın Coşar, Sayın Tahtasız, Sayın Ünver, Sayın Mullaoğlu, Sayın Arı, Sayın Aygun, Sayın Öneş, Sayın Sümer.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime beş dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.15

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

4.- CHP Grubunun, Ankara Milletvekili Umut Akdoğan ve arkadaşları tarafından, basın ve yayın organları eliyle adil yargılanma hakkı ve masumiyet karinesinin ihlalinin araştırılması amacıyla 8/4/2026 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 8 Nisan 2026 Çarşamba günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN - Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sırada yer alan, Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine kaldığımız yerden devam edeceğiz.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263)³

BAŞKAN - Komisyon? Yerde.

Dünkü birleşimde İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülen 263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştı.

3. 263 S. Sayılı Basmayazı 7/4/2026 tarihli 78'inci Birleşim Tutanağı'na eklidir.

Teklifin maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
Şimdi, birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 15'inci maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerinde söz isteyen, YENİ YOL Partisi Grubu adına Denizli Milletvekili Sayın Sema Silkin Ün.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

YENİ YOL GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında grubumuz adına söz aldım.

(Uğultular)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Yani uğultular böyle devam edecekse söz almayayım.

Bekleyeyim mi?

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

Baştan başlatalım süreyi.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Öncelikle, aslında güzel bir şey söyleyerek başlayacaktım ama hakikaten bunu bile hak etmiyorsunuz mu diyeyim yani?

Kanun teklifinin özellikle sosyal alanlarda birçok ihtiyaca cevap vermek için hazırlanmasını değerli buluyoruz. Bunun için de grubumuzla birlikte değerlendiriyoruz teklife ne oy vereceğimizi.

Şimdi, teklif, Darülaceze'ye yönelik mali teşvik düzenlemelerinden doğum ve ebeveynlik iznine, sosyal yardım mekanizmalarından sosyal hizmetler kurumlarının yapısına, koruyucu aile hizmetlerinden çocukların dijital ortamlarda korunmasına yönelik sosyal medya düzenlemesine varana kadar çok geniş bir yelpaze sunuyor ama kalıcı değil yüzeysel, bütüncül değil parçalı bir yaklaşımla ele alıyor. Darülaceze'ye yönelik düzenleme var, mesela diyor ki: "Vergi istisnaları ve bağış teşvikleri üzerinden kurumun mali yapısını güçlendireceğiz. Sosyal hizmetlerin finansmanında kurumsal sorumluluk yerine yükü giderek daha fazla gönüllülük ve hayırseverlik alanına bırakacağız." Diyor ki yine mesela: "Yaşlı nüfusunun ve engelli fertlerin bakım ihtiyacı artıyor, biliyoruz, mevcut kamusal kapasitemiz yetersiz, ihtiyacın gerisindeyiz, farkındayız. Çareyi sosyal devletin hak temelli modeli yerine vatandaşın bağışını merkeze alan bir mekanizmaya devrediyoruz." Yine diyor ki mesela: "Her şey bizimken sorun değildi ama yerel yönetimler elimizden gidince onların işlevlerini yerine getirecek merkezî idareye bağlı yeni uygulamalar, yeni mekanizmalar devreye almak zorundayız. Bunu yaparken de paralel bir yapının oluşturulmasında sakınca görmüyoruz." Diyor ki: "Sosyal hizmetlere ilişkin düzenlemeler yapacağız ama temel esasları yönetmeliklere bırakarak hukuki belirlilik ve öngörülebilirlik ilkelerini zayıflatacağız. Denetim ve veri toplama yetkilerini alabildiğince geniş tutacağız ama bu yetkilerin sınırlarını açıkça çizmeyeceğiz. Kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği risklerini bertaraf edemeyeceğiz."

Yani kimi düzenlemeler ilk bakışta teknik değişiklikler gibi sunulsa da sosyal politika anlayışında ciddi bir yön değişimine işaret ediyor. Sosyal yardımın hak temelli bir yaklaşım olmaktan çıkıp denetime dayalı bir mekanizmaya dönüşmesi, sosyal hizmetlerin ise önleyici olmaktan uzaklaşıp müdahale sonrası tespit araçlarına indirgenmesi ciddi bir risk taşıyor.

Değerli milletvekilleri, yatılı sosyal hizmet kuruluşlarında kamera sistemlerinin yaygınlaştırılması da benzer anlayışın ürünü. Elbette güvenlik ve denetimin önemli olduğunu biliyoruz ancak çocukların, engellilerin ve bakıma muhtaç bireylerin yaşadığı alanları sürekli gözetim altına almak koruyucu değil kontrol edici bir yaklaşımı ifade eder. Üstelik yakın geçmişte yaşanan acı olaylar bize şunu gösteriyor: Sorun kameranın olup olmaması değil yeterli, nitelikli ve denetlenebilir personelin olmayışında. Kamera ihlali kaydediyor ama önlemiyor. Çözüm; denetimi güçlendirmekte, personel niteliğini artırmakta ve bu hizmetleri şeffaf, hesap verilebilir bir yapıya kavuşturmakta.

Bir diğer önemli husus, devlet korumasından ayrılan gençlere yönelik düzenlemenin yapıldığı 8'inci madde. Bu gençler hayata zaten dezavantajlı başlıyorlar, çoğu zaman aile desteğinden yoksun büyüyen gençler. Bu nedenle burada yapılacak bir değişiklik teknik bir tercih değil, doğrudan bir hayatın yönünü değiştirecek karardır.

Teklif diyor ki: "İstihdam hakkından yararlanabilmek için kurumda geçirilen süre iki yıldan beş yıla çıkarılmaktadır." Bunun bir suistimali önlemek için olduğunu tahmin edebiliyoruz elbette kanunu okuduğumuzda ama soralım: Koruma altına alınan genç mücbir sebeplerle bu süreyi tamamlamayan bir yaşta sisteme girerse ne olacak? Bizim önergemiz tam da bu noktaya işaret ediyor. Diyoruz ki: En az iki yıl bu hizmetten yararlanmış ancak kendi iradesi dışında bu süreyi tamamlayamamış gençler için bir değerlendirme imkânı oluşturulmalı, bir kurul kurulmalı. Yani şöyle düşünün: Bir genç -söylemekten hicap duyuyorum bunu- "Neden dört yıl önce istismara uğramadım da iki yıl önce istismara uğradım, bu haktan faydalanamıyorum?" diye aklından geçirecek bu kanunu okuduğunda. Bu konuda sizden bir düzenleme talep ediyoruz.

Bir diğer önemli husus, yine aynı maddede yer alan özel sektöre yönelik prim desteği. Mevcut düzenleme bu kapsamda önemli bir adım ve gençlerin özel sektörde istihdamında primlerinin beş yıl hazine tarafından karşılanmasını öngörüyor. Biz de diyoruz ki: Bu destek bir anda kesilmemeli, kademeli olarak azaltılmalı. Sekiz yıla yayılan aşamalı bir destek modeli hem işverenin motivasyonunu artırır hem de gençlerin iş hayatındaki kalıcılığını güçlendirir.

Şimdi, bu teklifi -tabii biz birçok yönünü biliyoruz ama- kamuoyu 16 yaşından küçük çocuklara sosyal medya yasağı olarak biliyor ve doğum izinlerinin on altı haftadan yirmi dört haftaya çıkarılması olarak biliyor. Sosyal medyaya ilişkin düzenlemeler ne içeriyor? Toplumun ciddi bir kesimini ilgilendiriyor bu; anneleri, çocukları, ebeveynleri. İhtisas komisyonunda görüşülmesini teklif ettiğimiz hâlde yapılmadı, ne sektör ne sivil toplum ne akademi ne de konunun muhatabı gençler ve aileler böylesi önemli bir sürecin yeterince parçası hâline getirilmedi.

Elde edilecek başarı hakkında bir izlenim veriyor aslında dünya örnekleri. Herkes çocuklarını medyanın bu karanlık yüzünden korumak elbette istiyor ama yasağın ne demek olduğunu idrak da etmemiz gerekiyor. Avustralya'da, Çin'de, ABD'de farklı içeriklerle düzenlemeler yapıldı ve farklı sonuçlar alındı. Avustralya'da mesela büyük başarı diye pazarlanan şeyin esası büyük bir belirsizlik aslında, kapatılan hesap sayısı o yaş aralığındaki nüfusun 2,5 katı yani kimlerin hesabının kapatıldığı belli değil. Uygulamalar hayata geçtikten sonra yapılan birçok araştırma yasağın beraberinde neleri getirdiğini bize gösteriyor. Ne oluyor mesela? VPN kullanımında patlama yaşanıyor. İlgili yaş aralığındaki çocuklar teknolojiyi bizden daha iyi bildikleri için sosyal medyaya

girişlerini devam ettiriyorlar. Yoğun oyun oynama oranlarında anlamlı bir düşüş yaşanmıyor çünkü ebeveynlere baskı yaparak kimlikler kullanırılıyor. Sahte hesap karaborsası oluşturuluyor arkadaşlar, reşit olmayanlara hesap satan bir dolandırıcılık türü geliştiriliyor. Çocuklar bir ağdan kurtarılmaya çalışılırken başka bir ağın pençesine düşüyor. Yaş doğrulama sisteminin zorunluluğu milyonlarca vatandaşın biyometrik verisini tek bir veri tabanında toplama riski taşıyor. Bunlar bizim araştırabildiğimiz sosyal sonuçlar sadece, bir de bu işin bant daraltmadan derecelendirme sistemine, günlük erişim kotasından temsilci ataması zorunluluğu kriterine teknik tarafları var ki biz bu konuda yeterli değiliz ve kapsamlı bir ihtisas çalışması talep ettik, maalesef, çözüm için uzanan bu elimiz, muhalefetin bu eli karşılık bulmadı.

Komisyonunda istişareler sonucunda ifade özgürlüğü, teşebbüs özgürlüğü, hukuki belirsizlik ilkeleri açısından anayasal denetimi en kırılgan olan madde diyeceğimiz 24'üncü maddenin teklif metninden çıkarılmasını önemli buluyoruz ama yine diğer maddeler de şu anda ihtisas komisyonuna gönderilmek üzere geri çekilmelidir diyoruz ve yasa teklifini bu şekilde yeniden değerlendireceğimizi söylüyoruz.

Gelelim doğum iznine ilişkin düzenlemelere. Teklifte yer alan doğum ve ebeveynlik izinlerine ilişkin düzenlemeler, uzun ve kapsamlı değişiklikler yapılacağı yönünde oluşturulan çok büyük bir beklentinin aslında gerisinde kalmış durumda. Bir yıldır geniş kapsamlı reform söylemiyle dile getirilen düzenlemelerin nihayetinde izin sürelerinin altı aya çıkarılmasıyla sınırlı tutulması, aile politikaları açısından ortaya konulan iddianın karşılanmadığını gösteriyor. Doğum oranlarının belirgin bir şekilde düştüğü, nüfus yapısının hızla değiştiği bir dönemde bu denli sınırlı bir müdahalenin yapısal bir etki oluşturması mümkün görünmüyor. Öncelikle, Mecliste bu konuyu en çok dile getiren milletvekili olarak gerek bizim gerekse diğer muhalefet partilerinin uzun zamandır Bakanlığın çalışmasının gecikmesinden kaynaklı oluşan mağduriyetin telafisi için hâlihazırda doğum sonrası süresi yirmi dört haftayı geçmemiş olan annelerin bu izinden faydalanması gerektiğine yönelik önergemizin karşılık bulmasını değerli buluyoruz. İnşallah hepimiz birlikte bir hayır duasını alacağız bu annelerin.

Diğer taraftan, bu izni yeterli bulmadığımızı da ifade etmek istiyorum. Bu hâliyle dünya ortalamasını ancak yakalayabilmiş durumdayız. Gelişmiş ülkeler sınıfında çok daha yüksek oranlarda ücretli doğum izinleri var. Biz, yakın zamanda bir yıllık bir izin süresinin hayata geçirilmesi için çalışmanın başlatılmasını istiyoruz. Bunun kaçınılmaz olduğunu da söylemek durumundayım.

Elbette bu teklifimizin kadın istihdamını olumsuz yönde etkileyeceğine dair endişeler taşıdığınızı, bizlerin de bu endişeleri taşıdığını bilmenizi istiyoruz. Bunun için yapmamız gereken, istihdam ve doğurganlık arasındaki ilişkinin zorunlu bir çatışma olmadığı fikrini kabul etmemiz gerekiyor, özellikle iktidar kanadının. İktidarın çalışma hayatını aile kurmayı destekleyecek şekilde yeniden tasarlayabilmesi gerekiyor. İş ve aile hayatının uyumsuz tasarımı bu çelişkiyi maalesef besliyor arkadaşlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) - Ebeveyn izinleri yetersiz olursa, çalışma biçimleri kadınlar için yeniden düzenlenmezse, yeni teknolojilerin oyunu değiştirme gücü kadınlar lehine işletilmezse, çocuk bakımı pahalı olursa, siyasi çekişmeler kreşlere kadar indirgenirse, devlet destekli kreş sistemi geliştirilemezse, "150 kadın işçi" yerine "150 işçi çalıştıran iş yerleri" ibaresi konulamazsa ne "Aile 10 Yılı"nın altı doldurulabilir ne de nüfus vehmimiz ortadan kalkar diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Demir...

Buyurun.

VI.- AÇIKLAMALAR (Devam)

56.- İstanbul Milletvekili Doğan Demir'in, Muş Varto başta olmak üzere Bingöl Karlıova ve çevre ilçelerde yapılması planlanan jeotermal projesine ilişkin açıklaması

DOĞAN DEMİR (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; memleketim Muş Varto başta olmak üzere Bingöl Karlıova ve çevre ilçelerde yapılması planlanan jeotermal projesine karşı dün Mecliste grubu bulunan tüm siyasi partileri ziyaret ederek süreçle ilgili bilgilendirmede bulunduk. Tüm siyasi parti gruplarına göstermiş oldukları hassasiyetten dolayı çok teşekkür ediyorum.

450 dönümlük bir alanda yapılmak istenen proje Varto'nun doğasına, çevresine, bölgenin geçim kaynağı olan tarım ve hayvancılık faaliyetlerine zarar verecek. Bölge halkının istemediği ve bölgede 17 köyü doğrudan etkileyen bu proje iptal edilmelidir. Böyle bir projeye asla geçit vermeyeceğiz. Devletin önceliği Amerikalı bir şirketi ihya etmek değil kendi vatandaşı olmalıdır.

Buradan herkesi bu projeye karşı düzenlenen 24 Nisanda Varto'da, 25 Nisanda Karlıova'da yapılacak olan mitinglere katılmaya, destek olmaya davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Aygun...

57.- Tekirdağ Milletvekili İlhami Özcan Aygun'un, 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'ne ilişkin açıklaması

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Teşekkür ederim Başkanım.

Toplumumuzun en renkli kimliklerinden biri olan tüm Roman kardeşlerimizin 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'nü kutluyorum. Biz Türkiye'yi ve tüm zenginliklerimizle güçlüyüz. Roman kardeşlerimiz bu ülkenin en temel taşlarından biridir. Renkli, özgün ve toplumumuzu zenginleştiren bir kimlik sunan Roman kardeşlerimiz bu ülkenin kaynaklarından eşit ve adaletli bir şekilde yararlanmayı hak etmektedir. Topluma müziği, enerjisi, sanatı ve emeğiyle değer katan Roman yurttaşlarımız tüm dünyada ayrımcılık, yoksulluk, ötekileştirme ve fırsat eşitsizliğinin kurbanı olmuştur. Ülkemizde de Roman kardeşlerimizi kendi yaşam tercihiyle kucaklayan, toplumla

bütünleştiren ve sosyal adalet ilkesiyle sosyalleştiren politikalara ihtiyacımız vardır. Eğitim, sağlık, istihdam, barınma alanında eşit yaşam koşulları sağlanmalıdır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak, iktidara geldiğimizde, hazırladığımız eylem planıyla kentin içinde görünmez duvarlar içerisindeki mahalleleri kent dinamikleriyle eşit koşullarda buluşturup insan onuruna uygun şekilde yaşamalarını sağlayacağız diyorum, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Avşar...

58.- Tekirdağ Milletvekili Cem Avşar'ın, Çorlu'daki TEMA Park'a ilişkin açıklaması

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Sayın Başkanım, Çorlu'muzda 160 dönüme sahip bir yeşil alanımız, TEMA Park'ımız var fakat ne yazık ki içerisindeki ağaçlar bir bir kuruyor. Bu alanın Çorlu Devlet Hastanesi ve okullar bölgesinin ve adalet sarayının hemen altında bulunması da güvenlik açısından zafiyet oluşturuyor. Çorlu'da hava kirliliği sakıncalı bir düzeydeyken nefes alınabilecek nadir yerlerden biri olan bu park için hiçbir adım atılmıyor maalesef. Bu durum şehrin görüntüsünü bozduğu gibi güvenliğin sağlanmasında da güçlükler doğuruyor. Daha önce millet bahçesi olacağı söylenen ve sonrasında bir gelişme yaşanmayan TEMA Park'ın bu durumunu Çevre, Şehircilik Bakanlığının dikkatine sunuyoruz.

Bir dönem Tekirdağ Büyükşehir Belediyesi tarafından düzenlemesi yapılan TEMA Park'ın Büyükşehir Belediyemize ve Çorlu Belediyemize devredilmesi, şayet devredilmiyorsa da gerekli düzenlemeler yapılarak şehrimize kazandırılmasını talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına Tekirdağ Milletvekili Sayın Selcan Taşcı.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA SELCAN TAŞCI (Tekirdağ) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; metin belirsiz, ucu açık ifadeler manzumesi olunca böyle oluyor. Anlayabildiğimiz kadarıyla, kanun teklifinin dayanağı sosyal devlet ilkesi. 6 milyondan fazla vatandaşı derin yoksulluk içinde kıvranan bir ülkede bu ilkenin esas alınması bizi ancak mutlu eder. Bu manada, biz, teklifin gerekçelerinden ailenin güçlendirilmesinden yanayız, doğum oranlarının desteklenmesinden yanayız; çocukların, yaşlıların, engellilerin korunmasından, güçlendirilmesinden yanayız; sosyal hizmet altyapısının çağa uygun hâle getirilmesinden yanayız. Ama şunun da farkındayız: Tenceresi kaynamayan evde aile güçlenmez; mama reyonlarına kilit vurulan, çocuk yoksulluğunun yüzde 30'u aştığı, çocukların okula aç gittiği bir ülkede doğum oranı yükselmez. Sosyal hizmetin ağza çalınan bir parmak bal olarak konumlandırılmasına razı olamayız.

Bu teklifin çıkmasında en çok arzulanan maddeleri, ücretli doğum izni süresinin uzatılması. Dünya Sağlık Örgütü'nün tavsiye ettiği emzirme süresiyle uyum işaret ediliyor burada. Evet ama yetmez. Aynı DSÖ tüm çocuk ölümlerinin yüzde 45'inin yetersiz beslenmeden kaynaklandığını da söylüyor. Aynı DSÖ okul çağı beslenmesiyle ilgili "Çocuklar güne mutlaka kahvaltı yaparak başlamalı." diye de söylüyor. Aynı DSÖ giderek yayılan gelişim geriliğine karşı dengeli beslenmeyi de öğütüyor. TÜİK'e göre bile ülkemizdeki çocukların yüzde 10'u günde bir tek meyve de sebze de yiyemiyor, 15 yaşındaki öğrencilerin yüzde 20'si haftada en az bir gün hiç yemek yiyemiyor bu ülkede. Hani nerede okullarda bir öğün yemek çocuklarımıza? Bu da sosyal devlet olmanın gereği değil mi? İddiası devletin, kimsesizlerin kimsesi olduğunu göstermek olan bu teklifte okullarda bir öğün yemek mutlaka olmalıydı. Biz önerdiğimizde reddettiniz; siz yapsaydınız, yapmalıydınız, okullarda bir öğün ücretsiz yemeği koymalıydınız bu teklife.

Aynı DSÖ hijyen uyarısında da bulunuyor mesela, "Ellerinizi yıkayın." diyor çocuklara. E, hani okullarımızda sabun? Sosyal devlet olmak muhtaçlığı yönetmek değil muhtaçlaştırmamakla gösterir kendini.

Sosyal devlet olmak Emniyet teşkilatımızın, polis memuru arkadaşlarımızın özlük haklarında iyileştirme öneren teklifi kabul etmeyi gerektirir mesela. Dün sizlerin yaptığı gibi reddetmeyi mazur da makul de görmez. Sosyal devlet olmak insanı yaşatmak üzere inşa edilir.

Bu vesileyle Osmaniye'de yaşanan sel felaketinde can veren vatandaşlarımıza da rahmet diliyorum ve inanıyorum Allah doğayla inatlaşmadan uyum içinde yönetmeye mahir bir iktidar nasip edecek bu ülkeye, çok yakın o gün.

Maddelere gelince, milyonlarca ailenin gözü kulağı bizde şu anda biliyorum. Ücretli doğum izninin yirmi dört hafta çıkarılması toplamda, evet, önemli bir kazanımdır. Keşke önceliği toplum yararı olan bir bütçe oluşturabilmiş olsaydık da daha da uzatılabilseydi ve inşallah kadınlar, anneler lehine yapılan bu düzenleme uzun vadede kadının aleyhine, kadını istihdamdan uzaklaştırmak için kullanılmaz. Bu manada, İYİ Parti olarak bu maddelerin suistimalini önleyecek, kadının aleyhine dönmesini önleyecek teşvik olur, yaptırım olur, kadın lehine garantör düzenlemeleri zaruri görüyoruz; bu, bir.

ASM'lerde görev yapan ve yerlerine vekil bulamadan izin imkânı olmayan doktorlarımız, ebelerimiz, hemşirelerimiz gibi ücret kesintisine uğrayacak ya da diğer sigortalılar gibi bazı kadın çalışanların uygulamada bu değişiklikten yararlanamayacak olmasını da Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı buluyor, Komisyonunda bu eşitsizliğin giderilmesine dönük olarak verdiğimiz önerenin reddedilmiş olmasını da hem anlayamıyor hem de kınıyoruz; bu, iki. Bir hak fiilen kullanılamayacaksa onu hukuken tanımış olmak düpedüz kandırmacıdır aslında.

Mevzu çocuğun gelişiminde ailenin rolünü etkinleştirmekse de düzenleme bekleyen bir alan daha var, o da okul ve kreş saatleri ile çalışma saatlerinin uyumsuzluğu. Mesainin uzunluğuna değil verimliliğine dayalı bir çalışma hayatı tesisi hem çocuğun üstün yararına hem üretimin nitelik kazanmasına yarar; bu da üç.

Değerli milletvekilleri, Darülaceze, kadim bir geleneğin, eşine az rastlanır bir mirasın adıdır bizim için ama onu yaşatmak demek sadece kaynaklarını artırmak demek değildir, sadece bu teklifte öngörülen vergi istisnalarıyla yapılamaz. Darülacezeyi yaşatmak, onun itibarını da korumayı gerektirir, onu hırsızlardan, yolsuzlardan koruyup kollamayı da gerektirir. Biz hâlâ Deniz Feneri travmasını atlatabilmiş değiliz. Yirmi iki yılda 27 binden fazla yeni dernek ve vakıf kurulmuş hayır hasenat adına ve içlerinde doğrudan ihaleler, kamudan çok kıymetli taşınmaz devirleri, belediye veya bakanlıklara ödetilen düzmece faturalarla anılmayanların sayısı bir elin parmaklarını geçmiyor. Hayrın kamu kaynaklarını sömürme, kara para aklama aracına dönüştürüldüğü bu çağda sağladığımız bütün imtiyazların denetimini de bekliyoruz.

Teklifin 4'üncü maddesini çok önemsiyorum ben. Suçlulaşan çocuklara bakım tedbiri kapsamında ve rehabilitasyon odaklı yapılandırılan güvenli ve yatılı, ihtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesinin oluşturulmasını düzenliyor. Bu düzenlemenin tam da bu konuda çalışmakta olan bir komisyon varken, onun raporu beklenmeden yapılması açıkçası samimiyet sorgusuna yol açıyor. Ne aceleniz vardı demek istemiyorum. Hayati ve ivedilikle çözüm bekleyen, beka sorunu suçlulaşan çocuklar meselesi ama bu evler zaten fiilî olarak varlar, zaten hizmete başladılar. Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin maalesef en tahrip edici alışkanlıklarından biri bu oldu: Fiilî durumu resmîleştirmek, bu maddeyle yapılan da bu. Dolayısıyla evler zaten faaliyette olduğu yani çocuklar için mağduriyet oluşmayacağı için komisyonun raporu pekâlâ beklenebilirdi, beklenmeliydi. Koruyucu aile modeli, evet, desteklenmeli, bununla ilgili maddeler var teklifte ama bu destekte koruyucu ailenin misyonu sadece bakım, yetiştirme, hizmetiymiş gibi yapılandırılmamalı; öne çıkan, teşvik edilen, güvenli bağlanma ve psikososyal gelişimin de zemini olmalı.

Bütün uluslararası metinler, evet, çocuğun üstün yararını, eğer mümkünse öncelikle aile veya yakınının yanında bakımında görüyor. Dolayısıyla, ailelere sosyal ve ekonomik destek ilkesel olarak doğrudur ama aileleri kendi çocuklarının maaşlı profesyonel bakıcısı hâline de getirmemek gerekir. Biz, teklifin 6'ncı maddesini bu yönüyle suistimale açık görüyoruz; hem haksız yararlanmanın hem çocukların gelir aracına dönüştürülmesinin önüne geçmek lazım; bu, muğlak ifadelerle olmaz. Desteği mutlaka bir zaman dilimiyle sınırlamak ve bu süre içinde de sadaka kültürüne karşı aileleri kendi geçimlerini sağlayacak hâle getirecek önlemler almak lazım; keza, Anayasa da sosyal yardımların kapsamı ve şartlarının öngörülebilir, erişilebilir ve nesnel kriterlere dayanıyor olmasını emreder.

İlgili sosyal hizmet kuruluşlarının kapanması durumunda, buralarda kalan bakıma muhtaç kimselerin altı ay içinde uygun bir kuruluşa yerleştirilmesini düzenleyen 7'nci maddenin de yine suistimale imkân vermeyecek bir dille yeniden yazılmasını öneriyoruz. Mevzu bahis kişiler, ileri yaşta ve ağır engelli veya özel bakım ihtiyacı olan kimseler -birçoğu dertlerini anlatabilme kabiliyetine bile sahip değil- öngörülen sürede ihtiyaç duydukları bakımı gerçekten alabilecekleri bir yere yerleştirilmezlerse ne olacak mesela bu kimselere? Buna net bir cevap bulamıyoruz teklifte. Bir mağduriyetten kurtaralım derken yenilerine yol açmaya teşne bir belirsizlik var maalesef.

9'uncu maddeyle düzenlenen Merkezî İzleme Sistemi, son dönemde sosyal hizmet kurumlarında yaşanan ihmal, ihlal, istismar olaylarını önlemeye dönük koruyucu bir tedbir görevi de görebilir. Kurumların kendi içlerinde bu trajik hadiselerin, suçların aslında örtbasını engeller, Bakanlığın müdahalesini de hızlandırabilir ama mahremiyet ihlallerine de yol açabilir. "Çocukları istismardan koruyalım." derken yine -Epstein de bir travma artık dünya için- dijital taciz ve istismarın önünü de açabilir. Dolayısıyla kameraların kapsayacağı alanların, bunları izleyecek personelin ve veri güvenliğinin denetim mekanizmasının çok net ifadelerle belirlenmesini, tanımlanmasını, isimlendirilmesini talep ediyoruz bu maddede.

Aynı endişemiz 10'uncu madde için de geçerli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELCAN TAŞCI (Devamla) - Bitiriyorum.

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SELCAN TAŞCI (Devamla) - E-devlet verilerinin çalınabildiği bir ülkede, öğrenci anketleriyle velilerin siyasal eğilimlerinin fişlendiği bir ülkede kişisel verilerimizin erişime açıldığı kurum sayısına her gün bir yenisinin eklenmesini de doğru bulmuyoruz.

Bir de engelli, yaşlı, şehit yakınları ve gazilerin toplu taşımada ücretsiz seyahatlerine ilişkin bir düzenleme var, bir görev dağılımı düzenlemesi. Tepeden tırnağa "Gaziysen bana ne, benim için mi oldun?" demeyecek meşrepte bir profilden oluşur yeni kadrolar umarım diyorum, haklarını koruyamıyoruz gazilerimizin, hiç değilse onurlarını koruyabilmiş oluruz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Çankırı Milletvekili Sayın Pelin Yılık.

Buyurun. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA PELİN YILIK (Çankırı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi hakkında söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sosyal devlet ilkesi ışığında aile kurumunu, toplumsal yapımızın en kırılgan ve en hayati birimlerini modern çağın risklerine karşı korumak, günümüzün ihtiyaçları yönünde güçlendirmek amacıyla hazırlanan teklif önemli düzenlemeleri içermektedir. Sosyal politikalar devletin vicdanı ve toplumsal bir kucaklaşmadır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak bizler sosyal hizmetleri sadece bir yardım mekanizması olarak değil toplumsal dayanışmanın ve millî birliğin temeli, aynı zamanda vatandaşlarımızın hakkı olarak görüyoruz. Devletin sosyal gücünü kullanarak yoksulluğu yönetmek değil yok etmek temel prensip olmalıdır.

Değerli milletvekilleri, Türk milletinin varlığındaki en mukaddes yapı olan aile kurumu, dijital dünyanın ve modern kültürün getirdiği yozlaşmalara karşı manevi değerlerle, aile içi birlik, beraberlikle korunmalıdır. Türk toplumsal yapısının tarihsel sürekliliğini sağlayan en temel, en stratejik kurum olan aile, millî kimliğin muhafaza edildiği birincil yapıdır. Aile aynı zamanda kültürel değerlerin kuşaklar arası aktarımını sağlayan, sosyal dayanışmayı diri tutan ve devletin bekasını toplumsal temelde tahkim eden sarsılmaz bir kale niteliğindedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak çocuğu, millî kimliğin sürekliliğini sağlayan bir emanet ve Türk aile yapısının

sarsılmaz bir bileşeni olarak görmekteyiz. Bu vizyon çerçevesinde önceliğimiz, evrensel hukuk ilkeleriyle, medeniyet değerlerimizi harmanlayarak çocukların yaşama, gelişme ve korunma haklarını teminat altına alan bir çocuk hakları kültürü tesis etmektir. Özellikle çocuk istismarı ve ihmaliyle tavizsiz mücadele edilmesi, suç mağduru çocukların ikincil örselenmelerini engelleyecek ihtisaslaşmış müdahale mekanizmalarının kurulması ve dijital dünyadaki risklere karşı yasal kalkanlarının oluşturulması stratejik hedeflerimiz arasında yer almaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi çocuk refahını sadece bir sosyal yardım meselesi olarak değil millî birlik ruhunun ve devletin bekasının toplumsal temelde güçlendirilmesi olarak değerlendirmektedir.

Sayın milletvekilleri, bilimsel veriler, erken çocukluk dönemindeki anne şefkatinin bireyin psikososyal gelişimindeki ikame edilmez rolünü ortaya koymaktadır. Nesillerimizin istikbalini olan anne-çocuk ilişkisinin sağlam temeller üzerinde kurulması önem arz etmektedir. Bu doğrultuda kadın memurlarımızın analık izninin toplamda yirmi dört haftaya çıkarılması sadece bir çalışma hayatı düzenlemesi değil sağlıklı bir toplum inşası yolunda atılmış stratejik bir adımdır.

Sayın milletvekilleri, kadınların çalışma hayatında karşılaştığı annelik barikatı devletimizin aile politikalarıyla taban tabana zıt yapısal bir çelişkidir. Devletimiz bir yandan çocuk sahibi olmayı teşvik eden makropolitikalar yürütürken diğer yandan bu tercihi kadın için bir kariyer dezavantajına dönüştüren piyasa koşullarına karşı kararlı bir mekanizma oluşturması zaruridir. İş mülakatlarında kadınlara hamilelik planlarının sorulması veya anneliğin bir iş hayatı engeli olarak çalışan kadınların önüne çıkarılması kabul edilemez bir durumdur. Kadınların annelik sonrasında terfi imkânlarının kısıtlanması, kariyer basamaklarını tırmanırken annelik rolleriyle çatışan iş yerlerinin ideal çalışan beklentisi nedeniyle çarptıkları görünmez duvarlar üst düzey pozisyonlara çıkmalarının engellenmesi gibi annelik cezalarıyla karşılaşmamaları için gerekli tedbirler alınmalıdır. Milliyetçi Hareket Partisi olarak vurguluyoruz ki kadının annelik vasfı iş dünyasında bir risk analizi konusu değil toplumsal devamlılığı teminatıdır. Kamu ve özel sektör fark etmeden kadınları aile kurma tercihleri nedeniyle kariyer dışına iten her türlü ayrımcılıkla mücadele edilmelidir. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmak için işe alım süreçlerindeki bu tip ayrımcı baskıları hukuki müeyyidelerle bağlayan ve anneliği profesyonel hayatın doğal bir parçası olarak kabul eden somut bir yasal ve idari düzenleme ihtiyacı artık kaçınılmazdır.

Sayın milletvekilleri, koruyucu aile modeline getirilen teşvikler ve sigorta prim desteği devletimizin şefkat elinin uzandığı her hane için büyük önem taşımaktadır.

Kıymetli milletvekilleri, küreselleşen dünyanın ve dijital devrimin getirdiği imkânlar kadar beraberinde taşıdığı tehditler de göz ardı edilmez bir boyuta ulaşmıştır. Dijital mecralar kontrolsüz bakıldığında evlatlarımızı siber zorbalık, istismar, zararlı alışkanlıklar ve kültürel yabancılaşmayla karşı karşıya bırakmaktadır. Düzenlemeyle birlikte sosyal ağ sağlayıcıları için net bir yaş sınırı getirilmektedir. Buna göre, 15 yaşını doldurmamış çocuklara hizmet sunulması yasaklanmakta, sağlayıcılara bu konuda yaş doğrulama mekanizmalarını kurma yükümlülüğü getirilmektedir. 15 yaş üstü çocuklar için ise çocuk gelişimine uygun, ayrıştırılmış hizmet sunulması ve ebeveynlere kullanım süresi, harcama kontrolü ve hesap ayarlarını yönetme imkânı tanıyan etkin ebeveyn kontrol araçlarının sağlanması zorunlu kılınmaktadır. Sosyal ağların kullanıcıları yanıltmaya yönelik aldatıcı reklamları engelleme sorumluluğu da yasal bir zemine oturtulmaktadır. Ayrıca, yargı kararlarının uygulanma süreleri güncellenerek dijital ortamdaki hak ihlallerine karşı müdahalenin etkinliği artırılmaktadır. Özellikle günlük erişimi 10 milyonu aşan büyük platformların gecikmesinde sakınca bulunan hâllerde yargı kararlarını bir saat içinde uygulama zorunluluğu vurgulanmaktadır. Özetle, bu değişiklik dijital mecraları daha güvenli, şeffaf ve denetlenebilir bir yapıya kavuştururken aile kurumunu ve çocukları dijital risklere karşı koruma altına alan bir iradenin sonucudur.

Değerli milletvekilleri, devlet korumasındaki gençlerimizin 25 yaşına kadar desteklenmesi, sosyal risk altındaki bireylerin toplumsal yapıya entegrasyonunda pozitif ayrımcılık değil bir hak teslimidir. Bu gençlerin kamu istihdamında liyakat esaslı süreçlere dâhil edilmesi devletin kendi yetiştirdiği evlatlarına duyduğu güvenin, onlara yüklediği misyonunun bir yansımasıdır. Devlet memurlarının koruyucu aile olmaya teşvik edilmesi, koruyucu aile sayısının artmasıyla daha fazla çocuğun aile yanında bakımının sağlanması, koruyucu aile yapısının çocuk koruma mekanizmasındaki yerinin güçlendirilmesi ve koruyucu aile ile çocuğun birbirine alışması sürecine destek olunması amacıyla bir veya daha fazla çocuğa eşitle birlikte veya münferit olarak koruyucu aile olan memura çocuğun koruyucu aile yanına teslim edildiği tarihten itibaren isteği üzerine on gün izin verilebilmesi de kanun teklifiyle düzenlenmektedir. Devlet korumasındaki çocukların aile ortamında büyümelerini sağlamak, bireysel gelişimlerini desteklemek ve topluma sağlıklı bireyler olarak kazandırılmalarını temin etmek açısından büyük önem taşıyan koruyucu aile sosyal hizmet modeli, daha fazla ailenin katılımının teşvik edilmesi için sosyal güvencesi olmayan koruyucu ailelerin sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak isteğe bağlı sigorta primi ödemelerinin yapılmasını mümkün hâle getirmektedir. Özellikle İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi ve Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Merkezi gibi birimlerin kurumsal kimlik kazanması, mağduriyet yaşayan evlatlarımızın rehabilitasyon süreçlerinin bilimsel bir disiplinle yönetilmesini amaçlamaktadır. Bununla birlikte, Merkezî İzleme Sistemi, sosyal hizmet kuruluşlarımızın veri akışını eş zamanlı ve kesintisiz bir denetim mekanizmasına bağlayarak şeffaflık, disiplin ve güvenlik standartlarını en üst düzeye taşımaktadır.

Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; düzenlemeyle şiddet mağduru olup konukevlerinde barınan ancak yeterli geliri bulunmayan kadınlarımıza ve çocuklarına bürokratik engellere takılmaksızın, herhangi bir kesintiye uğramaksızın net harçlık ödenmesi hüküm altına alınmaktadır. Böylelikle, geçici yardım mekanizmalarının devreye girmediği durumlarda bile bireyin temel ihtiyaçlarını karşılama yetkinliğinin muhafaza edilmesi amaçlanmaktadır.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifi Türk devlet geleneğini çağın gerekleriyle buluşturan, merkezine kadını, çocukları alan, insan odaklı bir yaklaşıma sahiptir.

Bu noktada, sözlerime son vermeden önce partimizin kurucu Genel Başkanı Başbuğ'umuz Alparslan Türkeş Bey'i ebediyete irtihalinin 29'uncu yıl dönümünde rahmet ve saygıyla anıyorum.

Son olarak, Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak toplumsal refahı ve aile birliğini esas alan bu kanun teklifini destekleyeceğimizi ifade ediyor, düzenlemenin aziz milletimize ve devletimize hayırlı olmasını temenni ederek Genel Kurulu saygılarımla selamlıyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına Muş Milletvekili Sayın Sümeyye Boz.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

DEM PARTİ GRUBU ADINA SÜMEYYE BOZ (Muş) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, ekranları başında bizleri takip eden değerli halklarımız ve cezaevlerindeki siyasi tutsakları saygıyla selamlıyorum.

Önümüzdeki metin teknik olarak bir yasa teklifi olabilir ancak siyasal olarak baktığımızda bu metin yalnızca sosyal hizmet alanını düzenleyen bir çerçeve değil bu ülkede nasıl bir toplum kurulmak istendiğinin de açık bir ifadesidir. Bu ifadenin merkezinde ise hak temelli bir sosyal devlet yok, onun yerine denetim, bağımlılık ve idarenin geniş takdirine dayanan bir düzen var. Teklifte dikkat çeken kısımlardan biri ise hukuki bir belirsizliğin söz konusu olması; birçok düzenleme yönetmeliklere bırakılıyor, yasanın sınırları net biçimde çizilmiyor ve bu durum ise belirlilik ilkesine aykırılık teşkil ediyor. Bu durumun bu şekilde gerçekleşmesi, öngörülebilirlik ve açıklık ilkesini zayıflatmasıyla beraber hukuki güvenlik meselesini de tartışmaya açık hâle getiriyor. Yurttaşın hangi haklara sahip olduğu ve hangi kurallara tabi olduğu açık değilse hukuk devleti ilkesinden nasıl söz edebiliriz?

Bu teklif sosyal politika üretmiyor, toplumu denetim altına almanın yasal zeminini kuruyor; yurttaşı, hak sahibi bir özne olarak değil sınıflandırılacak, gözetlenecek, izlenecek ve ancak itaat ettiği ölçüde destek alacak bir bağımlılık nesnesine dönüştürüyor. Bu bir yönetim biçimidir çünkü bu iktidar, haklarını bilen, talep eden bir toplum değil kontrol edebileceği, yönlendirebileceği, baskı altında tutabileceği ve gerektiğinde cezalandırabileceği bir kitle istiyor ve bu kanunlarla da bu yasa teklifleriyle de bu toplumu yaratmaya çalışıyor.

Daha en başından beri bunun yöntem sorunu olduğunu ifade ettik. Sosyal hizmet, çocuk politikası, dijital alan, vergi düzenlemeleri gibi birbirinden tamamen farklı başlıklar tek bir metne sıkıştırılmış durumda. Bu yöntem, yasama sürecini hızlandırmak için değil itirazı dağıtmak, denetimi işlevsizleştirmek ve toplumsal muhalefeti parçalayıp etkisizleştirmek için ortaya çıkarılmış bir baypas mekanizmasıdır. Bunu niçin söylüyoruz? Çünkü Komisyon görüşmelerinde de bu duruma çok açık, net bir şekilde tanık olduk. Geneli üzerinde yapılan görüşmeler yapılırken Komisyon sürecinde, biz ısrarla "Bakın, her bir madde çok önemli ve çok ciddi konuları teşkil ediyor ve bu maddeleri konuşurken birliktişler, ilgili sivil toplum kuruluşları, dernekler yani bu alanda akreditasyonu olan kişilerle birlikte bu maddeleri tartışalım, geneli üzerindeki görüşmeler yapılsın ancak her bir madde için ilgili kurumlarla mutlaka görüşme yapalım." dedik fakat ne yazık ki bu talebimiz, bu önerimiz dikkate alınmadı; bu beraber tartışma yöntemi gündeme alınmadı. Yani iktidarın yasama faaliyetindeki ciddiyeti torba yasası kadar, bunu ifade edelim. Bu kadar ciddi meseleler tartışılırken bu ciddi meseleleri, konuları torba yasalar gibi ciddiyetsiz bir alana getirmeniz gerçekten sizin bu alanda yasama faaliyetine de nasıl yaklaştığınızı gözler önüne sermiştir.

İçeriğe bakıyoruz, sosyal devletin güçlendirilmediğini, tersine kamusal sorumlulukların geri çekildiğini görüyoruz. Burada bir boşluk meydana geliyor ve bu boşluğun da aslında sürekliliği belirsiz olan ve idarenin takdirine bağlı desteklerin ortaya koyduğu mekanizmalarla doldurulduğunu görmüş oluyoruz. Darülaceze düzenlemesi de işte bunun en açık örneklerinden biri. Kamu hizmeti bağış sistemine açılıyor, belirli kurumlara vergi istisnaları tanınıyor, sosyal hizmet bir hak olmaktan çıkarılıp hayırseverlik kisvesine indirgeniyor. Bu durum, yalnızca sosyal politika açısından değil vergi adaleti açısından da oldukça ciddi bir sorundur. Aynı zamanda bu düzenleme, kamusal kaynakların eşitlik ilkesine aykırı biçimde belirli kurumlara ayrıcalık tanınarak dağıtılmasını da meşrulaştırmakta. Hangi ölçütlere göre ve neden bazı kurumların avantajlı hâle geldiği sorusu cevapsız kaldığında ise bunun apaçık eşitsizlik ve kayırmacılık zeminini güçlendirdiğini ve bunu daha da belirgin hâle getirdiğini söylemek mümkün.

Sosyal ve ekonomik destek mekanizmaları da benzer şekilde belirsizliğini korumaya devam ediyor. Desteklerin miktarı, süresi ve kriterleri açık değildir. Bu durum, yurttaşın hak temelinde değil idari takdir temelinde sisteme dâhil edilmesi anlamına geliyor. Böyle bir yapı, yoksulluğa çözüm üretmez ama yoksulluğu kontrol etmenin, yoksulluğu denetlemenin bütün işlevini ortaya çıkarır. Bu yaklaşım, çocuk politikalarında da kendini göstermekte hatta daha belirginleşmekte. Çocuklar hak sahibi bireyler olarak değil kategorize edilen... Yani "risk altındaki" "suça sürüklenen" "koruma altındaki" gibi başlıklarla çocuklar birbiri arasında bir kategorizasyona sokuluyor ve burada bir denetim alanına dönüştürülüyor. Bu uygulama, çocukları kriminalize etmekten başka hiçbir şey değildir.

Komisyonunda partimizin Çocuk Komisyonu Eş Sözcüsünün de ifade ettiği üzere ilk müdahalede süreçlerin hızlandırılması ve sosyal inceleme mekanizmalarının daraltılması, çocuğun yüksek yararını değil idarenin kontrol kapasitesinin öne çıkmasını sağlar. Bu durum, çocukların güçlendirilmesinin yerine sistemin aslında kendini korumasını ve çocukların bu sistem içerisinde nasıl konumlandırıldığını tartışmaya açar. Devlet korumasında olan gençler açısından da benzer tablo var. Bu gençlerin istihdam ve istihdam olanakları daralmakta ve sosyal güvenceleri ise zayıflamaktadır.

Kadınlara ilişkin düzenlemeler ise bu konunun gerçekten de çok başka, tartışmaya muhtaç olan kısmı; eşitlikçi bir perspektifle ele alınmadı. Bakım hizmetlerinin kamusal olarak görülmemesi, kamusal alanda örgütlenmemesi, kreş hakkının güvence altına alınmaması ve eşit ebeveynlik hakkının, eşit ebeveynlik mekanizmalarının geliştirilmemesi kadınların bakım yükünü artırmakta. Elbette ki doğum izinlerinin süresinin uzatılması önemli bir gelişme fakat tek başına bir destek olarak nitelenmek doğru değildir. Bu düzenlemeler, kadınların piyasadaki yani iş gücü piyasasındaki konumunu zayıflatmakta, kadınların özellikle özel sektörde işe alım süreçlerinde tercih edilebilir olma skalasını düşürmekte. Bakın, şu an ülkemizde kadınların istihdam oranının ne olduğu zaten ortada. TÜİK'in süslemeli, güzelleme, abartılmış verileri bile aslında bu gerçekleri gizleyemiyor. Bu kadar aleni bir gerçeklik ortadayken bu izinde eğer kadınların istihdam alanıyla ilgili haklarını güvence altına almayacak bir düzenleme yapıyorsanız eksik olur, bu eksikliği gidermek gerekiyor diyoruz. Kadınların -özellikle de özel sektörde- iş ve hak kaybına sebep olmayacak şekilde bir düzenleme yapılması gerekiyor, bunların neler olduğunu konuşalım dedik ancak buna da yine kulaklar tıkandı. Bakın, KEFEK komisyonunun bir üyesi olarak da o Komisyonunda bunu dile getirdik; bunun ilgili ihtisas komisyonlarında da tartışılması gerekiyor, ilgili komisyonlarda da gündeme alınması gerekiyor, siz KEFEK komisyonundan bir görüş aldınız mı, KEFEK komisyonunda tartıştınız mı diye sorduk; buna herhangi bir cevap alamadık.

Aynı gün yan taraftaki salonda KEFEK'in de toplantısı vardı, KEFEK toplantısına da katıldım, KEFEK toplantısında şunu ifade ettik: Bakın, hemen bu duvarın ardında, yan taraftaki salonda kadınları ilgilendiren bir karar alınıyor; bu karara müdahale edilmeli, KEFEK bu kararın da parçası olmalı, bu genel görüşmeler tamamlanmalı. Maddeler içerisine kadınların yani KEFEK'in de

dâhil olması gerektiğini savunduk ancak üzülmekle söylemeliyim ki aynı basiretsizlik KEFEK'te de ortaya çıktı; kendi iradesini bir talimata teslim eden bir yaklaşım ortaya çıktı. Bu gerçekten de biz kadınlar açısından oldukça üzücü diyebilirim.

Bu düzenlemelerin tamamına birlikte baktığımızda ortaya çıkan tablo şu: Bu teklif, sosyal devletin kamusal sorumluluklarını azaltıyor hatta devletin kamusal sorumluluklarını devre dışı bırakıyor, halkı asıl sorumlu olarak yüz yüze getiriyor; devletin üzerine düşen kamusal sorumlulukları halkın yapması gereken bireysel değerlendirmeler, bireysel bağışlar, bireysel sorumluluklar olarak gösteriyor ve hakikaten bu, bir bağış endeksine indirgenmekle birlikte bölgesel bir eşitsizliği de beraberinde getiriyor. Aynı zamanda, toplumsal kalkınmada da vergi adaletinde de bir kurumun ne kadar desteklenmesi gerektiğiyle ilgili iktidarın, merkezî idarenin yetkisini güçlendiren bir duruma dönüştürüyor. Bununla beraber baktığımızda, değerlendirdiğimizde yerel yönetimleri de sınırlayan, yerel yönetimlerin çalışma alanlarını daraltan, idari takdiri genişleten bir çerçeve sunmakta.

Bu nedenle, bu teklif, teknik bir düzenleme olarak değil hakların daraltıldığı, kamusal sorumluluğun geri çekildiği ve toplumsal alanın yeniden denetim altına alındığı bir siyasal tercih olarak değerlendirilmeli.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) - Bu nedenle de şunu ifade ediyoruz: Sosyal politika, bir lütuf değil vazgeçilmez bir haktır. Çocuklar, korunacak nesneler değil hakları güvence altına alınması gereken öznelere. Kadınların emeği görünmez kılınmaz ve bu yük toplumsal olarak paylaşılması gereken kamusal bir sorumluluktur. Yerel yönetimler susturulamaz, halkın doğrudan söz kurduğu demokratik zeminler olmaya devam etmeli.

Bu teklif, bu anlamıyla, bu ilkeleri güçlendirmemekte, tersine aşındırmakta, hakları güvence altına almak yerine denetime açmakta. Burada kurulan şey sosyal adalet değil kontrol, kamusal sorumluluk değil yönetilebilir bir toplum düzenidir. Bizler, bu hâliyle yaratılmak istenen bu merkezîyetçi düzene tepki gösteriyoruz. Bu anlamda, demokratik müzakere, demokratik uzlaşma yöntemiyle hayata geçirilmiş toplumsal bir sözleşmeye ihtiyaç vardır diyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Devamla) - Bu arada, şunu da belirtmek istiyorum: Varto, JES istemiyor. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Balıkesir Milletvekili Sayın Serkan Sarı.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA SERKAN SARI (Balıkesir) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, sosyal politikalarla ilgili bir kanun teklifi düzenlemesi için söz almış bulunuyorum.

Tabii, esasında, baktığımızda, kanun teklifinde, uygulanan maddeler açısından gerçekten olumlu yaklaşımlar var; kadına, çocuğa, yaşlıya, gence ve ihtiyaç sahibi olan ailelere olumlu katkılar sağlayabileceğini düşündüğümüz düzenlemeler var ama tabii, bu düzenlemenin bütününde de çok eksiklikler var. Bu eksiklikleri Komisyon'da dile getirmeye çalışmış olmamıza rağmen ne yazık ki anlamlı bir yol katedemedik.

Burada, öncelikle, milletimize, halkımıza bir çağrıda bulunmak istiyorum: Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında sizleri temsil etmek üzere seçilmiş olan milletvekilleri olarak ne yazık ki taşıdığımız görüşleri, sizlerin bize aktarmış olduğunuz düşünceleri, talepleri komisyonlarda sonuca taşıyamıyoruz, Mecliste uzlaşma zemininde bir çözüm bulamıyoruz. Oldubittiye getirilen bir uygulamayla yasalarımız, kanunlarımız Külliye'de hazırlanıyor, bakanlık eliyle veya komisyon eliyle, komisyon üyeleri eliyle komisyonlara getiriliyor, paldır küldür buradan, Meclisten çıkarılmaya çalışılıyor. Bu uygulama yöntemi her zaman olduğu gibi bugün de hatalı sonuçlara sebep olacaktır. Bu sebeple uyarılarımız var, düzenlemelere ihtiyacımız var. Burada birtakım hatalar yapılıyor, böylesine güzel bir kanun teklifini torba kanunla buraya getirmenin bir anlamı yok. Bunun içinde vergi düzenlemesi var, dijital mecralarla ilgili uygulamalar var, sosyal yardımlarla ilgili çalışmalar var; genç var, çocuk var, kadın var, doğum izni var, hepsi var, hepsi bir çorba hâlinde getiriliyor.

Eksiklikleri vurgulayacağım, bu eksiklikleri Komisyon'da da dile getirdik. İstedik ki sağlıklı bir kanun çıksın, böylesine zor bir dönemde vatandaşın yaşadığı ekonomik sorunlara bir çözüm üretsin bu kanun amma velakin kanun her zamanki gibi çorba kanun teklifi hâlinde geldi, oldubittiye getirilerek de buradan geçirilmeye çalışılıyor sürekli bir "Hadi çıkaralım, hadi bitirelim, hadi halledelim." şeklinde. Keşke "Hadi eksiklikleri konuşalım, eksikleri tolere edelim, uzlaşmayla doğru bir zeminde çözüm üretelim." denilse ama telaşımız, yukarıdan gelen talimatları uygulamaya çalışan AKP zihniyetinin oldubittiye getirerek bu kanunu da buradan geçirip sonrasında yaşanan kaosların da sorumluluğunu başka muhataplara yıkmaya çabasıyla ibaret olacak.

Burada, teklifte, genel itibarıyla doğum sonrası izinlerin uzatılması çok olumlu ve çok yerinde. Babalık izninin artırılması, koruyucu ailelerin desteklenmesi, kadın konukevlerinde kalan kadınlara harçlık verilmesi, Darülacezenin desteklenmesi... Amma velakin geriye dönüp baktığımızda denetim, veri toplama, dijital alanı kontrol etme, sosyal hizmet mantığının merkezîyetçi bir şekilde disipline edilmesi gibi bir çabayı da içinde barındırıyor. Bu anlamda ben bu eksiklikleri tolere etmek için el birliğiyle çalışmamız gerektiğini vurgulamaktayım.

Şimdi, en kapsamlı uygulama bu yasa teklifinde Darülacezeyle ilgili yapılan düzenlemeler. Darülaceze, II. Abdülhamit iradesiyle 1895'te kurulmuş yaklaşık yüz otuz yıllık bir kurum. Bin yıllık Osmanlı'nın deneyimleriyle oluşmuş ve İstanbul il sınırları içerisinde yaşayan fakir fukarayı, garibanı sahiplenmek, kimsesize, öksüze, yetime sahip çıkabilmek için kurulmuş bir kurum. Yüz otuz yıldan beri faaliyetlerini devam ettiriyor amma velakin Vakfın Başkanının Komisyon'a geldiğinde söylediği şey: "Biz, kurulduğumuz günden bugüne hiçbir zaman desteğe ihtiyaç duymadık. Bağışçıların katkılarıyla, mülkiyetlerimizle, gelirlerimizle bu Vakfı yürütebiliyorduk amma velakin bir kere ihtiyaç duyduk, o da Birinci Cihan Harbi zamanında; verilen asker aşından, azıktan bir destek ihtiyacı doğmuştu." Onun dışında herhangi bir desteğe ihtiyaç duymadıklarını belirtti. Amma velakin geldiğimiz noktada AKP iktidarının yaratmış olduğu bu bozuk ekonomik düzenden, iflas etmiş ekonomiden Darülaceze de nasibini almış; gelir elde etmekte zorlanıyor, bağış toplamakta zorlanıyor, ihtiyaçları karşılamakta zorlanıyor. Darülacezeyi çalıştırmakta güçlük çektiklerini kendileri söylüyorlar ve bunun için de Meclisimizden destek istediler. Destek olmaya hazırız; Darülaceze gibi saygın bir kurumu korumaya, varlığına destek olmaya hazırız. (CHP sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar) Vergi muafiyeti isteniyor, veriyoruz; KDV indirimi, istisna

isteniyor, veriyoruz; bağışların önünün açılması için gereken neyse biz Darülacezenin yapacağı faaliyetlere sonuna kadar destek olmaya hazırız. (CHP sıralarından alkışlar) Amma velakin arkadaşlar, İstanbul'da hizmet üretemeyen Darülacezeye diyoruz ki: Türkiye'nin bütün illerinde hizmet üretilsin; o yetmiyor, dünyaya açılın, dünyada yurt dışında hizmet üretsin. Kardeşim, İstanbul'da sorununu çözemeyen bir kurumu biz şimdi bu kaosa içine niye itiriyoruz? Niye itiriyoruz biliyor musun? Kızılayı mahvettiniz, Mehmetçik Vakfını mahvettiniz, Türk Hava Kurumunu mahvettiniz; bunlar yetmedi, şimdi gözü Darülacezeye diktiniz. O kurumu size yem etmeyeceğiz, sizin arka bahçeniz yapmanıza da müsaade etmeyeceğiz, etmemeliyiz. (CHP sıralarından alkışlar) Yoksa bu memlekette güvenilecek bir tek kurum kalmayacak sizin bu hırslarınız yüzünden.

İsterim ki Darülaceze, deprem zamanında Kızılayın yaptığı gibi çadır satan, kavurma satan bir kurum hâline gelsin. Kurumun yöneticilerinin topladığı kıyafetleri açıktan satarak gelir elde etmeye çalıştığı bir kurum hâline çevirmeyin. (CHP sıralarından alkışlar) Diğer kurumlarda yaptığınız gibi AKP'nin milletvekili adaylarını yönetici yapmak için, AKP'nin ilçe ve il yöneticilerini buralara yönetici yapmak için Anadolu'ya açma çabasıyla vazgeçin. Yeter ya! Memleketin her yerine çöktünüz, bir tane de saygın kurum kalsın. (CHP sıralarından alkışlar)

Soruyoruz: Denetimi nasıl yapılacak? "Sayıştay tarafından." deniyor. Sayıştay verilerine bakıyoruz, herhangi bir denetim unsuru görmüyoruz. Darülaceze bir Deniz Fenerine dönüşmek üzere, bir arifedeyiz. Bu kararı eğer uygularsanız vergi muafiyetiyle yurt dışına paralar aktarılacak, yurt içinde kaynaklar aktarılacak, yurt dışına gidecek; bu trafiği denetleyecek bir yapı yok ortada. Denetimsizlikle, gönlü zengin o vatandaşlarımızın, yüreği zengin o vatandaşlarımızın bağışlarının ne yazık ki birtakım çevrelerin kişisel ikballeri uğruna heba edilmesiyle karşı karşıya kalacağız.

Soruyoruz: Neden buna ihtiyaç var? İşte "Fakirlerin ihtiyacı var Anadolu'da..." Arkadaşlar, Anadolu'da vakıflar var; valinin denetiminde olan il dayanışma vakıfları var, ilçelerde ilçe dayanışma vakıfları var. Siz valinize mi güvenmiyorsunuz, kaymakamınıza mı güveniyorsunuz? O vakıflar üzerinden yardım yapılabilir. Aşevleri hizmeti belediyelerimiz tarafından veriliyor, gıda bankacılığı belediyelerimiz tarafından veriliyor; bu anlamda sosyal yardımlar veriliyor. Siz ne yapıyorsunuz? Konu Cumhuriyet Halk Partisi belediyeleri olunca onların topladığı bağışlara el koyuyorsunuz. İBB'nin pandemi zamanında toplamış olduğu 6 milyon liraya el koydunuz. Darülacezenin topladığı bağışlara da el koyacak mısınız? Gözünüz onların bağışlarında mı? Gelin, el birliğiyle sorunu çözelim; illerde dayanışma vakıfları var, belediyelerimiz var, sosyal hizmet birimleri var. Allah aşkına, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı ne iş yapar? Siz kapatın bakanlıklarınızı, bırakın bu vakıflara; bu vakıflar yönetsin o zaman. Vakıflar üzerinden, denetim dışında, kafanıza göre, kanunsuz, istediğiniz şekilde yönetmek gibi bir çaba içerisindeyiz amma velakin yanlış yaptığınızı vurgulamak istiyorum.

Şu anda 176 huzurevi var, 15 bin kişiye burada hizmet veriyorsunuz; esas işinize odaklanın arkadaşlar. Şu anda 65 yaş üstü 9,5 milyon vatandaş var, 75 yaş üstü 3,6 milyon vatandaş var; sizin, bugüne kadar, yirmi dört yıllık iktidarınızda yaşlılara verdiğiniz hizmet 15 bin kişi. Milyonlarca yaşlı, huzurevlerinde yer bulabilmek için sıra bekliyor. Siz işinize odaklanın, bırakın başka kurumları toparlamayı ama onlara verilecek desteğe biz hazırız; İstanbul il sınırları içerisinde, kurulduğu günden beri yüz otuz yıllık deneyimini, geleneğini devam ettirsin. Bu kurumu ele alarak mahvetmeyin, sizlerden rica ediyorum.

Bir diğer konu, toplu taşıma hizmetleri Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından alınıp Çevre ve Şehircilik Bakanlığına veriliyor; yaşlılarla ilgili, 65 yaş üzerindeki ücretsiz taşıma hizmetiyle ilgili bütçe desteği. Bir kere, madem bu konuyu ele aldık, düzeltelim.

Bu toplu taşıma hizmeti için Balıkesir'den örnek veriyorum: Ücretsiz olarak binen engelliler, gaziler, yaşlılar taşınan yolcuların yüzde 52'sini oluşturuyor. Bir aracın bir aydaki cirosu 200 bin lira, yaklaşık 100 bin lirası ne yazık ki ücretsiz taşımaya karşılık geliyor ve siz bu araçlara ayda ne kadar ödüyorsunuz biliyor musunuz? 6.500 lira. 100 bin lira karşısında sadece 6.500 lira para ödeniyor. Bir düzenleme yapacaksak adamakıllı yapalım. Çevre ve Şehircilik Bakanlığına niye veriyorsunuz? Sosyal yardımdır bu, sosyal destektir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına, kanımca, kapatma niyetindeyiz; hakkından gelemediniz. Bu ülkeyi batırdınız, bu ülkeyi açlığa, yokluğa mahkûm ettiniz ve Bakanlığınız bu işi yapamıyor, bu yardımı da gidip Çevre ve Şehircilik Bakanına veriyorsunuz; altı ayla sınırlı olan uygulamaları erteliyor, süre sınırını kaldırıyorsunuz. "İlgili bütçelerden karşılanacak." derken nereden, ne kadar karşılanacağını da göz ardı ederek bu kurumun da yaptığı destekleri yok etmeye çalışıyorsunuz. Hedefinizde taşıyıcı esnafı varsa yazıktır, günahdır; ailelerini, çocuklarını geçindirmeye çalışıyorlar; ayda 100 bin lira masraf ediyorlar, sizlerden aldıkları para 6.500 lira. Burada, kürsüde ahkâm kesiyorsunuz, "65 yaş üzerindeki emeklilerimizi, gazilerimizi, engellilerimizi ücretsiz taşıyoruz." diyorsunuz, yalan söylüyorsunuz, siz ücretsiz taşıyamıyorsunuz! (CHP sıralarından alkışlar) Onu toplu taşıma hizmeti veren şoförlerimiz yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

SERKAN SARI (Devamla) - Ama utanmadan bu kürsüde şoförün, taşıyıcı esnafının cebindeki parayla ahkâm kesmekten de geri kalmıyorsunuz.

Bir de şeyi sormak istiyorum: Bu sosyal yardımla ilgili vatandaşların, başvuranların değil bütün vatandaşların taşınır, taşınmaz, sosyal güvenlik, sosyal yardım, sağlık, gelir, gider, varlık, nüfus, mali durumlarıyla ilgili bilgilere ulaşma yetkisini Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına veriyorsunuz; bu kadar veriyi ne için arıyorsunuz? Benim verime, senin verine ulaşabilecek Bakanlığın politika geliştirebilmesi için. Yalnız size bir şey soracağım, zor durumda kalmayın: Akın Gürlek'in de dosyalarına bakarsa bu Bakanlık tutuklanmak zorunda kalabilir, onun verilerini incelerse cezaevine girer sizin Bakanınız. Yoksa Bakanın hesaplarına bakmak yasak, bakan bütün memurlar cezaevinde. Eğer bu yetkiyle Bakanlık Akın Gürlek'in... Adalet Bakanına sordunuz mu siz bu yasağı çıkarırken, herkesin verilerine bakabilme yetkisini Bakanlığa verirken, bu verilerin nasıl korunacağını bir şekilde açıklamazken?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SERKAN SARI (Devamla) - Ama İBB'de sosyal yardımlarla ilgili toplanan verilerden dolayı casusluk suçundan yargılanıyor şu anda Belediye Başkanı. Siz ne yapıyorsunuz? Bu kamu kurumlarını ne hâle getirdiniz; yazıktır, günahdır!

Teşekkür ediyorum. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sağ ol Serkan, var ol.

BAŞKAN - Şahısları adına ilk söz, Kayseri Milletvekili Sayın Aşkın Genç'e aittir.

Sayın Genç, buyurun lütfen. (CHP sıralarından alkışlar)

AŞKIN GENÇ (Kayseri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz teklifin birinci bölümüne baktığımızda, aslında sadece bir kanun teklifini değil Türkiye'de yasa yapma biçiminin geldiği noktayı görüyoruz. Teklif, birbirinden tamamen farklı alanlara ilişkin çok sayıda düzenlemeyi bir araya getiriyor; sosyal hizmetler var, vergi düzenlemesi var, çalışma hayatı var, dijital alan var ama bunları bir araya getiren ortak bir akıl ne yazık ki yok. (CHP sıralarından alkışlar) "Kanun" dediğiniz şey sadece maddelerin toplamı değildir; bir mantığı, bir sistemi ve bir hedefi olur; bu teklifte de onu ne yazık ki göremiyoruz.

Tablonun en kritik sonucu, birinci bölümde yapılan düzenlemelerin sosyal politikayı güçlendirmek yerine, hukuki güvenceleri zayıflatmasıdır. Teklifin birçok maddesinde sosyal desteklere ilişkin temel unsurların kanunda açıkça belirlenmediğini görüyoruz. Desteklerin kapsamı, süresi, miktarı ve yararlanma şartları kanunla net şekilde tanımlanmıyor, idarenin çıkaracağı yönetmeliklere bırakılıyor. Bu yaklaşım, sosyal yardımı hak olmaktan çıkarır. Vatandaşın hakkı kanunla belirlenmediği sürece ne yazık ki güvence altında değildir. Bu, aynı zamanda yasama yetkisinin fiilen idareye de devredilmesi anlamına gelir ve hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmaz.

Bu yaklaşımın sonuçlarını teklifin diğer düzenlemelerinde de görüyoruz. Aynı teklif içinde bir tarafta sosyal destek alanı düzenlenirken diğer tarafta desteklere erişimi zorlaştırabilecek değişiklikler yapılmakta. Korunma geçmişi olan gençlerin istihdama erişiminde aranan süre artırılıyor ve yöntem değiştiriliyor. Zaten dezavantajlı bir konumda hayata başlayan gençler için erişim koşullarının ağırlaştırılması sosyal politikayla açıklanabilecek bir tercih değildir. Sosyal politika engel koymaz, engelleri kaldırır.

Yine, aynı şekilde, sosyal hizmet alanında yapılan bazı düzenlemeler hizmetin niteliğini güçlendirmek yerine sorumluluğu yer değiştiren bir yaklaşım içeriyor. Mevzuata aykırılık nedeniyle kapatılan bakım merkezlerinin idaresinin başka bir idari yapıya devredilmesi öngörülüyor. Bu tür düzenlemelerde asıl mesele, sorumluluğun kimde olduğu değil denetimin nasıl sağlanacağı ve hizmet kalitesinin nasıl korunacağıdır; çerçeve net olmadığı sürece yapılan değişiklikler sorunu çözmez, sadece yerini değiştirir.

Aynı teklif içinde yer alan dijital düzenlemelere baktığımızda da benzer bir tabloyla karşılaşyoruz. Çocukları koruma iddiasıyla getirilen düzenlemeler çözüm üretmek yerine yasa koyan bir mantıkla hazırlanmış. Oysa bu alanda yapılması gereken, yaş gruplarına göre içeriklendirme, ebeveyn denetimi, ekran süresi sınırlamaları ve kamu kurumlarının sorumluluk üstlendiği bir model kurmaktır. Bu yöndeki önerilerin reddedildiğini görüyoruz yani sorunu çözmek yerine yasaklamak tercih edilmiş. Üstelik aynı dijital alanında yapılan düzenlemelerde bile kendi içinde bir bütünlük görünmüyor, aynı alana ilişkin farklı aktörler için farklı yaptırım rejimleri öngörülüyor, bir yerde ceza indirimi kaldırılırken başka bir alanda korunuyor. Bu da düzenlemenin, ilkesel değil parçalı bir yaklaşımla hazırlandığını bizlere gösteriyor.

Değerli milletvekilleri, birinci bölüm bize çok net bir şey söylüyor: "Sosyal destek" diyorsunuz ama bunu hak olarak tanımlamıyorsunuz, "Çocukları koruyacağız." diyorsunuz ama yasak dışında bir model kurmuyorsunuz, "istihdam" diyorsunuz ama erişimi kolaylaştırmıyorsunuz, "düzenleme" diyorsunuz ama bütünlük kurmuyorsunuz; sorun tam olarak burada. Cumhuriyet Halk Partisi olarak sosyal politikaların güçlenmesini savunuyoruz ama bunun yolu hakları açıkça tanımlayan, erişimi kolaylaştıran, eşitliği gözetken ve öngörülebilir bir sistem kurmaktan geçer; teklifin birinci bölümü ise bu yaklaşımı ortaya koymuyor.

Değerli arkadaşlar, konuşmamın sonunda emeklilerimize de ayrıca değinmek istiyorum. Kurban Bayramı yaklaşıyor ama milyonlarca emekli, bayrama sevinçle değil hesap yaparak giriyor. TÜRK-İŞ'in son araştırmasına göre 4 kişilik bir ailenin aylık açlık sınırı 32.793 TL, yoksulluk sınırı ise 106.817 TL'ye çıktı. Böyle bir tabloda 4 bin liralık ikramiye ikramiye olmaktan çıkmış, sembolik bir ödemeye dönüşmüştür.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

AŞKIN GENÇ (Devamla) - Emekli, artık bayramda torununa harçlık vermeyi değil pazara nasıl çıkacağını, faturayı nasıl ödeyeceğini, mutfağa ne koyacağını düşünüyor. İktidar emekliyi enflasyona ezdirmediğini söylüyor ama gerçek hayat bunun tam tersini gösteriyor. Bayram ikramiyesi yıllar içinde alım gücünü kaybetti, emeklinin sofrasındaki yeri küçüldü, cebindeki karşılığı eridi.

Kurban Bayramı öncesinde emekliye nefes alıracak adımlar derhâl atılmalı, bayram ikramiyesi artırılmalı, emekliler bayrama mahcup değil onurla girmeli diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Şahısları adına son söz, Antalya Milletvekili Sayın Tuba Vural Çokal'a ait.

Buyurun. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

TUBA VURAL ÇOKAL (Antalya) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Toplum bir bütündür. Kurumlar birbirini etkiler ve birlikte çalışır. Bu nedenle, meseleleri parça parça değil bir sistem olarak ele almak zorundayız. Görüşmekte olduğumuz teklif de böyle bir yaklaşımla hazırlanmıştır. Çalışma hayatını güncelleyen; aynı zamanda aileyi, kadını ve toplumsal yapıyı güçlendiren bir adımdır. Dünya büyük bir dönüşümden geçiyor; üretim değişiyor, çalışma süreleri ve biçimleri değişiyor. Bu değişimi okuyamayan toplumlar büyük bedeller öder. Bugün Türkiye, küresel dönüşümleri izleyen, o dönüşümlerde aktif olan, oyun kuran bir ülkedir. Türkiye, artık takip eden değil yön çizen bir ülkedir ve bu yönün merkezinde aile vardır. Gelecek meselesi çocuk meselesidir. Dijital çağ kontrolsüz ekran, bağımlılık, dikkat dağınıklığı gibi yeni nesil tehditler üretmiştir. Çocukların zihinsel gelişimini zayıflatan bu risklere karşı en güçlü koruma yasal önlemlerin yanında sağlam aile yapısıdır. Anne güçlü olacak, eş yanında olacak, çocuk güven içinde büyüyecek.

Değerli milletvekilleri, kadın bu toplumun omurgasıdır; bereketin, adaletin, değerlerin ve her türlü devamlılığın timsalidir. Kadınlar, asırlardır hayatın içindedir; tarlada üretimdedir, bizzat ticareti yönetendir; tezgâhta, atölyede, pazarda vardır; akademide, sanatta vardır; kamudadır, yeri gelir cephede vatan savunmasındadır. Devletimiz dün kadınların omzunda yükseldi, yarın da onların emeğiyle yükselecektir. Bu nedenle, kadının toplumsal hayatta da çalışma hayatında da güçlendirilmesi önceliğimizdir. Eski sistemin "Ya çocuk ya da kariyer yaparsın." dolaylı dayatmasına karşın "Kadın çocuk da yapar, kariyer de yapar." cevabını veriyoruz. Bu nedenle, kadınların doğum sonrası izinleri bu yeni kanunla uzatılmaktadır. Bununla birlikte doğum sonrası sürece katılımını artırmak ve aile birliğini desteklemek için babaların doğum sonrası izninde artış yapılmaktadır. Böylece kadınların, sadece politikaların değil eşlerinin de desteğini hissetmelerini sağlamaktayız. Burada yapılması gereken sahadaki gerçekliği esas alarak çözüm üretmektir.

Kadınların emeğini güçlendirmek politika üretmenin konusudur. Türkiye'nin çalışma hayatına ilişkin politikaları bu toplumun kendi dinamikleri üzerinden şekillenmektedir, bu yaklaşım korunacaktır. Bizim yaklaşımımız nettir: Kadını güçlendirmek, kadını iş ve annelik arasında bırakmamak, kadını tercih yapmak zorunda bırakmamak çünkü kadın hem annedir hem çalışandır; bu teklif, tam olarak bunu sağlamaktadır. Bu düzenleme sosyal politika ile istihdam politikasının kesiştiği yerdir. Evet, eleştiriler yapılıyor ama bu eleştiriler, teklifin bütününe değil parçalarına odaklanıyor oysa mesele tek bir başlık değildir, mesele Türkiye'nin nasıl bir çalışma modeli kuracağıdır.

SÜMEYYE BOZ (Muş) - O hâlde bütünlüklü bir çalışma yapmak lazım, o yüzden parçaların her birini ayrı ayrı tartışmak lazım.

TUBA VURAL ÇOKAL (Devamlı) - Bizim yönümüz nettir: İstihdamı artırmak, niteliği yükseltmek, sosyal güvenliği sürdürülebilir kılmak; amaç, bunları yaparken aileyi korumak, kadını güçlendirmek, çocuğu güvence altına alarak geleceğe sağlam adımlarla ulaşmasını sağlamaktır. Anne-babanın çalışma koşullarına yönelik düzenlemeler yaparken geleceğin yetişkin olan çocuklarımızın eleştirel ve yaratıcı düşünme becerilerinin geliştiği kritik yaşlarında internet mecrasında tehlikelerden korunması meselesini de önemsiyoruz çünkü yapay zekâ ve robotik teknolojileri konuştuğumuz günümüzde, gelecek, eleştirel bakıp yaratıcı düşünceler geliştirebilenlerin olacaktır; bu ise ancak dijital bağımlılık ve diğer dijital tehlikelerden çocuklarımızın genç, parlak dimağlarını korumakla mümkündür.

Türkiye, çalışma hayatını tesadüflere bırakmıyor, kendi modelini kuruyor ve bu modelin merkezine de bütün toplumsal grupları alıyor.

Sözlerimi tamamlarken ifade etmek isterim ki devlet ciddiyeti meseleyi sloganlara indirgemez; devlet ciddiyeti gece uyumamayı, gündüz oturmamayı gerekli kılar. Sorumluluk makamı çözüm kurmak için çalışmayı gerektirir.

Görüşmekte olduğumuz bu kanun teklifinin ülkemiz, milletimiz ve aile yapımız için hayırlı olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Soru-cevap işlemine başlıyoruz.

İlk söz Sayın Aygun'un.

Sayın Aygun, buyurun.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Kreşleri yaygınlaştıracak mısınız? Kreşleri mahalle aralarına kadar açmak suretiyle çalışan annelerin rahatlatılmasını sağlayacak mısınız? Kreş açılmasını desteklemek yerine Cumhuriyet Halk Partili belediyelerin kreşlerini kapatarak kamuya hizmet edilmesini engellemeye devam edecek misiniz?

Doğum borçlanması için aranan doğumun sigorta başlangıcından sonra gerçekleşmesi koşulunu kaldıracak mısınız?

Uyuşturucuyla mücadelede ne gibi palyatif önlemler almayı planlıyorsunuz? Ailenin korunması için, uyuşturucu belasına ulaşmış çocukların her türlü tedavisi için Sağlık Bakanlığıyla neden koordineli çalışmıyorsunuz?

Yüz otuz yıllık bir nizamnameyle işleyen Darülaceze kurumunun köklü geleneklerini neden ortadan kaldırıyorsunuz? Gıda bankacılığı yapmasını, yurt dışına açılmasını, sınırlarının İstanbul dışına taşınarak temel mantığından uzaklaştırılmasını neden istiyorsunuz? Bunun yerine yeni bir yapı kurmayı neden düşünmediniz? Belediyeler, aşevleri, kent lokantaları var iken neden Darülacezeyi ülke genelinde alternatif yapmayı düşünüyorsunuz?

Yine, 65 yaş üzerindeki vatandaşlarımızın toplu taşıma araçlarından faydalanması sonucu 6.500 liralık aylık ücreti de artırmayı düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Elektrik ve doğal gazla yapılan son zamlar, iktidarın vatandaşın cebine kurduğu yeni bir pusu niteliğindedir. Konutta yüzde 25, sanayide yüzde 18'i aşan zam sağanağı, sadece faturaları değil iğneden ipliğe her şeyin fiyatını yakıp kavurmaktadır. "Komşuda savaş var, dünya etkileniyor." şeklindeki bahaneler, artık mızrağın çuvala sığmadığının göstergesidir. Yıllardır süregelen sistematik ekonomik istikrarsızlık, halkı nefes alamaz hâle getirmiştir. Üreticinin belini büken, tüketicinin tenceresini boş bırakan bu zam sarmalı, sadece küresel krizin değil liyakatsizliğin ve kötü yönetimin sonucudur. Vatandaşın sabrı taşmış, canına tak etmiştir. Bu ağır faturayı savaş bahaneleriyle geçiştiremezsiniz. Bugün yaşananlar, iflas eden ekonomik politikanızın sahiplerinin halka ödettiği acı bedellerdir. Kira, doğal gaz, elektrik, akaryakıt ve iletişim zamları özellikle dar gelirli grupların karşılayabileceği seviyenin çok üstündedir. İktidar artık vatandaşını düşünmek zorundadır.

BAŞKAN - Sayın Özkan...

FAHRİ ÖZKAN (Kırklareli) - Teşekkürler Sayın Başkanım.

Düzenlemeyle, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına milyonlarca ailenin, bütün ailelerinin gelir, gider, sosyal güvenlik, varlık, nüfus ve benzeri kişisel veri ve bilgilerine erişim hakkı veriliyor. Bu veriler kişisel verilerdir, mahrumiyeti ve gizliliği olmak zorundadır. Bilindiği üzere, daha önce de SSK hastalarının verilerini ilaç firmalarına satmışlardı. AKP'nin bu verileri, profil çıkarma, siyasi çalışmalar için kullanma, bu profile göre siyasi propaganda yapma gibi çok amaçlar için de kullanmasını nasıl engelleyeceksiniz?

Artı, esnaf ve çiftçinin BAĞ-KUR 7200 prim gününü düşürmeyi düşünüyor musunuz?

BAŞKAN - Sayın Kaya...

AYKUT KAYA (Antalya) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Alanya ile Gündoğmuş arasındaki kara yolu yıllardır tamamlanmayı bekliyor. Yolum Bayır Mahallesi ile Gündoğmuş arasındaki bölümü hâlâ yapılmamış, eski hâliyle kullanılıyor. Yolum Bayır Mahallesi ile Güzelbağ Mahallesi arası ise eksik şekilde açılmıştır; burada yol uçurumlu, bariyerler eksik, ciddi kaza riski var. Bu yol Gündoğmuş'un kalkınması için hayati önemdedir. Bu yol tamamlandığında tarım, hayvancılık, doğa turizmi gelişecek; köye dönüş hızlanacaktır. Tamamlandığında Gündoğmuş-Alanya arası yaklaşık yarım saat kısılacaktır. Alanya'da 40 binin üzerinde Gündoğmuşlu hemşehrimiz var, yoğun kullanılacak bir yoldan bahsediyoruz. "Kırsal kalkınma" diyorsunuz ama kalkınma, lafla değil yolla olur. Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığını bu yolun Bayır

Mahallesi ile Gündoğmuş arasındaki kısmını bir an önce tamamlamaya, Bayır Mahallesi ile Güzelbağ Mahallesi hattındaki eksiklikleri de acilen gidermeye davet ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkanım, Reyhanlı Devlet Hastanesinde Suriyeli çalışan doktor var mıdır veya acilde görev yapıyorlar mı? Nöbet çizelgesine yansıyan bu hekimler geçici görevde mi yoksa kadrolarının nerede olduğuyla ilgili bilgi almak istiyoruz.

Belen, Arsuz, Kumlu Devlet Hastanelerinde uzman doktor kapasitesiyle ilgili bir revizyon yapacak mısınız?

İskenderun Denizciler Mahallesi'nde bir semt polikliniğiyle ilgili bir inşa süreci var mı yoksa ne düşünüyorsunuz?

Ayrıca tekrar ediyorum, Hatay'da depremde yıkılan ASM'lerin durumu perişan. Bütün ilçelerimizdeki bu ASM'lerle ilgili süreçleri ne zaman bitireceksiniz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Ağız ve diş sağlığı hizmeti veren diş hekimi camiası, kontrolsüz kontenjan artışları ve kamudaki istihdam yetersizliği nedeniyle ciddi bir işsizlik ve gelecek kaygısı yaşamaktadır. Mesleki mağduriyetleri için çözüm önerilerinin değer bulmasını beklemektedirler. 2024 yıl sonuna kadar yirmi ilde yaygınlaştırılacağı açıklanan Aile Diş Hekimliği Projesi'nin 2026 yılı itibarıyla hedefin gerisinde kalmasının gerekçeleri nelerdir? 81 ilimizi kapsamı nasıl revize edilecektir? Proje kapsamında vad edilen 10 bin diş hekiminin ataması ne zaman gerçekleşecektir? Bu bağlamda, diş hekimlerinin sorunlarının çözümüne yönelik ilgili Bakanlığın yaptığı çalışmaların kamuoyuyla paylaşılıp bu sorunların çözümü yönünde, gerekçeleriyle birlikte bir açıklama yapılması ihtiyaçtır.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Avşar...

CEM AVŞAR (Tekirdağ) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkanım.

Farklılığımız zenginliğimizdir. Toplumumuzun ayrılmaz bir parçası olan Roman vatandaşlarımızın eğitim, istihdam, sağlık ve barınma gibi temel insani yaşam alanlarında karşılaştıkları sorunların farkındayız. Bu sorunların çözümü için kararlılıkla çalışmaya devam edecek, Roman vatandaşlarımızın hak ettikleri yaşam standartlarına kavuşmaları adına her zaman yanlarında olacağız. Buradan Tekirdağ başta olmak üzere tüm Trakya'da, İzmir'de, İstanbul'da ve Türkiye'nin dört bir yanında yer alan Roman vatandaşlarımızın 8 Nisan Dünya Romanlar Günü'nü kutluyorum.

BAŞKAN - Sayın Çalışkan...

NECMETTİN ÇALIŞKAN (Hatay) - Sayın Başkan, çünkü sorumu tekrarlıyorum: Bakıma muhtaç vatandaşlara hizmet etmekle yükümlü Bakanlık, kendi personeli âdeta insan ve emek sömürüsü sayılabilecek uygulamayla çalıştırmaya devam edecek midir? Ücretli sosyologlar, ücretli psikologlar asgari ücretle, daha altında, güvencesiz çalışmaya devam edecek midir? Bunun dışında, Bakanlığın sahadaki gözü kulağı sayılabilecek ASDEP personelinin çalışma koşulları, özlük hakları hâlen çözülme bekliyor; bu konuda herhangi bir gelişme var mıdır? Çünkü insana hizmet etmeyi planlayan bir Bakanlığın kendi elemanına böyle davranması büyük bir çelişki değil midir? Bu tür insanlardan herhangi bir destek ummak mümkün müdür? Bu açıdan da bu torba içerisinde ek bir maddeyle Bakanlığın kendi personeline ilişkin bir düzenleme düşünülmekte midir? Aksi hâlde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Son olarak Sayın Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) - Sayın Başkan, Kültür ve Turizm Bakanı Sayın Ersoy iki yıl önce, 10 Temmuz 2024'te turist olarak Çorum'a geldi, çok sayıda müjde verdi; gitti, gidiş o gidiş. Çorum, "Uluslararası Kültür Yolları" destinasyonuna dâhil edilecekti, Çorum'un turizm potansiyeliyle ilgili master plan çalışması yapılacaktı ama olmadı. Alacahöyük, Hattuşa, Şapinuva, Eskiya, üç bin yıllık Roma Dönemi'ne ait Örükaya Barajı için ödenek sağlayıp cazibe merkezi yapacaktı; olmadı. Boğazkale-Alaca-Ortaköy turizm yolu tamamlanacaktı, olmadı. Oğuzlar Sahil Yolu yapılmadı. Çorum Kalesi, tarihî Güpür Hamamı restorasyonu tamamlanmadı. Mecitözü Beke Kaplıcası, İskilip Sakarya İlköğretim Okulu, İkiz Konaklar ile İskilip Taş Mektep restore edilerek kütüphaneye dönüşecekti, yılan hikâyesine döndü. Çorum Hasanpaşa İl Kütüphanesi yapılacaktı, yapılmadı. Hititlerin üç bin iki yüz elli yıl önce inşa ettiği baraj ve çevresinde 2018 yılında 2 milyon 850 bin dolar harcanarak yapılan Arkeopark hâlen çürüyor. Hüseyin Gazi Türbesi ödenek bekliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Komisyon, buyurun lütfen.

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Öncelikle Dünya Romanlar Günü'nü kutluyorum.

Bu teklifle sosyal yardım ve hizmetlerin daha etkin, kapsayıcı ve sürdürülebilir bir yapıya kavuşturulması hedeflenmektedir. Dezavantajlı grupların yaşam kalitesini yükseltmek ve sosyal hizmetlerin ulaşılabilirliğini artırmak üzere yapılan bu düzenleme, günümüzün değişen ihtiyaçlarına uygun bir sosyal hizmet anlayışının hayata geçirilmesinde önemli katkılar sağlayacaktır.

Teklifin 1'inci maddesiyle Darülacezede yapılacak gıda, temizlik, giyim ve yakacak başışı ve yardımların Gelir Vergisi Kanunu'ndan istisna kapsamına alınması yönünde düzenleme yapılmaktadır.

Darülaceze Başkanlığına sağlanan bu vergi muafiyeti kurumun mali zorluğundan değildir; ülke genelinde ve yurt dışında yayılması, bu alandaki başış potansiyelini değerlendirerek yaygınlaşmasını kolaylaştırma amacıyla bu muafiyet tanınmaktadır. Darülacezenin yüz otuz yıllık köklü bakım tecrübesi sadece İstanbul'la sınırlı kalmayıp tüm Türkiye'ye ve yurt dışındaki ihtiyaç sahiplerine ulaştırılacaktır. Kurumun İstanbul dışında teşkilatlandırılması zorunlu bir teşkilatlanma olmayıp ihtiyaç analizi ve kaynaklar doğrultusunda uygulanacaktır. Kurum hâlihazırda genel bütçeden pay almamaktadır.

Teklifte de yine genel bütçeye yük olmadan kendi tarihsel bağış kültürüyle büyümesi ve güçlendirilmesi amaçlanmaktadır. Gıda bankacılığı ve aşevi hizmetleriyle sosyal yardım modelleri güncellenerek gıda israfı önlenecektir. Darülaceze sadece bir barınma merkezi olmaktan çıkıp sosyal dayanışmayı ülkeye yayan dinamik bir mekanizmaya dönüştürülecektir.

Teklifin 2'nci maddesiyle yapılan değişiklikle kadın memurların doğum sonrası sekiz hafta olan analık izni on altı haftaya çıkarılmakta, toplam izin süresi ise yirmi dört haftaya yükseltilmektedir. Ayrıca koruyucu aile olan memurlara çocuğun tesliminden itibaren on gün izin hakkı tanınarak bu modelin teşvik edilmesi hedeflenmektedir.

Teklifle, 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle yapılan yersiz ödemelerin geri alınmasında uygulanan TÜFE bazlı hesaplama yöntemi değiştirilerek "kanuni faiz" esası getirilmektedir. Bu düzenlemeyle kanuni alacakların tahsilinde hukuki belirlilik ve mevzuatta yeknesaklık sağlanmış olacaktır.

Yine, bu teklifle yapılan düzenlemeyle tanımlar modern hizmet anlayışına göre güncellenerek mevcut "Çocuk Destek Merkezi" yerine rehabilitasyon süreçlerine uygun "İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi" tanımı getirilmektedir. Düzenleme kapsamında çocukların travma odaklı ve özelleşmiş bir bakım modelinden yararlanmasını hedeflenirken bürokratik süreçleri hızlandırmak amacıyla çocuk koruma, ilk müdahale ve değerlendirme merkezleri müstakil birer sosyal hizmet kurumu statüsüne kavuşturulmaktadır. Ayrıca, çocukların aile ortamında desteklenmesini esas alan "sosyal ve ekonomik destek" ve "koruyucu aile" kavramları ilk kez kanuni tanıma kavuşmaktadır.

Yine, teklifle yapılan düzenlemeyle devlet korumasındaki çocukların aile ortamında büyümesini sağlamak amacıyla büyük önem taşıyan koruyucu aile sosyal hizmet modeline daha fazla ailenin katılmasını teşvik etmek için sosyal güvencesi olmayan koruyucu ailenin sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak isteğe bağlı sigortalı prim ödemelerinin yapılması amaçlanmaktadır.

Yine, düzenlemeyle sosyal ve ekonomik destek hizmeti yasal güvenceye kavuşmaktadır. Özellikle devlet korumasından reşit olarak ayrılan veya sosyal ve ekonomik destek yardımı alırken reşit olan gençlerin örgün yüksek eğitime devam etmeleri kaydıyla 25 yaşını tamamlayana kadar desteklenmesi sağlanarak eğitim hayatında oluşabilecek ekonomik boşluğun önüne geçilmesi amaçlanmaktadır.

Ayrıca, yardımlardan haksız yararlandığı tespit edilenlere karşı rücu mekanizması işletilerek kamu kaynaklarının korunması ve mali disiplinin sağlanması öngörülmektedir.

Yine, teklifle yapılan düzenlemeyle sosyal hizmet kuruluşlarında hizmet kalitesini artırmak, bireylerin ve kuruluşların güvenliğini sağlamak, suç işlenmesini önlemek ve acil durumlarda hızlı müdahale edilmesi amacıyla yazılım destekli kamera sistemlerinin kurulması yasal dayanağa kavuşturulmaktadır.

Kişisel verilerin korunması ve özel hayatın gizliliği ilkesi doğrultusunda elde edilen verilerin adli ve idari bir soruşturmaya konu olmaması hâlinde kayıt tarihinden itibaren iki yıl sonra silinmesi şartı getirilmektedir. Söz konusu kayıtların mahkeme kararı olmaksızın hiçbir kurum ve kuruluş ve kişiyle paylaşılmayacağı, yalnızca kamu hizmetlerinin geliştirilmesi amacıyla anonimleştirilerek kullanılabileceği düzenlenerek hem veri güvenliğinin sağlanması hem de kamu yararına yönelik iyileştirilmesi çalışmaları yapılması bu düzenlemeyle amaçlanmaktadır.

Teklifle ilgisi olmayan soruların cevabı ilgili bakanlıklarımız tarafından sayın vekillerimize yazılı olarak iletilecektir.

Tekrardan Dünya Romanlar Günü'nü kutluyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.47

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi, birinci bölümde yer alan maddeleri, varsa o madde üzerindeki önerge işlemlerini yaptıktan sonra ayrı ayrı oylarınıza sunacağım.

1'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. Okutacağım ilk 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Şerafettin Kılıç

Antalya

Mehmet Atmaca

Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vezir Coşkun Parlak

Hakkâri

Mehmet Rüştü Tiryaki

Batman

Selçuk Özdağ

Muğla

Mehmet Karaman

Samsun

Nevroz Uysal Aslan

Şırnak

Sinan Çiftçiyürek

Van

Elif Esen

İstanbul

Mustafa Bilici

İzmir

Ömer Faruk Gergerlioğlu

Kocaeli

Ömer Öcalan

Şanlıurfa

Hüseyin Olan

Bitlis

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı İzmir Milletvekili Sayın Mustafa Bilici.

Sayın Bilici, buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MUSTAFA BİLİCİ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin ilk maddesi üzerine YENİ YOL Grubumuz adına söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, önümüzdeki kanun teklifi ilk bakışta geniş kapsamlı bir sosyal politika reformu gibi sunulmaktadır ancak teklifin içeriğine yakından baktığımızda, karşımıza çıkan tablo ne yazık ki kapsamlı bir reform değil, birbirinden kopuk düzenlemelerin torba kanun mantığıyla bir araya getirildiği parçalı bir metindir. Darülacezeden doğum izinlerine, sosyal yardımlardan dijital düzenlemelere kadar birçok farklı başlık aynı metin içerisinde toplanmıştır. Bu durum, sosyal politika gibi uzun vadeli planlama gerektiren bir alanın stratejik bir yaklaşımla değil, kısa vadeli ve dağınık müdahalelerle ele alındığını göstermektedir.

Değerli milletvekilleri, teklifte Darülaceze'ye yönelik çeşitli vergi istisnaları ve bağış teşvikleri öngörülmektedir. Elbette toplumun kırılğan kesimlerine hizmet sunan kurumların desteklenmesi son derece önemlidir ancak burada temel bir soruyla karşı karşıya kalıyoruz: Sosyal hizmetlerin finansmanı bağışlarla mı sağlanacak, yoksa kamusal sorumluluk anlayışıyla mı yürütülecek? Anayasa'nın öngördüğü sosyal devlet anlayışıyla vatandaşların temel ihtiyaçlarının bağış kampanyalarıyla değil, devletin kurumsal kapasitesi ve bütçe politikalarıyla güvence altına alınması gerekiyor. Sosyal yardımı hayırseverlik mekanizmalarına bırakan bir yaklaşım sosyal devletin sorumluluğunu daraltmakta ve vatandaşlarımızı yardım kuyruklarına mahkûm eden bir düzen yaratmaktadır. Bunların dışında yalnızca belirli bir kuruma özel vergi avantajları tanınması da eşitlik ilkesi açısından ciddi soru işaretleri doğurmaktadır. Sosyal hizmet sunan birçok kurum varken tek bir kuruma ayrıcalıklı bir konum verilmesi kamu kaynaklarının adil kullanımı bakımından tartışmalı bir durumdur.

Değerli milletvekilleri, teklifin bir diğer önemli başlığı doğum ve ebeveynlik izinleridir. Uzun süredir kamuoyuna "Aile ve Nüfus 10 Yılı" sistemiyle büyük bir reform beklentisi sunulmuştur ancak bugün önümüze gelen düzenlemede bu beklentinin oldukça gerisinde kaldığı görülmüştür. Doğum sonrası izin süresinin artırılması bu kanun teklifinin olumlu yanlarından biri gibi görünse de ne yazık ki ailelerin karşı karşıya olduğu temel sorunlara çözüm üretememektedir. Kreş hizmetlerinin yetersizliği, çocuk bakım maliyetlerinin hızla artması, kadınların iş hayatında karşılaştığı eşitsizlikler ve güvensiz çalışma koşulları bu teklifin dışında bırakılmıştır. Bugün yenidoğan bir bebeğin yalnızca bez maliyetinin bile aylık 2 bin liraya yaklaştığı bir ekonomik tabloda verilen doğum yardımları ailelerin gerçek ihtiyaçlarını karşılamaktan oldukça uzaktır. Nüfus politikası yalnızca sembolik desteklerle değil, güçlü sosyal politikalar, yaygın bakım hizmetleri ve kadınların istihdamını koruyan düzenlemelerle yürütülebilir. Bunun yanında babalık izninin yalnızca on güne çıkarılması da bakım sorumluluğunun aile içinde dengeli paylaşılmasını sağlayacak bir düzenleme değildir. Modern aile politikalarında ebeveyn izinleri aylarla ifade edilirken, bizim hâlen günleri tartışıyor olmamız önemli bir eksikliği ortaya koymaktadır.

Değerli arkadaşlar, teklifte sosyal yardım ve sosyal hizmet sistemine ilişkin birçok düzenleme yer almaktadır ancak bu düzenlemelerde temel esasların büyük ölçüde yönetmeliklere bırakılması ciddi bir hukuki sorun yaratmaktadır. Kanunla belirlenmesi gereken hakların idarenin takdirine bırakılması hukuki birliği zayıflatmakta ve uygulamada keyfiliğe açık bir alan oluşturmaktadır. Öte yandan, veri toplama ve denetim yetkilerinin genişletilmesi de dikkat çekmektedir. Sosyal yardım alan bireylerin sürekli izlenen ve denetlenen bir konuma indirgenmesi sosyal devlet anlayışıyla bağdaşmaz. Sosyal yardım vatandaşın mahremiyetini zedeleyen bir gözetim mekanizmasına dönüştürülmemelidir.

Sonuç olarak, bu teklif sosyal politika alanında yapısal sorunlara çözüm üretmek yerine mevcut sistemi teknik düzenlemelerle yeniden düzenleyen sınırlı bir metin niteliğindedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

MUSTAFA BİLİCİ (Devamla) - Türkiye'nin ihtiyacı sosyal yardımı bağış sistemine bırakan değil sosyal devlet ilkesini güçlendiren, aileleri gerçekten destekleyen ve sosyal hizmetleri güçlü bir kamusal kapasiteyle yürüten kapsamlı bir reformla sağlanabilir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı Bitlis Milletvekili Sayın Hüseyin Olan.

Buyurun lütfen. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

HÜSEYİN OLAN (Bitlis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; iktidar bu düzenlemeyi anlatırken sosyal hizmetlerin büyüdüğünü, kurumsal kapasitenin genişlediğini ve devletin daha güçlü bir sosyal politika alanı kurduğunu ifade ediyor ancak ortaya çıkan tablo, sosyal devletin hak temelli bir çerçevede genişlemesinden çok, yardım temelli bir sistemin derinleştiğini gösteriyor. Bağışların teşvik edilmesi, vergi avantajlarının genişletilmesi ve sosyal hizmetlerin bu zemin üzerinden örgütlenmesi kamusal sorumluluğun doğrudan üstlenilmesi yerine dolaylı bir modele işaret etmektedir. Darülaceze gibi köklü bir kurumun genişletilmesi elbette başlı başına tartışma konusu değil; tartışılması gereken şey, bu genişlemenin hangi toplumsal zemine oturtulmak istenmesidir. Çünkü bu ülkede bu tür kurumların kapasitesi artıyorsa o ülkede korunmaya muhtaç kesimlerin sayısı da artıyor demektir.

Kısacası, bu düzenleme, sosyal devletin hak temelli bir zeminden çekilip bağışa ve hayır kurumlarına yaslanan bir modele evrilmesini sağlamaktadır. Sosyal hak belirsiz bir yardım mekanizmasına dönüştüğünde eşitsizlik de kalıcı hâle gelir. Bu ülkede sosyal devletin ne olduğunu anlamak için Ankara'daki metinlere değil, Kürt illerindeki yaşama bakmak gerekiyor. Bu iller uzun yıllardır Türkiye'nin en yüksek işsizlik oranlarına sahip illerdir. Bu durum, sosyal hizmetlere erişimden eğitime, sağlıktan yaşam kalitesine kadar uzanan geniş bir eşitsizlik alanını tarif eder.

Sağlık alanı, bu durumun en görünür başlıklarından biridir. Vekili olduğum Bitlis genelinde acil servislerde pratisyen hekim açığı bulunmaktadır. Acil uzman sayısı oldukça sınırlıdır, branş uzmanlıklarında kronik eksiklikler yaşanmaktadır. İlçelerden merkez hastanelere sürekli doktor görevlendirmesi yapılarak sistem ayakta tutulmaya çalışılıyor. Bu yöntem geçici bir denge sağlasa da kalıcı bir çözüm üretmiyor. Yurttaşlar tedavi için il dışına yönelmek zorunda kalıyorlar. Van, Diyarbakır, Muş ve Siirt gibi çevre iller Bitlis'te karşılanamayan sağlık ihtiyacının doğal uzantısı hâline gelmiş durumdadır. Tatvan Devlet Hastanesi gibi bölgesel merkezlerde dahi sınırlı bir kadroyla yürütülüyor; bir acil uzmanı, birkaç pratisyen hekim ve önemli ölçüde geçici görevlendirmeye çalışan branş hekimleriyle hizmet veriliyor. Çalışma temposu mevcut insan kaynağının sınırlarını aşmış durumdadır.

Sağlık emekçilerinin çalışma koşulları da benzer bir yoğunluk ve yıpranmışlık içeriyor. Güvenlik sorunları devam ediyor, dinlenme alanları yetersiz, mevcut alanların fiziki koşulları ise ciddi eksiklikler taşıyor. Bu durum hizmet üretim sürecinin doğrudan parçası hâline gelmiş durumdadır. Hastanelerin fiziki yapısı ayrı bir başlık oluşturuyor. Altyapı sorunları, bakım eksiklikleri ve uzun süredir giderilemeyen teknik problemler günlük işleyişi zorlaştırıyor. Deprem riski taşıyan bir bölgede bu koşullar yalnızca hizmet kalitesiyle sınırlı olmayan daha geniş bir güvenlik meselesini işaret ediyor. Temizlik hizmetleri ve genel hijyen koşulları da hem çalışanlar hem hastalar tarafından sürekli dile getirilen sorunlardır.

Tıbbi cihazlar konusunda yaşanan aksaklıklar ise sağlık hizmetinin niteliğini doğrudan etkiliyor. Bitlis Devlet Hastanesinde MR cihazının dört aydır bulunmaması randevu sürelerinin aylar sonrasına sarkmasına neden oluyor. Bilgisayarlı tomografi cihazlarında yaşanan arızalar zaten sınırlı olan kapasiteyi daha da daraltıyor. Bu tablo, sağlık hizmetinin sürekliliğini zorlayan bir yapıyı işaret ediyor. Son bir yıl içinde Tatvan Devlet Hastanesinde bir, Ahlat Devlet Hastanesinde iki olmak üzere yolsuzluklarla ilgili operasyonlar yapıldı. Bu operasyonlarda birçok birim amiri görevden uzaklaştırıldı, bunlardan birisi tutuklandı ancak bunlar hakkında idari ve adli işlem yapılmadığı için tekrar görevlerine döndüler. Olayların tekrar etmesi yapılan yolsuzluğa göz yumulduğunu ve yeterli tahkikatın yapılmadığını göstermektedir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

HÜSEYİN OLAN (Devamla) - Tamam Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Darülaceze üzerinden kurulan model ile bölgede karşılaştığımız tablo arasında doğrudan bir ilişki bulunuyor. Merkezde oluşturulan sosyal politika yaklaşımı sahada hizmetlerin nasıl şekillendiğini belirliyor. Eğer sosyal hizmetler bağış ve teşvik mekanizmaları üzerinden genişliyorsa ve aynı zamanda bazı bölgelerde en temel kamu hizmetleri dahi sınırlı kapasiteyle sunuluyorsa burada sosyal devletin güçlendiğinden söz etmek mümkün değildir.

Sosyal devlet, yurttaşın yaşadığı coğrafyadan bağımsız olarak eşit hizmete erişimi güvence altına aldığı ölçüde anlam kazanır diyerek Genel Kurulu selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerileri...

II.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yoklama talep ediyoruz.

BAŞKAN - Oylamadan önce bir yoklama talebi var, onu gerçekleştireceğim.

Sayın Başarır, Sayın Taşcıer, Sayın Tahtasız, Sayın Karagöz, Sayın Ersever, Sayın Genç, Sayın Aygun, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Gürer, Sayın Akay, Sayın Konuralp, Sayın Sümer, Sayın Elçi, Sayın Açikel, Sayın Avşar, Sayın Ertuğrul, Sayın Güzelmansur, Sayın Kavaf, Sayın Yıldız, Sayın Ocaklı.

Yoklama için üç dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı yoktur.

Birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 20.37

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 20.47

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - 263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesi üzerinde verilen aynı mahiyetteki önergelerin oylamasından önce, istem üzerine yapılan yoklamada toplantı yeter sayısı bulunamamıştı.

Şimdi yoklama işlemini tekrarlayacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklamaya başlandı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, pusulaları okuyacağım, lütfen ayrılmayın.

(Elektronik cihazla yoklamaya devam edildi)
BAŞKAN - Hüseyin Yayman? Burada.
Şahin Tin? Yok.
Asuman Erdoğan? Burada.
Nazım Elmas? Burada.
Mehmet Ali Cevheri? Burada.
Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.
263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.
Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 1 - 31/12/1960 tarihli ve 193 sayılı Gelir Vergisi Kanununun;

a) 40 ıncı maddesinin birinci fıkrasının (10) numaralı bendine 'faaliyetinde bulunan' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Darülaceze,' ibaresi ilave edilmiştir,

b) 89 uncu maddesinin birinci fıkrasının (6) numaralı bendine 'faaliyetinde bulunan' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Darülaceze,' ibaresi ve (11) numaralı bendine 'işletmeleri hariç,' ibaresinden sonra gelmek üzere 'Darülaceze,' ibaresi ilave edilmiştir.

Aylin Yaman
Ankara
Serkan Sarı
Balıkesir
Gülcan Kış
Mersin

Nail Çiler
Kocaeli
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

Murat Çan
Samsun
Tahsin Ocaklı
Rize
Ömer Fethi Gürer
Niğde

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Niğde Milletvekili Sayın Ömer Fethi Gürer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun teklifi de bir torba yasa ve bu yasa teklifi görüşmeleri sırasında muhalefetin ısrarla etki analiz raporunu istemesine rağmen etki analiz raporu da verilmedi. Burada yetim haklarıyla ilgili düzenleme mevcut kanunun daha gerisine düşerken kul hakkının gasbedildiği bazı içerikler de bu kanun teklifinde yer alıyor. Kimsesiz çocukları sahiplenici bir yaklaşım yerine onları yeni kurallara zorunlu kılarak hak kaybı doğru değildir.

Kanun teklifinde Darülacezeyle ilgili de düzenlemeler yer alıyor. Kanun teklifinde Darülacezeyle ilgili düzenlemelerin yapılması olumlu gibi görünüyor ama Adalet ve Kalkınma Partisi neyi "Düzeltiliyorum." derse onu bozmuştur, sorunlu hâle getirmiştir, içini boşaltmıştır, oradaki arazilere çökmüştür; yine, burada da böyle bir oluşumun olması olasıdır. Barınma kurumu olduğu kadar toplumsal duyarlılık ve dayanışma amaçlı oluşturulan kurum cumhuriyet döneminde geliştirilmiş, yaşlı, hasta, engelli, çocuk ve kimsesizler için önemli bir bakım ve rehabilitasyon merkezi hâline gelmişti; bununla ilgili yeni düzenlemelere gidiliyor. Kurum için günümüz ihtiyaçlarına göre düzenlemeler yapılacağı söylene de yine, kaygımızı burada not olarak belirtmekte yarar var.

AK PARTİ iktidarları muhtaç insan sayısını katlamış, yalnız Aile Bakanlığı verilerine göre dahi 4 milyonun üzerinde hane sosyal yardıma muhtaç hâle getirilmiştir. Ülkemizde en az 50 milyon kişi yoksulluk sınırının altında yaşama tutunmaya çalışmaktadır. Yaşlı, borçlu, mutsuz bir nüfusumuz AK PARTİ iktidarları sayesinde gerçekleşmiştir. (CHP sıralarından alkışlar) Emekli, açlık sınırı altında kalan emekli maaşlarıyla, borçla yaşamak zorunda bırakılmıştır. Yaşlı nüfusun 2002 yılında 45.159'u kredi borcuyla yaşarken 2025'te 2 milyon 911 bin 714 yaşlı borçla yaşamak zorunda bırakılmıştır. Ülkemizin nüfusu yüzde 32 civarında artarken yaşlı borçlu nüfusumuz yüzde 6.300 oranında artmıştır. Yirmi üç yılın sonunda AKP'nin Türkiye'ye vadettiği refah yaşlılarımızı banka kapılarında borç almaya, ardından borç ödemede zorlanıp icraya düşmeye mahkûm kılmaktadır. 2002 yılı nüfusunun 65 milyon olduğu dönemde 56 yaş ve üzerinde kredi kullanan toplam kişi sayısı yalnızca 45.159 idi, yaşlılar bankaya gitme ihtiyacı yok denecek kadar azdı; 2024-2025 yıllarında bu sayı 2 milyon 911 bin 714 kişiye yükseldi yani bir stadyumu dolduracak kadar borçla yaşayan yaşlımız varken şu anda neredeyse Antalya ilinin nüfusu kadar borçlu yaşlımız oluştu.

Emeklilik için rahat, huzurlu bir yaşam değil borçlu bir yaşam AKP iktidarının yanlış ekonomik politikalar sürecinde oluştu. Yaş alan emekli nüfus markete girmeye çekinen, pazardan eli boş dönen ve "Bu hâllere bizi düşürene ah ediyorum." diyen bir durumdadır. Emekli maaşları ve yaşlılık maaşları açlık sınırının altında kalmıştır. Yaşlı yoksulluğuyla mücadele için özel sosyal destek paketleri bir an önce devreye alınmalıdır. Ayrıca, ücretli onların da geliri açlık sınırı altında kalmayacak şekilde düzenlemeler ihtiyaçtır.

Yalnız yaşlı ve emekli değil, işçi, memur, çiftçi, esnaf, engelli, sanayici, genç, kadın ekonomik sorunlar altında ezilmektedir. Borç sarmalı her kesimi etkilediği gibi, yaşlılar için elde kâğıt kalem, zorunlu borçlarında nasıl dönüş yapacaklarının hesabını yapmak mecburiyetinde bırakılmaktadır. Huzurevlerinde, yaşlı bakımevlerinde müracaatlar artmış, sıra bekleyenler mutlu yaşayacağını düşündükleri hayata eremeden kopmak durumunda kalmaktadır. Yaş alanlar için sosyal yaşam daralmış, geçim sıkıntısı ağırlaşımıştır. Darülaceze gibi kuruluşların sayısını artırmak sorunları çözmek kadar bakıma, korunmaya muhtaç ve yoksullaşan nüfusu da işaret etmektedir. O nedenle, onların yaşamlarını iyileştirecek önlemlerin alınması ve bu yönde düzenlemelerin yapılması ihtiyacıdır. (CHP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun, tamamlayın.

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Değerli milletvekilleri, sosyal sigortalarla ilgili düzenlemeler Meclise gelince sorunlu, mağdur kesimlerin gözleri de Meclise çevrilmektedir. EYT yasının çıkmasından sonra emeklilikte kademeye takılan ve bir günle on yedi yıl emekli olma hakkını kaybedenler "Bizim için düzenleme var mı?" diye sorarlar. 696 sayılı Kanun Hükmünde Karamame'yle taşeronda yapılan düzenlemede hizmet alım sözleşmesine takılan 150 bin taşeronda kalanlar "Çalıştığımız kurum kadrosuna alınacak mıyız?" derler. 4 Aralık mağdurları "Bizim için bir düzenleme var mı?" derler. Belediye şirket işçileri "Belediye kadrosuna ne zaman geçirileceğiz?" diye sorarlar. Bu arada, taşeronda kadro alanlar "Özlük haklarımız düzenlenmedi." diye dert yanarlar. "9000 gün prim sayısı esnaf için 7200'e düşecekti, ne oldu?" derler. Emekli, asgari ücretli, memur ve işçi "Seyyane zamlarla ilgili bir çalışma Meclise niye gelmiyor?" diye sorarlar. "Öğrenci affı, insan canına kastetmeyenlerin ehliyet affı ne zaman görüşülecek?" derler.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FETHİ GÜRER (Devamla) - Bunlarla ilgili, daha mağdur kesimlerin talepleri var.

Onlarla ilgili düzenlemeleri yapalım diyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 1'inci maddesinin birinci fıkrasının (a) bendinde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Uğur Poyraz
Antalya
Mehmet Akalın
Edirne

Yavuz Aydın
Trabzon
Burak Dalgın
Balıkesir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz

Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Balıkesir Milletvekili Sayın Burak Dalgın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BURAK DALGIN (Balıkesir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanunun bir kısmı çocukları ve gençleri dijital risklerden koruma amacıyla hazırlandı. Bu amacı biz de paylaşıyoruz ama iyi niyet iyi sonucu garanti etmez.

Türkiye bugün dünyanın sayılı oyun üreticilerinden bir tanesi. Ülkemizden bugüne kadar 7 tane "unicorn" yani milyar dolar değerlemeye ulaşan erken aşama girişim çıktı. Bunların 4 tanesi oyun sektöründen. Neden? Neden çok açık; birincisi, bu sektör büyük bir erken sermaye gerektirmiyor; ikincisi, dünyaya ihracat yapması nispeten kolay bir alan ama üçüncüsü, devlet bu alana gölge etmedi, aşırı regülasyonlarla piyasayı bozmadı. Turuncu ekonomi yani yaratıcı sektörler yani oyun gibi, film gibi, tasarım gibi, müzik gibi alanlar dünya ekonomisinin çok önemli bir kısmı. Mesela Türk dizileri 146 ülkeye ihraç ediliyor, biz de iftihar ediyoruz fakat dünyada oyun sektörü, müzik ve film sektörlerinin toplamının 2 katı büyüklüğünde. O bakımdan bu sektöre gözümüz gibi bakmak durumundayız. Tıpkı kripto yasasında yaptığımız gibi bu alanda da itiraz ve önerilerimizi daha önce dile getirdik, bunların bir kısmında da karşılık bulduk. Oyun tanımı düzeltildi. Oyun geliştiricileri ile oyun platformları ayrı ayrı tanımlandı ve geliştiriciler bazı alanlardan muaf tutuldu, risk değerlendirme zorunluluğu ortadan kaldırıldı. Bu kaldırılmasaydı bir ön sansür olacaktı çünkü yapılan her şey BTK onayına tabi olacaktı. BTK'nin oyun şirketlerinden algoritmalarını istemesine dair alan da kaldırıldı çünkü bu büyük bir ticari sır, zaten uygulanamazdı. Bant genişliğinde de ilerleme sağlandı. Bunlar önemli adımlar ama iş bitmedi, çok açık söylüyorum, ölümü göstererek sıtmaya razı etmek bir yöntem olamaz.

Yaş doğrulama yönteminin belirsizliği bu anlamda önemli bir örnek. Kanun "Böyle bir sistem kur." diyor ama nasıl yapılacağını ifade etmiyor. Bakın, biz bugün Mecliste pusulaları hangi milletvekilinin verdiği bile karar veremiyoruz, böyle bir ortamda yaş doğrulamanın nasıl yapılacağını tarif etmek durumundayız. Eğer uygulama T.C. kimlik numarası veya yüz tanımlı bir sistemle yapılıyorsa binlerce çocuğumuzun bilgilerini yabancı platformlarla paylaşma riski oluşuyor; bunu düşündünüz mü? Veyahut da Fransa'nın benimsediği "sıfır bilgi" gibi bir modeli getirmeyi düşünüyor musunuz? Bütün bunların yasada ele alınması lazım. Bir BTK uzmanının, Siber Güvenlik Başkanlığı yetkilisinin Komisyonunda söylediği "token" yöntemi dışında bununla alakalı bir netlik yok. Üstüne üstlük aldatıcı reklam gibi, kamu sağlığına risk gibi, kamu düzeni gibi birtakım muğlak ifadeler var kanunda, yarın öbür gün bunlar nasıl yorumlanır hayli meçhul. Üstüne üstlük Türkiye'deki genel demokratik ortam da hepimizin malumu. Acil durumlarda uygulama gibi konular zaten uygulanabilir şeyler değil, itiraz süreleri, küresel şirketlerin durumu göz önüne alındığında böyle uygulanamayacak şeyleri ortaya koymak, sonra da sadece izlemek fevkalade tehlikeli olur. En önemlisi bu yasaklar çocuklarımızı VPN sistemlerine iterse ciddi bir siber güvenlik açığı olur. Bunu ciddi şekilde düşünmemiz lazım, kaş yapayım derken göz çıkaramayız. Soruyorum: Çocuklarımızın kişisel verilerinin VPN açıklarıyla bir siber güvenlik riski yaratmasını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Sayın milletvekilleri, turuncu ekonominin, yaratıcı sektörün önünü açmak durumundayız. Oyun geliştiricimizi aşırı regülasyonla boğarsak Türkiye'yi boğarız. Aklını fikrini koda yazan, Türkiye'ye katma değer yaratan, istihdam sağlayan gencimizin önünü kesemeyiz. Bakın, bu sadece oyun sektörüyle alakalı bir konu da değil, yurt dışından on-line ticarete de pratikte bir yasak

geldi, eskiden 150 euro olan beyanname muafiyeti önce 30 euroya, sonra sıfıra indirildi, insanların alışveriş özgürlüğü kilitlendi, bu büyük bir hatadır. Uluslararası ödeme sistemleri, 185 ülkede uygulanan sistem Türkiye'de uygulanmıyor, bu bizim girişimcimizi boğan bir sistemdir. Rezervasyon sistemlerinden pek çok başka alana kadar dünyada geçerli işlemler Türkiye'de yapılamıyor. Gelin, bunların önünü açalım, girişimcimizin önünü açalım, tüketicimizin imkânlarını artıralım. Kriptodaki gibi bu alanda da makulde buluşmayı iktidar grubundan rica ediyorum. Yarın öbür gün iktidar değiştiğinde görevi biz devralırsak, inşallah, hem çocuklarımızı hem girişimcilerimizi destekleyen bir planla karşınıza çıkacağız ama maksat, vatandaşımız vakit kaybetmesin, Türkiye vakit kaybetmesin ve milletimiz çağın gerekliliklerinden yararlanabilsin.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti, CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

1'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 1'inci madde kabul edilmiştir.

2'nci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 2- 14/7/1965 tarihli ve 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 104 üncü maddesinin (A) fıkrasının birinci cümlesinde yer alan 'doğumdan sonra sekiz' ibaresi 'doğumdan sonra onaltı' şeklinde, 'toplam onaltı' ibaresi 'toplam yirmidört' şeklinde, üçüncü cümlesinde yer alan 'üç' ibaresi 'iki' şeklinde değiştirilmiş ve fıkra aşağıdaki cümleler eklenmiştir.

'Bir veya daha fazla çocuğa eşyle birlikte veya münferit olarak koruyucu aile olan memura çocuğun koruyucu aile yanına teslim edildiği tarihten sonra isteği üzerine on gün izin verilir. Doğum izni süresinin kullanımında hiçbir maaş kesintisi uygulanamaz.'"

Uğur Poyraz

Antalya

Mehmet Akalın

Edirne

Hakan Şeref Olgun

Afyonkarahisar

Hüsmen Kırkpınar

İzmir

Yavuz Aydın

Trabzon

Şenol Sunat

Manisa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Manisa Milletvekili Sayın Şenol Sunat.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ŞENOL SUNAT (Manisa) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesi üzerinde İYİ Parti Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bir ülkenin en büyük gücü ne tankıdır ne topudur, asıl gücü huzurla büyüyen çocuklar, evlatlarını güvenle yetiştiren annelerdir. Bu madde kadın memurlarımızın doğum sonrası analık iznini sekiz haftadan on altı haftaya çıkarmaktadır, toplam izin süresi yirmi dört haftaya yükseltilmektedir, koruyucu ailelere de on günlük izin hakkı tanınmaktadır.

Sayın milletvekilleri, düzenleme bu hâliyle anne, baba ve çocuklarımız için son derece kıymetli bir adımdır. Bu düzenlemeyi sadece izin artışı olarak görmüyoruz. Bu, anne ile çocuk arasındaki o eşsiz bağın sürdürülmesini sağlayacak insani bir adımdır. Ebeveynlerin çocuklarıyla geçireceği her fazla gün anne sütünü daha uzun süre tüketmesidir, daha güçlü bir aile bağı demektir. Bu teklif çalışan kadınlarımızın "Kariyer mi, çocuk mu?" ikilemini bir nebze olsun hafifletecektir. Sağlıklı büyüyen her çocuk güçlü bir Türkiye'nin temel taşıdır. O nedenle, bu teklifi doğru bir adım ve önemli bir uygulama olarak görüyoruz. İYİ Parti olarak bu konuda da desteklerimizi Komisyonda da arkadaşlarımız vermişti.

Sayın milletvekilleri, kâğıt üzerindeki haklar uygulamadaki adaletsizlikle birleşirse orada huzur bozulur, adaletsizlik artar bildiğiniz gibi. Doğru olan her düzenleme eksiksiz olduğu anlamına gelmez. Komisyon görüşmelerinde Komisyon Üyemiz Sayın Fakıbaba İYİ Parti olarak görüşlerimizi dile getirdi. Örneğin, aile sağlığı merkezlerimizde çalışan kadın hekimlerimiz, ebelerimiz ve hemşirelerimiz bu yasadaki fiilen faydalanamıyorlar. Neden mi? Çünkü bu personellerimiz doğum iznine ayrıldıklarında yerlerine vekil bir personel bulamadıkları takdirde maaşlarının yüzde 50'sini kaybetmek zorunda kalacaklar. Kadın çalışanlarımıza "Çocuğuna bak ama maaşının yarısını masada bırak." demek adaletli mi sizlere sormak istiyorum. Doğum yapan kadın sağlık çalışanlarımızı maddi olarak cezalandırmak hangi vicdana sığar sayın milletvekilleri? Siz anneyi değil, anneliği cezalandırıyorsunuz manasına gelebilir. Kanun metninde hak verip uygulamada bu hakkı kullandırmamak adalet değildir. Gelin, bu teknik eksikliği giderelim ve ASM çalışanlarını bu hak bütünü kurtaralım diyorum.

Sayın milletvekilleri, bu hafta aynı zamanda Türk Polis Teşkilatımızın 181'inci yaşını kutluyoruz. Ancak, kutlamalar yetmez. "Kahraman polisim." demekle karınlar da doymaz. Polisimiz sadece başınız dara düştüğünde mi aklınıza geliyor? Karda, kışta, yağmurda, sıcakta saatlerce nöbete koştuklarını biliyoruz. Neden polislerimiz için harekete geçmiyoruz? Niçin polislerimize hak ettiklerini vermiyoruz? Sayın milletvekilleri, polislerimize güvence sağlamazsanız, 12/24 vardiya sistemini sürdürürseniz, kronik yorgunluğa mahkûm ederseniz, özlük haklarını ve maaşlarını enflasyona ezdirirseniz her intihar vakasında herkesin bu konuda bu vebale ortak olduğu da ortaya çıkar. İktidar kendi polisine sağır kaldıkça, verdiğimiz araştırma önergeleri reddedildikçe bu sorun çözülmez sayın milletvekilleri. Susarak bu yük asla hafiflemesin. Buradan açık çağrımdır: Gelin bu meseleyi görmezden gelmeyelim. Polisin yükünü hafifletelim, haklarını verelim, insani çalışma düzenini kuralım, özlük haklarını adil ve sürdürülebilir hâle getirelim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

Buyurun.

ŞENOL SUNAT (Devamla) - Bitiriyorum.

Evet, sayın milletvekilleri, güvenliği sağlayanları güvencesiz bırakmayalım. Güçlü aile istiyorsak anneye destek olacağız. Güçlü toplum istiyorsak adaleti sağlayacağız. Güvenli Türkiye istiyorsak polisimize de sahip çıkacağız diyorum.

Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde geçen "doğumdan sonra on altı" ibaresinden sonra gelmek üzere ", çoğul gebelikler sonrası doğumlarda ise on sekiz hafta" ibaresinin eklenmesini; 657 sayılı Kanun'un 104'üncü maddesinin (A) fıkrasına eklenmesi öngörülen cümlede geçen "memura" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve memur olan eşine" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Aylin Yaman
Ankara
Gamze Taşcier
Ankara
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul

Nail Çiler
Kocaeli
Tahsin Ocaklı
Rize
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak
Serkan Sarı
Balıkesir

Murat Çan
Samsun
Ömer Fethi Gürer
Niğde
Gülcan Kış
Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın Gamze Taşcier.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

GAMZE TAŞCİER (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teklifin bu maddesinde getirdiğiniz düzenleme kadınların taleplerinin karşılanması, çocuk gelişiminin desteklenmesi, bakım emeğinin paylaşılması için gerekli ve bizim de desteklediğimiz doğru bir düzenlemedir ancak getirdiğiniz düzenlemenin amacı doğru olsa da yanlış bir yöntemle, veriye dayanmadan, etki analizi yapılmadan, dar bakışla ve kapalı bir hazırlık süreciyle şekillendiğinde, toplumsal çıktıları hesaplanmamışsa ağır sonuçlar doğurabilir. AKP iktidarı bakım politikasını yalnızca doğum izni süresi üzerinden tarif ederek kendi ideolojik kodlarına göre doğru yaptığını düşünebilir, oysa dünya bu tartışmayı çoktan geride bıraktı. Bugün modern ekonomiler bakım meselesini dar bir aile içi sorumluluk alanı olarak görmüyor çünkü toplumun kendini yeniden üretmesini sağlayan bakım emeği ekonominin dışında kalan bir alan değildir. Dolayısıyla, doğru adımı yanlış biçimde attığınız için kadınların çalışma yaşamının içine hapsedildikleri kısır döngüden kurtulmaları da mümkün olmuyor.

Kadınların iş gücüne katılım oranı ortada, OECD'nin en alt sıralarındayız; en önemli sebeplerinden biri bakım ekonomisini göz ardı eden politikalarınız. Bu bir öngörü değil, dünyada defalarca test edilmiş bir gerçek ve bu gerçeği Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının hazırladığı İş Gücü Piyasası ve Kadın İstihdamı Ekseninde Aile Dostu Politikalar Araştırması da ortaya koymaktadır. Türkiye'de doğum yapan kadınların yüzde 40'ı doğumdan sonraki ilk altı ayda işten ayrılıyor, on iki aylık süreçte bu oran yüzde 57'ye yükseliyor. Bu veriler bize gösteriyor ki siz yalnızca izin süresini uzatırsanız kadını iş hayatından daha kısa sürede daha uzun süre koparırsınız; işveren kadın istihdamına daha temkinli yaklaşır, ayrımcılık derinleşir. Dolayısıyla getirdiğiniz düzenleme kadınların iş hayatında kalmasını mı kolaylaştıracak, yoksa onları sistemin dışına mı itecek? Bizim kaygımız budur. İş Kanunu doğumdan sonra iki aydan bir yıla kadar yarım çalışma ödeneğiyle gelir kaybının telafi edileceğini güvence altına alır. Bu ne demek? Çalışanı yalnız bırakmama iddiasıdır, kadın doğum yaptığı için iş hayatından koparmama iddiasıdır, aileyi koruma iddiasıdır ama bu iddianın hayattaki karşılığına bakalım; 2016'dan bugüne başvuru sayısı düşmüş, bu haktan yararlananların sayısı azalmış. O hâlde şu soruya cevap bulmamız lazım: Eğer bu politika gerçekten işliyorsa, bu hak gerçekten erişilebilirse, kadınlar bu sistemi güvenle kullanabiliyorsa neden her yıl daha az kadın bu haktan yararlanıyor? Bugün geline nokta bu hak kadınlar için bir güvence olmaktan çıkmış, bir risk alanı hâline dönüşmüştür. Çünkü kadınlar biliyor ki bu hakkı kullandıklarında iş yerindeki konumları zayıflamakta, terfi imkânları daralmakta, hatta işlerini kaybetme ihtimalleri artmakta. Bugün kadınlar arasında atıl iş gücü yüzde 39'u aşmıyorsa yaşanan tam olarak budur.

Değerli milletvekilleri, bu teklifte başka bir mesele de ebeveynlik. Bu teklifte ebeveynlik eşitliği yok. Oysa çağdaş sosyal politika, çocuk bakımının yalnızca kadının değil iki ebeveynin ortak sorumluluğu olduğunu söylemektedir. Eğer siz babayı bu sürecin dışında bırakırsanız eşitliği sağlayamazsınız, devredilemez babalık izinleri oluşturmazsanız bakım yükünü paylaştıramazsınız. İşte getirdiğiniz düzenlemenin ideolojik tuzağı da tam da burada kendini ele vermekte çünkü siz bakım meselesine hak temelli değil roller üzerinden yaklaşıyorsunuz. Kadını evin içinde konumlandıran, erkeği dışarıda tanımlayan bir anlayışla sosyal politika inşa ediyorsunuz.

Bir diğer önemli mesele de finansman. Bu izinlerin maliyeti kim tarafından karşılanacak? İşveren mi, sosyal güvenlik sistemi mi yoksa genel bütçe mi? Eğer maliyeti işverene yüklerseniz kadın istihdamı daha da zorlaşır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GAMZE TAŞCİER (Devamla) - Toparlıyorum Başkanım.

BAŞKAN - Buyurun.

GAMZE TAŞCİER (Devamla) - Dolaylı ayrımcılık artar. İşte bütün bu olumsuzlukların yaşanmaması için sosyal politika tasarımı bütüncül olmak zorundadır. Bakım emeği sosyal güvenlik sistemi içinde tanınmalı, kamusal bakım hizmetleri yaygınlaştırılmalı, kreş zorunlu hâle getirilmeli, ebeveynlik eşitliği sağlanmalı ve izin, gelir güvencesi ve bakım hizmetiyle birlikte tasarlanmalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinin birinci fıkrasında yer alan "iki" ibaresinden sonra gelmek üzere ve (B) fıkrasının birinci cümlesinde yer alan "isteği üzerine on günlük babalık izni" ibaresi "doğumdan sonra anne ile eşit sürede babalık izni verilerek çocuk bakım sorumluluğu ortaklaştırılır. Biyolojik-koruyucu aile ayırımları yapılmaksızın çocuk sahibi olan her ebeveyne eşit sürelerde izin verilmesi sağlanır." hükmünün eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Sinan Çiftiyürek
Van

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak
Mehmet Rüştü Tiryaki
Batman
Özgül Saki
İstanbul

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli
Ömer Öcalan
Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İstanbul Milletvekili Sayın Özgül Saki.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ÖZGÜL SAKİ (İstanbul) - Teşekkürler.

Değerli milletvekilleri, 2'nci madde, doğum izninin on altı haftadan yirmi dört haftaya çıkarılmasını öneriyor ve maddenin gerekçelerine baktığımızda ifadeler şunlar: "Çocuğun yetiştirilmesi, anne-çocuk birlikteliğinin önemi, daha uzun süre anne bakımı, nüfus politikasının desteklenmesi." Bakın, yine, kadının adı yok bu maddede, kadının araştırmalarıyla toplumun tüm bakım yükünü onun üzerine doğal olarak bırakan bir mantıkla olduğu zaten gerekçelerden belli oluyor. Kuşkusuz, cinsiyetçi iş bölümünün bu kadar derin olduğu yerde, kamusal olarak kreşlerin olmadığı yerde kadınlar bütün risklerine rağmen on altı haftadan yirmi dört haftaya çıkarılmasını tabii ki olumlu buluyorlar çünkü biliyorlar ki bakım yükü sadece onların omuzları üzerinde olacak ve iş yerindeki kayıplarına rağmen bu riski göze alıyorlar.

Peki, bakalım aslında manzaraya, gerçekten durum ne? Bu düzenleme gerçekten eşitlikçi mi yoksa kadınları yine eve bağlayan, bağımlı kılan bir hatta mı devam ediyor? Veriler çok açık, bakın, verileri hemen sizinle paylaşalım: Türkiye'de 3 yaş altı çocuğu olan kadınların istihdama katılım oranı yalnızca yüzde 26, bu oran erkeklerde yüzde 90,9. Bu tablo bize açıkça şunu gösteriyor: Çocuk bakımı hâlâ kadınların doğal görevi olarak gözükmüyor. Hâlbuki bu anlayış çoktan yıkıldı, çoktan yıkıldı. Bu anlayış aileci politikalarla kadınları yok sayan anlayış olarak zaten mahkûm edildi. Dolayısıyla değişikliğin odağı, kadını güçlendiren değil, iktidarın nüfus artışı, yeni işçi ordusu yetiştirme, üretme makinası diye gördüğü bir anlayışla gerekçelerde anlatılmış vaziyette.

Bakın, Türkiye'de kadınların yaklaşık yüzde 40'ı doğumdan sonraki ilk altı ayda işten ayrılıyorlar, bir yıl içinde bu oran yüzde 56'yı buluyor ama bunun bir tercih olmadığını, bir zorunluluk olarak kadınlara dayatıldığını nereden biliyoruz? Çünkü kadınlar uygun koşullar olduğunda tekrar, hemen görevlerine geri dönüyorlar. Dolayısıyla kadınlar aslında uygun koşullar sağlandığında; ücretsiz kreşler iş yerlerinde, mahallelerde olduğunda ve gelir kaybı yaşamayacaklarını düşündüklerinde; çocuk bakımının sadece kendilerinin değil, hem kamusal olarak hem evdeki erkeğin sorumluluğu olduğunun bilinciyle düzenlense derhâl dönüyorlar.

Peki, biz diyoruz ki nasıl olmalı? Bakın, ta 19 Nisan 2013'te BDP Milletvekilimiz Sevgili Ayla Akat bir kanun teklifi veriyor, diyor ki: "Doğum izinlerinde babalara da devredilemez bir doğum izni verilmeli." Hangi anlayışla söylüyoruz bunu peki? Hâlâ bu anlayıştayız: "Evde, işte, sokakta ücretli ya da ücretsiz, görünür ya da görünmez tüm bakım yükünün kadınların üzerine yıkılması doğal değil, örgütlü bir eşitsizlik politikasıdır." diyoruz. O yüzden, gelin... Bu alanda çok fazla öneri yapanlar var. Bakın, Aralık Feminist Kolektif, Eşitlik İçin Kadın Platformu ve sayısız birçok kadın örgütü diyor ki: "Gelin, devredilemez babalık iznini konuşalım, kamusal ücretsiz kreşleri konuşalım." Ve bunun örnekleri çok fazla. Bakın, mesela İspanya'da şöyle düzenlenmiş: Anne için ayrılmış süre, baba için ayrılmış süre, paylaşılabilir süre; dolayısıyla, bakım emeğini sadece kadına yüklemeyen, ev içindeki erkeğe de bu bakım yükünü zorunlu olarak veren ve devretmesini yasaklayan bir sistemle. Bakın, Portekiz'de ise daha farklı; şöyle diyor yine: Yine devredilemez babalık izni var; üstelik bu babalık iznini, devredilemez izni kullanır ise baba, o zaman ek, artı yeni izinler de ekleniyor.

Biz diyoruz ki: "Aileyi güçlendirme" adı altında kadınları yalnızca "bakım veren" rolüne hapseden yaklaşım artık terk edilmeli. Ve diyoruz ki: Bakım kadınların kaderi değildir, bakım bir kadın işi değildir, bakım kamusal bir sorumluluktur.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ÖZGÜL SAKİ (Devamla) - Eğer gerçekten eşitlikten yana bir politika üretmek isteniliyorsa ücretsiz ve nitelikli kamusal kreşler yaygınlaştırılmalı, bakım emeği toplumsallaştırılmalı, ebeveyn izinleri eşit ve devredilemez bir hâle getirilmeli, kadınların güvenceli istihdama eşit katılımı sağlanmak zorunda. Aksi hâlde, yapılan her düzenleme, adı ne olursa olsun, kadınları biraz daha görünmez kılan, yoksullaştıran, istihdamdan koparan sonuçlar doğuracaktır. Biz kadınlar yıllardır buna itiraz ediyoruz, diyoruz ki: Kadınları eve kapatan değil, özgürleştiren, bakım yükünü bireysel değil, toplumsal bir sorumluluk olarak gören, eşit yurttaşlığı esas alan sosyal politika mümkündür. Biz, kadınları eve değil, hayata çağırarak bir siyaseti savunuyoruz. Hayatın her alanında eşit ve özgür bir yaşam kurulana kadar sözümüz büyümeye devam edeceğiz. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 2'nci maddesinde yer alan ilk "onaltı" ibaresinin "kırkaltı", "yirmidört" ibaresinin "ellidört" şeklinde değiştirilmesini arz ederiz.

Selçuk Özdağ
Muğla

Şerafettin Kılıç
Antalya

Elif Esen
İstanbul

Mehmet Karaman

Mehmet Atmaca

Ertuğrul Kaya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Gaziantep Milletvekili Ertuğrul Kaya.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ERTUĞRUL KAYA (Gaziantep) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri saygıyla selamlıyorum.

Görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 2'nci maddesi, malumunuz olduğu üzere, doğum izinlerinin uzatılmasına dair çok anlamlı ve doğru bir düzenleme lakin kanun yapma tekniğindeki göstermiş olduğunuz arızalı yöntem, değerli iktidar milletvekilleri, bu kadar değerli bir kanun maddesine bizlerin destek olmasına, "kabul" oyu vermemize maalesef mâni oluyor. Birbirinden alakasız konular her zamanki gibi bir torba yasa olarak ve adına da gerçekte bir temel kanun olmamasına rağmen "temel kanun" adını vererek yine Genel Kurula geldi, bu sebeple olumlu rey vermeyi gerçekten arzu ettiğimiz kanun maddelerine maalesef günün sonunda kanunun bütününe oylanması aşamasında "ret" oyu vermek mecburiyetinde kalacağız. Buradan sizlere bir kez daha bu kanun yapma tekniğinde göstermiş olduğunuz hatalı yöntemlerden rücu etmenizi burada önemle tavsiye ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, aile kurumu gibi önemli bir müessesenin muhakkak surette esas müstakil bir kanunla düzenlenmesi ve gençlerimizin aile kurmasını teşvik edecek, kolaylaştıracak bütüncül bir aile politikasıyla esas alınması gerekiyor. Böyle palyatif yöntemlerle, ara maddelerle çözüm üretme tekniğinden bir türlü vazgeçemediniz değerli arkadaşlar.

Ülkemiz son derece önemli bir krizin eşiğinde değerli arkadaşlar. Doğum oranı 1,47 gibi çok tehlikeli bir orana gerilemiş durumda. Bu krizin adı demografik bir krizdir değerli arkadaşlar yani nüfusumuz yaşılanıyor, kendini yenileme ve gençleşme oranımız hızla düşüyor değerli arkadaşlar.

Farabi El-Medinetü'l-Fazıla eserinde aileyle ilgili şunları söyler değerli arkadaşlar: "Mükemmel bir toplumun ilk basamağı ev yani ailedir. Evler birleşerek mahalleleri oluşturur; mahalleler birleşir, şehirleri oluşturur; şehirler de birleşir, erdemli devleti oluşturur. Erdemli bir devletin temeli de ailedir. Ailedeki erdem olmadan da bir devletin, bir sosyal yapının topyekûn erdemli olması asla mümkün değildir."

Keza, İbni Haldun ve Engels gibi sosyologlar bundan tam yüz yıllarca evvel bir hakikati bizlere ifade etmişler, bir tarihî mirası eserlerinde dile getirmişler, aile mefhumunun devlet için ne kadar önemli olduğunu tarihsel bir tecrübeyle bizlere aktarmışlar fakat ne yazık ki üzülerken görüyoruz ki bu hakikate gözlerini kapatmış bir yönetim anlayışıyla karşı karşıyayız değerli arkadaşlar.

Devletler güçlü aileler üzerine inşa edilir; aileler güçlendikçe de devletler güçlenir değerli arkadaşlar.

Nüfus artışı hızla düşüyorsa elbette ki buradaki temel neden doğum izin süreleri değildir, elbette ki önemli nedenlerden bir tanesidir ama tamamı değildir.

Değerli arkadaşlar, gençlerimiz evlenme fikrinden çok uzak bir hayat yaşıyorlar. Bugün ortalama bir evliliğin inşa edilebilmesi için 2 milyon liraya ihtiyaç var. 28 bin lira alan bir gencimiz -tüm vicdanlara sesleniyorum buradan- altı yıl yemeden içmeden bu parayı biriktirebilirse ancak bir evlilik kurabiliyor, bir hayat kurabiliyor. Bu mümkün değil, fiilen mümkün değil. Sizler geçtiğimiz dönemde yine bu Meclise bir aile yardım, evlilik yardım paketi getirdiniz; tamamen rasyonaliteden uzak, çok komik rakamlar, hayatın gerçeğiyle örtüşmüyor değerli iktidar milletvekilleri. Burada esaslı, meseleyi kökünden çözecek bir çözüme, burada bir kanun teklifine ihtiyaç var. İktidarıyla, muhalefetiyle bu devlet hepimizin. Bakın, "86 milyon" diye ifade ederken övgüyle bahsediyoruz değil mi? Millî Eğitim Bakanlığımız derslikler inşa ediyor. Evet, çok kıymetli hizmetler, takdir ediyoruz. Lakin bundan on-on beş yıl sonra ilköğretimde o sınıflara gidecek talebe bulamayacağız. Bu hakikatle bir an evvel yüzleşmeniz gerekiyor değerli arkadaşlar. Doğum oranları hızla düşüyor, büyük bir krizin eşiğindeyiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

ERTUĞRUL KAYA (Devamlı) - Tamamlıyorum efendim.

Burada tarihe not düşmek adına bir kez daha ifade etmek istiyorum: Devlet Planlama Teşkilatı gibi stratejik bir kurum bugün yok. İnanın, bürokratlarımıza saygı gösteriyorum, evet, bir şeyler yapmaya çalışıyorlar ama dar bir alanda, bir masa başında bu meseleler çözülmez. Devlet Planlama Teşkilatı gibi bir stratejik kurumu derhâl, behemehâl inşa etmeniz, devletin tüm kurumlarıyla bir arada ortak stratejik bir planlama yapmaya ihtiyacımız var değerli arkadaşlar.

Sözlerimi Ziya Gökalp'ın güzel dizeleriyle tamamlamak istiyorum: "Milletin temeli aile, ailenin temeli ahlaktır. Aile millî kültürün ve toplumsal terbiyenin ilk mektebidir, orada yetişmeyen bir ruh devletin bekası için gereken fedakarlığı gösteremez." diyor Ziya Gökalp.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

2'nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 2'nci madde kabul edilmiştir.

3'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 3- 1/7/1976 tarihli ve 2022 sayılı 65 Yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanunun 5 inci maddesinde bulunan 'Türkiye İstatistik Kurumunca her ay için belirlenen Tüketici Fiyatları Endeksi (TÜFE) aylık değişim oranları esas alınarak' ibaresi 'kanuni faizi ile' şeklinde değiştirilmiştir."

Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Tahsin Ocaklı
Rize

Serkan Sarı
Balıkesir
Ömer Fethi Güner
Niğde

Gülcan Kış
Mersin
Murat Çan
Samsun

Nail Çiler
Kocaeli

Aylin Yaman
Ankara
Nermin Yıldırım Kara
Hatay

Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkanım

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Hatay Milletvekili Sayın Nermin Yıldırım Kara.

Buyurun Sayın Kara. (CHP sıralarından alkışlar)

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sosyal yardımların anayasal bir hak değil de bir lütuf, bir iyilik yapmak gibi sunulmak istendiğini ve bunlara karşı itiraz ettiğimizi yıllardır söylüyoruz. Zaman içerisinde iktidar partisinin "Oyu verin, yardımı alın." şeklindeki anlayışı bugünlere kadar evrildi. 85 milyonun sosyal koruma sistemi âdeta "Benim tanıdığım var, size yardımcı olsun."lara evriliyor. Şimdi de 65 yaş ve üzerinde sosyal yardım alan vatandaşlarımızın bu hakkı kullanırken elde ettiği belgelerde herhangi bir sıkıntı varsa bunların faiziyle alakalı bir düzenleme getiriyorlar. Haksız bir ödeme varsa elbette bu ortadan kaldırılmalı, kamu zarar etmesin ancak bu maddeyi görüşürken de mutlaka esastan "Verilen sosyal yardımlar gerçekten yurttaşlarımıza yetiyor mu, yetmiyor mu?" diye buna da bakmak lazım. Bakan Bey, ocak ayında "Evde bakım hizmetleri karşılığı 13.878 lira, yüzde 70 üzerinde engelli yurttaşlarımızın aylığı 7.655 lira, sosyal, ekonomik destek ödemeleri ise 9.723 lira oldu." demiş ve müjde vermiş. Allah aşkına, Türkiye'nin gerçekleriyle veya Türkiye Yüzyılı'nın gerçekleriyle bu rakamlar ne kadar bağdaşır; bunları sizlerin takdirine ve yurttaşlarımızın bilgisine sunmak istiyoruz. Yani, yüzde 70'in üzerinde engelli olan bir yurttaş 7.655 lirayla ne yapabilir? Hiçbir şey yapamaz. Sosyal bir çöküntünün önünü açmış olursunuz; aileler parçalanır, çocuklar beslenemez.

Ben size birkaç veri vermek isterim. AK PARTİ iktidarı hani bir anlamda da diyor ya "Biz sosyal yardımlarla övünüyoruz." diye, 2024 yılında sosyal yardımlardan yararlanan hane sayısı 4 milyon 574 binmiş, 2025'te 3 milyon 991 bine düşmüş. Yaşlı ve engelli aylığı fayda sahibi 1 milyon 503 binden 1 milyon 475 bine düşmüş. Bakın, bunlar devam ediyor ve gayrisafi millî hasıla içerisindeki sosyal yardımların payı 1,11'den 0,94'e düşmüş.

Engellileri sosyal yardımlar içerisinde mutlaka gözden kaçırmamalıyız. Hele ki deprem bölgesinde yaşayan, yaşama tutunan engelli yurttaşlarımızı, özellikle protez kullanması, yenilemesi, iyileştirilmesi gerekenleri... Ruh sağlığı bozulmuş yurttaşlarımızın nasıl rehabilite olması gerektiği noktasında, bu konuda devlet sosyal yardımlarını ve uzmanlık alanlarını mutlaka geliştirmelidir diye düşünüyoruz.

Şimdi, aynı zamanda Sağlık Bakanlığıyla ilgili Hatay'da çok fazla sorunlarımız oluyor, onları mutlaka buradan söylemek istiyorum. Hatay Eğitim ve Araştırma Hastanesi üçüncü basamak bir hastane ve bir kabul hastanesi. Personel dağılımı cetveline baktığımızda tıbbi onkoloji alanında olması gereken 4 kadro var, hâlihazırda 1 kişi çalışıyor; 2 kişiydi, hekimlerden biri de mazeret izni nedeniyle... Yani koskoca Hatay'da 4 tıbbi onkoloji uzmanının yerine şu an 1 onkoloji uzmanı çalışıyor. Yine, 4 kadro olması gereken radyasyon onkolojisinde de radyoterapi uzmanı sayısı da 1'dir. Depremle birlikte gerçekten radyoterapi ve ışın tedavisi anlamında Hataylı yurttaşlarımız hizmet alamıyorlar, ya özel bir hastaneye ya da Adana'ya gitmek zorundalar. İtiraz süreleri devam ediyor; bakın, bunun ihalesi yani radyoterapi hizmetinin ihalesi, bu hizmetin alınabilmesi için ihale süreci tamamlandı, şimdi tamamlandığının bilgisini alıyoruz fakat şimdi itiraz süreçleri değerlendiriliyor. Eğer kabul görürse yüz seksen gün, kabul görmezse daha uzun bir süre radyoterapi alma noktasında Hatay halkının hâlâ beklemesi gerekiyor ama buna gerçekten ve maalesef eğer bizim bekleyecek durumumuz yok çünkü yurttaşlar bu durumda özel hastaneye gitmek zorunda kalıyorlar. Bu, doğru ve sağlıklı ve yurttaşı koruyan, mağduru koruyan bir anlayışa pek de karşılık gelmiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NERMİN YILDIRIM KARA (Devamla) - Bir diğer husus, çok önemsedığımız ve yine bize vatandaşlarımızdan gelen taleplerden diyabet yani Tip 1 diyabet hastalığı... Özellikle çocuklar, erişkinler ve yetişkinlerde bu sensörler, cihazlar ve pompaların yani bu cihazların ve aygıtların SGK tarafından karşılanan miktarlarının tutarları kriterler ve belli miktarlar ölçüsünde karşılanabiliyor. İnanın ki deprem dolayısıyla çok fazla diyabet hastasının, ayrıca engelli yurttaşlarımızın... Mutlaka devletin elinin gerçekten onlara değmesine ihtiyacı var. O bakımdan, bunları daha iyi ve sağlıklı koşullara... Özellikle hastanelerdeki uzman hekim eksikliklerini, tıbbi cihazların randevulama sistemlerini mutlaka Bakanlığın göz önünde bulundurmasını ve şu ASM meselesinde de yeniden inşa edilmesi noktasında mutlaka daha fazla ilgi ve özen göstermesini Hatay halkı adına sizlerden talep ediyoruz. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Okutacağım 2 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "değiştirilmektedir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Elif Esen
İstanbul

Mehmet Atmaca
Bursa

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Mehmet Karaman
Samsun

Mehmet Emin Ekmen
Mersin

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Selçuk Özdağ
Muğla

Şerafettin Kılıç
Antalya

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Sinan Çiftçiyürek
Van

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Mersin Milletvekili Sayın Mehmet Emin Ekmen.

Buyurun. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Kıymetli arkadaşlar, aslında Meclisimizin enine boyuna tartışması, üzerinde uzlaşması gereken çok önemli düzenlemelerin olduğu bir teklifi yine AK PARTİ'nin alışıldık hareketleriyle, Başkanlık döneminin nakisalarıyla Meclisten geçirmeye çalışıyorsunuz.

Öncelikle şunu belirtelim: İçinde aile, kadın, çocuk, gençlik ve sosyal politika olan bir düzenlemenin Mecliste çok daha yüksek bir katılımı tartışılması ve müzakere edilmesi gerekirdi. Şu anda bile YENİ YOL Grubunda 20 üyemizin 14'ü tartışmaları izliyorken AK PARTİ sıralarının durumunu milletimizin takdirine bırakıyorum ki bu da normalinin üstünde bir katılım olabilir. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Bu teklif Aile Bakanlığından geldi; kendi içinde dahi madde sıralamasında bütünlük açısından sorunlar içeriyor ama Meclis Başkanlığının takdiriyle tali komisyon olarak belirlenen Adalet Komisyonu, Dijital Mecralar Komisyonu, Plan ve Bütçe Komisyonu ve KEFEK komisyonunda görüşülmedi. Bu 4 komisyonun da çoğunluğu takdir edersiniz ki Cumhur İttifakı'nda, AK PARTİ'de. Kendi uzmanlık alanından bile korkan bir ruh hâliyle burada karşı karşıyayız. AK PARTİ'li arkadaşlar Dijital Mecralar Komisyonunda, hadi Plan ve Bütçeden vazgeçtik, KEFEK komisyonunda belki de Adalet Komisyonunda buradaki maddeleri enine boyuna tartışmış olsalar, muhalefetin katkısını istemiş olsaydılar kötü mü olurdu acaba?

Bugün öyle bir paketle bir aradayız ki belki toplumun karşısına çıktığımızda bunun niçin oy birliğiyle geçmediğini izah etmenin zor olacağı bir paket ama az önce ifade ettiğim gibi, bırakınız muhalefetin katkısını almak AK PARTİ'nin çoğunluğunu bulundurduğu komisyonların dahi uzmanlık katkısını almayan bir yaklaşımla karşı karşıyayız.

Bu paketin önemli sacayaklarından biri ailenin korunması ve güçlendirilmesi. Doğrudan ilişkili değil ama köküne kadar ilişkili bir hususta imzacı milletvekillerimize soruyorum: Gündüz kuşağı programlarına dokunmayan bir yaklaşım ailenin güçlendirilmesini nasıl sağlayabilir? (YENİ YOL sıralarından alkışlar) İmzacı milletvekillerimize soruyorum, şu sıralarda oturan Bakanlık bürokrati arkadaşlarımıza soruyorum: Eşinizle birlikte izleyemediğiniz programları her gün milyonlarca eve bir cerahat gibi, bir kanalizasyon gibi akıtmaktan ne zaman vazgeçeceksiniz? Zaten doğurganlık hızı belli bir seviyeye gerilemiş durumda, bu aile yapısıyla toplumda birbirine güvenin, birbirine inancın âdeta köküne kibrit suyu dökülerek, C4 patlayıcı bombalarla dağıtılarak yürütülen gündüz kuşağı programlarına dokunmayan bir paket ailenin güçlendirilmesinden ve korunmasından bahsedebilir mi?

Bahis ve kumarı yasaklamayan, bahis ve kumarın kendisini yasaklamayan bir paket ailenin güçlendirilmesinden bahsedebilir mi? Sayın bürokratlar, sayın imzacı milletvekillerimiz; bu memlekette her gün ve her hafta kaç vatan evladı sanal kumar ve bahis batağına battığı için intihar ediyor? Niçin bizden istatistikleri gizliyorsunuz? İçerisinde bahsi ve kumarı yasaklamayan, bahis ve kumarı durdurmayan bir paket bu memlekette aileyi nasıl güçlendirecek Allah aşkına? (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Bakınız, yakın zamanda yayınlanan bir açıklama; bu toplumun birbirine olan güveni yüzde 14 seviyesine düşmüş, kurumlara olan güven ise yüzde 17'ye gerilemiş. İnsanlar birbirine güvenmiyor. Bu güveni artıracak hangi tedbirler var burada ve bu güveni kamu gücü eliyle, kamu bankaları tarafından fonlanan, kamu bankaları tarafından finanse edilen İletişim Başkanlığının emrinde organize ve senkronize yayın yapan kanallar tarafından nasıl ortadan kaldırıldığını görmüyor muyuz?

Burada sanal bahisle ilgili verginin gider kaleminden çıkarılmasını teklif ettik, dediler ki: "Büyük bir paket hazırlıyoruz." Bizzat burada AK PARTİ Grup Başkan Vekili Sayın Abdulhamit Gül söyledi. Kumarın yasaklanmasıyla ilgili bir düzenleme bu pakete girmediyse hangi pakete girecek Allah aşkına?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun lütfen.

MEHMET EMİN EKMEN (Devamla) - Bu aldığınız veyahut da almayı düşündüğünüzü iddia ettiğiniz bu tedbirler ne kadar bütünlüklü bir yaklaşım sergiliyor?

Bakınız, burada bizzat devletin yayınladığı resmî bir veri var doğurganlık hızıyla ilgili; uzunca bir süre 2 ile 2,20 arasında gidiyor, 2,20'den 1,48'e son beş yılda düşüyor. Bu düşüşün başkanlık sisteminin getirdiği politikasızlık hâliyle, başkanlık sisteminin getirdiği toplumun bütün değerlerini ortadan kaldıran ve toplumda geleceğe dair umudu ve birbirine olan güveni ortadan kaldıran iklimle ilişkisini konuşmadığımız müddetçe siz buraya analık iznini, doğum iznini değil sizin önerdiğiniz gibi muhalefetin önerdiği şekilde anne-baba eşit bir yıl bile getirseniz bu memlekette bir şey değişmez diyorum.

Saygılar sunuyorum. (YENİ YOL, CHP, DEM PARTİ ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde diğer konuşmacı Van Milletvekili Sayın Sinan Çiftçiyürek.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SİNAN ÇİFTÇİYÜREK (Van) - Sayın Başkan, sayın vekiller; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Tam da torba yasasının mantığı üzerine duracağım.

Öncelikle şunu söyleyeyim: Bu "torba" kavramı birey, toplum, devlet yönetimi adına itici bir kavramdır, hatta çirkin bir kavramdır. Ne torbası ya! Siz bireyi, toplumu, devleti yöneten yasalar çıkarmak istiyorsunuz, birden fazla ilgisiz yasa teklifini aynı torbanın içine koyuyorsunuz, vekile de diyorsunuz ki: "Buyurun, bunların üzerinde yoğunlaşın, bunları -ne yapın- yasalaştırın." Bana şöyle geliyor bu: Hani başkanlık sistemiyle birlikte Hükûmetin sorumluluğu Meclisten alındı ya, dolayısıyla, zaten başkanlık sisteminde ilgili yasa tekliflerini toplumun, sermayenin, devletin ihtiyaçları doğrultusunda hazırlıyorlar, Meclise getiriliyor; bize de deniliyor ki: "Ya, siz fazla üzerine kafa yormayın, biz zaten sizin adınıza esasında her şeyi hazırlamışız 'evet' deyin geçsin." E, biz de zaten burada ya "evet" diyoruz ya "hayır" diyoruz. Öncelikle bu sorundur, onu belirtmek istedim.

İkincisi, e, tamam, yasa teklifleri ne adına geliyor? Doğal olarak, işte, birey, toplum, devlet ve sermaye adına geliyor, onların değişen sosyolojik gelişmelere paralel yeni ihtiyaçlarının Meclise taşınması olarak geliyor fakat bu son yıllarda dikkat çekicidir, daha fazlasıyla Meclise gelen yasa tekliflerinde ki bunda da var sinmiş, bir biçimiyle bu özelleştirmeyle bağlantısı var. Bu 24 Ocak Kararları

yok mu, oradan başlandı; 1980, KİT'lerle başlandı. Dolayısıyla her yerde, başta sosyal alan olmak üzere özelleştirme kavramı, piyasa kavramı, piyasanın noteri altına alma zihniyeti devam ediyor. Mesela, öyle bir noktaya gelindi ki KİT'ler, sonra eğitim, sonra sağlık, sonra sosyal hizmetler, sonra millî parklar, ormanlar, enerji, enerji dağıtan santraller ve yetmedi, enerjiyi üreten santrallerin kendisi de şimdi özelleştirme konusu yapılıyor.

Sayın vekiller, özelleştirmenin babasını biliyorsunuz siz, Thatcherizm ve Reaganizmdi, değil mi? Bizde 1980'de 24 Ocak Kararlarıyla başlandı, bizden yirmi yıl önce başladılar; İngiltere bundan geri adım attı, bu vahşi kapitalizmden geri adım attı, atmak zorunda kaldı yani devletin bu alanlarda küçülmesi değil büyümesini esas alan bir yönetime girdi.

Bakin, bir veri var elimde, mesela, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı huzurevi sayısı 168. Peki, özel ne kadar? Özel şirketlere bağlı olan -2024 verisi- 267 huzurevi ve bakımevi var. Hani devlet sosyal; değil mi? Dolayısıyla, aynı veri hastanelerde, eğitimde, sağlık kurumlarında var. Devlet sosyal alanda hızla küçülüyor, özel alan hızla büyüyor; bu, ciddi bir problemdir, ciddi bir sorundur.

Şimdi, ne deniliyor? "Devlet mümkün olduğu kadar bu alanlarda küçülsün." Tamam, anladık, kapitalizm, mülkiyet egemen bir toplumdur; mülkiyet alanında daha da küçülsün tamam da sağlık, sosyal hizmetler, eğitim, millî parklar, orman, bunların özelleştirilmesini biz nasıl izah edeceğiz ya? İzah edilemez zaten. Bu, hızla devletin küçülmesi adına bütün zenginlik kaynaklarının sermayeye peşkeş çekilmesidir. Burada, eğer bu devam ederse tuz kokacak; haberiniz olsun, gerçekten tuz kokacak. Bütün alanların, sosyal alanların sermayeye, şirketlere peşkeş çekilmesi derinleşirse hani, amiyane tabirle, tuz kokacak. Dileriz, Cumhurbaşkanlığı bu gerçeği görür; bu "Nakit paraya ihtiyaç var." hırsıyla şirketlerin sokaktan, meydana, alanlardan var olan ihtiyaçlarını Meclise taşımasıyla bağlantılı olarak özelleştirme sürecine fren konulur.

Burada somut birkaç öneri söylemek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Birincisi, devletin sosyal alanda küçülmesi değil, eğer gerçekten devlet olgusu var olduğu müddetçe devletin kutsal alanı olacaksa, tersine, sözünü ettiğimiz bütün alanlarda, sosyal alanlarda devletin büyümesi lazım.

İkincisi, şimdi, ihtiyaç meselesi gündeme geldiği zaman biz mümkün olduğu kadar halkın, vatandaşın, işçinin, emekçinin, sosyal alana, sosyal desteğe ihtiyacı olanların sayısının azaltılmasından yanayız. Bu sosyal yardıma ihtiyaç duyanların sayısı azaltılmalı ama destek sağlanacaksa bu, Hükûmetin, devletin lütfu olarak değil; bu, hak edilmiş bir şey olarak görülmeli, bir sosyal destek olarak görülmeli.

Son olarak şunu söylüyorum: Bu torba yasa üzerinde hakikaten düşünmek lazım. 10-15 tane maddeyi ayrı ayrı koyuyorsunuz içine "Üzerine düşünün." diyorsunuz; bu mümkün değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SİNAN ÇİFTYÜREK (Devamla) - Ben buradaki vekillerimizin çoğunluğunun da birden fazla yasa Meclise geldiği zaman üzerinde düşünebildiği kanaatinde değilim.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önerilerin oylamasından önce yoklama yapılmasına yönelik bir önerge gelmiştir.

Şimdi önergeyi okutup imza sahiplerini tespit edeceğim:

8/4/2036

Türkiye Büyük Millet Meclisi Divan Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanunun 3'üncü maddesi önerge oylaması öncesi toplantı yeter sayısı aranması talebimizi arz ederiz.

Selçuk Özdağ

Muğla

Grup Başkan Vekili

BAŞKAN - Mehmet Atmaca? Burada.

Mustafa Kaya? Burada.

Elif Esen? Burada.

Necmettin Çalışkan? Burada.

Sema Silkin Ün? Burada.

Haydar Altıntaş? Burada.

İdris Şahin? Burada.

Ertuğrul Kaya? Burada.

Mehmet Emin Ekmen? Burada.

Mesut Doğan? Burada.

Sadullah Kısacık? Burada.

Uğur Poyraz? Burada.

Burak Dalgın? Burada.

Şenol Sunat? Burada.

Yasin Öztürk? Burada.

Burhanettin Kocamaz? Burada.

Ayyüce Türkeş Taş? Burada.

Mehmet Akalın? Burada.

Hüsmen Kırkpınar? Burada.

Yavuz Aydın? Burada.

Hakan Şeref Olgun? Burada.

II.- YOKLAMA

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama yapacağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum.

Yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir. Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Yavuz Aydın
Trabzon
Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Mehmet Akalın
Edirne
Burhanettin Kocamaz
Mersin

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Mersin Milletvekili Sayın Burhanettin Kocamaz.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Sayın Divan, değerli milletvekilleri; 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 3'üncü maddesi üzerine İYİ Parti Grubumuz adına söz aldım. Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Teklifin 3'üncü maddesiyle 65 yaşını Doldurmuş Muhtaç, Gücsüz ve Kimsesiz Türk Vatandaşlarına Aylık Bağlanması Hakkında Kanun kapsamında yersiz yapılan ödemelerin tahsilinde TÜFE aylık değişim oranları yerine kanuni faiz oranının alınması amaçlanmaktadır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde AKP iktidarı döneminde yıllardır yaşanan ekonomik krize bağlı olarak ortaya çıkan hayat pahalılığı karşısında gençlerimiz evlenemez, yuva kuramaz ve çocuk yetiştiremez hâle gelmiştir; bırakın yeni yuva kurmayı, daha önce kurulan yuvalar bile teker teker yıkılmaya başlamıştır. 2024 yılında 569.983 olan evlenen çift sayısı 2025'te 552.237'ye gerilemiştir. 552.237 çiftin evlendiği 2025 yılında 193.793 çift boşanmıştır; boşanmaların üçte 1'i ise evliliğin daha ilk beş yılında gerçekleşmiştir. Böylece ekonomiyi rayından çıkaran ve yeniden eski rayına sokmayı başaramayan iktidarın Sayın Cumhurbaşkanının boş vaatlerle yapmış olduğu 3 çocuk tavsiyesi de işe yaramamış ve Türkiye'de nüfus artış hızı son yıllarda belirgin şekilde gerilemiştir.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde 65 yaş ve daha yukarı yaşlardaki nüfus son beş yılda yüzde 20,5 oranında artarak 7 milyon 953 binden 9 milyon 583 bine çıkmıştır. Böylece 65 yaş ve daha yukarı yaşlardaki nüfus yüzde 11,1'e yükselmiştir. AKP iktidarı yıllardır uygulamış olduğu yanlış ekonomik ve sosyal politikalar sayesinde âdeta Türkiye nüfusunu yaşlandırmıştır. Türkiye, dünyada 195 ülke arasında en yüksek yaşlı nüfusta 75'inci sıraya yerleşmiştir. 2001 yılında 2,38 olan doğurganlık hızı, 2025 yılında 1,34'lere kadar gerilemiştir, buna bağlı olarak genç nüfus da azalmıştır.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde ortaya çıkan yaşlanma hızı ve ekonomik krize bağlı olarak 65 yaş maaşı yani yaşlı aylığı alan kişi sayısı artmış, 2025 yılı itibarıyla 65 yaş maaşı alan kişi sayısı 836 bine yükselmiştir. Bu rakamlarla sık sık övünen iktidarın aslında başka bir ülkede olsa utanması ve yerin dibine girmesi gerekir. Çünkü iktidar en rahat etmeleri gereken bir dönemde yaşlı nüfusumuzu 6.393 TL'lik maaşa yani 143 dolara mahkûm etmiştir. Bizim dışımızda, iktidar tarafından bizi kışkırdığı söylenen birçok ülkede yaşlı nüfusa çok daha yüksek maaşlar ödenmektedir. Mesela, ABD'de "ek güvenlik geliri" adı altında yaşlılara 943 dolar ödenirken Almanya'da "temel güvenlik" adı altında 860 ile 900 euro arasında maaş ödenmektedir. Almanya'da bu maaş hanede yaşayan muhtaç sayısına göre artarken Fransa'da geliri olmayan her yaşlıya 960 euro destek sağlanmaktadır. Dünyada birçok ülke yaşlılarına yüksek maaşlar bağlayarak sahip çıkarken ülkemizde AKP iktidarı 65 yaşını doldurmuş muhtaç, gücsüz ve kimsesiz vatandaşlarımıza yersiz yapıldığı söylenen ödemelere gözünü dikmiştir. Aslında tamamen idarenin hatası olan yersiz maaş bağlamalardan kaynaklı alacaklarını iktidar muhtaç insanlardan "TÜFE aylık değişim oranını mı esas alalım, yoksa kanuni faizi mi esas alalım?" şeklinde "Tahsil edelim."i konuşmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

BURHANETTİN KOCAMAZ (Devamla) - İYİ Parti olarak, holdinglerin ve yandaşların milyonlarca TL'lik borç faizi alacaklarından sık sık af çıkartarak vazgeçen iktidar, muhtaç, güçsüz ve kimsesiz, ayrıca ödeyecek gücü zaten olmayan yaşlı vatandaşlarımızdan alacakları bir avuç para için af çıkarmaması ve peşine düşmesini anlamakta güçlük çekiyoruz diyor, yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

3'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 3'üncü madde kabul edilmiştir.

Birleşime otuz dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.06

ALTINCI OTURUM

Açılma Saati: 22.35

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin Altıncı Oturumunu açıyorum.

263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

4'üncü madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım. Okutacağım ilk 3 önerge aynı mahiyette olduğundan bu önergeleri birlikte işleme alacağım.

Önergeleri okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 4'üncü maddesiyle değiştirilen 2828 sayılı Kanun'un 3'üncü maddesinin birinci fıkrasına eklenen (k) bendinin teklif metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aylin Yaman
Ankara
Murat Çan
Samsun
Gülcan Kış
Mersin

Serkan Sarı
Balıkesir
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak
Müzeyyen Şevkin
Adana

Nail Çiler
Kocaeli
Tahsin Ocaklı
Rize
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Elif Esen
İstanbul
Mehmet Atmaca
Bursa

Selçuk Özdağ
Muğla
Şerafettin Kılıç
Antalya

Mehmet Karaman
Samsun
Mustafa Kaya
İstanbul

Aynı mahiyetteki diğer önergenin imza sahipleri:

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak
Sinan Çiftiyürek
Van

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli
Onur Düşünmez
Hakkâri

BAŞKAN - Komisyon aynı mahiyetteki önergelere katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ilk konuşmacı Adana Milletvekili Sayın Müzeyyen Şevkin.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) - Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; 4'üncü maddede "Çocuk Destek Merkezi" tanımı "İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi" şeklinde değiştirilerek suça sürüklenmesi, suçtan olumsuz etkilenmesi ve sosyal tehlikelerle karşı karşıya kalması nedeniyle haklarında bakım ve koruma tedbiri veya koruma kararı verilen çocukların yanı sıra, refakatsiz çocukların da ihtiyaçları karşılanıncaya kadar bu merkezlerde bakım korumalarının sağlanmasına olanak tanınacağı ifade edilmektedir.

Çocuk Koruma İlk Müdahale ve Değerlendirme Merkezi; bu merkezler, korunmaya muhtaç olan veya suça sürüklenen çocuklar hakkında uygun hizmet modeli belirleninceye veya mahkeme kararı alınıncaya kadar geçici bir süre barınma ve temel gereksinimleri karşılamak üzere açılan güvenli yatılı sosyal hizmet kuruluşları olarak tanımlanmaktadır.

Teklifte Merkezi İzleme Sistemi, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı sosyal hizmet kuruluşlarının bağlandığı merkezî bir kamera sistemi altyapısı olarak ifade ediliyor. Bununla Bakanlığın merkezden sosyal hizmet kuruluşlarında bulunan kameralarla yapılan kayıtların eş zamanlı olarak aktarılması, kesintisiz çalışması, veri toplama, analiz, denetim ve disiplin süreçlerinde kullanılması amaçlanıyor.

Değerli milletvekilleri, lütfen biraz gerçekçi olalım, "suça sürüklenen çocuk" kavramı nedir Allah aşkına? 15 yaşındaki çocukları altlarına bir motosiklet vererek, eline bir silah vererek -sözüm ona çeşitli çizgi film karakterlerinin- çetelere kurban eden bu sistem değil midir? Artık ilkokullara kadar inmiş olan uyuşturucuya önce çocukları alıştırır, sonra satıcı olarak kullanan bu sistem değil midir? Bugün suça bulaştırılan çocukların ihtisaslaştırılmış çocuk evlerinde "biri bizi gözetliyor" modunda kamera kayıtlarının alınması mıdır çözümünüz? Kaldı ki sosyal kurumlarda, yurtlarda sözüm ona devlet güvencesinde olan çocukların devriktarınızda

taciz, tecavüz ve istismara uğradığı ve bu nedenle karnenizin de kırık olduğu ortadayken bula bula bu dâhiyane çözümü mü buldunuz? (CHP sıralarından alkışlar) Dünyada sapıklık örneği bir Epstein olayı varken ve çocukların mahremiyetini nasıl koruyacağınız bilinmezken bugün buna mı sığınıyorsunuz? Silaha erişmenin bilgiye erişmekten ve marketten ekmek almaktan daha kolay olduğu, dizilerde sigara ve içkinin buzlandığı -elbette ki bunları tasvip etmiyoruz ancak- insanların beynini dağıtan silahların âdeta seyircinin gözüne sokularak özellikle genç ve çocukların özendirildiği, gündüz kuşağı televizyon programlarında her türlü ahlaksızlığın ballandıra ballandıra anlatılarak normalleştirildiği, uyuşturucuda baronlara dokunmayıp ünlülere operasyon yaparak bataklığı kurutmak yerine sivrisinekle uğraşıldığı bir ortamda çözümünüz bu İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesine kamera koymak mı? Yani gerçekten "Pes!" diyoruz. Rakel Dink'in çok önemli bir sözünü burada söylemek isterim, tarihî cümlesidir arkadaşlar: "Bir bebekten katil yaratan karanlığı sorgulamadan hiçbir şey yapılamaz."

Değerli milletvekilleri, doğum izniyle ilgili de bir iki kelam etmek isterim. Toplam analık izni yirmi dört haftaya çıkarılmakta, güzel, ancak babaya verilen iznin 5 günden sadece 10 güne çıkarılması kabul edilemez; bu, bebeğin bakımını sadece annenin sırtına yüklemek demektir. Kadın ve erkeği eşit görmeyen, çocuğun evde bakımını, muhtaç, engelli ve yaşlı bireylerin bakımını tamamen ailede kadının görevi olarak gören, toplumsal cinsiyet eşitliğine tamamen aykırı bu tutumu kabul etmemiz mümkün değildir. Kadını eve kapatan, sosyal ve iş yaşamından koparan bu yaklaşım kabul edilemez.

Dünya Ekonomik Forumu'na göre, maalesef, Türkiye'de kadın iş gücüne katılım oranı 146 ülke içerisinde 132'nci sırada. Kadın istihdamının güçlendirilmesi yalnızca doğum izniyle sınırlı kalmamalıdır. Ev kadınlarının yıllardır görünmeyen emeğinin ekonomik değere dönüştürülmesi, sosyal güvence kapsamına alınması ve emeklilik hakkı kazanabilmeleri için prim destekleri modelinin hayata geçirilmesi büyük önem taşımaktadır. Devlet katkılı prim sistemleri, isteğe bağlı sigortalılıkta kolaylıklar ve düşük gelirli kadınlar için özel teşvikler bu konuda atılması gereken önemli adımlar arasındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Tamamlıyorum.

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) - Öte yandan, kırsal alanda çalışan kadınların desteklenmesi kritik bir başlıktır. Kadın çiftçilere pozitif ayrımcılık sağlanması, üretimde yer alan kadınların sigortalılık süreçlerinin kolaylaştırılması ve prim borçlarında esneklik getirilmesi hem üretimi artıracak hem de kadınların sosyal güvenlik sistemine dâhil olmasını sağlayacaktır.

Cumhuriyet Halk Partisi olarak bizim yaklaşımımız nettir: Sosyal hizmetler piyasalaştırılamaz, devredilemez ve daraltılamaz. Sosyal hizmetler, anayasal güvence altında sosyal devlet ilkesinin gereğidir. Çözüm ekonomik iyileştirme, gelir dağılımında adalettir, çağdaş eğitim modelidir; çözüm üretimdedir arkadaşlar.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde ikinci konuşmacı İstanbul Milletvekili Sayın Mustafa Kaya.

Buyurun. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MUSTAFA KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, saygıdeğer milletvekilleri; grubumuz adına 4'üncü madde üzerinde söz almış bulunuyorum. Bu vesileyle sizleri saygıyla selamlıyorum.

Teklifin içeriğiyle ilgili kanaatlerimi arz edeceğim ama öncesinde, kırk gün boyunca dünyanın diken üstünde olduğu, her an büyük bir savaşın eşiğine geldiğimiz durumun dün ateşkesle beraber farklı bir noktaya evrilmesinin ardından, maalesef, bugün biz aileyi konuşurken, çocuğu konuşurken, sosyal hayatı konuşurken yani tam anlamıyla bir toplumun ihtiyaçlarını konuşurken hem de bugün, ateşkesten bir gün sonra İsrail, cenaze için toplanan en az 300 kişiyi katletti. En az 300 kişiden bahsediyoruz yani 300 aileden, evlattan, oğuldan, eşten, her şeyden bahsediyoruz ve biz bugün aileyi konuşuyoruz. Bu noktada yapılması gereken birçok şey olduğunu sizler de biliyorsunuz, bizler de biliyoruz. Hatay'a sadece 400 kilometre mesafede olan bir belde; daha düne kadar tarihiyle, sosyal hayatıyla, geçmişle, her bir şeyiyle bize ait olan, bizden parçalar taşıyan bir belde şu anda İsrail'in bombaları altında yaşam mücadelesi veriyor. Bunu bu vesileyle kayıtlara geçirmek istedim ve şimdi izninizle maddeyle ilgili kanaatlerimi paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlar, bir kere, buradaki temel sorun Merkezî İzleme Sistemi'nin nasıl işleyeceğine dair -bu maddede ifade edilen- bir belirsizlik olması. Kim kullanacak, bu sistem nasıl işleyecek belirgin değil. Sistem kurmak aslında önemli ama bu sistemi sadece kâğıt üzerinde kurup onu hayata geçirmekten ziyade bu sistemin nasıl işletileceği daha önemlidir. Merkezî İzleme önemli dedik fakat şimdi bu Merkezî İzleme'yle beraber bizler bu sistemin hangi yaraya merhem olacağına ve sonuç itibarıyla sorunları gerçek manada çözüp çözemeyeceğine dair gerçekten büyük sorunlar yaşıyoruz. Personel yetersiz arkadaşlar; bir uzmana onlarca dosya düşüyor, sosyal hizmet çalışanları ağır iş yükü altında az sayıda personelle maalesef çok sayıda işi yürütmeye çalışıyor. Personel eksikliği nedeniyle izleme ve önleyici çalışmalar yeterince yapılmıyor, personel yoksa maalesef koruma da olamıyor. Önlemek istiyorsak yapmamız gereken şey, öncelikle insan kaynağına gereken önemi vermek ve bu noktada destek olmamızdır.

Arkadaşlar, madde içeriğinde belirtildiği gibi, bir tanım var ama maalesef standart yok yani destek miktarı, ölçütler kanunla değil yönetmelikle belirlenmiş durumda. Bu ne anlama geliyor dolayısıyla? Aynı durumdaki ailelere farklı destek maalesef bu konuyla beraber mümkün olabilir ve hak söz konusu olduğunda herkese eşit mesafede yaklaşılması gerekirken burada farklı uygulamalar maalesef olabilir. Aynı zamanda bu maddede yine bölgesel eşitsizlikler söz konusu olabilir yani iki farklı şehir, aynı aile, aynı koşullar altında yaşam mücadelesi verenler ama maalesef ikisinde de farklı uygulamayla karşı karşıya kalınabilir. Bu da sosyal devlet ilkesinin çok büyük zarar göreceğine dair bir bilgiyi bizlere vermiş oluyor.

Değerli arkadaşlar, kurum bakımından bir ağırlık problemi de aynı zamanda bu maddede var. Nedir? Aile temelli model yeterince maalesef yaygın değil yani çocuğun yerinin kurum olmadığına, aile olduğuna ve bununla ilgili aslında bir gayret içerisinde olunması gerektiğine dair bir kanaat var. Bunu maalesef bu maddede, bu kanun teklifinde göremiyoruz.

Denetim zayıf arkadaşlar, şeffaf ve etkin bir denetimi göremiyoruz. Denetim mekanizmalarının güçlendirilmesi -biraz önce ifade ettiğim gibi- personel artışıyla birlikte ele alınmalı; denetimin olmadığı yerde kalite de yoktur.

Önleyici politika eksik yani burada sadece sonuçları yönetmeye evrilmiş bir anlayış var; bunu da burada ifade etmem gerekiyor. Sorun çıkınca müdahale ediliyor. İzleme kadar önleyici sosyal hizmet politikalarının da güçlendirilmesi gerektiği hepimizin ortak kanaatidir diye düşünüyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

MUSTAFA KAYA (Devamla) - Değerli arkadaşlar, tabii, aile dedik, sosyal hayat dedik -ben çok önemseydiğim için- bu noktada doğurganlık hızıyla ilgili çok değerlendirmeler yapıldı, biraz önce Grup Başkanımız da ifade etti; mesela 2001 yılında 2,38 olan doğurganlık hızı şu anda 1,48'e düşmüş. Tabii, bu, aynı zamanda, toplumda da bir endişeyi beraberinde getiriyor; "86 milyon nüfus kaçta düşecek?" "2050 yılında nüfusumuz kaç olacak?" diye değerlendirmeler var.

Bu noktada, sadece kayıtlara düşün, toplum farkındalık hissedilsin diye... Sivas'ın Koyulhisar ilçesinin Kalebaşı Köyü Derneği, Üsküdar merkezli bu dernek şu anda kendi derneklerine kayıtlı ailelere çocuk başına on iki ay boyunca 2.500 TL bir destek vermeyi kararlaştırmış. Ben de diğer toplumsal kesimlere örnek olsun diye burada bunu ifade ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL, MHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeler üzerinde son konuşmacı Hakkâri Milletvekili Sayın Onur Düşünmez. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri ve çeşitli mecralarda bizleri takip eden saygıdeğer halklarımız; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Konuştığımız bu madde, çocukların yaşam alanlarını kesintisiz bir gözetim mekanizmasıyla daraltan ve onların en temel hakkı olan mahremiyetlerini açıkça ihlal eden güvenlikçi bir anlayışın ürünüdür. Kanun metnine eklenen Merkezî İzleme Sistemi gibi düzenlemelerle çocukların âdeta bir cezaevi simülasyonu içinde sürekli izlenerek büyümeye zorlanması, modern pedagojik ilkelere ve çocuk haklarına tümüyle aykırıdır. Bir çocuğun yuvada hissetmesi gereken güven ve aidiyet duygusu, onu 7/24 kameralarla izleyip disiplin süreçlerine tabi tutarak değil ona sıcak, şefkatli ve onurunu zedelemeyen bir yaşam alanı sunarak inşa edilebilir. Üstelik, bu aceleci düzenlemenin zamanlaması Meclisin ortak çalışma iradesiyle de çelişmektedir. Hâlihazırda çocukların suça sürüklenmesine yol açan nedenlerin tüm boyutlarıyla araştırılmasına özgülenmiş bir komisyonumuz çalışmalarını sürdürürken ve henüz kapsamlı raporunu dahi tamamlamamışken alanı bu denli daraltıcı, güvenli ve kapalı yapıları öne çıkaran bir kanunun alelacele geçirilmesi hukuken ve vicdanen kabul edilemez.

Sorunların kök nedenlerini anlamadan, çocukları durumlarına göre etiketleyip kapalı sistemlere ayırmak toplumsal entegrasyonu sağlamayacağı gibi mağduriyeti de derinleştirecektir. Çocukların korunması, hiçbir siyasi ayrım gözetmeksizin hepimizin üzerinde titizlikle durması gereken en hayati meselemizdir ancak bu meseleye eğilirken yasakçı ve gözetleyici bir bakış açısıyla değil çocuğun üstün yararını, psikososyal gelişimini ve onarıcı sosyal devlet anlayışını merkeze alarak hareket etmek zorundayız.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bizler kapalı kurumların iyileştirilmesini konuşurken dışarıda, sokakta ve sanayi sitelerinde devlet eliyle meşrulaştırılan, yoksul çocukları acımasızca öğüten bambaşka bir çark dönüyor. Bu çarkın adı eğitim kılıfı altında ucuz iş gücü yaratan, çocukları acımasızca işçileştiren "mesleki eğitim merkezleri" yani MESEM sistemidir. İçeride çocukları kameralarla zapturapt altına almaya çalışan sistem, dışarıda onları sermayeye ucuz iş gücü olarak kurban etmekten zerre kadar çekinmiyor. Bugün bu uygulama, yoksullaştırılan ailelerin çocuklarını sermayeye kurban eden devasa bir sömürü mekanizmasına dönüşmüş durumdadır. TÜİK verilerinin bile gizleyemediği yüzde 36'lara varan çocuk yoksulluğu, çocukları okul sıralarından koparıp güvensiz atölyelere hapsediyor. Dar gelirli aileler, barınma ve geçim sıkıntısı yüzünden evlatlarını bir an evvel para kazanmaları umuduyla bu sisteme yönlendirmek zorunda kalıyor. Öğrencilerin normal liselere yerleşmemesi durumu, onları bu acımasız çalışma şartlarına mahkûm eden zorunlu bir istikamet hâlini almıştır. Ülkede çalışan çocukların yüzde 65'i ücretli kölelik şartlarında ter döküyor. İşverenler, yüksek işçilik maliyetlerinden ve sosyal güvenlik yükümlülüklerinden kurtulmak amacıyla "stajyer" ve "çırak" adı altında bu çocukların emeklerini vahşice gasbediyor. Bu vahim tablo yalnızca bir emek sömürüsü boyutunda kalmıyor, doğrudan doğruya çocukların yaşam hakkını ellerinden alıyor. Geçmiş yılların acı bilançolarına, sadece tek bir yıl içinde 80 çocuğu iş cinayetlerine yitirdiğimiz o karanlık verilere dönüp bakmak yüreklerimizi sıplatıyor. Kocaeli Dilovası'nda parfüm deposunda çıkan yangında alevlere teslim olan gencecik fidanları, Mersin Anamur'da asansör boşluğuna düşerek can veren 16 yaşındaki Alperen'i ve daha nicelerini unutmamız imkânsızdır. Uluslararası sözleşmelere ve yasalara açıkça aykırı biçimde çalıştırılan bu çocuklar güvensizliğin ve denetimsizliğin kurbanı olmuşlardır.

Sahadan gelen feryatlar, denetimlerin kâğıt üzerinde kaldığını ve yetkililerin ayda bir uğrayıp kaşe basmaktan öteye gidemediğini tüm çıplaklığıyla ortaya koyuyor. Çocuklar sanayilerde hayatlarını kaybederken mahkeme salonlarında patronların kısa sürede tahliye edildiği, yargı süreçlerinin siyaset ve sermaye ilişkileriyle gölgelendiği korkunç bir cezasızlık iklimi hüküm sürüyor.

Çocuk haklarını konuştuğumuz, onların geleceğini inşa etme iddiasını taşıdığımız bu Meclis çatısı altında çocukları sermayeye ucuz iş gücü olarak sunan bu düzeni derhâl durdurmalıyız. Eğitimden kopuşu, okulun tasfiyesini ve çocuk emeği sömürüsünü yasal bir zeminde yürüten bu yapının varlığını sürdürmesine göz yummamız affedilemez bir hatadır. Bizlerin asli görevi, çocukları patronların insafına terk etmek ve onları küçücük bedenlerin tehlikeli iş kollarında uçuruma itmek olamaz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Tamamlıyorum efendim.

BAŞKAN - Buyurun.

ONUR DÜŞÜNMEZ (Devamla) - Sosyal devlet, yoksulluğu yöneterek çocukları hiçleştiren bir aygıt olmaktan derhâl çıkmalı; her bir çocuğun parasız, nitelikli, güvenli ve eşit koşullarda eğitim alması sağlayan asli görevine geri dönmelidir. Çocukları öğüten, onların gülüşlerini, eğitim haklarını ve en önemlisi yaşamlarını çalan mevcut MESEM uygulaması tamamen sonlandırılmalı, çocukların yeri sanayi sitelerinin karanlık köşeleri yerine yalnızca aydınlık okul sıraları olmalıdır.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri...

II.- YOKLAMA

(CHP sıralarından bir grup milletvekili ayağa kalktı)

ALİ MAHİR BAŞARIR (Mersin) - Yoklama talep ediyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Aynı mahiyetteki önergeleri oylamaya sunmadan önce bir yoklama talebi var.

Sayın Başarır, Sayın Tahtasız, Sayın Coşar, Sayın Şevkin, Sayın Yanıkömeroğlu, Sayın Genç, Sayın Gürer, Sayın Karagöz, Sayın Aygun, Sayın Akay, Sayın Taşcier, Sayın Yaman, Sayın Yazgan, Sayın Avcı, Sayın Güzelmansur, Sayın Kaya, Sayın Sümer, Sayın Taşkın, Sayın Öztürk, Sayın Ocaklı.

Elektronik cihazla yoklamaya başvuracağım.

Yoklama için iki dakika süre veriyorum ve yoklama işlemini başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Toplantı yeter sayısı vardır.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Düzce Milletvekili Ercan Öztürk ve Antalya Milletvekili Tuba Vural Çokal ile 69 Milletvekilinin Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi (2/3566) ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 263) (Devam)

BAŞKAN - Önergeleri oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önergeler kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 4'üncü maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "eklenmiştir" ibaresinin "ilave edilmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya

Yavuz Aydın
Trabzon

Mehmet Akalın
Edirne

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Ayyüce Türkeş Taş
Adana

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önergeyi açıklamak üzere Adana Milletvekili Sayın Ayyüce Türkeş Taş.

Buyurun. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 4'üncü maddesi, 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun...

(Uğultular)

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Biraz susabilirler mi acaba, dikkatim dağılıyor.

BAŞKAN - İsterseniz bekleyin...

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Meramımı anlatamıyorum.

BAŞKAN - Şöyle yapalım; bekleyelim, arkadaşların sohbeti bitsin, ondan sonra başlayalım.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Valla hiç kusura bakmayın Ayyüce Hanım, devam edin siz, kayıtlara giriyor.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Kusura bakmıyorum da konuşamıyorum.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Kayıtlara giriyor, problem yok.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Ya, bir de utanmadan laf atıyorsunuz ya!

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Biz çalışacağız, vatandaş kanun bekliyor. Ayyüce Hanım, vatandaş kanun bekliyor.

YAVUZ AYDIN (Trabzon) - Hatibe saygı yok, bir de laf atıyorsunuz ya!

BAŞKAN - Müsaade ederseniz devam edeceğiz.

Süreyi baştan başlatıyorum.

BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Ne demek yani? Ben dinlemek zorunda mıyım seni?

BAŞKAN - Sayın Türkeş, buyurun.

AYYÜCE TÜRKEŞ TAŞ (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz kanun teklifinin 4'üncü maddesi 2828 sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu'nun "Tanımlar" bölümünde köklü değişiklikler öngörmektedir. İlk bakışta teknik bir düzenleme gibi sunulsa da aslında çocuk koruma politikalarında ciddi bir zihniyet değişiminin işaretlerini taşımaktadır. Bu nedenle bu maddeyi sıradan bir tanım değişikliği olarak görmemiz mümkün değildir.

Maddeyle yapılan en dikkat çekici değişikliklerden biri, Çocuk Destek Merkezinin kaldırılarak yerine "İhtisaslaştırılmış Çocuk Evleri Sitesi" tanımının getirilmesidir. Ancak burada mesele yalnızca bir isim değişikliği değildir; yeni model, güvenli yapılar üzerinden tarif edilmektedir. İşte tam da burada durup düşünmek zorundayız çünkü çocukları koruma anlayışı, güvenlik eksenli değil hak temelli olmak zorundadır. Uluslararası çocuk hakları standartları, özellikle Birleşmiş Milletler Çocuk Hakları Sözleşmesi çocukların kurumsal bakımını son çare olarak görür, esas olan çocuğun aile ortamına en yakın koşullarda büyümesidir. Peki, biz ne yapıyoruz? Sevgiye, ilgiye ve güvene muhtaç çocukları güvenli yapılar içine alarak onları birer risk unsuru gibi tanımlayan bir anlayışı kanunlaştırıyoruz.

Değerli milletvekilleri, bu maddeyle getirilen bir diğer kritik düzenleme de Merkezî İzleme Sistemi'dir. Tüm sosyal hizmet kuruluşlarının kamera sistemleriyle izlenmesi ve bu verilerin bir merkezde toplanması öngörülmektedir. Elbette ki çocukların istismardan korunması hepimizin ortak sorumluluğudur. Ancak bu kadar geniş, kesintisiz ve merkezî bir gözetim mekanizmasının sınırları nerede başlayıp, nerede bitecektir? Soruyoruz: Bu görüntülere kim erişecektir? Veriler ne kadar süre saklanacaktır? Çocukların mahremiyeti nasıl korunacaktır? Bu soruların hiçbirine bu kanun teklifinde açık bir cevap verilmemektedir.

Daha da önemlisi, aynı düzenleme içinde, koruyucu aile modeli teşvik edilirken bir yandan da Merkezî İzleme Sistemi'nin kapsamı genişletilmektedir. Oysa bir çocuğun evi kamerayla izlenen bir alan hâline getirilemez. Aile ortamı güven üzerine kurulur, gözetim üzerine değil.

Sayın milletvekilleri, "ihtisaslaşma" kavramı ilk bakışta olumlu görülse de uygulamada ciddi riskler barındırmaktadır. Çocukların yaşına, cinsiyetine ve psikososyal durumuna göre sınıflandırılması eğer açık, şeffaf ve denetlenebilir kriterlere bağlanmazsa keyfî uygulamaların önünü açabilir. Bu konuda kanun teklifinde açık güvenceler maalesef yoktur. Ayrıca veri kullanımına ilişkin düzenlemelerde "anonimleştirme" ifadesine yer verilmesi de yeterli bir güvence değildir. Çocukların verileri söz konusu olduğunda esas olan anonimleştirme değil mümkün olan en yüksek düzeyde korunmasıdır.

Değerli milletvekilleri, sosyal hizmetler kuruluşları devlet ile korunmaya muhtaç çocuk arasındaki en hassas temas noktasıdır. Burada kurulacak sistemin temelinde güven olmalıdır, şefkat olmalıdır ve insan onuru olmalıdır. Çocukları kamerayla değil adaletle koruyabiliriz, çocukları yönetmeliklerle değil güçlü ve açık yasalarla güvence altına alabiliriz. Bu nedenle diyoruz ki bu madde mevcut hâliyle eksiktir, belirsizdir ve çocuk hakları açısından da ciddi riskler barındırmaktadır. Gelin, bu düzenlemeyi çocukların üstün yararını gerçekten esas alan bir anlayışla yeniden ele alalım.

Sözlerime son vermeden önce, içinde bulunduğumuz Polis Haftası münasebetiyle tüm Emniyet mensuplarımıza şükranlarımı sunuyorum. Türkiye'de polisimiz, devletin en görünür gücüdür; terörle mücadeleden asayişe, trafikten siber suçlara kadar her alanda büyük bir fedakârlıkla görev yapmaktadır. Ancak bu fedakârlığın bir de görünmeyen yüzü vardır; uzun mesai saatleri, ağır çalışma koşulları, psikolojik yıpranma ve aile hayatından uzak kalma. Polisimiz, sadece sokakta değil hayatın içinde de çok büyük mücadele vermektedir. Unutmayalım ki güçlü devlet, güçlü güvenlik teşkilatıyla mümkündür ama güçlü bir teşkilat ancak hakkı teslim edilmiş, çalışma koşulları iyileştirilmiş bir personelle olur. Polisimizin yanında olmak, sadece güvenliği değil adaleti ve huzuru da savunmaktır. Polisin görevini yapmasına engel olanlara ve bu büyük teşkilat ile millet arasına mesafe koymaya çalışanlara da haddini bildirmek gerekir diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

4'üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... 4'üncü madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, saat 14.00'ten beri aralıksız şu saate kadar çalışıyoruz, elbette çalışacağız, bizim asli görevimizdir ama insani koşullarda çalışmak daha verimli, daha nitelikli sonuç olmayı gerektiriyor. Dolayısıyla, belli bir süreden sonra kesinlikle melekelerimiz dağılıyor, adapte olmakta zorluk çekiyoruz, arkadaşlarımız yoruluyor. O nedenle, bence bütün grupların bunu dikkate alması gerekiyor. (AK PARTİ sıralarından gürültüler) Verimli çalışma koşulları nasıl yaratırız, ona bakmak gerekiyor.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 23.05

YEDİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 23.25

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin Yedinci Oturumunu açıyorum.

263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

5'inci madde üzerinde 4 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 5- 2828 sayılı Kanunun 23 üncü maddesinin birinci fıkrasının ikinci cümlesinde bulunan 'ikinci' ibaresi 'üçüncü' şeklinde değiştirilmiş, maddeye birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ilave edilmiş, maddenin mevcut ikinci fıkrasında yer alan 'usul ve esası ile' ibaresinden sonra gelmek üzere 'ikinci fıkra kapsamında isteğe bağlı sigorta ödemelerine,' ibaresi eklenmiş ve 'Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığı' ibaresi 'Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı' şeklinde değiştirilmiştir.

'Koruyucu aile sözleşmesi devam eden koruyucu ailelerde eşlerden birinin, sigortalı olarak ay içerisinde otuz günden az çalışması ya da tam gün çalışmaması sebebiyle isteğe bağlı sigortalı olanlar hariç olmak üzere, sosyal güvenlik kuruluşlarına tabi olarak isteğe bağlı sigortalılık veya iştirakçilik kapsamında ödediği primin, 31/5/2006 tarihli ve 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununun 82 nci maddesi uyarınca belirlenen prime esas kazanç günlük alt sınırı üzerinden hesaplanacak tutarı, ödeme belgesinin ibrazı hâlinde aylık ödemelere ilave edilerek karşılanır. Bu fıkra kapsamında ödeme yapılan kişilerin eşlerinin vefatı hâlinde de isteğe bağlı sigorta primlerinin karşılanmasına devam edilir."

Aylin Yaman
Ankara
Murat Çan
Samsun
Tahsin Ocaklı
Rize

Serkan Sarı
Balıkesir
Gülcan Kış
Mersin
Ömer Fethi Gürer
Niğde

Nail Çiler
Kocaeli
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak
İlhami Özcan Aygun
Tekirdağ

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Tekirdağ Milletvekili Sayın İlhami Özcan Aygun.

Buyurun. (CHP sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) - Sayın Başkan, değerli vekiller; Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Teklif'in 5'inci maddesi üzerine söz almış bulunuyorum. Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Alaştık artık, çorba kanunu her zaman karşı karşıyayız. O kadar alelacele hazırlanmış bir kanun ki Komisyon görüşmelerinde dahi bir madde tekliften çıkarılıyor, geçici madde ekleniyor. Yani, kısacası, AK PARTİ'nin kanun yapmakta artık sınıfta kaldığı ortada; geline noktada tablo bu ama maalesef bunun farkında değiller.

Yine, bakın, 14 ayrı yasa ve 1 nizamnamede değişiklik yapınca çorba olması tabii ki doğaldır diyoruz. Maalesef ki Anayasa'nın fiilen rafa kalktığı, Anayasa Mahkemesinin kararlarının uygulanmadığı bir tabloyla karşı karşıyayız. Anayasa Mahkemesi, Gezi hükümlüsü Tayfun Kahraman için ikinci kez hak ihlali kararı verdi -çok acı- ama uyulmuyor. Can Atalay arkadaşımızla ilgili de Anayasa Mahkemesi karar verdi "Milletvekilliğinin düşmesi yok hükmünde." dedi, Resmî Gazete'de yayınlandı ama duyan var mı, uyan var mı? Tabii ki maalesef yok. Yani Anayasa'ya aykırı yasalar da AKP'yi artık rahatsız etmiyor.

Bu teklifte dijital bağımlılık ve çocuk internetinin zararları, bilinçli ebeveynlik ve dijital okuryazarlığın artırılması konularında bazı düzenlemeler yapılıyor ancak bu konuda, daha önce kurulan araştırma komisyonunda bir rapor hazırlanmıştı. Acaba bu rapora uyan var mı? Tabii ki yok.

Teklifte kadınlarla ilgili düzenlemeler var. Doğum izninin doğum öncesi sekiz hafta, doğum sonrası ise on altı hafta, toplamda yirmi dört haftaya çıkarılması sağlanıyor. Annenin emzirme süresi, annenin sosyal toparlanma süreci, çocuğuna bakım hakkının gözetilmesi geç bile kalınmış kararlar ancak bu sürecin devamında da dikkate alınması gereken bazı hususlar var. Kamuda, belediyelerde, özel sektörde kreş açmanın zorunlu hâle getirilmesi çok önemlidir. Kreşler mahalle aralarına kadar yaygınlaştırılmalı, işverene hazineinden anneler için prim desteği verilmelidir, böylece kadın istihdamı da sağlanmış olur. Doğum borçlanması için aranan doğumun sigorta başlangıcından sonra gerçekleşmesi koşulu ise kadınlar için ciddi bir mağduriyet sebebi olmaktadır. Bu mağduriyet mutlaka giderilmelidir.

Gelelim söz aldığım 5'inci maddeye. Bu maddede, devlet korumasındaki çocukların aile ortamında büyümelerini sağlamak, bireysel gelişimlerini desteklemek ve topluma kazandırmak açısından "aile sosyal hizmet modeli" üzerinde durulmaktadır. Teklifte, bu koruyucu sosyal hizmet modelini daha çok teşvik etmek ve sosyal güvencesi olmayan koruyucu ailelerin isteğe bağlı sigorta primlerinin ödenmesine yönelik düzenleme var. Buna göre devlet tarafından karşılanacak prim tutarı, 5510 sayılı Yasa çerçevesinde prime esas kazancın alt sınırı kadar olacaktır. Bu maddeye itirazımız yok ama eksik yönleri var, buna itirazımız var. Bu düzenleme çalışmayan ebeveynlere sigorta prim desteği veriyor. Cumhuriyet Halk Partisi olarak bu modelin biraz daha yaygınlaştırılarak kısmi süreli çalışan yani part-time çalışan kişileri de kapsayıcı şekilde genişletilmesini istiyoruz.

Özetle, sadece çalışmayan ev kadınları dikkate alınmamalı; part-time çalışan, zor koşullarda görev yapan, alt düzeyde maaş alan kişileri de kapsayacak bir mekanizmanın hayata geçirilmesi gerekmektedir.

Yine, önemli bir konu üzerinde özellikle durmak istiyorum: Uyuşturucu bağımlılığı. Evet, seçim çevrem Tekirdağ'da da çok ciddi bir sorun hâline gelmiştir. Çocukların dijital bağımlılık kadar bu uyuşturucu kullanımına karşı korunmasını da sağlayacak önlemler ve tedbirler alınmalı ve tedavi yöntemleri geliştirilmelidir. Tedavinin AMATEM'lerde çözülemeyeceği aşikârdır, bu illetten kurtulmak isteyenler için sunulan tedavi hizmetleri maalesef yetersiz olmaktadır. Ayrıca, sorunun sadece güvenlik önlemleriyle çözülemeyeceği aşikâr olup çocukları torbacı olarak kullanan uyuşturucu baronları aileleri zor duruma sokmakta, büyük acılara sebep olmaktadır. Bu nedenle çocuklarımızın eğitim, sosyal faaliyet ve spor olanakları artırılmalı, eğitim dışına çıkmaları mutlaka engellenmelidir.

Buradan dijital bağımlılığa da işaret etmek istiyorum. Dijital bağımlılığın da sadece oyun üretimi, yazılımı, satın alımının ebeveyn denetimiyle çözülemeyeceği ortadadır. Cumhuriyet Halk Partisinin bu konuda komisyonda verdiği önergelerin Genel Kurul aşamasında da dikkate alınması gerekmektedir. Dijital bağımlılık, sanal kumar ve siber zorbalığın yasada açıkça tanımlanması gerekmektedir. Sanal bahis, siber zorbalık için ağır önlem ve yaptırımlar getirilmelidir. TCK'yle bağlantılı katalog suçlar işlenir ise cezalar yarı oranda artırılmalıdır. Çocuklarımız sanal kumar ve dijital bağımlılıktan korunmalıdır.

Aynı zamanda -geçen haftaki konuşmamda da ifade etmiştim- maalesef, GSM operatörlerinden bizlerin dahi telefonlarına "Şu kadar para kazandınız." diye kumar özendirici mesajlar gönderiliyor ama maalesef AK PARTİ yine bunu görmedi. Bu GSM operatörlerine bir çekidüzen vermemiz gerekiyor. Bu ne şekilde cep telefonlarına geliyor, bunu sorgulamamız gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, dün ve bugün Çorlu muhtarlarımız ve Kent Konseyi Başkanımız bizleri ziyarete geldi; Tekirdağ'mızın 8 milletvekilini, geldiler, gezdiler.

Defalarca buradan dile getirdik, Çorlu'da koku sorunumuz var. Maalesef, fabrikaların belli dönemlerde bacalarından çıkan gazların kokularından vatandaşımız camlarını açamaz durumda. Yine, diyoruz ki Çevre Bakanlığına: Ya, şuraya bir tane büro koyun, oraya müdahaleleri hızlı yapın ama duyan yok.

Ayrıca, yine, oradaki millet bahçesini hâlâ bitiremediler. Millet bahçesinin tabelası var, alan var ama bir türlü bitmedi.

Onunla beraber, defalarca diyoruz ki: Gelin, Çorlu Devlet Hastanesini araştırma hastanesi, ihtisas hastanesi yapalım, yatak yetmiyor ama maalesef duyan yok. Ayrıca, yanık ünitesi yok arkadaşlar. Sanayi bölgesiyiz ama Tekirdağ'da yanık hastanesi ve yanık bölümümüz yok. Bunu da sizlerin dikkatine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.
Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "ikinci uygun görüşü" ibaresinin "uygun görüşleri" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Elif Esen
İstanbul
Mehmet Karaman
Samsun

Mehmet Atmaca
Bursa
Şerafettin Kılıç
Antalya

Selçuk Özdağ
Muğla
İdris Şahin
Ankara

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Ankara Milletvekili Sayın İdris Şahin.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

İDRİS ŞAHİN (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Gecenin ilerleyen bu saatinde, muhalefet olarak tabii ki buraya getirilen kanun tekliflerinin tamamına itiraz edecek değiliz, bu kanun teklifinin içeriğinde bulunan pek çok maddeyi YENİ YOL Grubu ve DEVA Partisi olarak olumlu buluyoruz. Şu an itibarıyla konuşmakta olduğum 5'inci maddeyi de olumlu bulduğumuz maddeler arasında sayabiliriz ancak bizim temel prensibimiz şu: Eğer bir konuda yanlış varsa bu yanlış eleştiriyoruz, eksik varsa eksiğin tamamlanmasını istiyoruz, eğer hiçbir şekilde vatandaşın hayrına bir düzenleme olmayacaksa da bu konuda hem çözüm önerilerimizi hem de tavsiyelerimizi iletiyoruz.

Evet, 5'inci madde, koruyucu aile sistemine yönelik devlet desteklerini artırmayı ve bu kapsamda prim desteği sağlanmasını öngörmekte. Koruyucu aile modelinin güçlendirilmesi yönünde atılan her adım, doğru yönde bir adımdır. Devletin, aile ortamında büyüme imkânından yoksun kalan çocuklara daha fazla ehemmiyet vermiş olması, daha sağlıklı ve insani bir alternatif sunma çabası sosyal devlet olma ilkesinin de bir gereğidir. Bu yüzden, bu maddeyle alakalı çalışmayı yürüten gerek Komisyon üyelerine gerekse iktidarıyla, muhalefetiyle buna katkı sunan her bir milletvekilimize ayrı ayrı teşekkür ediyoruz. Bu konuda destek veren Bakanlığın yetkili birimlerini de ayrıca buradan tebrik ediyoruz.

Bakınız, burada özellikle bu maddeyle birlikte getirilen hususlarda eksik gördüğümüz durum şudur: Gerek yerel yönetimlerde gerek genel yönetimde son dönemde en büyük eksiklik hiç şüphesiz ki denetim eksikliği. Bu maddeyle de getirdiğimiz düzenlemede eğer devlet koruyucu aileye bir katkı sağlayacak ve ona bir imkân sunacaksa bu sunduğu imkânları da denetleyecek kuvvetli bir mekanizmayı öngörmesi lazım. Ben umuyorum ve inanıyorum ki kanunda açık bir şekilde buna yönelik bir düzenleme olmasa da hazırlanacak yönetmeliklerle bu denetim faaliyetinin de eksiksiz yapılması gerekecektir; bunu özellikle ifade edelim.

Ve bu yasa... Aile toplumun temelidir değerli milletvekilleri. Aile kurumunun güçlü olması, toplumun güçlü bir şekilde sağlıklı bir geleceğe adım atması için son derece kıymetli. O yüzden biz, burada, iktidarın uzun süre vatandaşımızın ihtiyacı olan kanunları Meclisin gündemine getirmediklerini biliyoruz. Bu düzenlemenin içerisinde pek çok madde vatandaşımızın beklediği düzenlemelerdir. O yüzden kanunun geneline olumlu baktığımızı, içerisinde eksik gördüğümüz hususları da buradan dile getireceğimizi bir kez daha ifade etmek istiyorum.

Ben, burada, özellikle gecenin bu geç saatinde Polis Haftası nedeniyle iktidar yetkililerine, canını veren polisin hakkını teslim etmesi gerekliliğini ifade ediyorum çünkü polis teşkilatının çok önemli temsilcileri bize ulaşıyor, "Sadece Polis Haftası'nda sırtımız sıvazlanmasın, bizimle alakalı iyi dileklerde ve temennilerde bulunulmasın; aynı zamanda, bizim özlük haklarımızla alakalı, bize karşı uygulanan mobbinge alakalı mutlaka adım atılsın ve biz bu ülke için can veriyoruz, hiç olmazsa hakkımızı Parlamento olarak teslim etsinler." diyorlar. Elçiye zeval olmaz, ben de polis teşkilatımızın her bir ferdinin haftasını kutluyorum, onların bu taleplerini buradan iktidar ortaklarına iletiyorum ve bir an önce, polis teşkilatımızın hem özlük haklarıyla alakalı hem de maddi olarak onların biraz daha güçlendirilmesine yönelik atacağınız her türlü adımda muhalefet olarak yanınızda olacağımızı ve destek vereceğimizi ifade ediyorum.

Yine, değerli milletvekilleri, bu hafta sonu emekli astsubayların Anıttepe'deki bir etkinliğine katıldım. Astsubay arkadaşlarımız, onlar da aynı şeyleri ifade ediyorlar: "Biz çalışırken bu ülkenin askerî teşkilatının, ordusunun olmazsa olmazıyız, biz askerî teşkilatların bir nevi kanatlarıyız ancak emekli olduktan sonra aldığımız maaşın yüzde 44'ü bağlanıyor. Subaylarda bu oran çok çok daha yüksek olmasına rağmen bizde yüzde 44'e kadar düşürülüyor ki bu emekli maaşıyla geçinmemiz mümkün değil." diyorlar. Dolayısıyla emekli astsubayların bu büyük mitinginde -Anıttepe'de- bir feryat da oradan geldi ve iktidar ortaklarına bir kez daha sesleniyoruz...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

İDRİS ŞAHİN (Devamla) - Bu isimlerin özellikle ifade etmemizi istedikleri husus şu ki Sayın Millî Savunma Bakanıyken o günkü şartlarda söz veren, bugün de Komisyon Başkanı olan Hulusi Akar'dan ve iktidar yetkililerinden talepleri var: "Kayseri'de söz verdiniz, Ankara'ya geldiniz, unuttunuz bizi." diyorlar. Bu emekli astsubaylarımızı unutmayın; onların ailelerine karşı mahcup olabilecek bir durumda, ekonomik darlık içerisinde yaşamalarına fırsat vermeyin. Madem Kayseri'de seçim öncesinde söz verdiniz -bugün geçim günü- Parlamentoda onların ihtiyaçlarına cevap verecek bir yasal düzenlemeye dair ben bir kanun teklifi verdim; bu kanun teklifini öncelikli olarak Genel Kurulda görüşelim ve emekli astsubaylarımızın bu taleplerine de en azından burada cevap verelim.

Yine, kademeli emeklilik bekleyenlerin de -her hafta sonu bir meydanda-haykırışlarını bir kez daha burada, Meclis Genel Kurulunda dile getiriyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (YENİ YOL ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinin çerçeve hükmünde yer alan "değiştirilmiştir" ibaresinin "yeniden düzenlenmiştir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya

Hüsmen Kırkpınar
İzmir

Yavuz Aydın
Trabzon

Mehmet Akalın
Edirne

Metin Ergun
Muğla

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Muğla Milletvekili Sayın Metin Ergun.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

METİN ERGUN (Muğla) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; görüşülmekte olan teklifin 5'inci maddesi üzerinde İYİ Parti adına söz almış bulunuyorum. Hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Muhterem milletvekilleri, teklifin bu maddesi devlet koruması altındaki yetim ve öksüz yavrularımızın geleceğiyle ilgilidir, bu sebeple de çok önemli olduğunu düşünüyor ve teklifi destekliyoruz.

Malumunuz olduğu üzere koruyucu aile uygulaması, ülkemizde korunmaya muhtaç çocukların sıcak bir yuvada büyümesini sağlayan önemli bir sosyal hizmet modeli olmuştur. Bu uygulama çocuklarımızın aile ortamında sevgiyle yetişmesini temin etmektedir. Millî ve manevi değerlerimize de uygunluk arz etmektedir. Medeniyetimizde yetimlere sahip çıkmak, himaye etmek kadim bir gelenektir. Peygamber Efendimiz'in "Yetimlerle ilgilenen kimseyle biz cennette birlikte olacağız." müjdesi bu hassasiyetin en güzel ifadesidir. Yine aynı şekilde, Peygamber Efendimiz "Allah katında amellerinin en sevimsisi bir yetimi sevindirmek ve ihtiyacını gidermektir." buyurmuştur. Bu hasletlerimiz koruyucu aile modelini sadece modern bir politika değil, aynı zamanda tarihî ve kültürel mirasımızın bir yansıması yapmaktadır.

Muhterem milletvekilleri, koruyucu aile uygulaması toplumumuzda hiç kimsenin maddi ve manevi yoksunluk ve kimsesizlik çekmemesi açısından büyük bir sorumluluktur. Çocuklar kurum duvarları arasında değil, anne-baba şefkatiyle büyümelidir. Bu, onların psikolojik gelişmelerinin ve toplumsal aidiyet duygularının güçlenmesi açısından çok önemlidir. Bakanlığın verilerine göre, 2025 sonu itibarıyla yaklaşık 10.841 çocuğumuzun koruyucu aile yanında olduğu ifade edilmektedir. Her ne kadar bu rakamlar yıldan yıla giderek artsa da hâlâ binlerce çocuğumuz koruyucu aile uygulaması kapsamı dışında ve kurum bakımındadır. Ne yazık ki iktidar bugüne kadar bu tarz uygulamaları yeterince desteklememiştir. Bu rakamlar dahi iktidarın sosyal politikalarının ne kadar yetersiz olduğunu göstermektedir. Koruyucu aile sisteminin yaygınlaştırılması için gerekli teşvikler ve kaynaklar sınırlı kalmıştır. Bu ihmal çocukların en temel hakkı olan aile sıcaklığını geciktirmiştir, geciktirmektedir. Bu durum manevi değerlerimize ve sosyal devlet anlayışımıza yakışmayan bir durumdur. Bundan sonraki aşamada koruyucu aile uygulaması çok daha güçlü teşviklerle desteklenmelidir. Aylık bakım ödemeleri makul seviyeye yükseltilmelidir. Ailelere vergi indirimleri ve emeklilikte ek prim avantajları sağlanmalıdır. Koruyucu ailelere konut kredisi kolaylığı ve eğitim bursları sunulmalıdır. Kamu spotları ve bilinçlendirme kampanyalarıyla toplumsal bilinç artırılmalıdır. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı koordinasyonunda sivil toplum kuruluşlarıyla iş birliği artırılmalıdır. Bu adımlar çocuklarımızın daha mutlu büyümesine ve toplumumuzun dayanışma ruhunun güçlenmesine vesile olacaktır.

Muhterem milletvekilleri, koruyucu aile uygulaması millî hasletlerimize, manevi değerlerimize ve insanlık onuruna en uygun sosyal politikalarından biridir. Bu uygulamayı geliştirmek ve yaygınlaştırmak geleceğimizin teminatı olan çocuklarımıza borcumuzdur. Hiçbir yetimin sevgisiz ve yalnız kalmasına izin vermemeliyiz. Meclis olarak bu konuda ortak bir irade ortaya koymalıyız. Daha fazla teşvik, daha güçlü mevzuat ve kararlı uygulamayla koruyucu aile sistemini yaygınlaştırmalıyız. Bunu yaparken de koruyucu ailelerin refakatine verilen yavrularımızın durumunu iyi takip etmek, koruyucu aileleri iyi denetleyerek yaşanabilecek olumsuzlukların önüne geçecek tedbirleri de almamız gerekmektedir.

Bu duygu ve düşüncelerle konuşmama son verirken hepinize saygılarımı sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 5'inci maddesinde yer alan "devam edilir" ibaresinin "devam edilecektir" olarak değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri
Ömer Öcalan
Şanlıurfa

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak
Sinan Çiftçiyürek
Van

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli
Nejla Demir
Ağrı

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde Ağrı Milletvekili Sayın Nejla Demir.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

NEJLA DEMİR (Ağrı) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bildiğiniz üzere İçişleri Bakanı değişti, yeni gelen Bakan için "Kur'an hafızıdır. Hak ve hukuk konusunda çok hassastır." denildi, bu uzun uzun da anlatıldı ancak görüyoruz ki bu hassasiyetin sınırı

bu yılki "Nevroz" alanlarında Kürt halkının coşkusunu görene kadarmış. Yeni Bakanın "Nevroz" meydanlarında milyonların mutluluğunu görünce adalet ve hakka dair ezberindeki ayetleri ne yazık ki unuttuğunu görüyoruz. Demek ki mesele ezberlemek değil, mesele değerleri içselleştirmektir. Çünkü hak mevzuu ya da adalet olgusu içselleştirilmiş olsaydı İstanbul, İzmir, Batman ve Diyarbakır başta olmak üzere birçok ilde, dün itibarıyla da memleketim Ağrı'da "Nevroz"a katıldığı için gençler ve çocuklar şafak operasyonlarıyla kapıları kırılarak gözaltına alınmazdı; gözaltında gençlere, çocuklara şiddet uygulanmazdı. Soruyoruz, bu kapı kırma, bu şiddet, bu hoyratlık neden? Kapıyı çalsanız açılmayacak mıydı? Görünen o ki şiddet zihniyetiniz için bir yöntem olmanın yanında bir de alışkanlık hâline gelmiş. Bu yaklaşımlar kesinlikle provokasyondur, başka bir izahı olamaz.

Bizzat şahit olduğum bir olayı anlatayım arkadaşlar, 2026 "Nevroz"una gelen gençlerden biri üzerinde Senegal Millî Futbol Takımı'na ait formadan kaynaklı alana alınmadı. "Sizin Senegal'le bir sorunuz mu var?" diyen genç tehditlerle geri gönderildi. Niye? Çünkü formada sarı, kırmızı, yeşil renkler vardı. "Hangi ülkeye ait olduğu önemli değil, renkler Kürtleri anımsatıyor ise sorun çıkarmak için yeterlidir." diyen bir akıl vardı arkadaşlar "Nevroz" alanlarında. İşte o akıl barışa değil, gerilime hizmet ediyor. İşte o akıl barışa değil, kaosa hizmet ediyor. Tabii, o akıl aynı zamanda karşısında milyonların güçlü iradesinin olduğunu da iyi biliyor, bilmesi de gerekiyor ayrıca.

Sayın milletvekilleri, şu an üzerinde konuştuğumuz kanun teklifine gelecek olursak teklifin 5'inci maddesiyle yapılan düzenleme koruyucu aile modelini güçlendirmeyi amaçlayan bir adımdır. Sosyal güvencesi olmayan koruyucu ailelerin sigorta primlerinin devlet tarafından karşılanması çocukların aile ortamında büyümesini teşvik etmesi açısından olumlu bir düzenlemedir. Bu yönüyle itirazımız yoktur ancak burada göz ardı edilmeyecek temel bir gerçek vardır: Bir yanda çocukları korumaktan söz ediliyor, diğer yanda bu ülkede çocuklar beslenmeden sağlığa, eğitime, güvenliğe kadar en temel haklarından mahrum bırakılıyor. Memleketim Ağrı'da çocuklar dünyaya gözlerini eşitsizlikle açıyor. Bu sadece bir tespit değil, verilerle sabit bir gerçektir. Türkiye genelinde bebek ölüm oranları düşerken Ağrı'da bu oran hâlâ ortalamanın çok üzerindedir. 2024'te Türkiye ortalamasında bu oranlar binde 9 iken Ağrı'da bu oran binde 11,6'dır. Bu ne demektir? Bu, bir çocuğun yaşama şansının doğduğu yere göre değiştiği anlamına gelmektedir.

Aynı vahim durum eğitimde de vardır ne yazık ki. 15-17 yaş grubunda eğitim dışı kalma oranı Muş'ta yüzde 35,6; Ağrı'da yüzde 32,4'tür yani neredeyse her üç çocukta 1'i eğitim sisteminin dışındadır. Peki, bu çocuklar neden eğitimden kopuk? Çünkü yoksulluk var, çünkü imkânsızlıklar had safhada, okula gitmek yerine iş aramak zorunda kalıyorlar.

Bir başka korkunç meseleye gelirsek -uyuşturucu meselesi- sahadan gelen bilgiler madde kullanım yaşının giderek düştüğünü göstermektedir. Van ve Ağrı gibi illerde uyuşturucu kullanma yaşı 12'ye kadar düşmüş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın lütfen.

NEJLA DEMİR (Devamla) - Üstüne basa basa söylüyorum: Her sokağı kameralarla izleyen sistemin o sokaklarda uyuşturucu dağıtımını görmemesi bir eksiklik değil bir tercihtir.

Ayrıca, unutulmamalıdır ki bir çocuğun gelişimi sadece fiziksel ihtiyaçlarla sınırlı değildir; dil, kültür ve kimlik de bu gelişimin temelidir. Ancak bugün çocuklar hâlâ kendi ana dilinde eğitim alamamakta, kamusal hizmetlere kendi diliyle erişememektedirler. Eğer bir ülkede çocuklar doğduğu yere göre farklı sağlık hizmeti alıyor, farklı eğitim imkânlarına sahip oluyor, yoksullukla eşitsiz biçimde karşılaşılıyor ve kendi diliyle yaşayamadığı için dışlanıyorsa burada sorun tek tek politikalar değil bu eşitsizliği üreten anlayışın kendisidir. Bizler bir kez daha ifade ediyoruz, çocukların gerçekten korunması ancak eşit, adil ve demokratik bir yaşamın inşasıyla mümkündür. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

5'inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 5'inci madde kabul edilmiştir.

6'ncı madde üzerinde 5 önerge vardır, önergeleri aykırılık sırasına göre işleme alacağım.

İlk önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin çerçeve 6'ncı maddesiyle 2828 sayılı Kanun'a eklenen (25/A) maddesinin üçüncü fıkrasının madde metninden çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Aylin Yaman
Ankara
Ayşe Sibel Yanıkömeroğlu
İstanbul
Tahsin Ocaklı
Rize

Serkan Sarı
Balıkesir
Gülcan Kış
Mersin
Murat Çan
Samsun
Orhan Sümer
Adana

Nail Çiler
Kocaeli
Ömer Fethi Gürer
Niğde
Eylem Ertuğ Ertuğrul
Zonguldak

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Adana Milletvekili Sayın Orhan Sümer.

Buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

ORHAN SÜMER (Adana) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli milletvekilleri, Sosyal Hizmetler Kanunu Teklifi'nin 6'ncı maddesi üzerine söz aldım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, yine bir torba yasa faciasıyla önümüze getirilen 28 maddelik bir yamalı bohçayla karşı karşıyayız. Gelir vergisinden Devlet Memurları Kanunu'na, oradan İnternet Yasası'na kadar her telden çalan bu teklif, iktidarın devleti yönetemediğinin, sadece pansuman tedbirlerle günü kurtarmaya çalıştığının resmidir.

6'ncı maddeyle, devlet korumasındaki gençlerimize 25 yaşına kadar destek verileceği söyleniyor. Kulağa hoş geliyor, değil mi? Ama maalesef. Ancak, biz bu anlayışı çok iyi tanıyoruz. Okullarımızda çocuklara bir öğün ücretsiz yemeği çok gören, tasarruf paketlerle öğrencilerin sütüne, ekmeğine, daha doğrusu bunlara göz diken bir zihniyetin çocuklarımıza gerçekten sahip çıkacağına inanmamız da mümkün değildir. AKP'nin çocuk politikası, MESEM adı altında çocuk işçiliğini yasallaştırmak, evlatlarımızı iş cinayetlerine kurban vermektir. Vatandaş iktidara neden güvenmiyor? Çünkü "Bir kereden bir şey olmaz." diyerek çocuk istismarını aklamaya çalışanların "Küçüğün rızası var." diyerek bu utancı savununların neler yapabileceğini vatandaşımız biliyor. Ne yazık ki AKP iktidarının sicili çocuk hakları konusunda maalesef kapkara. Bu yüzden, getirilen hiçbir destek paketi samimi ve güvenilir değildir.

Bakın değerli milletvekilleri, getirilmek istenen maddede desteğin miktarı, süresi ve şartları yönetmeliğe bırakılıyor. Bu, Anayasa'nın kanunilik ilkesine, hukuk devleti anlayışına ve Türkiye Büyük Millet Meclisinin bütçe hakkına açık bir darbedir. Sosyal yardım herhangi bir bakanın iki dudağı arasına bırakılacak kadar... Kanunla güvence altına alınması lazımdır. Gençlerimizin geleceği bürokratik keyfiyete mahkûm edilmemelidir. Üstelik hani derler ya "Bu ne perhiz, bu ne lahana turşusu?" Bir yanda "Desteği artırıyoruz." diyorsunuz, diğer yanda 2026 bütçe hedeflerinizde öksüz ve yetim yardımından faydalanan çocuk sayısını kademeli olarak düşürüyorsunuz. 2025'te 30 bin olan hedefi 2027'de 17 bine indiriyorsunuz. Bu ülkede yetimler mi azalıyor yoksa iktidar ihtiyaç sahiplerini yük olarak mı görüyor?

Aynı samimiyetsizlik Darülaceze modelinde de var. Osmanlı'dan miras kalan köklü bir kurumumuz vergi muafiyetleriyle bağış toplayan bir vakıf modeline dönüştürülüp yurt dışına açılmaya çalışılıyor. Bu durum aslında AKP yönetimindeki sosyal devlet anlayışının iflas ettiğinin açık bir göstergesidir. Vatandaştan yardım toplayarak sosyal devlet olunmaz. Devlet yaşlısına ve engellisine bakmak için el açıp bağış toplamaz.

Değerli milletvekilleri, Sayıştay raporları ortada. Engelli ve yaşlılar için fonda toplanan 644 milyon liranın yaklaşık 385 milyonu hâlâ bakanlık bütçesinde duruyor. Buradan da şu anlaşıyor: Kaynak var ama parayı yandaş projelere, şatafata ayırmaktan başka vatandaşa maalesef sıra gelmiyor.

Yine, bir diğer konu, doğum izinleri artırılıyor, çok güzel, yapılmalı da destekliyoruz ama bakın, sadece anneyi yıkan, babayı dışlayan, kreş açmayan bir modelle kadın istihdamını da baltalıyorsunuz. Bununla birlikte, iktidar, sigorta öncesi doğum borçlanmasını bekleyen binlerce kadının mağduriyetine ise kör ve sağır kalmaya devam ediyor. Aslında tam zamanı, bir önerge ve bir ek maddeyle bu sorunu çözebilir ama iktidar, maalesef, bu konuda da duyarsız, onu getirmiyor.

Değerli milletvekilleri, üzülerek söylüyorum, bu teklif, yoksulluğu yönetmeyi amaçlayan, sosyal devleti bağış ve lütuf mekanizmasına çeviren bir kandırmacadır. Hak temelli olmayan, şeffaflıktan uzak ve denetimi yönetmeliklere hapseden bu düzenlemeye karşıyız.

Çocuklarımızın rızasını ve gençlerimizin geleceğini kimsenin keyfiyetine bırakmayacağız diyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "25 yaşını tamamlayana kadar" ibaresinin çıkarılmasını arz ve teklif ederiz.

Vezir Coşkun Parlak
Hakkâri

Nevroz Uysal Aslan
Şırnak

Ömer Faruk Gergerlioğlu
Kocaeli

Sinan Çiftyürek
Van

Serhat Eren
Diyarbakır

Ömer Öcalan
Şanlıurfa

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılmıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Diyarbakır Milletvekili Sayın Serhat Eren.

Buyurun. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

SERHAT EREN (Diyarbakır) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; önümüze konulan bu madde, kâğıt üzerinde bir koruma vaadi gibi duruyor ama gerçekte bu madde sosyal devletin sessizce geri çekilişidir. Bir çocuğa "Seni koruyorum." deyip o korumayı yönetmeliğin karanlık satır aralarına gizleyemezsiniz. Bir gence "Yanımdayım." deyip o desteği şartlara, keyfiyete ve denetime boğamazsınız. Bu metin, bir sosyal politika değil yoksulluğu disipline etme, hakları daraltma metnidir çünkü burada hak yok, belirsizlik var; güvence yok, takdir var; adalet yok, ölçüsüzlük var.

Bakın, birinci mesele: Hakların kanunla değil yönetmelikle belirlenmesi. Bu Meclis ne için var? Hakkı açıkça tanımlamak için mi yoksa bürokrasiye devretmek için mi? Siz diyorsunuz ki: "Kim yararlanacak, ne kadar alacak, ne kadar sürecek, bunlara biz sonra bakarız." Bir ailede neden sadece 2 kişiye yardım yapılır? Neden yardım süresini iki yıla sınırlarsınız? Bu, yasa yapmak değildir, bu, hakkı askıya almaktır. Hak dediğiniz şey yönetmeliğe bırakılamaz, hak dediğiniz şey yurttaşın önüne açık ve net bir şekilde konulur, aksi hâlde, hukuk devleti değil belirsizlik rejimi kurarsınız.

İkinci meseleye bakalım: Bölgesel şartlar. Ne kadar tanıdık değil mi bu ifade? Muğlak, esnek, her yöne çekilebilir ama sonuç çok somut: Eşitsizlik. Bu ifade tam da şunu söylüyor: Bu ülkede yoksulluk bile eşit değil. Bir çocuğun kaderi doğduğu şehre göre değişecek, öyle mi? Bir çocuğa uzanan el haritaya bakılarak mı uzatılacak? Bu, sosyal politika değil; bu, yoksulluğun coğrafyaya göre sınıflandırılmasıdır.

Üçüncü mesele: Gençler. Zaten bu ülkede genç olmak başlı başına bir eşitsizlikle mücadele etmek demektir. Üniversite mezunu her 4 gençten 1'i işsiz ama siz diyorsunuz ki: "Okuyorsanız destek var." Peki okuyamayan, peki sistemin dışına itilmiş olan, onlara ne diyorsunuz? "Sen başaramadın, o yüzden yalnızsın." Sosyal devlet başarıyı ödüllendiren değil eşitsizliği telafi eden devlettir. Siz eşitsizliği derinleştiriyorsunuz.

Bakın, dördüncü mesele: Geri alma yani rücu. Devlet diyor ki: "Verdim ama geri alırım." Neye göre? Kime göre? Hangi usulle? Aktif eylem, haksız yararlanma; içi boş, emin olun, sınırı belirsiz ifadeler. Bu, hukuki bir düzenleme değil, yurttaşın cebine uzatılmış görünmez bir tehdittir, bugün verip yarın geri almaktır. Bu bir sosyal politika değil, bu bir güvencesizlik rejimidir.

Değerli milletvekilleri, sosyal hizmet minnet üretmez, sosyal hizmet sadaka dağıtmaz, sosyal hizmet eşitlik kurar. Çocuklar bu ülkenin geleceği değil sadece, aynı zamanda bu ülkenin en kırılgan gerçeğidir ve siz o gerçeği yönetmeliklere, bölgesel ayrımlara, belirsiz yaptırımlara teslim ediyorsunuz; buna razı değiliz. Biz diyoruz ki: Hak yönetmeliğe bırakılamaz, eşitlik coğrafyaya göre değişmez, destek şarta bağlanamaz, güvence keyfiyete teslim edilemez ve en önemlisi, bu ülkede hiçbir çocuk, hiçbir genç devlet karşısında minnet duymak zorunda bırakılamaz. Biz yardımı değil güvenceyi savunuyoruz, biz lütfu değil hakkı savunuyoruz, biz keyfiyeti değil adaleti savunuyoruz.

Bu nedenle 6'ncı maddenin teklif metninden çıkarılması gerektiğini belirtiyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (DEM PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan Sosyal Hizmetler Kanunu ve Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesiyle 2828 sayılı Kanun'a eklenmesi öngörülen 25/A maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "usul ve esaslar" ibaresinden sonra gelmek üzere ",destekten yararlanma koşulları, gelir eşiği ve hane büyüklüğüne göre farklılaştırılmış ölçütler, ödeme miktarlarının alt ve üst sınırları ile ödeme süreleri" ibaresinin eklenmesini ve dördüncü fıkrasında yer alan "ilgililere rücu edilir" ibaresinin "ilgili kamu görevlisi ve hak sahibine müteselsilen kanuni faizi ile birlikte rücu edilir" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Uğur Poyraz
Antalya
Yavuz Aydın
Trabzon

Hakan Şeref Olgun
Afyonkarahisar

Mehmet Akalın
Edirne
Hüsmen Kırkpınar
İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen Edirne Milletvekili Sayın Mehmet Akalın.

Buyurun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

MEHMET AKALIN (Edirne) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz bu düzenleme ilk bakışta, çocuklarımızın korunması ve desteklenmesi açısından olumlu bir adım gibi görülse de detaylarına bakıldığında ciddi yapısal sorunlar ve uygulamaya dönük riskler barındırdığı açıkça görülmektedir. Bu maddeyle, çocukların kuruluş bakımına alınmaksızın ailesi ya da yakınları yanında desteklenmesi amacıyla sosyal ve ekonomik destek sağlanması öngörülmektedir. Elbette ki çocukların kendi sosyal çevrelerinden koparılmalarması ve onlarla büyümesi esastır ancak burada asıl mesele, bu desteğin hangi ölçütlerle, kimlere ve ne şekilde verileceğinin açık ve net biçimde kanunla düzenlenmemiş olmasıdır. Şu hususu net biçimde ifade etmek gerekir: Kamu kaynaklarıyla yürütülen her destek programı ölçülebilir kriterlere dayanmak zorundadır. Gelir durumu, hane yapısı, çocuğun ihtiyaç düzeyi ve bölgesel farklılıklar gibi objektif göstergeler açıkça tanımlanmadığı sürece, aynı durumda olan vatandaşlar arasında farklı uygulamaların ortaya çıkması kaçınılmazdır. Bu, hem kamu kaynaklarının etkin kullanımını zedeler hem de idareye duyulan güveni aşındırır. Bu nedenle, kanun çerçeve bir metin olmanın ötesine geçmeli, temel kriterleri ve sınırları açıkça ortaya koymalıdır. Her ne kadar haksız yararlanma durumunda ödenen meblağın geri tahsil edileceği belirtilmiş olsa da usul ve esasların tamamen Bakanlık takdirine bırakılması, bu desteğin belirli kişi ya da gruplara öncelik verilerek dağıtılabileceği yönünde ciddi bir endişe doğurmaktadır. Bu durum sosyal devlet ilkesine değil keyfiliğe ve ayrımcılığa kapı aralamaktadır. Sosyal yardımlar bir lütf değil bir haktır. Bu nedenle, yardım mekanizmalarının şeffaf, denetlenebilir ve objektif kriterlere dayanması şarttır. Aksi takdirde bu tür uygulamalar toplumda adalet duygusunu zedeler ve devlet-vatandaş ilişkisini zayıflatır. Ayrıca, düzenlemede desteğin 18 yaşına kadar, eğer öğrenim devam ediyorsa 25 yaşına kadar süreceği belirtilmektedir. Bu yaklaşım bireyi üretime ve istihdama yönlendirmek yerine uzun süreli bir bağımlılık ilişkisi doğurma riskini taşımaktadır. Oysaki sosyal politikaların amacı, bireyi yardıma bağımlı kılmak değil onu kendi ayakları üzerinde durabilir hâle getirmek, çalışmayı teşvik etmektir. Bu nedenle desteklerin süresinden ziyade sağlanacak istihdam olanakları güvence altına alınmalıdır. Gençlerimize öncelikli iş imkânı sunmak çok daha kalıcı ve onurlu bir çözüm olacaktır. Benzer sorunları farklı alanlarda da görmekteyiz. Mesela, sosyal yardımların dağıtımında şeffaflık eksikliği, kamu kaynaklarının etkin kullanılmaması ve denetim mekanizmalarının yetersizliği artık kronik bir hâle gelmiştir. Bu durum sadece ekonomik bir mesele değil aynı zamanda bir adalet meselesidir.

Son olarak şunu ifade etmek isterim: Haksız yere bu destekten yararlananlar elbette cezalandırılmalıdır ancak bununla birlikte, bu haksızlığa göz yuman ya da sebep olan kamu görevlilerinin de kamu zararı kapsamında sorumluluk taşınması ve gerekli yaptırımlara tabi tutulması gerekmektedir. Biz güçlü bir sosyal devlet anlayışını savunuyoruz ancak bu anlayış keyfiliğe ve sadakat kültürüne dayalı, o temelli bir yaklaşıma kapı aralamaktadır.

Biz bunun yerine daha net kavramlarla, kanun çerçevesinde, hak temelli politikalara kapı aralanması gerektiğini savunuyoruz diyor, yüce Meclisi ve aziz Türk milletini saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (2/3566) esas numaralı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinde yer alan "ailesi veya yakını" ibaresinin "ailesi ve yakınları" şeklinde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Elif Esen
İstanbul
Mehmet Atmaca
Bursa

Selçuk Özdağ
Muğla
Şerafettin Kılıç
Antalya

Mehmet Karaman
Samsun
Haydar Altıntaş
İzmir

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Katılamıyoruz

Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen İzmir Milletvekili Sayın Haydar Altıntaş.

Buyurun lütfen. (YENİ YOL sıralarından alkışlar)

HAYDAR ALTINTAŞ (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bir hatırlatma yaparak sözlerime başlamak istiyorum. Meclisin işleyişi iktidarın görevi ve sorumluluğudur. Meclisimizi yeterli güzellikte, yeterli olgunlukta idare edebilmek için gereken şartlar neyse yerli yerine getirilmelidir.

Değerli milletvekilleri, Türkiye'de tarım üzerinde söylenen onlarca laf var ama "Bunun sebepleri nedir?" noktasına gelindiğinde üzerinde çok fazla durulmamaktadır. Türkiye'de tarım hakkında onlarca regülasyon kurumu vardı. Bu regülasyon kurumlarının, hiçbir gerekçe gösterilmeden, kayıtsız şartsız, kimisi özelleştirildi, kimisi satıldı, kimisi kapatıldı; elde kalan birkaç tanesi de siyasallaştırılmak suretiyle görevlerini ifa edemez noktaya geldi ve tarım çöküşe geçtiğinde üreticiyi koruyan, piyasayı dengeleyen, tarımsal sürdürülebilirliği sağlayan düzenleyici kurumların sistematik bir şekilde ayarı bozuldu. Yıllar içerisinde şeker fabrikaları, gübre tesisleri, tarımsal üretimin omurgasını oluşturan birçok kurum varlığı, kapasitelerinin dışında çok daha zayıf noktalarda işletilerek haraç mezat satıldı, ayakta kalan kurumlar da idari bağımsızlıklarını kaybetti. Bu sürecin en çarpıcı örneklerinden biri de doksan bir yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından kurulan Tarım Kredi Kooperatifleridir. Tarım Kredi Kooperatifleri dünyada ve Türkiye'de kendine özgün bir kurumdur. Ne yazık ki bugün Tarım Kredi Kooperatifleri işlevinden koparılmış, bir holding çatısı altında toplanmak suretiyle, bu holdingin bünyesinde de iflas etmiş onlarca şirket zincirini bir araya getirdiğimizde, Tarım Kredi asli görevini yaparak çiftçinin gübre, tohum, ilaç, mazot ve ihtiyaç duyduğu nakit destekleri sağlayabilmek yerine, bu iflas eden kurumların açıklarını kapatmak için devletin gayretiyle, var gücüyle uğraşmaktadır. Bunun sonucunda, kanunun hilafına uygun olduğu gösterilmekle beraber, şeklen yönetim kurulları varmış gibi gösterilmekle birlikte, yönetim kurumları işlevsizleştirilerek devletin gözetimi ve denetimi altına alınmış, üye sayıları süratle düşmüş ve kooperatiflerin sayıları da ciddi şekilde azalmıştır. Tarım kredi kooperatifleri bugün çiftçiye uygun koşullarda girdi sağlayan, finansman sunan, üretimi destekleyen asli işlevlerini yerine getiremiyorlar; üreticinin en temel ihtiyacı olan tohum, gübre, mazot ve zirai ilaç girdilerine erişimde çiftçiye yardımcı olamıyorlar. Nakit avans mekanizması da hiçbir şekilde çalışmamaktadır.

Kurumsal çürümenin diğer bir boyutu da kurum çalışanlarının arasında gelir dağılımındaki adaletsizliktir. Kurumun tepe yöneticileri iştiraklerden elde ettikleri milyonların üzerinde paralarla maaşlarına maaş katmakta ancak sahada çalışan elemanlarının toplu sözleşmesine ve zam artışlarına kulaklarını kapatmak suretiyle büyük bir adaletsizliğe sebep olmaktadır; bu adaletsizlik çalışanların motivasyonunu da bozmuştur.

Buradan açık bir çağrıda bulunuyorum: Tarım sektöründe hâlâ ayakta kalabilmiş bu kurumları daha fazla yıpratmayın lütfen, bunlar bu millete lazımdır. Bu kurumlara liyakat sahibi, yüzü gözü düzgün, eli kısa adamlar bularak getirin, başlığına koyun; zarar etmekten kurtararak milletin hizmetinde olup üreticiye gerçek anlamda hizmet sağlasınlar.

Ayrıca, çok feci bir şey söylemek istiyorum ki 6,5 milyon ton civarında suni gübre kullanan bu toplum bir yıl evveline göre 450 bin ton daha az gübre kullanmış ancak sadece üre gübresinin geçen sene nisan ayında 19.400 lira olan tonu bu sene 34 bin liraya çıkmıştır. Bu rakamları üst üste koyduğunuzda bugün bütçenizde var olduğu gözükken 130 milyar liralık devlet desteğini hiç bekletmeden, haziran ayına kadar yapılacak bütün ekim süresinde çiftçiye süratle vermek ve sonra da yetmeyen yerini hazirandan sonra tamamlamak zorundayız. Aksi takdirde elimize bir mikrofonu alıp "Biberin kilosu 500 lira oldu; pazarda 500 lira, tarlada 5 lira." diye bağırarak çözüm üretemeyiz ve bu üretemediğimiz çözümün sonucu hem çiftçiye hem de tüketiciyi perişan eder. (CHP, İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

Değerli arkadaşlar, çiftçilerin içinde bulunduğu bu durumu bu rakamlarla yansıtırken bu arada mazotu da unutmayalım. Mazot geçen sene nisan ayında bugünlerde 44 lira iken bugün 85 lira. Yarın inebileceği söyleniyor ama 100 lira olmayacağını hiç kimse garanti edemez.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayalım lütfen.

Buyurun.

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Bu vesileyle, Türkiye'de bu işlerin hafife alınır bir tarafı yoktur. Eğer bu işi ciddiye almazsak insanların ekmeğiyle oynamış, çiftçimizi tarlaya küstürmüş ve eninde sonunda bu toprakları hiç istemese bile yabancılara teslim etmiş oluruz. Böyle bir felaketin içinden kaçmak için millî varlığımızı ve değerlerimizi korumak, burada çalışan insanların emeğine saygı duymak mecburiyetindeyiz. Aksi takdirde "Paramız var ki alıyoruz." diyerek ithalat yoluyla bu ülkeyi besleyemezseniz. Dünyanın geldiği noktada, bundan sonra, artık, ekonomi güvenlikleri tartışılmaktadır. Ekonomi güvenliğinin içerisinde en başat konu da gıda güvenliğidir. Bunu sağlamak için kendi kaynaklarımızdan insanlarımızı beslemek zorundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAYDAR ALTINTAŞ (Devamla) - Bugün, Türkiye tarımı ithalat tekellerinin altında, Tarım Bakanlığının beceriksizliği suretinde, 160 bin personeliyle birlikte sahaya inmemesi neticesinde çok perişan durumdadır.

Hepinize saygılar sunuyorum. (İYİ Parti ve YENİ YOL sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Diğer önergeyi okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin 6'ncı maddesinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

"MADDE 6- 2828 sayılı Kanuna 25 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

'Sosyal ve ekonomik destek

MADDE 25/A - Çocukların kuruluş bakımına alınmaksızın ailesi veya yakını yanında bakımı ve desteklenmesi amacıyla koruyucu ve önleyici çalışmalar yapılır. İhtiyaç duyulması halinde, sosyal ve ekonomik sorunların çözülmesine yönelik bölgesel şartlar dikkate alınarak sosyal ve ekonomik destek sağlanır.

Sosyal ve ekonomik destek geçici veya sürekli olarak sağlanabilir. Destek ödemeleri, en yüksek devlet memuru aylığı (ek gösterge dahil) tutarını aşamaz. Yaş ve öğrenim durumuna göre verilecek destek üst sınır üzerinden hesaplanarak belirlenir.

Aylık ödenecek süreli ekonomik destek iki yıla kadar, tek seferlik ödenecek geçici ekonomik destek ise yılda en fazla iki kez olmak üzere sağlanır. Geçici ekonomik destek ikinci fıkrada belirlenen tutarının üç katına kadar verilebilir. Sosyal ve ekonomik destek aynı ailede en fazla iki kişi için sağlanır.

Sosyal ve ekonomik destek, kural olarak destekten yararlanan çocuğun 18 yaşını doldurmasına kadar sağlanabilir. Korunma kararı veya bakım tedbiri kararı, reşit olması nedeniyle sona eren kişiler ile sosyal ve ekonomik destek hizmetinden yararlanırken reşit olan ve aralık vermeksizin örgün yüksek öğrenim programlarına devam eden gençler sosyal ve ekonomik destekten 25 yaşını tamamlayana kadar yararlandırılabilir.

Sosyal ve ekonomik destekten yararlanacakların tespiti, verilecek sosyal destekleri ile geçici ve süreli ekonomik destekten faydalananlara yapılacak ödemelere ve ödemelerin sürelerine ilişkin usul ve esaslar Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca çıkarılacak yönetmelikle belirlenir.

22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu hükümlerine göre çocuğa bakmakla yükümlü olan kimsenin yönetmelikte belirlenen şartları taşımadığı halde aktif bir eylemiyle bundan haksız bir şekilde yararlandığının Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığınca tespit edilmesi hâlinde, Devletçe ödenen meblağın tahsili için ilgililere rücu edilir."

Bahadır Nahit Yenişehirlioğlu
Manisa
Fehmi Alpay Özalan
İzmir

Halil Eldemir
Bilecik
Şengül Karslı
İstanbul

Hasan Çilez
Amasya
Latif Selvi
Konya

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

SAĞLIK, AİLE, ÇALIŞMA VE SOSYAL İŞLER KOMİSYONU BAŞKAN VEKİLİ ORHAN ATEŞ (Bayburt) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Önerge üzerinde söz isteyen yok.

Gerekçesini okutuyorum:

Gerekçe:

Maddeyle, sosyal ve ekonomik destek mekanizmasıyla çocuğun yüksek yararı gözetilerek biyolojik ailesi ve yakınları yanında desteklenmesinin sağlanması ve böylece çocuğun psikososyal gelişimi açısından bölgesel şartlar ve ailenin sosyoekonomik durumu dikkate alınarak esnek ve yerinde çözüm üretme olanağı getirilmektedir.

Önergeyle, ekonomik desteğin üst sınırı en yüksek devlet memuru aylığı ek gösterge dâhil tutarıyla sınırlandırılarak yaş ve eğitim durumuna göre destek tutarı belirleneceği hüküm altına alınmaktadır. Ayrıca, ödemeye ilişkin süreler belirlenmekte ve sosyal ve ekonomik desteğin kural olarak 18 yaşın doldurulmasına kadar sağlanacağı düzenlenmektedir.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 6'ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Etmeyenler... 6'ncı madde kabul edilmiştir.

Birleşime bir dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 00.20

SEKİZİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Tekin BİNGÖL

KÂTİP ÜYELER: Rıdvan UZ (Çanakkale), Kurtcan ÇELEBİ (Ankara)

----- 0 -----

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 79'uncu Birleşiminin Sekizinci Oturumunu açıyorum.

263 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan gelen diğer işleri sırasıyla görüşmek için 9 Nisan 2026 Perşembe günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.22